

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEFA

Aralık 2017 Sayı: 40
Fiyat: 8 TL - KKTC: 9 TL

ISSN 2148-7820

9 772148 782803

bi dünya...

"ASLINDA ADİLE HANIM,
SİZ GİTTİKTEN SONRA
HİÇ GÜLMEDİK"

İlber Ortaylı • Ataol Behramoğlu • Enis Batur • Sema Kaygusuz • Şebnem İşigüzel • Sunay Akın • Akgün Akova • Alper Canıgüz • Coşkun Aral
Ertuğrul Özkök • Mahir Ünsal Eriş • Deniz Ülke Arıboğan • Aylin Balboa • Nihat Sırdar • Cem Davran • Zafer Algöz • Cem Güventürk • Uğur Meleke
Gökhan Dağıstanlı • Özgür Amed • Metin Uca • Can Yılmaz • Başar Başaran • Zeynep Miraç • Kerimcan Kamal • Levent Erden • Candaş Tolga
Erhan Karadağ • Kaan Koç • Bedia Güzelce • Feyyaz Yiğit • Celil Nalçakan • Nilay Örnek • Dilan Bozyel • Melih Anık • Meral Işık • Gökhan Çınar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ARALIK SAYISI BAYİDE

BUGÜNÜ ANLAMAK İÇİN

Aralık 2017
Sayı 43

#tarikh

dergi

İLK
YAYIN

ÖLÜMÜNÜN 40. YILINDA

ÖĞÜZ ATAY'DAN MEKTUP VAR

KORE GERÇEKLERİ
OSCAR ADAYI 'AYLA' VE
TARİH-MİŞ GİBİ YAPMAK

9 ARALIK 1917-100. YIL
KUDÜS DÜŞMEDİ
ONU BİZ TESLİM ETTİK!

İKS'DEN AKM'YE
BİR KÜLTÜR MABEDİNİN
HÜZÜN DOLU HİKAYESİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“Hayata sığmak kolay değil, elin kolun sığsa tuttukların sığmıyor, **ayakların girse hayallerin girmiyor, belin dönse gözün arkada bıraktıklarında kalıyor**, hep bir darlık, darlık, sıkışma, sonra da bakılıyor ki, insan gire gire daha giriş kapısında durmuş, orayı da tıkamış, ötesi bomboş, yiğitsen ilerle.”

Şule Gürbüz, Coşkuyla Ölmek
İletişim Yayınları, 2012

çocukluk bahsi

Dünya üzerindeki tüm mutsuzluklarımızın kaynağı çocukluktan uzaklaşmış olmamızdır. Çünkü çocukluk; mutsuzluk, keder ya da depresyon gibi yetişkin marazlarını kaldırmaz.

Çocukluğumuz bizim kim olduğumuzdur. Kaç yaşında olursak olalım, çocukluğumuz, kişiliğimizin en saf, en doğal, en özgün hali olarak içimizde bir yerlerde saklı durur. Çünkü beden yaşlanır, eskir, gün geçtikçe kişiliğimizi taşımakta müşküller çıkaran bir hal alır. Oysa bu bedenin içinde hep aynı insan durur. Bu insan, bizim çocukluğumuzdur. Yaşadığımız, öğrendiğimiz, kendimize kattığımız her şey çocukluğumuzun üstüne eklenir. Bütün bir hayat, o çocukluktan bildiğimiz kendimizin başından geçen bir sürü tuhaflıktan başka bir şey değildir. Büyümek ya da fiziksel adıyla söyleyeyim, yaşlanmak yalnızca güçlü bir yanılsamadır. Çocukluğumuz, bizi bırakıp gitmeye hevesli olan bedenimize karşı kendimiz olma inadının bir adıdır. Gençlik geçer, yetişkinlik yerini ihtiyarlığa, ihtiyarlık yokluğa bırakır. Oysa çocukluk bizi hiç bırakmaz. O içeride, kalın kabuklarımız altında saklanan ışıltılı cevherdir.

Çocukken zaman daha yavaş akar. Akşam olmak bilmez, okul asla açılmaz, hafta sonu bir türlü gelmez, doğum gününüze daha aylar vardır, büyüüp de motora binebileceğiniz, ehliyet alıp araba kullanabileceğiniz, kendi başınıza tatillere çıkabileceğiniz yaşlara daha asırlar kadar uzak olduğunuzu düşünürsünüz. Bilim insanları bunun gelişme çağı boyunca hücre yenilenmesinin aşırı hızlı olmasından kaynaklanan bir illüzyon olduğuna inanıyorlar. Yetişkin bir insanın hücre yenilenme hızının onlarca, yüzlerce katı daha fazla hücre yenilediği için bu hız zamanı algılama konusunda da insanda yanılsama yarattığı yönünde bir görüş var. Bu, bu bilginin bir yanı. Ters çevirip bakacak olursak, yetişkin bireylerin hücre üretiminin yavaşlamasını bir sistem arızası olarak kabul etmemiz gerekir ki bu da aslında insanın zaman algısının tıpkı çocukluğundaki gibi olması gerektiği bilgisini doğrular. Toparlayarak söyleyeyim, elbette on üç buçuk milyar yıllık evrenin tarihinde geçirdiğimiz 50/60/70 yıllık ömürlerimizin mikroskobik düzeyde kısa olduğu bir gerçek. Ama eğer zamanı çocukluk günlerimizdeki gibi algılamaya devam etmeyi başarabilseydik o zaman ömrümüzün daha uzun olduğunu hissedecektik. Ben, hafta sonu girince pazartesiye kadar okulu (öyle pek de sevmememe rağmen) çok özlerdim. O ara bana çok uzun gelirdi. **İşe gitmeyi özleyebilecek kadar uzun gelen bir hafta sonu tatilini kim istemez ki?**

Dünya üzerindeki tüm mutsuzluklarımızın kaynağı çocukluktan uzaklaşmış olmamızdır. Çünkü çocukluk; mutsuzluk, keder ya da depresyon gibi yetişkin marazlarını kaldırmaz. Küslükler geçici ve havaidir, nefretler kırılmalıdır, tahammül daha sonraki yaşların hiçbirinde olamayacak düzeyde yüksektir. Yaralar bile birkaç güne iz bırakmayacak kadar temiz ve kusursuz iyileşiyorken şu hayatta mutsuz olmak, kederlenmek için hiçbir sebep yoktur. Bir zamanlar yazdığım bir hikâyede, "Ne olursa olsun, çocukken hayat, koptuğu yerden daha kolay devam edebiliyor," demiştim. Çünkü çocukluğun sadece mutsuzluğa değil, yalnızlığa karşı da sonsuz bir direnç alanı olduğunu gördüm hep. Hayali arkadaşlar, oyuncaklar ve onlarla kurulan dünyanın görünmeyen ama her biri gerçekten var olan insanları, hayvancıklar, yeni sokaklar, ilk kez gidilen akraba evleri, renkli kitaplar, paradan bile kıymetli, alım gücü paradan bile yüksek misketler, kartlar, gazoz kapakları, tasolar falan... **Çocukken yalnız kalmak, tek başınayken bile imkânsız gibidir.** Ama büyüdükçe işler değişir. Sosyal kodlar keskinleşir, aile ve toplum hayatının dayattığı gerçekler hayatı düzenlemeye başlar, cinsel gerilim hayatımıza girer, okul girer, iş girer, para girer ve bizi mutsuz etmek için gerekli her şeyi günbegün hayatımıza alarak tüm ömrümüzü kurtulamayacağımız bir cenderenin içine sokarız. Çocukluktan dünyaya doğru atılan her adım bizi mutsuzluğa yaklaştırır.

Çocukluktan dünyaya doğru atılan her adım bizi mutsuzluğa yaklaştırır.

Bir parkta bir kaydırak gördüğümde, sanki halletmem gereken bir şeyler varmış da o yüzden parka gidemiyormuşum, onları bitirince gidip bir güzel kayabilirmişim gibi tuhaf bir şey hissettiğimi fark ettim. "Şu faturayı yatırırım da sonra gider kayarım," gibi. Oysa bir parkta, "Ne var canım bırakın gençler eğleniyor," diye hoş görülecek yaşı bile geçeli epey zaman oldu. Yani parka gitmek, kaydırığa, tahterevalliyeye binmek, salıncakta bacaklarımızı savurarak hızlanmak falan artık hayal.

Ancak ortalık tenhayken, park bomboşken, beni yadırgayabilecek birileri ortada yokken; o da bir ihtimal. Oysa bir parkta oynamanın verdiği o aşına his hala o kadar canlı ve taze ki. Sanki bankadan çıkınca parka gideverebilirmişim gibi. Çocuklukla aramdaki şey yaşım ya da toplum değil de azıcık işimin olmasıymış gibi. Bunu, Edip Bey'in, "Manastırlı Hilmi Bey'e İkinci Mektup"ta dile getirdiği "Gökyüzü gibi bir şey bu çocukluk, hiçbir yere gitmiyor," deyişinden de biliyoruz sanırım. Çünkü naçiz kanaatimce insan dünyaya çocuk olmak için gelir. Büyümek, yaşlanmak, dünyanın sunduğu fiziksel koşullara karşı çocukluğun direncinin düşük olmasından kaynaklanan bir defodur. Yine elinizde tutmakta olduğunuz bu derginin bir başka sayfasında karşılaşacağınız Alper Bey'in dediği gibi, "Beş yaş insanın en olgun çağıdır, sonra çürüme başlar." **Bütün ömrümüzü çocuk olarak sürdürebildiğimiz bir hayatın lezzetini şüphesiz ki biz ölümlüler ifade etmeye muktedir değilizdir.**

İnsanlık tarihinin bizden önceki evrelerine bir bakarken çoğunlukla bir çocuğu izliyormuş gibi kibire kapılırız. Birbirine bitişik Çatalhöyük evlerine, Roma'nın döşediği parke yollara, Hattiler'in bronz heykelticiklerine hep, "Vay be, nasıl da yapmışlar," diye şaşırırız. Hepsini koca koca insanların yaptığını bildiğimiz halde, bizi şaşırtan çocukça bir deha ararız her birinde. Oysa insanlığın çocukluğu aslında tarih ilerledikçe ortaya çıkar. Izgara planlı, subasman üstü kerpiç Çayönü Neolitik evleri mi daha çocukçadır yoksa kulağımıza taktığımız bir aparatla kendi kendimize konuşur gibi telefonla konuşarak yürümek mi? **İnsanın teknolojiyle geri kazanmaya çalıştığı şey çocukluğundaki gamsızlığın rahatlığıdır.** Büyüdükçe çocukluktan uzaklaşıp dedik, tamam. Ama insanlık söz konusu olduğunda işler değişir. Medeniyet geliştikçe çocuklaşır.

Şimdi biraz Arkadaş Zekai şiirleri okuyayım. Yaşasaydı önümüzdeki ay 70 yaşında olacaktı. Yaşayamadı, gencecik kaldı.

Fotoğraf: Nuri Bilge Ceylan

Başar Başaran

aralık

Yabancısin sen, başkasısın. Cehennemsin. Bir mısramı gerçekten işitmiş değilsin. Bir sazıma ağlamış, bir satırımın altını çizmiş olamazsın. Yoksun sen, kendi kendine çizmez kalemler. Mutlak bir yalnızlığı kabulleniyorum işte.

Aralık... Kaderimiz oldu aralık. Ne açıldık ne kapandık. Dünyayı eşikten seyretmenin ezasından bahsediyorum. Bir katar halinde geçip giden insanlığın arasından çöl kumlarını toza toza bir sarı karanlığı anlatıyorum. Yerlere düşmüş yemişlerin, iskelete dönmüş çocukların ve hayvan leşlerinin üstünde vızıldayan sineklerin içinden zamanla inandırıcılığını kaybeden bir vaatten, tılsımından eksilen bir mucizeden, görüle görüle artık şaşırtmayan bir rüyadan ve belki de en acısı yıldızları sönmüş bir geceden söz ediyorum. İçimdeki derin yokluğu ters yüz edip şöyle bir kendimi havalandırıyorum. Bu ev, bu şehir, bu ülke, dünya giderek küçüldükçe adamın karşısına kendisi dikiliyor. Bir heyula gibi kararıyor gölgesi. **Kâinat dediğin kaygısından büyük değilmiş ki insanın. Döne döne sabahı ettikçe anlıyorum.** Cinnetler, hezeyanlar, sanrılar... Güneşi söndürecek olan bunlar. Herkes kendi sığağından mesul. Efkâr pervaneler gibi üstüme uçuyor. Dilimin altında bir sır, kendini benden saklıyor. Bir gece vaktinde anlıyorum telefonun ucunda kimse olmadığını, dünyanın bir enkaz gibi göz kapaklarımın altında kaldığını. Boşuna bağırma. Orada kimse olmadığını biliyorum.

Öyleyse benden öte köy yokmuş diyorum.

Demek uzakta parlayan senin ışıkların değil. Hiç yanmadı balkon lambaların sabah karanlığında. Bir müzik sesi duyulmadı senin odandan. Ayak tıktırılardan yalan, el yordamıyla üstüm açılmış mı diye bakman, başucumda her gün tazelenen bir bardak su yalan. Ne çiğ düştü pencereye ne bir zarfı kapattın benim için. Kıvrıla kıvrıla uzayan yolların menzili sen değilsin. Hiç olmadın. **Gökdelenlerin fiyakalı camlarında yansıyan senin yüzün değil. Dev mağazaların, kırmızı spor arabaların, makyaj makyaj, topuk topuk geçen kadınların içinde sen yoksun.** Bana bir kaşkol örmedin. Aynı lisanı hiç konuşmadık. İki insan varsa iki dünya var karşılıklı. Atmosferin katmanları var. Senin çocukluğun var aramızda yatan. Benim ekmek kavgam, babanın kasveti, üstüne sinmiş anamın cehaleti beni öldürecek. Biz bize kalamayız, kimse kimseyle kalamaz. Elinin sığağı bir kapan kendi kendime kısıldığım. Yabancısin sen, başkasısın. Cehennemsin. Bir mısramı gerçekten işitmiş değilsin. Bir sazıma ağlamış, bir satırımın altını çizmiş olamazsın. Yoksun sen, kendi kendine çizmez kalemler. Mutlak bir yalnızlığı kabulleniyorum işte. Büyüdükçe masalları yıkıyorum. Hiçbir kurt büyükanneyi yemiyor. Büyükanne kurtlardan

tehlikeli. Işıklar kapandı mı çocuk yeniden uyanıyor. **O halde yalnızlığı bir aba gibi giyinip sırtıma, kendi kendimi gütmeye çıkıyorum dağlara.** Başka çarem yok. Elimde sağır bir kavalıdan gayrisi yok. Üflüyorum. Duyan yok.

Oysa birinin beni duyduğunu sandığımda imrenirdim dünyaya. Atlasların karşısına geçip ülke beğenirdim. Kanyonların, vadilerin, kafası meşgul şehirlerin, dev gemilerin, izbe barların ve kerhanelerin düşünüy kurardım. Karanlık sokaklarda gidip gelen voltajın, elden ele gezen cigaranın, çığlıkların ve sevişmelerin cezbinde gezerdim. Bir yerde vurulsam derdim. İnsanın yaşamaktan mühim işleri olduğunu düşünerek kendime aşkın bir gerçeklik yakıştırdım. Feylesofların kahrına, şairlerin yarasına, mahpusların cakasına öykünürdüm. Duvarımdaki resimlere, kitaplığımdaki kitaplara senin bir kenarı hep cama yaslanmış yatağına bakıp hayatı görürdüm. Günlerin katien benim olduğu zamanları anlatıyorum. **Gözümü kapattım, arkamı döndüm, bir para attım Roma Çeşmesi'ne. Gençlik çoğul hayallerimmiş gezegen altını çaldırmazdan önce.** Kendine ve insanlığa

**iki insan
varsa
iki dünya
var
karşılıklı.**

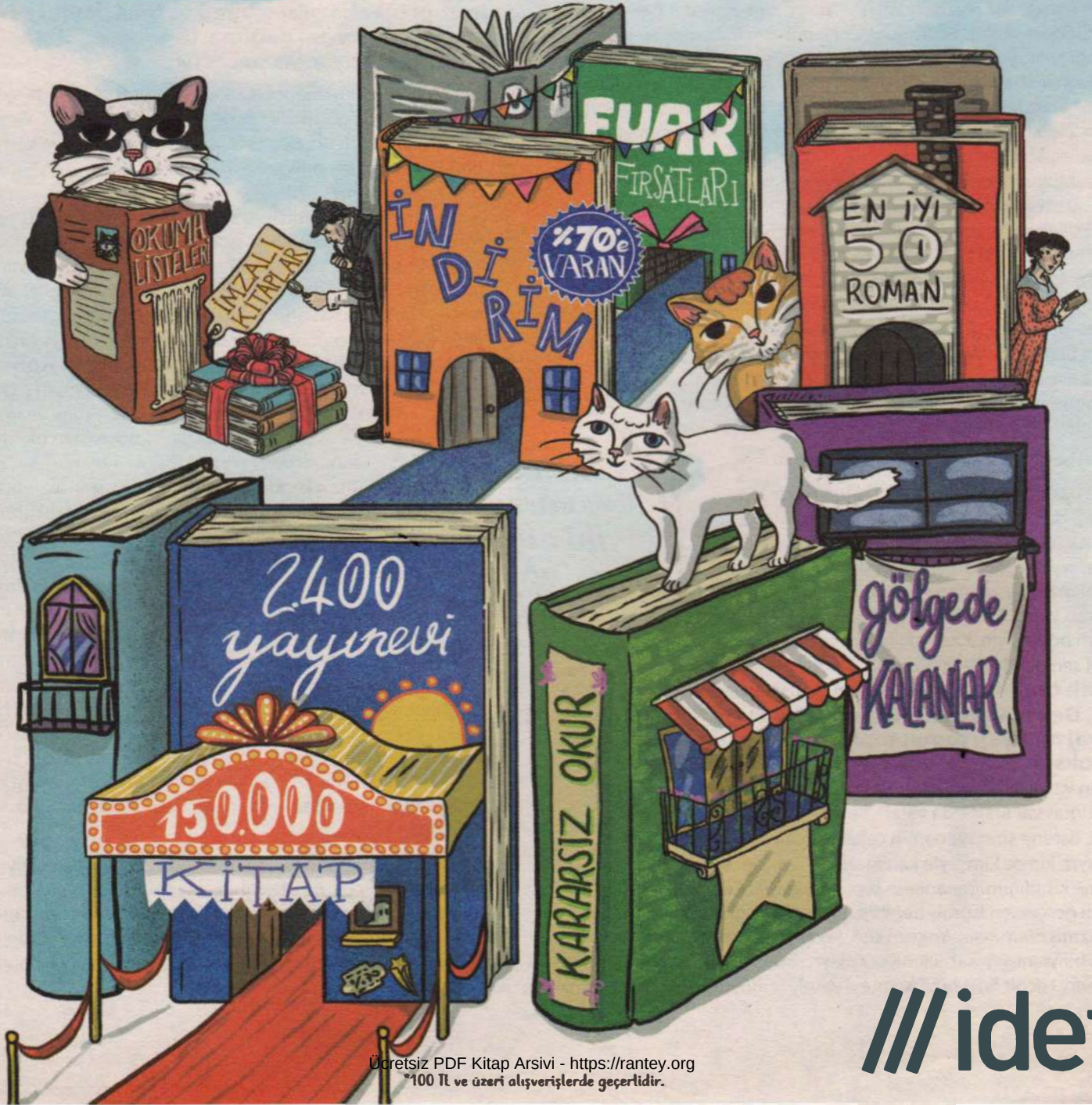
dair düşlermiş. Sanata dair. Chopin'den bir tını, Tanpınar'dan bir satır, Dalı'den bir renk seçermiş insan kendine. Mallarme'nin umutsuzluğunu, Ece'nin karmaşıklığını, Meriç'in tefekkürünü üstüne yakıştırmış. Delirsem dermiş Nietzsche gibi, Heidegger misli münzevi, Sartre gibi kavgada olmaya özenirmiş. Büyük aşklardan ve gerçek politikadan söz ediyorum yani. Dünyanın uğrunda delirmeye, yazmanın bilekleri kesmeye, aşkın bir ömür beklemeye degeceğine inanmanın büyüklüğünü anlatıyorum. Yazdıkça hatırlıyorum silinmiş izlerini gençliğin. Dünya vaadini yitirmeden önce, parıldayan sokakların yasını tutuyorum. Kış pazarlarında sahafların, bacakların karıştığı uykuların, bir cümle duyup da her şeyi anladığını sanmanın sarsıcılığını özliyorum. Sağır kavalı yere fırlatıyorum. Aklım benden çıktı artık kalbimi susturamıyorum. Bir başınalığa mahkûm kendimi güdemiyorum.

Görüyor musun, Aralık'ın bana ettiğini. Duymasan da görüyor musun, bir ara toplamında ömrün, hesabın, kitabın nasıl dağıldığını. Müflis bir mütefekkirin güncesi uçuyor rüzgârda. Tek tek yaprakları düşüyor suya. Başımı göğe kaldırıyorum, kar yüzüme yağıyor. Caddelerde yeni yıl telaşı. Koştur koştur geçiyor katar. Geri sayıyor insanlar. Geri sayıyor. Geri...

XV
IDEFIX
15. Sanal Kitap Fuarı
13 KASIM - 30 ARALIK

Tek Tık'la Türkiye'nin En Büyük Sanal Kitap Fuarı'na!

Türkiye'nin en büyük online kitabevi Idefix'in, 15. Sanal Kitap Fuarı 13 Kasım-30 Aralık 2017 tarihleri arasında idefix.com'da! 2.400 yayınevi, 150.000'den fazla kitap, %70'e varan indirim, yazarlardan öneriler, okuma listeleri ve sürpriz hediyeler sizi bekliyor.

/// idefix

İlber Ortaylı

okuduğunu anlamamanın nedeni zeka değil!

Gramer bilmeyen bir insanın gerçek anlamda okuyabilmesi imkânsızdır. Okuyamadığı için de anlayamaz. Okuduğunu anlamayan bir toplum olmamız tamamen bununla ilgilidir.

Türkiye'nin "okumuş" sınıfının eğitiminde sakatlık vardır. Bunlar çocukluktan başlayarak gramer bilmezler. Gramerin "dil bilgisi" diye çevrilmesi kültürün ekinim diye çevrilmesi kadar yanlış ve lüumsuzdur. Gramer dil bilgisi değildir. Dil bilgisi gramerin çok üstünde bir olguyu ve alanı ifade eder. Bu gibi şeyleri çevirirken çok dikkatli olunmalıdır. Gramer bilmeden dil öğrenen insanların yazıları kabız olur. Yanlış olur. Dolayısıyla gramer bilmeyen bir insanın gerçek anlamda okuyabilmesi imkânsızdır. Okuyamadığı için de anlayamaz. Okuduğunu anlamamak bununla ilgili bir şeydir. Bunun zekâyla bir alakası yoktur. Bu yüzden de maalesef okuduğunu anlamayan bir millete sahibiz. Yabancı dil eğitiminde de benzer sorunlar yaşanmaktadır. Genç yaşta yabancı dil eğitiminin de ötesinde yabancı bir sistemin içinde okula gidiyorsa çocuk, mükemmel bir şekilde İngilizce düşünüp yazabiliyor. **Ancak Türkçesini değiştirmek ve geliştirmek için oradan dönüş yapması gerekiyor. Böyle bir şey söz konusu olmayınca da ana dili değişmeden ve gelişmeden kalıyor.** Bu yüzden de İngilizcesi, Türkçesinden daha iyi bir zümre var. Dil eğitimi erken yaşta başlamalıdır. Belirli bir yaştan sonra yabancı dile adım atmak çare olmaz. Çok geç yaşta piyanoya başlarsanız virtüöz olamazsınız. O kabiliyet dumura uğrar. Spor için de böyledir. Bir yaştan sonra koşmaya başlarsanız, atlet olamazsınız; aksine o koşu sizin erken ölümünüze sebep olur. Dil eğitiminde de böyledir. Ve tercih edilen iki dilli eğitimidir. Buna bazıları karşı çıkıyor ama neye itiraz ediyorlar anlamıyorum. İki dilli eğitimle kendi dilini çok iyi öğrenirsin. Bu kimilerinin iddia ettiği gibi Rönesans Avrupa'sına has bir şey de değildir. Onu da yanlış öğretiyorlar insanlara. Eski tarihi devirlerden başlar. Eski

Sümerlerden... İlk çağın insanları hem Sâmi dili hem Ari dilleri konuşurlar. Ortaçağ'da Arapçayı Arapların kendilerinden evvel çok iyi öğrenen, başka dilleri (Yunanca metinleri) Arapça'ya çeviren Süryanilerdir. Bizde ise bu yapılanma yok olmuş. İlk lüğatimiz Arapça - Türkçe (10'uncu asırda Divanû Lügati't Türk) olduğu halde bu değişmiş. Kendimize dönecek olursak, okumuşlarımızın çoğu Türkçe gramer bilmiyor. Bütün gramer terminolojisi çok yanlış. Biz duyduğumuzla konuşuyoruz.

Konuştuğumuzun gerçek anlamda ne olduğundan bihaberiz.

Çocukluğundan başlayarak bu şekilde büyüyen birinin başka bir dille mukayese yapması mümkün değildir. Dolayısıyla böyle bir insan hiçbir zaman gerçek anlamda "iki dilli" olamaz. Daha açık ifade edeyim: **Bir Puşkin çıkmaz buradan! Puşkin "iki dilli"**

bir adamdı ve iki dilli olmanın zenginliğiyle bir edebiyat kurdu. Bizde bu tip insanlar bir zamanlar varmış. Sonradan kaybolmuş. Son dönemlerde iki dilli insanları biz başka türlü yetiştiriyoruz. Ama bilmiyoruz ki Türkçeyi öğrenmeden Batı dili öğrenen insan iki dilli değildir, olamaz da.

Bu çok büyük bir sorun, insanlar dil bilmiyor. Hatta mahalli dille yazıyorlar. Havluya avlu yazan öğrencim vardı benim. Gramer bilmiyor. Noktalama bilmiyor. Kendisine okumuş diyen insanların bir zamanlar köylülerin kullandığı kelimelerden haberi yok. Filolojik bir tembellik var çocuklarda. En zeki çocukları topluyorsun, Osmanlıca öğrenmeleri için, hem de kendileri istiyor, 3 dersten sonra kaçıyorlar. Buna en başarılı olanları da dâhil. Tabii gazetecinin, öğretmenin Türkçe bilmediği bir ülkede öğrenciye ne kadar kızılır o da ayrı bir konu...

Gramer bilmeden dil öğrenen insanların yazıları kabız olur.

Aslı Alpar

BAZI ANILAR ZİLE BASIP KAĞAR,
BAZILARI GELİR
BAŞKÖŞEYE KURULUR...

KANUNLAR
İÇİMİZDE TOPLANAN KALABALICI
DAĞITAMIYOR!

BELKİ DE,
ARADIĞIMIZ HER ŞEY
2018 YILINDA
BİZİ BEKLİYORDUR...

AĞAÇLAR
SOYUNURKEN
BİZ
GİYİNİYORUZ...

Sunay Akın

sizi karı-koca ilan ediyorum...

Futbol sahalarının gelmiş geçmiş en hayat dolu oyuncularından biri olan "kedi kaleci", 6'sı resmi, 10'u imam nikahlı olmak üzere 16 kez evlenmiş, 51 kez de nişanlanarak, nikah masasının direğinden dönmüştür.

Zeus...

Tanrılar tanrısı...

Tarih boyunca aşk hayatında onunla yarışacak kimse yoktur.

O, çapkınların en hızlısıdır. Yazılan tüm kitaplardaki en güçlü karakter olsa da dünyevi ihtiraslardan kurtulamaz, Tanrılar tanrısı Zeus...

Leto'yla olan aşkından Apollon ve Artemis gelir dünyaya... Danae ile olan ilişkisinden Perseus, Alkmene'den de Herakles doğar...

Dionysos'un annesi Semele ve Boğaziçi'ne adını veren İo'nun adları da Zeus'un aşk defterinde yazılıdır.

Leda'yla birlikte olmak için kuğu kılıfına giren

Zeus, Avrupa kıtasına adını veren güzeller güzeli Europa'yı kaçırmak için de, karşısına beyaz bir boğa olarak çıkar.

Ne var ki, bir kadının koynundan öteki kadına koşan Zeus, Hera'yla evlidir! İşte bunu anlamak çok zor!

Bir erkek, tanrılar tanrısı olan bir erkek neden evlensin? Koskoca "Zeus"sun sen, nikah masasında

işin ne? **Düşünsenize kız istemeye gidildiğinde "Oğlunuz ne iş yapar?" sorusuna verilen yanıtı: "Tanrılar tanrısı!"**

Nikah masası konusunda uzun yıllar bilgi toplamaya çalıştım, kafa yordum. Çünkü, bizim insanımızın nikah masası konusundaki bilgisi, Ümit Besen'in ünlü şarkısından öteye bir adım gitmez:

Nikah masasına oturdun işte

Dayanmak çok zormuş böyle sevince

Sana mutluluklar sözüm kardeşçe

At artık imzanı git bir an önce

İlk nikah memurlarımızdan biri, belki de ilki Ubeydullah Efendi'dir.

2. Abdülhamit'in baskılarından usanan pek çok Osmanlı aydını Paris'e kaçarken, Ubeydullah Efendi öylesine yaka silker ki zulümden, Chicago'da alır soluğu. 1893 yılında gittiği Chicago'da Sanayi Fuarı'nı gezen, gazete çıkaran Ubeydullah Efendi, New York'ta bir lokanta işletmeye kalkışmış, on beş günde batırmış, Meksika'yı ve Küba'yı gezmiş, geçimini keten helva, lokum ve yaptığı takıları satarak sürdürmüştür.

Amerika'da iki buçuk yıl kalan Ubeydullah Efendi, dönüş yolunda Londra, Paris ve Filibe'yi de uzun süre mesken tutar. 1912 ve iki yıl sonra yapılan seçimlerde meclise girer. 1919 yılında Malta vapurunda görürüz muhteremi. Tarihimizin en renkli simalarından biri olan Ubeydullah Efendi, iki yıl da Malta'da sürgün kalır.

1926 yılında "Müslümanlığa göre bir erkek dört karı alabilir mi?" başlıklı bir makale yayımladığında, nikah memurluğu yapmaktadır. **İşin**

garip tarafı, ilk nikah memurumuz damat sıfatıyla nikah masasına hiç oturmamıştır. Beyoğlu Belediyesi'nde görev yapan Ubeydullah Efendi, neden hiç evlenmediğini soranlara şu yanıtı verir: "Yıllardır bu kadar genci evlendirerek günahlarına giriyorum. Bari kendi kendimin günahına girmeyeyim."

Ubeydullah Efendi'nin nikahını kıydığı insanlar arasında en yakın arkadaşı, aşkları kitaplara konu olan ünlü şair Abdülhak Hamit ve Lüsyan Hanım da vardır. 1937 yılında dünyadan ayrılan, Osmanlı tarihinin zorunlu gezgini, Zincirlikuyu Mezarlığı'nda, Abdülhak Hamit'in yanı başına defnedilir. Cumhuriyet'in ilanından sonra da milletvekilliği yapmış olan Ubeydullah Efendi, nikah memurluğu sırasında evlendirdiği çiftlere imzalar sonrasında şu ünlü konuşmasını yapar: "Bakınız evlatlarım: Siz istediniz, siz başvurduunuz, siz geldiniz. Ben ister istemez nikahlarınızı kıyıyorum. Benden vebal gitti. Ancak

her ikinizden bir ricam var. İnşallah etmezsiniz ya, yarın öbür gün birbirinizle kavga ederken, çok rica ediyorum, küfür ve beddua edeceksiniz, Allah aşkına birbirinize, haydi bilemedim evlenmenize sebep olanlara ediniz. Beni ve sülalemi bu küfür ve bedduaların dışında tutunuz."

Cemal Süreya, "Söküğümü diken her kadına evlenme teklif ettim" dese de nişan ve evlilik rekortmenleri listesinin ilk sıralarına, ünlü kaleci Varol Ürkmez'in adını yazmamız gerekir. Futbol sahalarının gelmiş geçmiş en hayat dolu oyuncularından biri olan "kedi kaleci",

6'sı resmi, 10'u imam nikahlı olmak üzere 16 kez evlenmiş, 51 kez de nişanlanarak, nikah masasının direğinden dönmüştür. Almanya'nın Köln kentinde, "24.3.1985" tarihinde kıyılacak bir nikah için basılan davetiyede, karakalemle çizilmiş bir karikatür görürüz. Karikatürde gelin, kaleye geçen damada şut çekmektedir. **Nikah davetiyesinde gelin ve damadın soyadları yazmaz, sadece "İsmet ve Yılmaz" adları okunur.** Elbette İsmet'in bir zamanlar kız çocuklarına da konulan bir ad olduğunu bilenler, kıyılan nikahın alışlagelmiş türden olduğunu anlayacaklardır. Davetiyedeki asıl sır, kaleci olarak çizilen "Yılmaz" adlı damattır. Nikah davetiyesindeki kaleci, futbol tarihimizin en başarılı

teknik direktörlerinden biri olan Yılmaz Vural'dır.

Oktay Akbal, Behçet Necatigil'in nikah tanığı olduğunu yazarken, İzmitli şair Ruşen Hakkı, bir zamanlar en işlek caddesinin tam ortasından tren geçen ve kağıt üretimiyle ünlü kente kitap imzalamaya gelen Rifat Ilgaz'a sorar: "Siz Afet Muhteremoğlu'yla İzmit'te evlenmişsiniz; nikahınızı da bizim Avni Gönenç kıymıştı, anımsıyor musunuz?" Hayatı cezaevlerinde geçen Rifat Ilgaz'ın yanıtı son derece anlamlıdır: "Bana çok kıydılar, onun için anımsamıyorum."

Müjdat Gezen Tiyatro Okulu'nda öğretmenlik yaptığım dönemde, öğrencim Göksel Bekmezci bir derste dramatize ederek, babasının nikah memuru olduğunu söylemişti... "Ne güzel. Memur olacaksın, nikah memuru olacaksın. Mesai masasının güzelliğine bak, iş için yanına gelen herkesin yüzü gülüyor. Dert yok, tasa yok," desem de Göksel kararlı bir sesle: "Babam hiç de sizin gibi düşünmüyor hocam," demişti... Şaşkınlık içindeki "Neden?" soruma verdiği yanıt şu olmuştu: "Çünkü babam, daha ilk gün, ilk nikahında sevdiği kızı evlendirmek zorunda kalmıştı." Ee, sen de koskoca hocasın, son sözü söyleyeceksin elbette: "Evladım, o da bir nevi iş kazası sayılır!"

Alper Canıgüz

majestelerinin hezimetinde

Majestenin hizmetindedir o! Kraliçe'nin gözüne girmek için yapmayacağı iş yoktur. Afedersiniz, bir tarafının kolları ağarmıştır ama iç dünyasında, özgüvensiz bir çocuktan farksızdır.

Bond severlerin en nefret ettiği Bond olma özelliğine sahip Roger Moore, şu işe bakınız ki, benim bu roldeki favori aktörumdür. Kendisi, Bond karakterini fazlasıyla karikatürize etmekle suçlanır ve bu değerlendirme de gayet isabetlidir. Ve fakat ne olacağıdı yani, sevgili okur? Bond dediğin karakter zaten bir tür karikatür değil mi?

007'yi, erkeğin ve hatta şekli şemali, gustosuyla ele alındığında, batılı erkeğin bilinçaltı olarak görmek gerekir. Kendisi, gayet medeni görünmekle birlikte, aslına bakarsanız gayet katil ruhlu bir adamdır ve kanunların üstünde olmak gibi müthiş bir avantaja sahiptir. Öldürme ehliyeti vardır onun; sözü fazla edilmemekle birlikte filmlerde açıkça görürüz ki "sevme ehliyetine" de sahiptir. Maceraları esnasında mütemadiyen adam döver, kadın sever...

Her işin büyük üstadıdır. Olimpik bir kayakçıdan daha iyi kayak yapar, tekvando şampiyonunu evire çevire döver, kumarda -özellikle yapmıyorsa- asla kaybetmez, Kasparov'a çoban matı yapar, en büyük suç dehasından daha zekidir vs... Dediğim gibi, sıradan bir erkeğin bilinçaltı işte. Şakaysa çok ciddi, ciddiyse çok gülünç bir hal. **Roger Moore, bu roldeki diğer aktörlerin aksine, durumun farkında görünür ve karakteri hep, inceden dalga geçerek canlandırır.**

"Bunun bir oyun olduğunun siz farkındasınız, ben farkındayım; tadını çıkaralım," havasından çıkmaktadır. Tabir caizse Bond'ların en Clouseau'sudur o ve karakteri bu denli lakayt çizmesinde 70'li yılların atmosferinin de etkisi olsa gerektir.

Öte yandan, Bond'un bütün bütüne değersiz bir şey olduğunu söylemek de doğru olmaz. Eğlence değerini bir yana bıraktığınızda dahi dikkate alınması gereken tarafları vardır. Dedik ya, döneme göre erkeğin bilinçaltına; bilhassa da arzu ve korkularına ışık tutar. Türk basınının "amiral gemisine" benzetilebilir bu yönüyle. O gazeteden nefret edebilirsiniz ama dikkatli bir gözle incelediğinizde; diyelim, verdiği haberlere değil de, satır aralarına, haberi nasıl ve hangi sayfada, hangi boyutta ele aldığına bakarsanız, hakim gücün psikolojisine dair iyi bir fikir edinebilirsiniz. Mesela, 90'lı yılların Bond'u (Pierce Brosnan), karşısında eli kolu bağlı oturmuş, hiçbir acil tehdit oluşturmeyen kadını (Sophie Marceau) çekip vurabilir; bu, altmışlı yılların Bond'u (Sean Connery) için hayal bile edilemeyecek bir şeydir. Bu durum, doğrudan doğruya erkeğin, kadına dair tehdit algısının değişmesiyle ilgilidir. Tuna Erdem'in Dünya Yetmez (The World Is Not Enough) eleştirisinde güzelce ele alınmıştır bu konu.

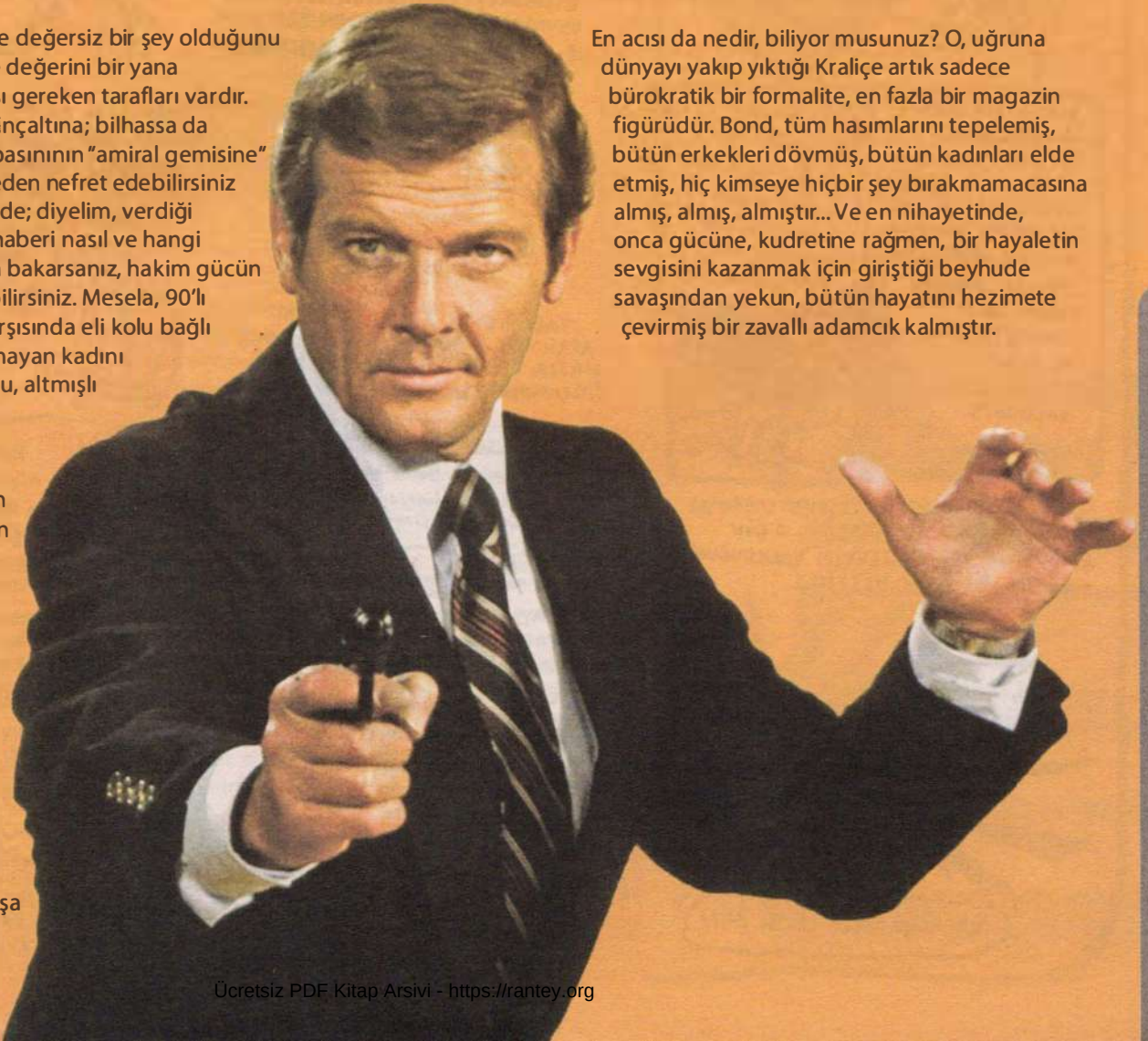
Şimdi bu James Bond'a sormak gerekir; madem en akla gelmedik konularda bu kadar maharetlisin, niye gidip profesyonel sporcu, kumarbaz, dansçı, atıcı falan olup milyonlarca pound'u cukkalamıyor, geleceğini garantiye almıyorsun? Şöyle Florida'da, Monte Carlo'da, artık paşa

gönlün nereyi çekiyorsa orada bir malikane alsan, madalyaları duvara dizsen, daha düzenli ve güvenli bir hayatın olsa fena mı olur? Niye ömrü billah, üç kuruş ajan maaşına talim ediyorsun? Bak, yaşın kaç oldu, hâlâ kuleden atlayayım, trene sıçrayayım, yetmedi; aya çıkayım, mekik patlatayım derdindesin... Bir dur, be adam! Ama yok!

Yapmaz, yapamaz. Niye? Çünkü majestenin hizmetindedir o! Kraliçe'nin gözüne girmek için yapmayacağı iş yoktur. Afedersiniz, bir tarafının kolları ağarmıştır ama iç dünyasında, özgüvensiz bir çocuktan farksızdır; Q'dan oyuncaklarını kaptığı gibi bütün dünyanın defterini dürmeye girişir. Heyhat, "dünya yetmez" ama işte. Umutsuzca Kraliçe'nin, yani annesinin gözüne girmek için yırtınır durur. "Bak anne, bütün adamları dövdüm, bütün kadınları sevdim, en uzağa ben gittim, en çabuk da ben döndüm, dünya yetmedi, aya gittim ama bak sana geri geldim... Hepsi senin içindi! Sen bana 007 dedin ama ben 001'im aslında! Gördün mü? Anladın mı nihayet? Sev beni... Sev artık beni! Başkalarını değil, beni... beni... beni..."

Kraliçe ise yüzüne bakmaz bunun. Doğrudan muhatap bile almaz. M vasıtasıyla taleplerini bildirir, bu sefil de, ben ne yapıyorum diye düşünmeden hemen işe koyulur; asla, asla demez: **"Şurayı patlayım, burayı karıştırayım, şunu buna fitleyeyim... Bu sefer anlayacak değerimi... Bu sefer... Kesinlikle..."**

En acısı da nedir, biliyor musunuz? O, uğruna dünyayı yakıp yıktığı Kraliçe artık sadece bürokratik bir formalite, en fazla bir magazin figürüdür. Bond, tüm hasımlarını tepelemiş, bütün erkekleri dövmüş, bütün kadınları elde etmiş, hiç kimseye hiçbir şey bırakmamacasına almış, almış, almıştır... Ve en nihayetinde, onca gücüne, kudretine rağmen, bir hayaletin sevgisini kazanmak için giriştiği beyhude savaşından yekun, bütün hayatını hezimete çevirmiş bir zavallı adamcık kalmıştır.

Zevkler, renkler ve alternatifler.

MÜZİK

13 YIL ÖNCE

MADEM DÜNYAYI OLDUĞU
GİBİ KABUL ETMEYEN, İSYANA
İNANAN BİR YAPIM VAR,
ÖYLEYSE RAP MÜZİK TAM
BENİM MÜZİĞİM!

RAP'LE
ÖZDEŞLEŞİCEM..
RAP MÜZİK DENİLDİ-
ĞİNDE BENİ GÖSTE-
RECEKLER. BEKLE
BENİ SOKAKLARIN MÜZİĞİ!

GEREK KILIK KIYAFET
GEREKSE MANEVI
OLARAK RAP'E HA-
ZIRDIM.. TARTININ
ÖNEMLİ İSİMLERİN-
DEN CEZA'NIN
ALBÜMÜNÜ SATIN
ALMAK İÇİN CELAL
KIRTASIYEYE GİTTİM...

...Dükkan sahibi Celal abiye, Ceza'nın albümünü almak
istediğimi söyledim... Durumun olgunlukla karşıladı ve
"C" harfli rafın alt sıralarından Coşkun Sabah'ın "Ceza" adlı albü-
münü uzattı!.. Artık elimde hayal kırıklığı, keder ve
Coşkun Sabah albümü vardı!..

BUNUN BİR İŞARET
OLABİLECEĞİNİ
DÜŞÜNÜP, ALBÜMÜ
SATIN ALDIM. BELKİ DE
KİŞİLİĞİME YÖN VERE-
CEK, HATTA HAYATIMI
KÖRTEN UCA DEĞİŞ-
TİRECEK ANLARA
BİRKAÇ ŞARKI
UZAKLIKTAYDIM..
VE ALBÜMÜ
DİNLEMeye
BAŞLADIM...

Sevgiliim
bu yerden gittin
gideli, ilgisiz
eserler sevdanın
Yeli, şu öksüz
ruhunun sesin
emeli, leylaklar...

...FAKAT MAALESEF COŞKUN SABAH'DA
ARADIGIM TADİ BULAMADIM!.. O GÜN
BU GÜNDÜR MÜZİK ZEVKİM SORDUĞUNDA
CEVABIM KISA VE NETTİR...

ALTERNATİF...

ALACAĞIN OLSUN CELAL ABİ!..

SİNEMA

BEŞ YAŞINDAYKEN BABAM,
ABLAM VE BENİ SİNEMAYA
GÖTÜRMÜŞTÜ...

- Kİ BU HİKAYE SİNEMADA YERLERİ
HALİFLEKS GÖRÜNCE AYAKKABILARI
ÇIKARMAYA YELTENDİĞİM
KÖTÜ BİR DETAYLA BAŞLAR...

Baba Cem
ayakkabılarını
çıkarıyo!..

Dolum
napıyorsun?

ÇIKARILMIYO
MUYDU?

BU ARADA BABAM DA DİKKAT
ETMEMİŞ FİLM ALTIZILIMMIŞ!..
OKUMA YAZMA BİLMEYEN BEN İÇİN
ÇİLE KAPILARI ASIL ŞİMDİ AÇILMIŞT!..

Herkes gülyüyo
demek ki komik,
ben de güleyim!..

TÜM FİLMİ
BU KAFAYLA
İZLEDİM...

TABİ KENDİ ARKADAŞLARIM
ARASINDA BUNU HİÇ ÇAKTIRMADIM
HATTA ZERRE ANLAMADIĞIM FİLMİ
BALLANDIRA BALLANDIRA ANLATTIM.

...Sonra Fred ne diyo?

Fred de Barni'ye diyo ki
sen diyo dinazoru diyo döv diyo
çok güzel sinema siz de pidin-

GEÇEN AYLARDA BAKSETTİĞİM
BU GÖZ PROBLEMİ DE BAŞLADIĞINDAN
BERİ, SİNEMADAKİ ALTIZILARI
ÇOK NET OKUYAMIYORUM...

Merhaba TESTERE alt yazılı mı?

Evet beyefendi..

Türkçe bi alternatif
var mı?

Kayıp
Balık Dori
var...

Tamam
o olsun!..

SPOR

MAHALLEDE OYNADIĞIMIZA İYİ
OYNADIĞIMDAN HEP İYİ Bİ FUTBOLCU
OLABİLECEĞİMİ DÜŞÜNÜŞTÜM, AİLEM
DE BÖYLE DÜŞÜNÜŞ OLACAK Kİ BENİ
YAKINLARDAKİ Bİ KULÜBE YAZDIRDILAR.

AMA KULÜPTE GÖRDÜM HERKES
ZATEN AYI GİBİ OYNUYOMUŞ, BİZİM
MAHALLEDEKİ ÇOCUKLAR BİRAZ
KAZMAMIŞ...

SONRA BASKETBOLA
SARDIM. NBA KONUSUNDA
BİR NUMARA OLMAK
İSTİYORDUM. GECEYARISI
KANAL D'DEKİ MAÇLARI
İZLEMeye BAŞLADIM

Dolum yerine yatsana
napıyorsun gecenin
köründe burda!..

İLK PERİYOTU BİLE
İZLEYEMEDEN UYUYAKALMAK

...NEYSE Kİ ORTAOKULDA BU ÇABALARIM
SONUŞ VERDİ, SINIFTA NBA KONUSUNDA
BİLİRKİŞİ OLMUŞTUM...

Abi sonuçta Leykirs,
Doğu konferansı, ribaunt
sayısı derken çok iyi bi
yerde...

- TA Kİ KUBILAY
BİZİM OKULA NAKİL
OLANA KADAR -

KUBILAY ÖZET

- O DÖNEM KAYIT OLDU
- HERİF NBA PROFESÖRÜ GİBİ
- BASKETBOLU DA İYİ OYNUYO.
- BENİM SINIFTAKİ İTİBARIMI
SIFIRLAYAN KİŞİ.

SONRA KOMPLE SPORLA İLİŞKİMİ İKSTİM."ARTIK
E-SPORU'YUM SADECE FIFA OYNUYORUM." DİYCEM DE
ANLADIM Kİ HERKES ZATEN FIFA'YI DA AYI GİBİ
OYNUYOMUŞ..

AMA TABİ BENİM GÖZÜM TOPU ÇOK İYİ
TAKİP EDEMİYÖ VE NASIL Bİ OYUNCU OLUŞUMU
SORARSANIZ CEVABIM YİNE KISA VE NET
OLACAKTIR.

"alternatif"...

Aylin Balboa

gelecek seni bekliyor

Cebeci'den çıkıp Olgunlar'a doğru yürümeye ihtiyacım vardı. Kapıları vurup evden çıkmalı, ellerimi montumun cebine sokup arkama hiç bakmamalıydım. Arada Kurtuluş Parkı'na uğramalıydım. Orada biraz oyalanıp, ne bileyim bir sigara içip bulutlara falan bakmalıydım. Kolej tarafından çıkıp üst yoldan sallana sallana Kızılırmak Sokak'taki ağacımın yanına varıp biraz soluklanmalıydım. **Sonra Olgunlar'a inmeli, kitapçılara doğru yürümeli, Orhan Abi'yi bulmalı, birtakım kurumlara hazırlık kitaplarından oluşan yığının arkasına geçip anlatmalıydım.** Nasılsa sözümü bir noktada keser, ergen atarımla dalga geçer, sakinleştirici

tebessümüyle bir vadede her şeyin düzeleceğine beni ikna ederdi. Ama çok zaman geçti. Bunların üstünden kilometreler geçti. Geriye doğru akmayan nehirler, ardında ray bırakmayan trenler, gidenler ve ölenler geçti. Orhan Abi bile geçti. Uzun zaman önce Güney'de bir köye yerleşmiş, hala hayatta mı onu bile bilmiyorum. Hala hayatta mıyım onu bile bilmiyorum bazen. Varoluş sancısı değil bu, öyle buhranlar yaşamaya hiç fırsatım olmadı. Sanki otur diyorlar oturuyorum, kalk diyorlar kalkıyorum, yaşa diyorlar yaşıyorum. İçimde bir şey vardı, içimde bir şey vardı, neydi adı?

Hatırlamıyorum. Bir gün uyudum, uyandığımda içimde değildim. Hafızamı bana geri verdiklerinde yavru bir köpek gibiydi. Sürekli mızıldanıyor, sağa sola işeyip duruyordu. Onu ellerimle yetiştirdim, unutmaması için gece gündüz eğittim. Ancak bu kadar oldu işte, ancak bu kadar oluyor. Parça parça anılar geliyor şimdi gözümün önüne, ne kadar uğraşsam da birleştiremiyorum. Bir türlü tam olarak bir araya gelemiyorum. Yürüyorum. Ankara sandığım yerler kartondan bir film setiymiş, çekimler çoktan bitmiş, tak tak tak kaldırıyorlar tüm sokakları. Altından İstanbul çıkıyor. Fark etmez diyorum fark etmez, her yerde yaşar insan. Yine de keşke bir Kurtuluş Parkı olsaydı, belki kurtulurduk! Devam

ediyorum. "Gelecek seni bekliyor, hazır mısın?" yazıyor bir tabelada tehdit eder gibi. Hazırım ulan! Ben her şeye doğuştan hazırım, annem beni hazır doğurmuş. Beni bekliyormuş, yiyorsa çıksın karşıma, it herif. Geleceği varsa göreceği de var! Yürüyorum. Kulaklığımı takayım diyorum ama yanıma almamışım, zaten gerek yok. **Kafam ses kaldırmıyor. İnsanın kafası sökülüp takılabilen bir şey olmalıydı.** Taşıyamadığımızda, lazım olmadığında, hiçbir şey düşünmek istemediğimizde falan çıkarıp uygun bir yere koyabilmeliydik. Ama şimdi bütün kalmam gerek, gelecek beni bekliyor. Tüm sempatikliğiyle Greenpeace kostümü giymiş bir genç yanaşıp

Dik duruyorum ama içim eğik bükük, bunu kimseye çaktırmıyorum.

"Merhaba, nasılsınız?" diye cıvıldıyor. İyi değilim diyorum buz gibi, yolumdan çekilin, gelecek beni bekliyor. Nerede bekliyor bilmiyorum ama onu bulacağım. Bulduğumda da o parça parça hatırladığım geçmişin hıncıyla... Kavgamız büyük olacak, hiç kuşkusuz kan

çıkacak. Yürüyorum. Yürüdükçe öfkem artıyor. Ellerim montumun cebinde, yumruklarımı sıkıyorum, arkama hiç bakmıyorum. **Elimden bu kadar geldi diyorum beni suçlayan her şeye, elimden bu kadar geldi. Bu kadarını yapmak için ömrümü verdim, değdi mi?** Değmedi, hiçbir zaman değmez, bunu en başta söylemişlerdi. O gün uyudum dedim ya, hani uyandığımda hafızamı bana geri vermişlerdi, keşke vermeselerdi. Gelecek beni bekliyor, karşılaştığımızda benden geriye ne kalmış olacak hiç bilmiyorum. Dik duruyorum ama içim eğik bükük, bunu kimseye çaktırmıyorum. Yumruklarım evet, onlara iyi bakıyorum. Gelecek beni bekliyor, ben de her yerde onu arıyorum. Bıktığımı, usandığımı, yorulduğumu, kızdığımı, vücudumda kırılmadık kemik kalmadığımı, yarınlara, güneşli güzel günlere, denizlere, göklere, uçsuz bucaksız ülkelere, ormanlara, kuşlara, yıldızlara ve hatta çocuklara, yani hiçbir şeye, artık hiçbir şeye inanmadığımı, artık hiç inanmadığımı kimseye anlatmıyorum.

Akgün Akova

hayallerin yüzdüğü

örgü yaptığı saçını çözdü masanın üstüne fırlattı tokasını ve çarpıp gitti anılara

"hoşça kal şairin masası" diyerek masa da masaymış ha tam şiirlik öyle değil mi Edip abi

"aradaki yedi farkı bulun" gibi kadındır o güzelliğiyle çözmeye eğilimli hayatın bütün bulmacalarını

şiir de zor bir bulmaca değil mi zaten Edip abi içime şimdi yalnızlık sözcüğü işler takar ucuna beni, dünyadan alır gider dedim kimildamadım yerimden

bana teğet geçip

saplanmasa masada duran şiir defterime

ayrılığın bıçağı

sayfaların arasında birikmiş çiçek kokusunu çekip çıkarmaya çalışmasa gece aklıma gelmezdi kimseden yardım istemek yarası ağırsa şiirim

nereden bulacağım şimdi ben

Öykü adında bir hemşire

diye soracaktım ki sana Edip abi

yan masada oturan kadına takıldı gözüm

biraz Virginia Woolf'tu, biraz Sylvia Plath

azıcık da sanki Nilgün Marmara

ya da ben Marmara sandım

düşmek üz're olduğumu bilmeden yeni derin sulara

aşk acısı denen meretten

hayallerin sırtüstü yüzdüğü şu dipsiz gölden

seninle kurtuldum bir kere daha

süzüldü yazı masama sözcüklerden kayıgım

çırılçıplak haykırdım kıyına çıkarken ey şiir

sensin kürek sensin kulaç sensin kanat

sensin benim sevgilim

sensin romana öyküye inat

Türünün “X” örneği.

Yeni X-Class.

Pick-up dünyasının sınırlarının ötesine hiç kimse geçmemişti. Ta ki o keşfedilene kadar...
Konforuyla zarif, gücüyle agresif. Zıtlıklardan doğan bir başyapıt.

www.turununxorneği.com

  xclass_tr

Mercedes-Benz

Sema Kaygusuz

bilge cahil, zalim cühela

Edebiyatta birçoklarının cehaleti övmüşlüğü vardır, cahilce arzuları ekin vermemiş bereketli topraktan sayarak tabii. Kestirmeden söylemek gerekirse cehalet, cehalet değil de kışkırtıcı bir metafor olduğunda birçok anlama gelebiliyor. İnsanın kendine duyduğu merakın kancasına takılıp baş aşağı savrulduğu bir hal olarak örneğin. Kültürel birikime ölümlü beden, ölümsüz zihin olarak açılmak, defter olup aralanmak. Bir imkân olarak cehalete güvenmek.

Cehalet dediğimiz, başka bir açıdan, yapmayı bilmediğimiz bir şeyi kalbin karanlık odasında ışığa tutma gücü olabilir; deneme, göze alma, gaflete düşmeden gerçekleştirme gücü. Sözelimi hiçbir romancı yoktur ki yazdığı ilk romanla roman yazmayı biliyor olsun. Roman yazmayı bilmiyor oluşu cahil/yazarın yaratıcı olanağıdır, dersek ileri gitmiş olmayız. Kendi roman dünyasını kurabilmek için birikimsiz, yüksüz bir dimağdan, oyuncu bir muziplikten, sezgisel bilgelikten, soru üreten çocuksuluktan, sorun çıkartan ergenlikten, budalaca yürütülen biriciklik ilkesinden yola çıkarak üretilen sanat, en nihayetinde varlık sancısı çeken bir cahilin şahsi kavrayışına dönüşür. İyi işlenmişse eğer, şahsiliğin eninde sonunda başkalarınındır. Günün sonunda cehalet, mevsim döngüsünde değişen organik bir gömlek olur. Ömrünü tamamlamış, zihinsel bir artık.

19. yüzyılda cahillik metaforunun en çarpıcı örneğini üreten kişi Felemenklere Fransızca öğretmekle yükümlü, buna karşın tek kelime Felemenkçe bilmeyen Jacotot oldu. Hollanda'da bir sürgün olarak yaşayan Jacotot'nun öğrencileriyle arasında hiçbir ortak dili yoktur. İçinde bulunduğu durumda cehalet sanki eşit bir şekilde ikiye bölünmüştür. Jacotot kestirme bir yol bulup Fransızca-Felemenkçe iki dilli bir metin vererek öğrencilerinden Felemenkçe üzerinden Fransızca'yı öğrenmelerini ister. Öğrenciler şaşırtıcı bir şekilde kendi özgün çabalarıyla hızla Fransızca öğrenmeye başlarlar. Demek ki yeni bir şeyi öğrenmek için mevcut bilgiye sıkı sıkıya tutunmak gerekliyordur. Her kaptanın içinde Fenikeli bir kayıkçının bulunması gibi.

Jacotot'nun keşfi toplumsal olduğu kadar kişisel devrimi de tetikleyen son derece yalın bir keşifti. Anadilinin farkındaysan dersen bütün dilleri öğrenebilirsin, elinde ne varsa onunla her şeyi öğrenebilirsin, diyen yüreklendirici bir yaklaşım. Jacotot böylece öğretmeni cahil kılarak öğrenme etkinliğini öğrenciye bırakmış, bir imkân olarak hocanın cahilliğini eğitim modeline dönüştürmüştür. Bu çarpıcı serüven ne yazık ki uzun sürmez.

Öğrenen insanın bilgeliği çok kısa bir süre saygı görür. Ulusalçılığa dayanan kapitalizmin bilgelere değil teslimiyetçi kölelere ihtiyaç duyduğu bir çağda, Jacotot'nun eğitim modelinin Avrupa'da kök salması zaten beklenemezdi.

Daha önce bu sayfalarda Ranciere'in Jacotot'yu anlattığı Cahil Hoca kitabına değinmiştim. Savaş Kılıç'ın titiz çevirisini özellikle belirterek bir daha altını çizeyim. Jacotot bir itiraz olarak zamanımıza pençe atmaya devam ediyor. Bir zekânın başka bir zekâyı hükmettiği, tümüyle eşitsiz, hileli, sınırlayıcı, gururla başarının fetişleştirilip şaşkınlıkla merakın köreltildiği bu aptallık çağında egemenin kötücül yaptırımının sistemli bir düzen olduğunu hatırlatıyor. Tanık olduğumuz zevksizlik, niteliksizlik, iptidailik üzerine kurulan bir sistemde insan sadece canlı bir varlık olarak değil, kültürel olarak da harcanır. Onun kuş sevgisine, çocuk sevgisine, suyu kutsamasına, dağı yüceltmesine, şairliğine, aşkına, inceliklerine saldırılır.

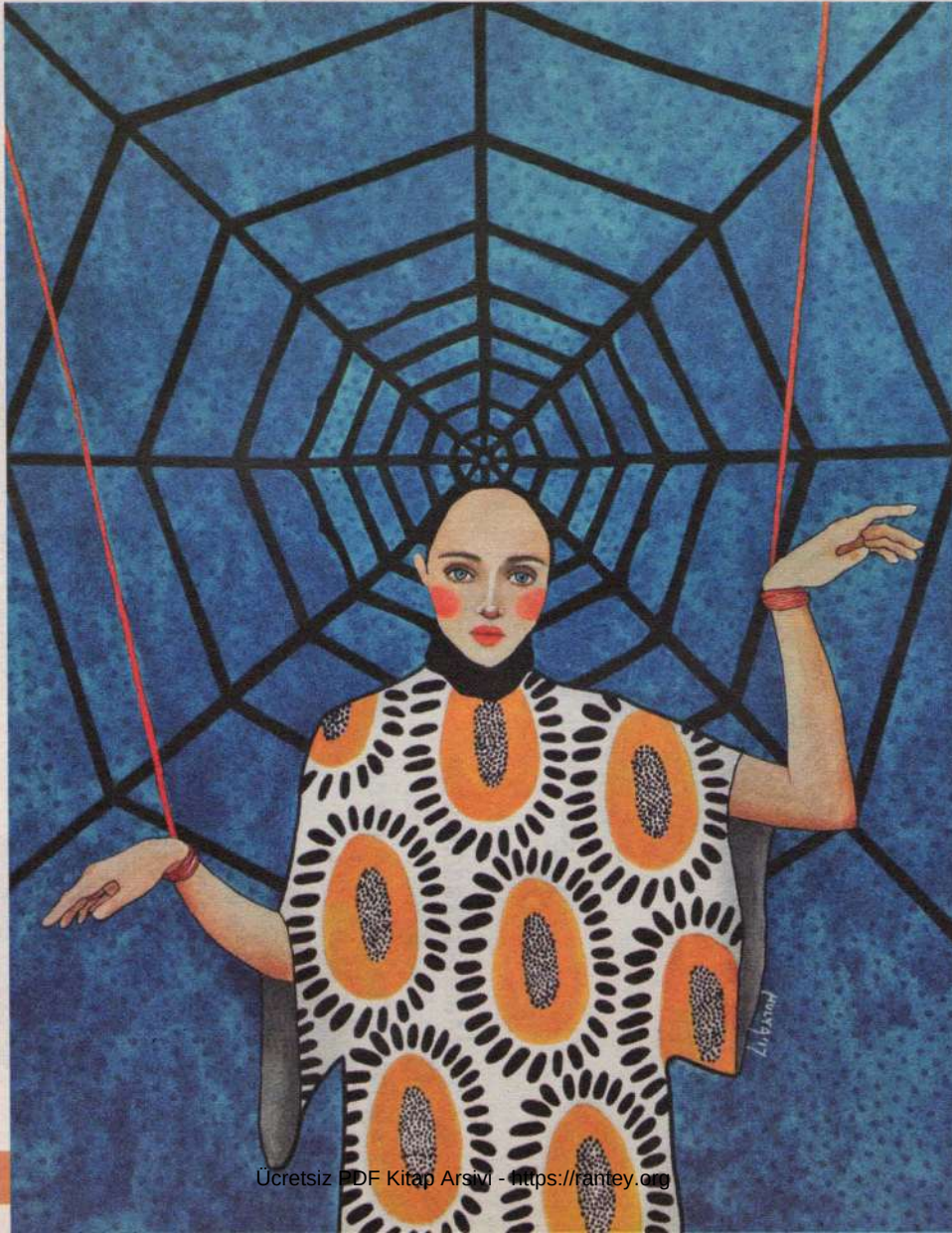
**Sözelimi
hiçbir romancı
yoktur ki yazdığı
ilk romanla
roman yazmayı
biliyor olsun.**

Yaratıcı bir metafordan cehaletin mahvedici bir pislik olduğu gerçeğine savrulduğumuz an, bütün ıstırapların karartıldığı andır. Çünkü cahilin kuvvetli bir belagati, sahte kabiliyetleri vardır. Kendi düşüncesi üzerine düşünme becerisi geliştirmemiş, geliştirme gereksinimi dahi duymayan biriyle herhangi bir konuda konuşmak boşunadır bu yüzden. Kaldı ki o birisi kendisiyle de konuşamaz. Kendi kendisiyle zaman geçirmeyi yalnızlık sayar. Sabitleşmiş söz dizimleri, kalıplaşmış inançlar, kuşku geçirmeyen ilişkiler ekseninde kurduğu memnuniyetle hayatını idare eder. Cehalet içine düşülen bir durum, başa gelen bir hal değildir.

bu yüzden. Cehalet düpedüz seçimdir. Uyandırıldığında yaşayacağı tramvayı ruhunda damıtamayacağını ince sezgisiyle cahil insan gündelik kaygılarla, geçici çözümlerle hayatı uyumayı yeğler. Uyuyabilir de, kime ne. Ve aslında cehaletin kendi başına hiçbir ölçüsü yoktur. Hal olarak pekâlâ kabul edilebilir de. Gelgelelim milis güçler halinde örgütlenen cahillik sürekli yüceltilip durmadan övülüyorsa, içinden geçtiğimiz hayatın, gerçekte hayal edilmemiş olduğunu görebiliriz.

Biz şu anda hayalsiziz.

Bunu bize kimse söylemiyorsa, diyelim öyle, en azından göğüsteki bilge söylüyor. Belki de yapılacak ilk iş, dünyaya aç gelmiş yürekteki cahili dinlemek.

İçimizdeki Şeytan'da devlet dairelerindeki yozluğu anlattı.

40'lı yılların edebiyatı da saran politik ortamından o da etkilendi.

Sol görüşlerinden dolayı devamlı mücadele içinde yaşadı.

Hikayelerinde Anadolu yıllarında gözlemlediği ezilmiş, hor görülmüş kadınlar anlattı.

Kürk Mantolu Madonna'nın Maria'sı aslında Berlin yıllarında yakınlaştığı gerçek bir Maria'ydı.

Eserlerinde de hayatında da cinsellikten çok duyguyu önceledi.

Romanlarında kentli kadını yazarak eğitimin kadını özgürleştirdiğine dikkat çekti.

Kadının gücüne hep inandı. Maria Puder feminizmin ifadesiydi.

Almanya'ya gidince Marks ve Engels'in kitaplarıyla sosyalizmi öğrendi.

Kuyucaklı Yusuf'un Edremit'teki mutlu çocukluğu, aslında Edremit'te büyüyen Sabahattin Ali'nin çocukluğu.

Kuyucaklı Yusuf, Sabahattin Ali gibi yaşadığı topluma yabancı hisseder kendini.

Kürk Mantolu Madonna'da Raif Efendi'nin dilinden Rus yazarları çok sevdiğini söyler.

Eğitim için Almanya'ya gider, Kürk Mantolu Madonna'da Raif Efendi de aynı maksatla Almanya'ya gider.

Raif Efendi de Sabahattin Ali gibi çevirmen.

Vahşi, soylu, romantik doğa adamı Kuyucaklı Yusuf.

Taşra ahalisinin dedikoducu ve fesat olduğundan yakındı.

Anadolu'da sömürülen işçileri, ezilen halkı gördü.

Yozgat'ta öğretmenlik yaparken konuşacak kimseyi bulamadı. Yapıtlarında bu yabancılaşmanın, özgürlük isteğinin etkisi var.

YAŞAM ÖYKÜSÜ

POLİTİKA

KADIN

ANADOLU

Sabahattin Ali

Yıllarca Anadolu'da görev yaptığı için ömrünü tek bir masada geçirmiş memurları iyi gözlemledi.

Şebnem Işıgüzel

geride kalan

“Büyüyünce ne olmak istiyorsunuz?” Anneannemin sesinden ilkokul ödev sorusu. Kalemimin arkasını kemirerek cevap veriyorum: Yazar.

“Ada’ya gidiyoruz. Geride kalanları toplamak üzere. Çok merisi.” Teyzem bu cümleyi söyleyerek belki on kısa telefon konuşması yaptı. Daha doğrusu aramaları kabul etti. Taziyeleri. O da benim gibi telefonda az konuşmayı sevenlerden. Anneannemin küçük kızı. En güzeli. “Gözyaşı Konağı’nı beni düşünerek mi yazdın?” Böyle sormuşluğu var. Yaşadıklarımın yola çıkarak yazmam. Tanıdıklarımı hiç yazmam. Ama gel bunu iyi kalpli okura anlat öyle değil mi? Onlara kalırsa yazarın kaleme aldığı her şey bizzat onun başından geçmiştir. CV yazmıyorum burada. Ama elbette hayatta sadece CV’sini yazabilenler için insan yaşamadığı bir şeyi nasıl yazar? Başından geçmeyen olayları nasıl dile getirir? O anlattığı kişileri kesin tanıyordur. Görmüştür. Yani nasıl oluyor da oluyor öyle değil mi?

**Kazasız
belasız
bir hayat.
Böyle bir ülkede
asıl övünmesi
gereken
bence buydu.**

Cevap veriyorum: Edebiyatın gücüyle. Edebiyatın gücü diye “basitçe” çerçevesini çizdiğim şey, şey dedim yaaaa, suyun kaldırma gücü ya da yerçekimi gibi bir şeydir. Bildiğiniz kuvvet yani. Bu kuvvet kafamızın içinde bulunur. Bir nevi zihinsel güç. Sadece yazarların kafasının içinde bulunur ve dünyanın bütün hikayelerini, olmayanlarını ama gerçekleşme ihtimali olanları kendisine çeker.

Milan Kundera bunu şöyle ifade eder: “Roman yazarın bir itirafı değil, tuzağa dönüşen dünyada insan hayatının keşfedilişidir.”

Çeklerden devam edelim isterseniz: Kundera gibi Çek edebiyatının önemli isimlerinden Jan Skacel’in şöyle bir dördlüğü vardır: “Şairler icat etmez şiirleri / Gerilerde bir yerdedir şiir / Çok, çok uzun zamandır oradadır / Şairin tek yaptığı onu keşfetmektir.”

Özetliyorum: Her yazdığımı inanmayın. Bu sadece benim değil, her yazarın biricik cümlesidir. Romancının önünde üç temel olanak vardır: Ya Flaubert gibi bir hikaye anlatır ya Fielding gibi bir hikaye tasvir eder ya da Musil gibi bir hikaye düşünür. Gördüğünüz gibi “kendini yazar” diye bir seçenek yok. Ama niye olmasın?

Evet, nereden getirdiniz beni buraya?

Bunu Ada vapurundaki teyzeme de sormak isterdim: Niye getirdiniz beni buraya? Tek kader kurbanı ben değilim: Kuzenim ve bizi yardımlamak için gelen sağ olsun Şefika Hanım da aramızda. Hoş, teyzem de ablalarının kurbanı. Onlar burada mı? Yok. Niye? “Siz özel eşyaları ayırın. Şefika verilecekleri, kabaları toparlasın.” Emri büyük teyzem verdi. Angarya hediyesi olarak anneannemin nefis Cartier takımını küçük teyzemin kullanmasını istedi. Parmağını, bileğini ve kulaklarını süsleyen deniz kestanesi formunda güzellikler. “Antik Yunan gibi.” Teyzem zarif ellerini sabah güneşinin altında hareket ettirirken böyle söylüyor. Ben altı yaşındayken o yirmi beşinde falan olmalıydı. Filolojinin ardından arkeoloji okumuştur. Onu duvardan duvara halı kaplı odasında kulübe gitmeye hazırlanırken hatırlıyorum.

**Fildişi rengi boyundan
bağlamalı ipekli entarisi,
uzun saçları, abartısız
güzelliğiyle. Bir nevi
Penelope.** Ayaklarını

çiplakmış gibi gösteren ten
rengi sandaletler giyer,

damat adaylarının bir tekini bile beğenmezdi. Genç kız odasında hazırlanmasını izlemek büyük mutluluktu. “Avrupai bir güzelliği var. Senin için böyle demişler,” diyordu anneannem kızının oda kipsinde durmuş. Kolunda sallanan incili bileziği kitap hediyesi olarak bana verecekti. Ödevlerimi yaptırırken kolunda hatırlıyorum bu Grace Kelly bileziğini. Dedem onun için Kapalıçarşı’da özel yaptırmış. Sürpriz. Teyzeme kısmetlerinden söz ediyordu. Artık evlensin istiyordu. “Ben de biliyorum Avrupai bir güzelliğim olduğunu. Ne yapayım karga gibi ağzımdaki peyniri düşüreyim mi? Evlenmeyeceğim ben.” Yıl 1979. Teyzemin böyle söylediğini hatırlıyorum. Kusura bakma Oğuz Enişte. Şimdi altmış dokuz oldu sanırım. Hep aynanın karşısındaki güzel kız. İş adamı eşiyle kendi deyimiyle güzel ve nezih bir hayat yaşadılar. “Merak ettiğim bütün antik şehirleri gördüm.” Bununla övünmesi ne kadar tatlıydı. Kazasız belasız bir hayat. Böyle bir ülkede asıl övünmesi gereken bence buydu. “Büyüyünce ne olmak istiyorsunuz?” Anneannemin sesinden ilkokul ödev sorusu. Kalemimin arkasını kemirerek cevap veriyorum: Yazar. “Öyle kolay kolay olunmaz yazar!” Harbi böyle söylemişti. “Hayatın boyunca bir masanın başında oturacaksın. İşin okumak, yazmak, öğrenmek, bilmek olacak. İç dünyanda çalışacaksın. İnsanlar candan değil camdanmış gibi, onlara ait her şeyi ilk bakışta göreceksin. Etten kemikten fani değilmişçesine hava gibi aralarında dolanacak, su gibi akıp gideceksin. Kolay mı yazar olmak?” En sevdiği bileziğini bana hediye etmesine şaşmamak lazım. Kendisi de çok düşünmüş yazmayı. “Anneannemin bir defteri vardı Anadolu masallarını topluyordu.” Dedem sırrını ifşa etmişti.

Geldik. Teyzem, eşliğimden minnettar bir güzellik daha yaptı.

“1876 yılı baharında gayrimeşru bebeğimi doğurmak üzere evin erkeklerinden habersiz Büyükkada’ya gönderildim. Böyle başlıyordum değil mi senin Gözyaşı Konağı? Ben onun vapurda karşılaşma bölümünde bir ağla bir ağla.”

Kaptan iskeleye kıç attırdı. Sarsıldık. Gerçekdışı bir yere yanaşmışız gibi bir martı sürüsü sardı vapuru. İskeleye bizi, daha doğrusu onları bir sürpriz bekliyordu: “Aaaa Remzi Efendi. Ne işin var senin burada?” Baba tarafımın emekli kahyası. Gidenlerin ardından ev toplamayı hepimizden iyi bildiğinden rica ettim, o da sağ olsun kırmadı beni geldi. “Ne gerek vardı?” Kaşmir kabanına hafifçe sarınarak böyle sitem ediyor teyzem. Hüzünlü yüzüne düşen gri perçemlerini yana alıyor. Büyülü bir güzelliği var. Bu onun yarattığı bir şey. Kişiliğiyle, karakteriyle, bakışıyla. Nasıl güzel olunur sorusuna anlamlı bir cevap.

Aaaaaa faytona binmelerine itirazım var ama! “Gördüğün gibi atlar gayet iyi durumda. Besili. Ezbere tepki verme lütfen. Gidelim.” Anneannemin, “Bir hanımefendi sesini asla yükseltmez, nezaketi elden bırakmaz, herkesin içinde sinirlenmez” öğüdünü tutuyor.

Eve çıkan yumuşak yokuşu tırmanıyorum. Kardeşim dünyaya geldiğinde anneannem beni yanında Ada’ya getirmişti. **“Bak ben bu manolyayı çok severim. Her mevsim tek dal çiçeğini başımdan aşağı döker. O da beni sever.”** Manolya ağacının kendisini sevdiğine inanan, kimsenin kalbini kırmadan yaşamayı becermiş iyi kalpli zarif kadın hoşça kal...

Vardığımda bizimkiler çoktan işe koyulmuşlardı. Dolaptaki öksüz elbiseler tıka basa bavullara yerleştirildi. Gariye hatıralar kaldı. Peki hatıraları ne yapacağız? Hatırladıkça özlemeyi?

Buldum! Çocukken en sevdiğim şeydi böyle söylemek ve devamını getirmek: Hatıralarımızla yaşamayı öğreneceğiz ki

sevdiklerimiz ölene kadar bizimle yaşayabilsin. Ölüm sevdiklerimizi bizden alsa bile aslında onları sevmeye özlemeye hatıralarıyla yaşamaya devam ettiğimizi sürece onlardan ayrılmış olmayız değil mi? Bence olmayız. Bizler, sevdiklerini ebediyete teslim edenler biliriz ki onlar biz yaşadığımız sürece bizimlejrler. İyi seneler! Mutluluklar.

Ertuğrul Özkök

aman allahım şimdi de 21'ler çağı mı açılıyor?

Brian Jones öldüğünde 27 yaşındaydı, bense 22... Ölmeme daha 5 yıl var diye hem üzülyorum hem seviniyordum... Jimi Hendrix öldüğünde 23'üme basmıştım ve önümde hala dört yıl vardı.

O haber gelince, **Spotify**'ı açtım... **"Save That Shit"** şarkısını koydum. Bir zamanlar harbi delikanlıydım, tabii ki sansürlü versiyonunu dinledim. İki üç kere dinledim...

Bu yıl, 16 Kasım Çarşamba günüydü ama onun öldüğü yerde tarih hala 15 Kasım'dı. Texas'da Tuscon şehrinde tur otobüsünün içinde öldü...

Lil Peep, son iki yılda, hip hop alanında en hızla yükselen genç isimdi. O da sancılı çocuklar neslinden, ırkından ve türündendi.

Tipik bir drop out'tu... Herhalde diplomasını **Sid Vicious'un Punk** mektebinden almıştı.

Bense onun hala geçen ağustostaki **Fashion Week'te Balmain** podyumundaki giysisiyle görüyordum.

Benim için kaostan doğan yeni fashion'un stil ikonuydu.

Sanki benim **"Tuhaf Bir Çocuğun Fevkalade Hikayesi"** kitabımın kahramanı oydu.

Bir Long Island çocuğuydu... Dedim ya, tipik bir drop out'tu. Şarkılarını yatak odasında yazıyordu. Bir defasında, **Frida Kahlo** gibi yatak odasını, sahneye bile çıkarmış, konserini oradan vermişti...

Texas turunda tur otobüsünün içinde öldü. Polis raporlarına **"Overdose"** olarak geçti... Ama uyuşturucudan değil, sakinleştirici bir haptan overdose olmuştu. **"Anksiyete"** dediler. Bazıları endişe diyor. İşte o endişe hapından tanelerce içerek intihar mı etmişti acaba...

Galiba öyleydi...

Oysa daha kısa süre önce şöyle demişti: **"Fanlarım bana, sizin şarkılarınız sayesinde intihardan vazgeçtik diye yazıyorlar."** **"That's good thing man"**

Aynen böyle demişti...

Dedim ya, tur otobüsünde öldü ve ben de bunu Kafa'ya taktım...

Şarkısını yatakta yazan adamın tur otobüsünde ölmesi... Sanki, yerini bilerek şaşırmış, normal, öylesine sıradan bir ölüm.

Sadece yaşına takıldım...

Lil Peep öldüğünde

21 yaşındaydı...

Sonra aklıma

şeytan düştü.

Sex Pistol'un efsanesi,

Punk'ın kurucu

çocuğu

Sid Vicious da

çöplükte zavallı

gibi öldüğünde

aynı yaşta değil miydi

yahu...

Hip hopcu

Aaliyah da

öldüğünde

22 yaşındaydı...

Aman Allahım dedim,

hip hop'un, punk'ın

çocukları artık

21'lerinde mi ölüyorlar

yoksa...

"27'ler Kulübünü" düşündüm...

Jim Morrison, Brian Jones, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Kurt Cobain, Christen Pfaff, Chris Bell, Amy Winehouse...

Onlar hiç olmazsa 27 yaşında ölmüştü.

Üç yıl önce bir gece yarısı **Mehmet Erdem**'in üzerindeki **"27'ler Kulübü"** tişörtünü görünce, **"hemen çıkar bana ver"** demiştim.

Tabii kafamda biraz alkol yelleri esiyordu...

Brian Jones öldüğünde 27 yaşındaydı, bense 22... Ölmeme daha 5 yıl var diye hem üzülyorum hem seviniyordum...

Jimi Hendrix öldüğünde 23'üme basmıştım ve önümde hala dört yıl vardı. Yine bir yandan hayıflanıyor, bir yandan seviniyordum.

İki ruhluydum o zamanlar... İçim dışım bir değildi. Masum yıllarımdı yani... Ölüm ve hayat içimde durmadan savaşıyor, durmadan ben galip çıkıyordum. Ben kaybediyordum...

Abaküs hesabı yaptığım o günlerde, hiç bilmiyordum ki, bir gün **Lil Peep** 21 yaşında ölecek ve ben işte tam o gün, fazladan 49 yıl yaşamış olacaktım...

Ölüm haberini okudum. O sırada içimde ölüm güçleri yakama yapışmış ha babam haykırıyordu.

Çok çok geç kaldın... Çook... Utanmıyor musun bütün bu çocuklardan...

Jim Morrison'un Pere Lachaise'deki mezarının başında o gün neler demiştin kendi kendine, ne çabuk unuttun.

Lil Peep dinlemeye başladım.

"Benz Truck..." Arkasından **Awful Things...**

Sonra **Asaf Avidian**'a geçtim.

Yaşayanlar dünyasına...

"To Love Another..."

Sonra...

"The Labyrinth Song..."

Sonra...

"My Tunnels Are Long And Dark These Days",

"Green and Blue..."

Sonra **"Allahtan bu çocuk Mart'ta Türkiye'ye geliyor..."** Dedim. Ne demişti bir süre önce... **"Daha üç ay önce kendimi pencereden**

atacak haldeydim."

Atmadı. Benim

gibi ölmeyi

beceremeyenlerden...

Mart'ta Zorlu

Center'da inşallah bize

"21'de ölemeyip,

27'yi de

ıskalayanların"

hüzünlü baladlarını

söyleyecek.

Biz de o harika

oportünizmimizle,

"İyi ki öyleyiz"

diyeceğiz.

Yaşamak güzel şey be

kardeşim...

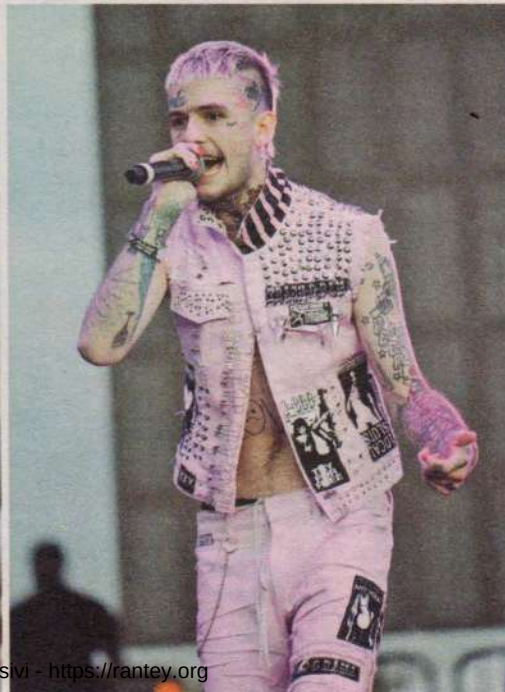
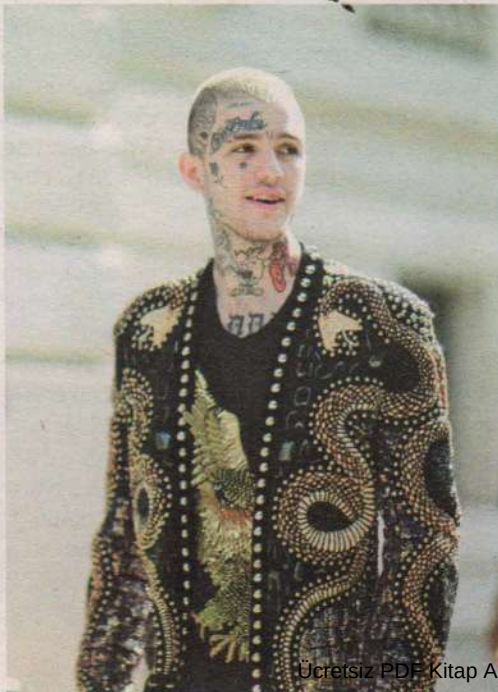
Bir ağaç gibi tek

ve hür olmasa da...

Eh işte idare eder

yani...

**Bir gün
Lil Peep
21 yaşında
ölecek ve ben işte
tam o gün, fazladan
49 yıl yaşamış
olacaktım...**

Özgür Amed

bisiklet

Hikaye mutlu bitti görünebilir fakat bazı şeyleri hesap edememişim: İşin aslını sorarsanız sadece bundan değil, başka şeylerden de haberim yokmuş. Heso esasta muazzam bir temsilmiş.

Mahalle maçlarının ölümüne oynandığı, dünyada olup bitenlerin zerre umurumuzda olmadığı, hormonların saçma sapan işleyip bizi gınahtan günaha sürükleyerek kendisine hiç yakışmayan şeyler yaptığı zor zamanlardan geçiyorduk. Tam da o aralar, Allah kabul etmesin, nereden estiyse artık, kişisel gerileyiş kitaplarından birinin gazıyla yükselmeye karar verdim. Ve bayağı da yükseldim. **Yaklaşık 9 kat yüksekliğindeki binamızın damına çıktım. Pişman değilim, aklım hala çıkamadığım damlarda.** Binanın tepesinden hemen hemen tüm şehri görebiliyordunuz. O yükseklikte insan kendini bir şey sanıyor. Gözlerimi uzağa dikerek neyşinil coğrafik belgeselindeki kartal gibi etrafı süzdüm. İçimden derin düşüncelere dalmıştım: Ya kuşlar kısa, hayat uçuyorsa? Mutlak mutluluk var mıydı? Kitaplarında, yazılarında hiçbir şey söylemiyormuş gibi yazan ama her şeyi yazıp öyle ölen Çehov gibi duruyordum. O damda sadece durmuyordum! İçimde tsunamiler esiyordu! Orta Dünya'dan Saruman'ın gözü sanki üzerimde idi. Bir yanım Mahmut Tuncer gibi cenderme cenderme, diğer yanım derin devlet gibi Jitemkar! Gözlerimi son defa keskinleştirerek sokağın başında duran Heso'ya dikiyorum. Anlıyorum ki sabahtandır arınma marınma yok derin düşünceler, hepsi yalan! Odaklandığım tek bir yer var. O da Heso ve Heso'nun bisikleti...

Lanet gelsin! Bisiklet sürmesini bilmiyorduk arkadaş. Ma nasıl öğreneydik? **Elalemin oğlu bir teşekkür getirince bisikleti altına oluyordu. Ben 10 yıldan fazla karneyi Full HD 5'le getirdim, babamdan aldığım tek şey bir dondurma idi.** O da kardeşlerimle paylaşma sözü karşılığında alıyordu.

Şimdi bu acıklı kısımlara girip sizi ağlatmak istemiyorum. Meramıma devam edeyim...

Özellikle okul tatilinin başlamasıyla mahalledeki çocuk endeksli endüstride de hareketlilik başlıyordu. Bisikletçiler işin kaymağını yedi genelde. Bisikletçi sokağın bir başından diğer başına 10 kuruşa bir tur veriyordu. Hepimiz bu muhteşem anı değerlendirmeye çalışarak bin dereden su getiriyoruz. Mahledeki bisiklet sınavımızın başkahramanı da malum kişi: Heso...

Heso ilginç bir arkadaştı. Beş dakikalık teneffüs molasında okuldan çıkıp koşu koşu yolları aşip internet kafeye oturup kantır oyununu çeviren, iki el ateş edip birilerini öldürdükten ya da öldükten sonra yine koşu koşu derse yetişmeye çalışan bir insan evladı idi. Kendine görelilikleri fazlaydı. Benmerkezci yapısı barizdi. Türüne en son Nepal dağlarında rastlanmıştı. Heso'ların maddi durumu o aralar iyiydi. Belli başlı alanlarda ona üstünlük kurabiliyorduk ama o çocuk halimizle ezildiğimiz durumlar da vardı. Örneğin; oynadığımız taso ve kâğıt oyunlarında baya iyiydi. Üçkâğıtının tekiydi. Kafası böyle işlere zehir gibiydi.

Nerden aklına geldiyse bir gün karate kursuna da yazılmıştı. Biz tüm mahalle akşamları onu seyretmeye gidiyoruz. Yolda gelirken ducağı falan diyor. Ters tekmeden örnekler sergiliyor. Biz de izlediğimiz onlarca ninja filminin etkisiyle elbet sallıyoruz ortaya karışık bir iki şey. Adeta onun sömürgeleri gibi peşinden gidiyoruz. Biz zavallı gençlik, hâlâ korkunç sonumuzun başlangıcından habersiz öyle geçiniyoruz. Sonra olan oldu ve bizimki bir bisiklet aldı. Şimdiye kadar kiralık turlarla ve bizim gibi eşit şartlarda savaşılan Heso, sınıf atmış oldu. O artık küçük burjuvazi alışkanlıklarında kulaç atarken biz deritten derde koşacaktık. Almaz olaydı... O bisiklet alır almaz saflaşmalar ve Hesoistler türedi. **İnsanlık H.Ö. ve H.S. olarak ikiye bölünmüştü. Çünkü onun peşinden gidip, ona arkadaşlık edip, yağ çekenlere Heso tur veriyordu.** Heso tur verdiklerini kendi etrafında örgütüyordu. Herhangi bir konuda bir şey olsa otomatik onu savunmaya başlıyorlardı.

Öyle herkese de vermiyordu elbet. Türkan Şoray gibi kanunları vardı. Seçimi kendisi yapıyordu. Kaç binanın etrafında ve kaç tur atacağına yine

Ya kuşlar kısa, hayat uçuyorsa? Mutlak mutluluk var mıydı?

o karar veriyordu. Oysa ona sorsan çok demoklattı. Fakat atama usulüyle çalışıyordu. Tur verdiklerinin iradelerine ipotek koyuyordu.

Ben ve iki arkadaş hâlâ bu bisikle binmemiş yeryüzünün son lanetlileriydik. Biz de onun çarkına girmeye adaydık. Mecburen taklacı güvercinler gibi sağına sağına yanaşarak bisikletle tur isteğimizi ilettik sözlü olarak. "Oxlm hele bize de bi tur ver, ma ne olmuş" dedik.

Heso takmadı bizi. O takmayınca darbe yemiş Suudi prensler gibi kara kara düşünüp strateji planladık. Duygusal modlarla Heso'nun ilgisini cezbetmeye çalıştık. Maçlarda onu takıma aldık. Fakat ne yaptıksa boş dava. Baktık olacak gibi değil sordum bir gün Heso'ya: "Niye vermisen tur?" Ne dese iyidir? "Ben yemin içmişem, kimseye vermiyeceğim tur" dedi. Yalan atıyordu. İşine gelene veriyordu açık açık!

Beyimiz çok sıkılmıştı ona olan ilgiden. Zaten her şey tamam bir yeminimiz eksikti. **İnsan küçükken bazı şeylere daha çok inanıyor. Heso da tur verirse yemini bozulacağından ve yemini bozulursa tekerliği bozulacak, zinciri atacak, pedallar ters dönecek sanıyordu.** Bir çare bulmalıydık. Yapay zekânın bile düşünemeyeceği bir şeyler düşünmeliydik. Gözümüzün önünde attığı her tur ömrümüzden ömür götürüyordu.

Bir gün müzakere için çağırdım. Başladık görüşmelere. Dedim ki ona, "Heso, bak yemin içmiş olabilirsin. Ama bu hep böyle devam edecek değil ya. Araştırdım, sordum ve öğrendim ki eğer üç defa bir kuru ekmeği öpüp 'yemini bırakıyorum' dersin o yeminin artık bozuluyormuş. İnanmıyorsan git cami hocasına sor..." Ve sonuç mükemmel: Heso inandı! Adeta bahar çiçekleri açtı. Akşama kadar o bisikletle tur attık. Sonraki günlerde de bir şekilde hep bindik. Yıllar sonra öğreneceğim "sistemleri kandırabilirsiniz" diyen Baudrillard'ın taktiğini birebir uygulamışım da haberim yokmuş.

Hikaye mutlu bitti görünebilir fakat bazı şeyleri hesap edememişim. İşin aslını sorarsanız sadece bundan değil, başka şeylerden de haberim yokmuş. Heso esasta muazzam bir temsilmiş.

İspanyol resim sanatının üzerine en çok konuşulan ve yorum yapılan tablo sanırım Diego Velázquez'in "Nedimeler" eseridir. "Temsilin koşullarını temsil etmesi" özelliğiyle bilinir. Foucault, başyapıtlarından kabul edilen "Kelimeler ve Şeyler"e bu tablonun analiziyle başlar.

"Ve sonunda, onu zincire vurmuş olan bu ilişkiden kurtulan temsil, kendini saf temsil olarak verebilir" der. Heso da öyle. Temsilin temsiliymiş. Bugün bakınca nasıl oluyor da basit bir çocukluk anısı dev bir temsile bürünebiliyor diyorum. Kant'ın diliyle "mevcudiyetleri açıkça bir nesneye (bisiklet oluyor), nesnel mevcudiyetleri algılanamaz olan Heso'ya göre düzenlenmiş" bir durum.

Bugün gördüklerime, yaşadıklarımıza bakıyorum, adeta Heso'nun ruhu ortalıkta!

Her şey tekrar! Beş dakikada oyun çeviren, akli dalavereye zehir gibi olan, sermayesiyle yandaş toplayan ve gerektiğinde eline bir araç geçirip bunu çıkarı için her türlü kullanan, bunu yaparken de kural-yasa koyan ve kendine Müslüman olan bir zihniyet anlayışı, dönem gerçekliği içinde debeleniyoruz. Kendi doğrularına hayran, kendi katı sertliğiyle büyülenmiş, gücü eline geçirince kendisinininki gibi olmayan her düşüncüyü sadece farklı olarak değil, aynı zamanda ihanet olarak da gören Maximillien Robespierre tarzı bir durum...

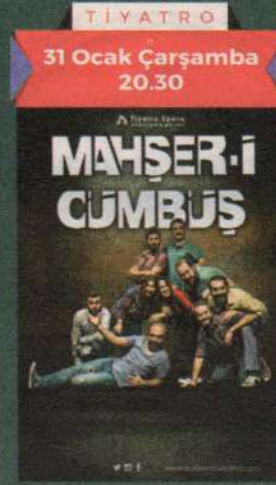
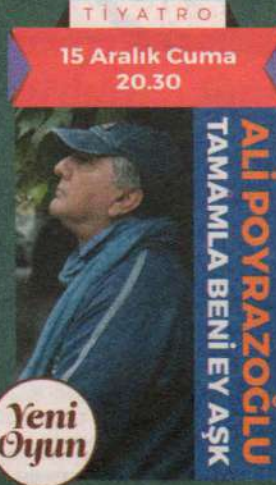
Heso gitti, koptuk ama yerini yüzlercesi aldı.

Hayır, sonra ne oldu biliyor musunuz? Bisikletin tekerliği patladığında Heso da yalnızlaştı...

Herkes terk etti gemiyi. Şaka gibi ama öyle oldu.

Çocukluk işte!

EN SEVİLEN TİYATRO OYUNLARI VE BİZ BİZE MÜZİK HER HAFTA AKS'DE!

Akasya, Acıbadem - Üsküdar / Kültür, Sanat ve Sinema Katı: 3. Kat
akasyakultursanat.com - info@akasyakultursanat.com

f AkasyaKulturSanat t akasyakultursan i akasyakultursanat You Tube Akasya Kültür Sanat

Biletler Biletix'te.
biletix
ticketmaster Türkiye

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

AKASYA
KÜLTÜR
SANAT

Gökhan Çınar

narkoz

Kimseye söyleyemediklerim. Neden olduklarım, ah aldıklarım, kırıp döktüklerim, içime içime sayıp sövdüklerim var. Onları açın, koyun masaya.

Utanç üzerine...

Uyandım ben doktor. Vaziyete uyandım. Siz şimdi beni kesip açarken ben de size bu ameliyat masasında içimi açacağım. Boşver anesteziyi. Verme daha, uyuşturma. Onu yaptılar daha önce, yeterince. Yeni uyandım. Bırak bir kere de içime dokunanı dökeyim, ağzıma geleni diyeyim. Acıtmıyor canımı o neşter merak etme. Artık acımiyor. Hissetmiyorum. Hissetmek için anlatıyorum. İyi bak bana şimdi. Sahi sen benim kim olduğumu biliyor musun?

Soydun, kestini, açtın, deştin de sordun mu? Ben sana anlatayım. Göğüs bölgesindeki çatlak çocukluktan kalma. Yaramazlık yaptım diye azarla odaya kilitlendiğim yazdan.

Gırtlığımdaki şişlik ergenlikten geliyor.

"Ama ben sana hiç o gözle bakmamıştım" cümlesine verilememiş cevabın şişkinliği o. Orada öyle bekliyor.

Sırtımdaki kanama ilk gençlikten. Kalabalık arkadaş ortamında beceremediklerimle edilen alaylardan... Alayının bıçak izi var orada. **Midemdeki acıların kaynağı hayata ilk tutunma denemelerinden.**

Reddedilişler, kaybedişler, kapıda bekleyişler, yargısız infazlar, "biz sizi ararız"lar... Yıllar geçti sindiremedim. Kendime güvenim, insana inancım mideme sancı oldu ve kaldı orada. Kalbimin sıkışıklığı -kendimi bildim bileli- kendim gibi olamamaktan... Saklı varlığımdan, nefes darlığımdan gelen bir sıkışıklık o. Benim o ciğerin orada da yangın var biliyorum. Oraya biraz üflesin hemşireler. Açıp içime baktınız, sağ olun! Uzun zamandır kimsenin içimle ilgilendiği yoktu.

Bu kadar değil doktor. İyice bakın! İçi ayıklayabiliyor musunuz siz? Bazı sözleri mesela anılardan silsek! Oralarda "bizi yine hayal kırıklığına uğrattın" var bir tane. Onu kesin makasla. Hah! Yanında bir kuple "bu gidişle senden adam olmaz"lar duyacaksınız. Bir dizi "sen çok iyi birisin ama" var samimiyetsiz. Ezberlediğim "bize bunu nasıl yaptın"lar var. Çekin çıkartın onları. Sustuklarım var bir de. Kimseye söyleyemediklerim. Neden olduklarım, ah aldıklarım, kırıp döktüklerim, içime içime sayıp sövdüklerim var. Onları açın, koyun masaya. Asın duygularımı ameliyathanenin duvarlarına. Dökün düşüncelerimi acilin koridorlarına. Sıkışmışım be saklamaktan. Burada böyle çıplak! Ohh be! Halkayı boynumdan alın. Fili göğsümden kaldırın. Maskeyi sökün yüzümden. Savaşı durdurun savaşı! Sağduyuya davet edin kafamda konuşan acımasız kralları.

İçimdeki çocuk askerleri kurtarın. Beni yüksüz, çırılçıplak, huzurlu bir ateşte bırakın. **Kalbimi, gözümün görebileceği bir yere koyun doktor. Yakından bakayım, ben sıkır bırakırım gerektiğinde.** İçimi bilmeyen eller sıkıştırmayın artık. Biri mi tutuyor şu an? Dur yapmayın! Öyle sıkı tutmayın, çıkarsın eldivenini okşasın. İçeriden, derinden, şefkatli sözler söyleyerek. Şarkılar söyleyin tatlı

tatlı. Haydi hep beraber! "Been böyle yürek görmediim böyle sevgi..." Niçin söylemiyorsunuz siz? Tamam yapın yapın! Güzelce ameliyatınızı yapın, dağılmasın dikkatiniz. Derinlere inin ve boşluğumdaki karanlık odaların ışıklarını açın. Gece odasında korkan çocuklar var orada. Işıklandırın. Arka sırada yalnız gençler var ya hani. Kalabalıklaştırın. Hayatı bir yerinden yakalamak isteyen kendi koca, hissi çocuk adamlar var. Kuvvetlendirin. Yetmiyorsa gücünüz, destek ekipler çağırın.

Bulduğunuzu getirin. Kimseden mikrop kapmayacağım, söz. Herkes kendi içini kemiren mikrobuyla yüzleşsin bu operasyonda. Utandıkça ve o utançla sustukça zehir içeriye doluyor ya! Hazır olunca ve anlatınca cerahat dışarı akıyor. Yarım çocukluğundan, erken yetişkinliğinden, eksik hayatından kırılanlar gelsin. Alışmadığı kadınlığından, acemi erkekliğinden vurulanlar gelsin. Kendi varlığına kızanlar, yetersizliğini saklayanlar, değersizliğine inananlar oluşsun bu ameliyathaneye. Yasını saklayan heybetli amcalar, yaşını gizleyen botoksuz teyzeler, sevgisini esirgeyen babalar, "keşke" diyen anneler gelsin. Yargılanarak büyüyen çocuklar gelsin. Topuklularla uzatılan kısa boyların, dökümlülerle kapatılan dolgun basenlerin, halterlerle şişirilen zayıf kolların, makyajla saklanan yaş çizgilerinin, perukla örtülen parlak kellerin kurtuluşu olsun bu. **Annem gelsin hadi! Beni doğuracağına doğuracağı taşı getirsin. Ağırdır yalnız o taş. Zamanında vicdanının üstüne oturdu, oradan biliyorum.**

Destek ekipler yardım etsin. Gelsin, o taşı unutamam desin. Yumuşak karnıma dikişler atsin annem güzel elleriyle. Sonra babamı çağırın. Hayal kırıklıklarını girişte temizleyin. Yepyeni, bembeyaz bir önlük verin ona. Yanıma gelsin gülümseyerek. Boğazımdaki öfkeme sadece o dokunsun. Bazı saklı yaraların yerini biliyor o, size tarif etsin.

En son içimi serin sularla iyice yıkayın ve beni öyle çıkarın buradan.

Bana ait olmayan ve varlığımı hiçe sayan her söz, her öğretisi ve herkes gitsin. Sen de öyle bakma doktor. Çek lütfen o fırlattığın sert bakışını üstümden. Ya ameliyatlı yerime gelseydi? Hem o bakışı tanıyorum ben. O bakışları, o sözleri sorgusuz sualsiz almayacağım artık. Kim çok utanıyorsa, en çok o utandırıyor diğerlerini. Kendine kızgın olanlar başkalarının açıklarını kollayarak dindiriyor öfkelerini. Herkes kendi zaafından vuruyor ötekini. Yalnız başına yaşanan her utanç kırıyor insanın dizlerini. Saklı kalan acı nefes almıyor. Gizlenen

pişmanlıklar umuttan ışık almıyor. Gösterilmeyen yarayı yanıyorsa söndüren, kanyorsa dindiren olmuyor. Utançla yeri saklanmış, üstüne bastırılmış ve daha çok kanatılmış her yarımın sırrını, sebebini, acısını anlatacağım ben artık doktor. Güvendiğim yol arkadaşlarına açacağım içimi. Ulu orta, pırıl pırıl, şahsıma münhasır biri olacağım çıkınca. Uyanınca, zaafıma gözlerimi kapatmadan, geçmişimden bakışlarımı kaçırmadan, beni ben yapanları yok saymadan yaşayacağım.

Kendine kızgın olanlar başkalarının açıklarını kollayarak dindiriyor öfkelerini. Herkes kendi zaafından vuruyor ötekini.

Zafer Algöz

şebo

Doğan görünümlü Şahin kanadı kopmuş sinek gibi Şebo'nun önünde 2 daire çizip dönüyor ve duruyor. Adamlar ilk şoku atlatıyor, şoför dirzo önce iniyor, elinde bir keser sapıyla Şebo'nun arabaya doğru geliyor. Hem de ne gelişi!

Şebo, genç yaşında film setlerinde set işçisi olarak ekmek kovalayan bir kızmış. Rizeli ve Sarıyer üstlerinde Karadenizlilerin yoğun olduğu bir mahallede doğmuş büyümüş. İki tane her işe koşturan evli barklı abisi var. Bir dönem balıkçılık falan yapıyorlar, sonra dede toprağına her sene gidip geldikçe şehirli ama köylü kızı gibi cevval ve becerikli, şikayet etmeyen her işe koşturan müthiş bir set işçisi olmuş Şebo. Abileri bir dönem Karadeniz yaylalarında vücut yapacağiz diyorlar. Gaz tenekesine çimento koyup halterler falan. Onların gazına gelmiş, kendine taş gibi bir sporcu fiziğı yapmış. Lisede hentbol oynamış, abilerinden özenmiş yine... Kick-box, biraz judo, biraz tekvando... (Siyah kuşağı az kala okula beraber yorucu olunca bırakmış.) Traktörden tira kadar her şeyi kullanıyor. Abilerinden zehir gibi direksiyon öğrenmiş... Sonunda setlerde lazım olur diye ağır vasıta ehliyeti var. Figüranları getiren otobüsün de yerini değiştiriyor, jeneratör kamyonunun da. Bazen sabaha karşı geç saatlerde herkesi tek tek evine bırakan ulaştırma şoförü olarak da formayı terletiyor. Bir gece bizi de bıraktı. Nasıl araba kullandığına dikkat ettim. Ben hayatımda o kadar güzel araba kullanan sürücüyü sayılı gördüm. Setlerde ilk günler tüm ekip yavaş yavaş birbiriyle tanışır kaynaşır... Giderek bekleme anlarında (zaten bizim işin büyük bölümü beklemele geçeri) Şebo'nun arkadaşları bana hemen malzemeyi verdiler. "Abi Şebo'ya Kilyos dönüşü ne oldu diye sorsana. Tam filmlik malzeme, bayılırsın." Uzaktan baktım eldivenleri takmış, şaryo taşıyanlara da el atmış yine çalışıyor. Uygun bir zamanda bu hikayeyi onun ağzından almak lazım... Akşama doğru yemek arası sonunda hemen bir organizasyon yapıldı, mırın kırın etti, yanakları kızardı ama sonunda döküldü... Bir pazar günü babasından arabasını alıyor ve arkadaşlarıyla Kilyos'ta denize gidiyorlar. Kilyos plajının Ganj Nehri gibi yoğun insan kalabalığından çaresiz nasipleniyorlar.

4 genç kız zaten havlu koyacak yeri zor bulmuş, kalabalık ve sıcak yetmezmiş gibi 2 tane insan kılığında dirzo kızlarımıza tebelleş oluyor...

Bakıyorlar ki deniz keyfi diye bir durum da yok, kalkıp gitmek için ayaklanıyorlar. 2 dirzo yine yavaşlığın zirvesindeler "Nerrreye yaaaa huuooopp!" Lahavle çekip arabanın içine atlıyorlar. Şebo kızları eve bırakacak. 60 derece olmuş arabanın camlarını açıp Kilyos'tan dönüş yoluna çıkıyorlar... Bir zaman sonra arkalarına Doğan görünümlü, içinde düdüklü tencere gibi ses kolonları olan bir Şahin sinek gibi yapıyor. Yol zaten virajlı, git diye taciz ediyor. Sağa çekip yavaşlıyor, dirzolar da yavaşlıyor. Gaza basıyor, onlar da basıyorlar. Virajlı yolda soldan

yanaşıp arsız arsız gülüyorlar. Kızlar arabada korkuyorlar. Biri çığlık atıyor "Bunlar plajdaki herifler!" diye. Şebo içinden uygun hamleyi yapacağı anı bekliyor tabii... "Tamam kızım sakın olun laaannnn!" Kilyos'tan yukarı çıkınca yol önce çatal oluyor... Biraz genişleyince yandan arsızca gelen dirzolarla bir sağ sol yapıp ön tamponuyla çaat diye yapıyor. Doğan görünümlü Şahin kanadı kopmuş sinek gibi Şebo'nun önünde 2 daire çizip dönüyor ve duruyor. Adamlar ilk şoku atlatıyor, şoför dirzo önce iniyor, elinde bir keser sapıyla Şebo'nun arabaya doğru geliyor. Hem de ne gelişi! "Ulaann! Napıoonnn laann seenn!" Ne yaptın peki dedim, "N'apıcam abi, kızlara oturun inmeyin arabadan dedim. Herif bana doğru gelirken bekledim bekledim, daha elindekini kaldıramadan sıçrayıp bunun burnuna bir kafa koydum..."

Adamin burun bir tarafa, keser sapı bir tarafa, adamin kendi başka bir tarafa dağıldı. Aa bir baktım arkamdan yancısı atak yapıyor. Dönüp bunun taşaklarına bir apçagi koydum, hemen diz çöktü tabii. Yavaşak yine saydırıyor... Hele ölmüş anama da sövünce bir döner tekme, kütük gibi arkaya düştü. Ödüm koptu, ulan dedim, herif ölmesin sakın? Ama hırsımı alamadım gözüm döndü. Keser sapını yerden aldım gittim Doğan görünümlü Şahin'in başına. Arabada cam, far, arka stop lambası ne varsa parçaladım. Yetmedi arabanın iki ön kapısını terse katlayıp kaputa doğru büküm. Ağzıma ne gelirse saydırıyorum... Bir ara baktım trafik iki şeritte kapanmış ortalık mahşer yeri. İnsanlar olanları anlayamadılar. Yerde yatanlara, bana ve parçalanmış arabaya bakıyorlar. Ulan bu nasıl iş diyorlar ama gözleriyle sadece, fısıltı bile yok." Derken jandarmalık ve karakolluk olunuyor tabii. Herifler karakolda davacı oluyorlar. "Bizi dövdü, arabamızı parçaladı" diye. **Olayı tabii kendilerine göre yalan dolan ifadelerle yönlendirmeye çırpınıyorlar.** Ağız burun paramparça kan revan olmuş. Hala arabamıza ne olacak derdindeler. Bunları çıkarıp Şebo'yla kızları çağırıyor komiser amca. Kızlar Kilyos'tan beri başlarına gelenleri anlatıyorlar. Komiser adamları yine çağırıyor. "Ulan utanmaz şerefsizler... Kızları taciz ediyorsunuz, yolda sıkıştırıyorsunuz, arabadan keser sapı ve iki dallama bir kıza saldırıyorsunuz. Dayağın kralını yiyorsunuz sonra da davacıyız haa? Davacı olun da gazetelere manşet olun. Salak mısınız ulan, ömür boyu arkadaş önüne çıkamazsınız, rezil olursunuz." Bakıyorlar ki komiser haklı, Şebo birdenbire "bacım" oluveriyor. Adamlar gittikten sonra komiser Şebo'yu alından öpüyor. "Aferin sana kızım. Bende 2 tane erkek evlat var, inan onlardan daha cesursun. Benimkilerin adam olacağı yok. Olur ya bir gün şu haytalara da denk gelersen elini sakınma. Arkanda ben varım evladım..."

okuyucu kafası

ayın fotoğrafı

Elanur öğretmene ve Erzurum / Tekman, Kalaycı İlkokulu
2. sınıf öğrencilerine sevgi ve teşekkürlerimizle...

Cem Davran

palyaço'nun günlüğü (5)

Başka türlü yaşamak mümkün. Umursamadan, ağır bir ritimle. Sakin sakin. Günleri kovalamadan belki de hiç uykudan uyanmadan yaşamak.

Çok seversek zarar veriyoruz. Ummadığımız ve tam da ihtiyacımız olan bir anda karşımıza çıkan renkleri kirletiyoruz. Sevgimiz, temiz yüreğimiz tuzağımız oluyor. Kocaman bir dilemma bu! Çok sevmesek mi acaba? Ya da sevsek ve belli etmesek mi? Hani üzmemeye çalışırken üzersin, canını acıtmayayım istersin ama can yakarsın. "Fareler ve İnsanlar"daki Lennie gibiyiz çoğu zaman. Heyecanlı ve aceleci sevgilerimiz cinayet silahına dönüşüyor. **Bizi biz yapan tüm güzellikleri kendi elimizle ve iyi niyetle katlediyoruz. İnsan ya! Elimizin ayarını bilmiyoruz.**

Ömrünü yazarak geçirenlere hayranlığım giderek artıyor. Bu insanlar yazdıklarının fazlasını da okuyorlar. Cümlelerin içinde koşmanın, duyguların, dillerin, kültürlerin arasında nefes almanın sadeliğine, bilgeliğine tanık oluyorum onları izledikçe. Biraz daha devam ederse bendeki bu hayranlık, hiç sevmediğim "keşke"nin tutsağı olacağım. Keşke, o kadar yazacak, o kadar okuyacak zamanım kalsaydı, keşke.

Çok gençtik, çok çocuktuk. Neye karar verdiğimizizi bilmeden yola çıktık. Çerkez Prensesi derdim ona. Yine bilmeden söyledim, çocukça söyledim ama öyle hissedirdim. Yol bu ya, nefesimiz de yerinde, koştuğukça koştuk. Anne olduk, baba olduk, bir baktık ki yoldaş olduk. Çok anne gördüm, çok dost gördüm ama onun kadar arı, onun kadar toprağı sağlam, onun kadar kökü binlerce yıllık olanını görmedim. Babamdan miras babalık dürtülerim onun annelik tuvalinde en güzel resimlerini çizdi. Eve ekmek getiren iri yarı adam olabileyim diye bana en temiz sayfalarını açtı. Başardıysam sayesinde. Şimdi kocaman adamlar var sıradaki kaderlerimizde. Aşık olduğumuz, canımızı unutturacak kadar sevdiğimiz boylu poslu adamlar. Bizim için hâlâ bebeklik yataklarında yatsalar da kokularını uzaklardan alabildiğimiz dalgali saçlı delikanlılar. Prenses çocukları onlar. Zamanın seli daha ne kadar nazar boncuğu taşıyacaksa öykümüze, hazırız suyun debisinde sürüklenmeye. Çünkü söz verdik o iki masum gencin dillere destan türküsüne.

Kapının önünde koyu bir sohbet var yine. Çok seviyorum bu sesleri, çok seviyorum babamla kamyoncu Mehmet'in politik atışmalarını. Öyle tatlı ve öyle dostça tartışıyorlar ki. Tesadüf gibi, iki Mehmet muhabbeti bu. Babam Ecevit'in halkçı, sade, samimi ve namuslu oluşundan, Mehmet Amca Demirel'in ülkeye çağ atlatmasından söz ediyor. **Babamı severler, saygı duyarlar mahallede. Kasımpaşa'nın altın kafasıdır, öyle diyor çocukluk**

arkadaşları. Küçük halam bir dükkâna girdiğinde, bu altın kafanın kardeşi, ne istiyorsa alsın derlermiş. Öyle de güveniyorlar işte. Babam hemen gider kardeşi ne aldıysa ödermiş. Ecevit konusunda haklı. Ben de düşündüm, çok temiz bir adam. Zaten öyle olmasa babam onu savunmazdı. Ne günler, ne güzel günler. Seviyorum bu mahalleyi. (Tarihsiz satırlar. Yetmişlerde bir gün, kim bilir hangi gün?)

Başka türlü yaşamak mümkün. Umursamadan, ağır bir ritimle. Sakin sakin. Günleri kovalamadan belki de hiç uykudan uyanmadan yaşamak. Gel gör ki olmuyor bu her şeyle haşır neşir gözlerle.

Görmek anlamaya bırakıyor yerini. İşte o zaman fark etmek kapıdan giriyor. Elinden tuttuğu gibi koşturuyor seni. Başka türlü yaşamak mümkün ama bir Fikret Kızılok şarkısı duymadan hiç anlamı kalmıyor.

Milenyum çocukları reşit oluyor. 2018 onları mahkeme kararıyla karşılayacak. Artık istediğiniz yere istediğiniz imzayı atın, özgürsünüz. Oy verin, iktidar olun, rejimi değiştirin ya da size nasıl bir dünya emanet edildiğine bakın ve suçlayın. Sizden önceki herkesi suçlayın, yargılayın. Doğduğunuz yıl elektronik sayaçlarla karşılandı çok zaman önce. Saatler önce ileriye alındı sonra geriye sayılmaya başlandı ve bir yılbaşı gecesi sizin binyılınız başladı. Sizi merakla bekledik. Hoş geldiniz...

Yalnızlık yılları hüküm sürüyor, tarihe böyle geçmeli. Kitaplar böyle yazmalı; bir meçhul dönemdi ki herkes yalnızdı. Sayı arttıkça tek başınalık da arttı. Milyarlarca insan vardı çocuklar ama kimse kimseyi tanımazdı, bilmezdi. Yalan söylemek ortak dildi. Herkes herkesi yanlış anlardı. Masumiyetin katledildiği yıllardı.

Yılın son ayının son cümlelerini babalar ve oğullar için tüketmek geldi içimden. Nasıl da fırtınalı bir yolculuktur baba oğul ilişkisi, bilenler bilir. Aktörlüğün demlenme döneminde karşıma çıktı Babamın Kemikleri hikâyesi. Öyle zor öyle yoğun bir zaman parçası çaldım ki ömrümden. Bütün babalara selam çakmak olsun niyetim. Bir hikâyenin peşinden gitmek olsun kıymetim. Henüz bitirdik çekimleri. Hayata karıştığında artık size emanet olacak ve o zaman kim bilir ben hangi sessizliği adımıyor olacağım. Babamın Kemikleri yeni yılın bir köşesinde karşınıza çıktığında, bir tanıdığa rastlamış gibi olursunuz umarım. O zaman elbet bir iki satır yazarız birbirimize. Sevdalarınıza, öfkenize, yüreğinize, direnmenize ve bütün hâyâllerinize saygıyla, sevgiyle. Yepyeni yılınız şimdiden kutlu olsun.

Başka türlü yaşamak mümkün ama bir Fikret Kızılok şarkısı duymadan hiç anlamı kalmıyor.

kutlu olsun

Halimiz böyle, halimizin üzerinde bir duman tüter. Benim bir halim var, ortada kutlayacak bir şey görmüyorum ama dağıtım da geliyor. Seyahat etmeye bayılıyorum ama evden çıkmayı sevmiyorum, bunun gibi daha birçok marifetim var. Dünya yüzüstü gibi yeni bir yıla hazırlanıyor. Her yerde renk renk ışıkları ben de seviyorum ama büyük bir neşem vardı eskiden, şimdi o yok. Kendimi bir özne olarak ortanıza koyasım hiç yok. Köyde de aynı yeni yıl, Mirabeau Köprüsü'nde de, kutladım oradan biliyorum. Hem kutlama bozukluğu var bizde. Herkesin aynı anda mutlu olduğu bir düğünde bile, bir köşede tek başına oturur biri... İkili üçlü gruplar halinde düğünü süzer, kusurlarını arar ve bazen gerçekten de bulur başkaları... Mevzu şu ki, kutlama bozukluğu olan toplumlarda, asıl kusur birlikte sevinmeyi becerememek olsa gerek. Dans etmeyeyim ama pisti de terk etmeyeyim hallerinizden fena sıkıldım, o yüzden eski neşem yok.

Kaldı ki geceleri kaldırılan cenazelerimiz var bizim. Sen rahat uyuyasın diye geceleri omuzlarda taşınan, ayaklar üstünde taşınan, gecenin kör karanlığını ayfon fenerleriyle aydınlatanların esmer omuzlarında bir yerden bir yere götürülen, mezar çukurunu bir el feneriyle, bazen el yordamıyla bulanların taşıdığı cenazelerimiz var. Ceset muamelesi gören bir evlat ölüsü, leş muamelesi gören bir eş naaşı, maslup muamelesi gören bir insan işte. Herkes rahat uyusun diye, bir zamanlar Amerika'da siyahi kölelere yapıldığı gibi, gecenin karanlığında eşdeğerleri tarafından uğurlanıyorlar. O köleler ki ne ruhları ne de hakları vardı beyazların nazarında. **Halim hal değil, törenlerim var sizden alacağım, düğün törenlerim, cenaze törenlerim, bırakın biraz da biz olmadık şeyleri kutlayalım.** Törenlerimi verin geri, güneşli havalarda başlayan, akşamüstü yağacak zannederken yağmayan, yemeksiz ama kokteyl havasında, herkesin ayakta duracağı, herkesin birbirine bakacağı, erken ayrılmak isteyen yaka paça tutup geri getirecekleri törenler. Şık giyinelim ama abartmayalım, gözümüzü boyadıksa dudağımıza hiç dokunmayalım, kravat ya da papyon, ille de rügan, biraz neşelenmek, başka bir şey istemiyorum ben bu dünyadan. Su içilsin, taş yenilsin, kan kusulsun kızılık şerbetinden bahsedilsin. Katılaşalım, koyulaşalım, tam seni severek iyileşirim diye düşünürken sen işe güce dal e mi? Katı maddeler içinde sen, sıvı maddeler içinde ben, akarım sana, çarpınca dururum neden sonra. Halimiz metruk, halimizin içinde köpekler

dövüşür. Dünyada her yıl 131 milyon insan doğuyor, 55 milyon insan ölüyor. Gelenin gideni aratmak ne, ikiye katladığı bir çağda, çocuklarınız aç kalacak, çocuklarınızın ya da torunlarınızın çekirge yediğini göreceksiniz, bunu düşünmek hoşunuza mı gidiyor? Şurada bir dağım olacaktı benim, şurada bir hayatım. Alıp dağımı çarpasım var çocukları açlığa terk edeceğimiz günlere. Yüzüstü gibi hazırlanıyoruz yeni yıla, simli parlak makyajlarla, cüzdan, parfüm, telefonlarla, hediyelerle ve kibirlerle. **Eski neşem yok ve bu kimsenin suçu olmasa gerek. Herkese hak veriyorum bir yandan. İnsan kendine kutlayacak bir şeyler arıyor.** Tarihin eril kollarında mesela kadınlar yitip gidiyor. Kadınlar arıyor. Tarihi yazanlar, kadınları yazmıyor. Kadınlar kendi tarihini doğurdukları çocuklara yazmaya ve hatta kazımaya çalışıyor her yıl, çocukları kurcalamak ruhlarını zedeliyor yaralıyor, zamanla kabuk tutuyor ve iz kalıyor. İzi kazıdığında altından annenin suratına patlatılmış

Mevzu şu ki, kutlama bozukluğu olan toplumlarda, asıl kusur birlikte sevinmeyi becerememek olsa gerek.

bir tokat çıkıyor, morarmış bir bacak belki, komşunun düğününe giderken kırılan kalbi annenin, kendini en mutlu hissettiği anda duyduğu bir azar ve hemen arkasından telaşla atılan adım, kırılan topuğu rügan ayakkabısının, "Bir şey olmaz, defileye mi çıkacaksın ki?" azarı babanın, eve dönüp değiştiremeden ve düğünde de hiç ayağa kalkıp

da oynamadan üst üste içilen üç limonata, kendininkinden sonra çocuklardan kalan pastayı da bitirir... Otuz liraya aldığı ayakkabıya mı yansın, kalkıp kimsenin yanına gidemeyişine mi bilmem. **Düğünlerde bir sıkıntı çöker annelere, anneler yeni yıla girmez, anneler katı sıvı gaz. Kadınlara mutlu yıllar değil, kutlama bozukluğumuz eskilerden miras.**

Halimiz yaş, halimizin gözleri ufka dalar. Bir yılın mutlu geçip geçmeyeceği bedenine yazılıdır. İzleri kıldır, altından ne çıkıyorsa o. Kazı kazan gibi şu geçmiş denen şey. Kazıyorum seni, sen de beni. Annemin yazıp yazıp sildiği bir duayım ben, henüz kimse sonuma amin demedi. Bir film açılırsa kendiliğinden, kırmızı bir kamyon yaklaşırsa yüzüme yüzüme bir gün, hadi inşallah...

sevgi neydi?
sevgi itlikti, yozluktu.
sevgi ezmekti.
kutlu olsun.
halimiz.

YEREL KELİMELER

Sulha

Boş iş / Erzurum

Tırıntaz

Bahaneci / Şanlıurfa

Arbet Aseret

Acayip / Malatya

Çolbaz

Beceriksiz / Trabzon

Galan

Bundan sonra, artık / Adana

Sahre

Piknik / Gaziantep

Keten

İşildayan, parlak / Eskişehir

Fısılak

Spor ayakkabı / Sivas

Badal

Merdiven / Tokat

Dıbız

Kel / Erzincan

Gımata

Klarnet / Elazığ

Eze

Omuz / Çorum

Aynesik

Hafif meşrep / Kayseri

Zimbit

Zifiri Karanlık / Konya

Hüsküt

Suskun, sessiz / Çankırı

Hazırlayan: @yerelkelimeler

Uğur Meleke

"size güveniyorum sayın özveren..."

Bir dakikalık cevap süresini sessizce geçirdi ve sorunun yanıtını bilmediğini söyledi "Sayın Özveren"e. Oysa o gün Bacakoğlu'nun kim olduğunu bilmediği Sör Stanley Matthews, onunla öyle benzerlikler taşıyordu ki...

Hale Bacakoğlu'nu hatırlıyor musunuz? Ben hatırlıyorum. Hem de çok iyi. Hayır, aslında hafızam çok güçlü sayılmaz. Aynı insanla 4-5 kez yeniden tanışabilirim. 10 kez gittiğim adresi, 11'inci seferde bulabilmek için navigasyona muhtaç olabilirim. İsimleri aklımda tutmak konusunda da son derece kötüyüm.

Adresleri, isimleri, yüzleri aklımda tutamama arızam konusunda kendimi şöyle teselli ediyorum: Hafızam, maalesef pek de tercih edilmeyecek türden binlerce bilgiyle dolu: Üç ya da dört haneli sayıları birbirleriyle çarpma için hiç hesap makinesi kullanmadım; tam kareleri ya da karekökleri de otomatik olarak biliyordum hep. Ve niye bildiğimi de bilmiyorum. 81 vilayeti ezberleyebilirim ya da harflerin alfabeedeki sıralarını kullanarak sizinle hızlıca diyalog kurabilirim. "Diyalog" yerine "5-12-28-1-15-18-8" diyerek yani. (Not: Henüz bu şekilde diyalog kuracak bir muhatap bulamamış olmam da, az konuşmamı açıklıyor sanırım!)

80'li yılların sonunda tanıdığım Hale Bacakoğlu'nu hiç unutamamış olmamın altında da sanırım hafıza algoritmamızın benzediğine dair inancım var. Görme engelli Bacakoğlu, tek kanallı dönemin tek prime-time yarışma programı Banko'ya katıldığında 24 yaşındaydı. O sıralarda İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisiydi ve Bülent Özveren'in yarışmacılara yönelttiği soruları tam 6 program üst üste bilerek 4 milyon lira ödül kazandı. Tek kanallı dönemde ekrana bir kez çıkmanız bile ünlü olmanıza yeterken, Bacakoğlu'nun 6 haftada nasıl bir ulusal kahramana dönüştüğünü anlatmama gerek yok sanırım. Sokaklarda herkesçe tanınan, imza alınan bir genç öğrenci. Tüm köşe yazarlarından, Özal ailesine kadar herkesin bir numaralı gündem maddesi.

Yarışmadaki nazik tavırları, alçakgönüllülüğü, "Size güveniyorum Sayın Özveren" deyişindeki incelikle 80'ler Türkiye'sinin gönlünde taht kuran Bacakoğlu, "Banko"dan kazandığı parayı tamamıyla eğitimine yatırdı. Yüksek lisans ve doktora yaptı, akademik çalışmalarını İstanbul Üniversitesi'nde sürdürdü. Ulusal bir şöhret olduktan sonraki 30 yılını, engellilerin sosyal hayata katılımını kolaylaştırmaya adanmıştı. Bu derecede naif bir insandan bekleneceği üzere hiç evlenmedi. Zaten onun hayattaki tek aşkı, kitaplarıydı.

O sıralarda Türkiye'nin en zeki genci olarak kabul edilen müstakbel psikolog Bacakoğlu'nu 6 hafta üst üste kazandığı yarışmadan ayırırsa, enteresandır, bir futbol sorusuydu. O anı çok iyi hatırlıyorum: **"Aktif sporculuğu sırasında 'sör' unvanı kazanan ilk futbolcu kimdir?"** yazıyordu

ekranda. Görme engelli Bacakoğlu, yanıtları kartona yazmak konusunda kendisine yardımcı olan hanımefendiye doğru eğilmemişti, fısıldamıyordu bu kez. Bir dakikalık cevap süresini sessizce geçirdi ve sorunun yanıtını bilmediğini söyledi "Sayın Özveren"e. Oysa o gün Bacakoğlu'nun kim olduğunu bilmediği Sör Stanley Matthews, onunla öyle benzerlikler

taşıyordu ki...

1915 doğumlu İngiliz forvet Matthews, tam 50 yaşına kadar futbol oynamış bir büyük centilmendi. Hikayesi Kraliçe Elizabeth'ten aldığı sör unvanından ibaret değil kesinlikle; şu anda Ronaldo ile Messi arasında kapışılan Altın Top'u da kazanan ilk futbolcuydu o... İkinci Dünya Savaşı'nı tüm sıcaklığıyla yaşamış olmasına ve kariyeri kesintiye uğramasına rağmen tam 54 kez İngiliz Milli Takımı formasını giydi, Pele'nin deyimiyile

"futbolun nasıl oynanacağını kendinden sonraki nesle öğreten adamdı." Erken yatar, erken kalkardı. Sabahları içtiği

havuç ve portakal suyunun ona iyi geldiğine inanırdı ve kendi eliyle bir meyve sıkacağı imal etmişti garajında. Yenilikçiydi, öncüyüdü, tarihteki ilk hafif futbol ayakkabısını da onun giydiği söylenir. Kendine özgü hafif ayakkabıları çok yumuşak bir malzemeden yapıldığı için topa çok daha iyi hükmederdi ama çok fazla faule maruz kaldığı için de birkaç hafta içinde yıpranırdı pabuçları. Oğlu Stanley Jr'ın anlatımına göre, o yıpranan pabuçlarının tamirini de kendisi

yapardı. **Sürati ve yeteneğine çare bulamayan**

rakip savunmacılar onu durdurabilmek için her maçta canı fauller yapmalarına rağmen, onun tek bir faul bile yaptığını hatırlayan yok. 36 yılda 1000'in üstünde

maç oynadığı futbol kariyerinde tek bir sarı kart görmedi. Sadece centilmen değil, aynı zamanda çok utangaçtı. İnsanların sokakta ondan imza istemesinden çok çekindiği için izole bir hayat yaşadı. Çocuklarını sinemaya götürdüğünde film başlayana kadar sinema müdürünün odasında oturur, bitmeden

10 dakika önce de salonu terk ederdi. Oğlu Stanley, babasının çok sayıda film izlediğini ama hiçbir filmin başını ya da sonunu bilmediğini söylüyor!

1965'te Di Stefano, Puskas ve Eusebio'nun da katıldığı muhteşem bir jübileyle futbolu bıraktıktan sonra da izole bir hayatı seçiyor Sör Matthews: Haiti'de, İskoçya'da, Güney Afrika'da amatör ya da profesyonel, onlarca teknik direktörlük işi yapıyor. Güney Afrika'da ırkçılığın zirvede olduğu 80'li yıllarda tamamı siyahlardan oluşan amatör bir futbol takımını çalıştırmaya adanıyor kendini. Yani şu anda Matthews'ı ya da Bacakoğlu'nu hatırlamıyor olmamız, onların umurunda bile değil. Şöhretin büyüsünü değil, iyiliğe vesile olma gücünü sevdi onlar.

KAFA Dergisi 30 yıl önce bugün yayınlanıyor olsaydı, belki de kapağında o günlerde ırkçılıkla savaşılan utangaç Sör Matthews olacak; iç sayfalarda da Hale Bacakoğlu bir makale kaleme alacaktı. O günlerde 7-8 yaşında olan ben de harçlıklarımı biriktirip alacaktım boyum kadar olan bu dergiyi. 30 yıl sonra, bugünün çocuklarının da Hale Bacakoğlu gibi okumayı sevmeleri, Sör Stanley Matthews gibi çalışan, vizyoner ve nazik olmaları umuduydu.

gülten akın

PAS

Doğduğum kente gittimdi, bazı pasları silmeye
Yerinde görmeye bazı taşları, bazı oyukları v.b.
Saçlarımı yine uzun tuttumdu bir ağırlık olsun diye
Dışarlıklı bir pabuç giydimdi
Yitmesin gelişim diye tozda toprakta

Beni kentin dışında durdular karşılamaya
Çevirip yöremi ayrıldılar
Sanmazdım konuk olayım çocukluğuma
Geri göndermenin ilk adımı olsun hiç sanmazdım
Yengelerim için karşılama

Sanmazdım çocukları asfalta ve parka başlatsınlar
Oteller hanlar yapsınlar canım viraneliklere
Pastalar, vitrinler çiğdem pilavına karşı
Sanmazdım kar yerine buzdan dondurma
Bir tek Çapanoğlu kalmasın Yozgat'ta

Dedem ölmüş ninem ölmüş annem ölmüş
Giremedim eski evimize
Dedem ki karşı durmuştu yıllarca
Tütünün ve ağıdın yıkımına
Ninem ki karşı durmuştu yıllarca
Yokluğun ve dedemin yıkımına
Annem ki karşı durmuştu yıllarca
Onulmaz bir inceliğin yıkımına

Gülten'i Yozgatlı demesinler bundan böyle
Nerde ölürsem orali olayım
Doğularda, yolsuz dağların
Soğuk suların başında öleyim.

Gülten Akın, Kırmızı Karanfil, 1971

Şiir benim için şairinden önce gelir.
Doğalı da bu olsa gerek. Şairin kimliği,
kişiliği şiirindendir. Hiç tanımadığımız,
adını bilmediğimiz bir şairin kişiliğini,
yaşadığı çağı, dönemini, birkaç şiirinden
yola çıkarak anlamaya,
tahmin etmeye sanırım başlayabiliriz...
Ya da öyle olmalı... Gülten Akın
üzerine bir yazı tasarlamaya
koyulduğumda da öyle oldu...
Tanıdığım, sevdiğim, arkadaş
olduğumuz sevgili Gülten Akın'ı
düşünmeye başladığımda, etkilenmiş
olduğum şiirleri birbiri ardına sökün
etti... Bu yazıyı da onlardan biri,
aklıma ilk gelen olduğuna göre en
çok etkilenmiş olduğum şiir üzerine
kurmayı deneyeceğim...

Zihnimde beliren ilk dizeler, adını
ilk elde anımsayamadığım "Bir Kayığa
Biner Geceleri" adlı şiirinin başlangıç
dizeleri oldu:

*Tadını yağmura duygulanmanın
Paylaşır kuşlarla biri gizlice
Gülmesini tutamamış bir sincap
Sallanır utanç bahçelerinde
Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya
özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa
yenilen, sen, sen, sen*

**Yağmura
duygulanmanın
tadını
anlayabiliyoruz...
Onu kuşlarla
paylaşmayı da...
Gizlice paylaşmak
nasıl bir şey
olabilir?**

Düşündüğünüzde
(fakat kavramları değil,
imgeyi çözümlmeye çalışarak
düşündüğünüzde) zihninizde,
gözünüzün önünde örneğin şöyle bir
görüntü belirebilir: "Biri", şiirin bütünü
okuduğunuzda olasılıkla bir kadın,
yine büyük olasılıkla alacakaranlıktaki
bir odanın penceresinden, teller
üzerinde ya da pencere pervazlarındaki
kuşlarla birlikte, pek kuvvetli
olmadığı düşünülebilecek yağmuru
izlemektedir...

İlk iki dize için bu imge yorumunu
yapabiliriz. Fakat onları izleyen
iki dizeyi yine imge bağlamında
yorumlayabilmek pek kolay değil.
Yine de deneyeceğim...

Burada kilit kavram/imge "utanç
bahçeleri" olabilir... "Gülmesini
tutamamış sincap" ise sanki, "utanılacak"
şeyi gizlemek için bulunmuş,

düşünülmüş ya da bilinçaltından
çıkıp gelmiş bir imge gibi görünüyor.
Şimdi, arkadan gelen ve şiirde üç kez
yinelenen "yalnızlık" vurgusunu da
göz önünde tutarak şöyle bir sonuca
varılabilir: Yalnız ve yenik kişi yağmuru
duygulanarak izlemekte, utanç verici
(olasılıkla erotik) bazı duygularını da
bastırıp gizlemeye çalışmaktadır...
Bu duygular, yine olasılıkla, dile
getirilememiş ya da mutsuzlukla
sonuçlanmış bir aşk ilişkisinin
yansımalarıdır...

Bir sonraki dört dizede mekân ve
toplumsal-kişisel ilişkiler için ipuçları
veriliyor. (Bu dizeler aklımda kalmamış,
kitaptan bakarak yazıyorum):

*Uzun sokakların sonunda evleri
İlk denemelerden geri dönmüştür
İtildikçe, içe durduğu bilinen
Bazı dostları yitirmeye gidilir*

Bu dizelerdeki küskünlük, yalnızlık,
içe dönüklük imgelerinin yeterince açık
olduğunu düşünüyorum...

Belleğimde derinliğine yer etmiş,
ürpertici bir güzellik ve etkileyicilikteki
son dört dizeyle ise bütünsel
imge tamamlanmış oluyor:

**"Yalnız
atlar yıkılır
düzlerde suya
özlemlerinden
Bir ben miyim
yalnızlığa
yenilen, sen,
sen, sen"**

*Bir kayığa biner
geceleri
Sıgılığa o kadın tek
başına
Dua biçiminde
inceltir korkuyu
Sunar içtenliksiz,
tanrısına*

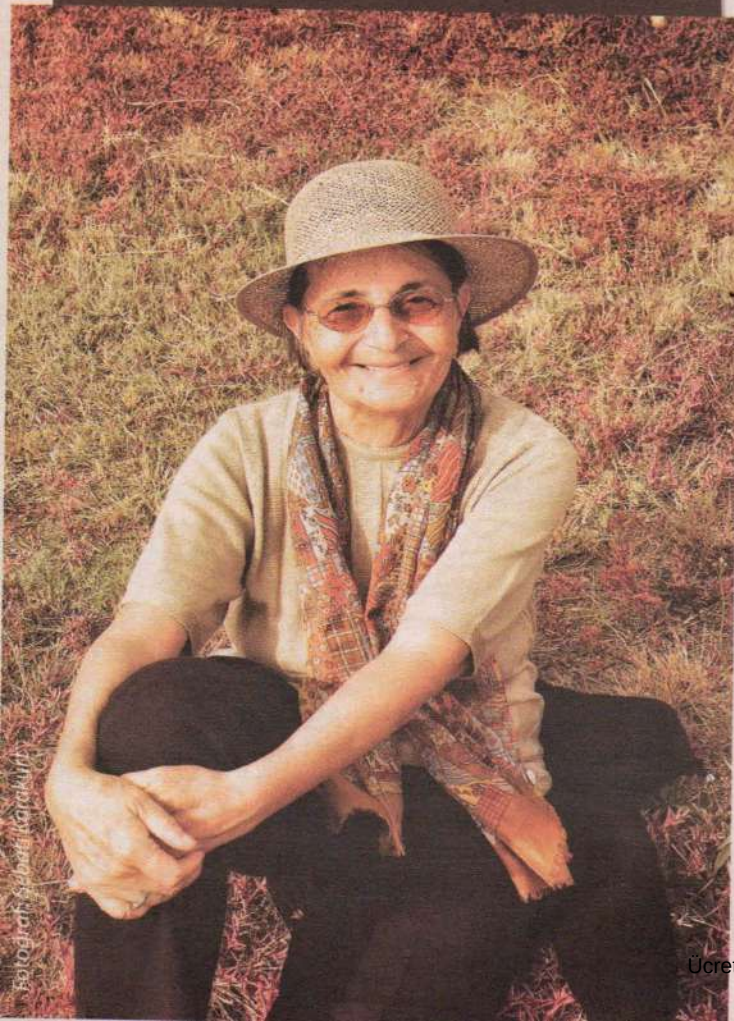
Gece, kayık, sıgılık,
kadın, tek başınalık, dua,
korku, içtenliksizlik, tanrı...

Bu sözcüklerin her birini tek
tek irdeleyip yorumlayabiliriz.

Şiiri ilk dizeden son dizeye
okuduğumuzda, birbirini izleyen ve
bütünleye görsel (sinemasal) bir
imgeler dizisiyle karşılaşıyoruz... Fakat
bu imgelerin bütünü bir anlam yükü
içeriyor. O anlam yükü ise, bir dil, imge
ve anlam bütünü olarak şiirin kendisidir.
Bize duyumsattığı şey ne ise odur...

**Her dörtlüğün sonunda
yinelenen "sen sen sen"
yinelemesi ise tekil değil, çoğul
bir yazgının dile getirilmesidir...**

Gülten Akın yenilikçi şiirimiz içinde
büyük bir toplumcu şairimizdir. Kadın
oluşu, şiirine, bu şiirde görüldüğü
gibi, bambaşka imgesel, anlamsal
ve toplumsal vurgular, derinlikler
kazandırmıştır.

othello

Hamlet'in, Machbet'in, Shakespeare Okumaları'nın ilki olarak yazdığım Julius Caesar'ın sorunsalları açıktır. Fakat Othello için bunu söylemek pek kolay değil. Belki bir tek, oyunun başkahramanı Othello'nun Mağripli olması dışında...

Bir oyunun, yaratıcısı Shakespeare de olsa, ille de bir sorunsal olmalı mıdır?

Doğrusunu söylemek gerekirse, Shakespeare Okumaları'nı tasarlarken düşündüğüm, oyunların teatral kurgusundan çok içerdikleri sorunsallar üzerinde düşünmek, yanı sıra da Shakespeare'in şair ve düşünür olarak metaforları ve özdeyişlerinden örnekler vermektir...

Bu amacım değişmiş değil. Teatral yapı üzerinde de daha çok bir amatör olarak düşüncelerimi yazacak olsam da asıl ilgi alanım yukarıda değindiklerimdir...

Hamlet'in, Machbet'in, Shakespeare Okumaları'nın ilki olarak yazdığım Julius Caesar'ın sorunsalları açıktır. Fakat Othello için bunu söylemek pek kolay değil. Belki bir tek, oyunun başkahramanı Othello'nun Mağripli olması dışında...

Oyun öyküsünün oldukça basit, hatta sıradan olduğu sanırım söylenebilir... Elimdeki metnin çevirmeni Özdemir Nutku, önsözünde, olay dizisinin on altıncı yüzyıl ortalarında yayınlanan bir başka yapıttan alındığını, sadece birinci perdenin tamamının Shakespeare tarafından yaratıldığını belirtiyor... (Özdemir Nutku'nun önsözünde, Othello ile ondan kısa süre önce yazılmış Hamlet arasındaki üslup farklılığı konusunda değerli bilgiler yer alıyor.)

Othello'nun öyküsünün eksenini, kısaca, aşk ve kıskançlık temasının oluşturduğu söylenebilir.

Kıskançlığın cinayet ve intiharla sonuçlanması ise öyküyü tragedyaya dönüştürüyor.

Bir zamanlar bizim "çadır tiyatroları"ımızda "Arabın İntikamı" adıyla oynandığını bildiğim yorumlarından birini görmüş olmayı ne kadar isterdim...

"Arabın İntikamı..." Buradaki "Arap" vurgusu pek yanlış değil. Çünkü bütün oyun boyunca Othello'nun Kuzey Afrikalılığı sayısız kez vurgulanmakta. "Venedik Devleti'ne hizmet eden Mağripli bir soylu" olan Othello, savaşlarda yenilmez bir komutan, fakat kendisi hakkında kendi sözleriyle "parlak sözler ve dokunaklı cümlelerle yürekleri yumuşatma yeteneği olmayan" biridir. "Kavga ve savaş dışında şu koca dünya hakkında söyleyecek pek bir sözü yoktur..."

Öyleyse, bir zengin Venedikli'nin dilber kızı Desdemona, bu kara derili ve inceliksiz adama neden ve nasıl âşık oluyor? Bu soru bir Shakespeare hayranı olan Aleksandr Puşkin'i de ilgilendirmiş olmalı ki "Kleopatra ve Âşıkları" adlı bir şiirinde "Ve neden dilber Desdemona / Zenci bir köleye verdi kalbini" diye soruyor...

Desdemona'nın bu soruya yanıtı, "Mağripli'yi yiğitliği için sevdiği"dir.

"Othello'nun yüzünü ruhunda gördüm / Onun şerefine, yiğitliğine bağladım ruhumu da, gönlümü de..."

Kendisi de bir yanıla Afrikalı olan Puşkin'in aynı şiirdeki yanıtı ise bence daha şaircedir:

"Çünkü yasak tanımaz rüzgâr / Zincir vurulmaz kartala, genç kız kalbine..."

Othello'ya gelince, romantizmin çok uzağındadır bu Mağripli:

"Aşkın hoppa kanatları aklımdan alır / Elimi kolumu bağlayıp engellerse görevimi / Ev kadınları miğferimden tava yapsınlar / Her türlü alçaltıcı bela lekelesin şerefimi..."

Dilber, uysal, tatlı, âşık Desdemona'yla; düz, romantizmden uzak, fakat yiğit ve tutkulu

Othello arasındaki aşk böylece pürüzsüz sürüp gidecekken, sadece Shakespeare oyunlarının değil, bütün dünya edebiyatının en alçak kişiliklerinden, yine bir Shakespeare hayranı olan Goethe'nin Mephisto'suna rahmet okutturacak kadar kara yürekli lago'nun entrikaları tragedyayı hızla sona götürür. **Othello'nun kişiliğindeki dizginsiz, söz dinlemez katılık da bu süreçte tam olarak kendini gösterir.**

Oyunun sevimli, dürüst kişiliklerinden Emila onu "iblislerin en karası, iğrenç herif, katil soytarı, taş yürekli Mağripli" diye suçlar...

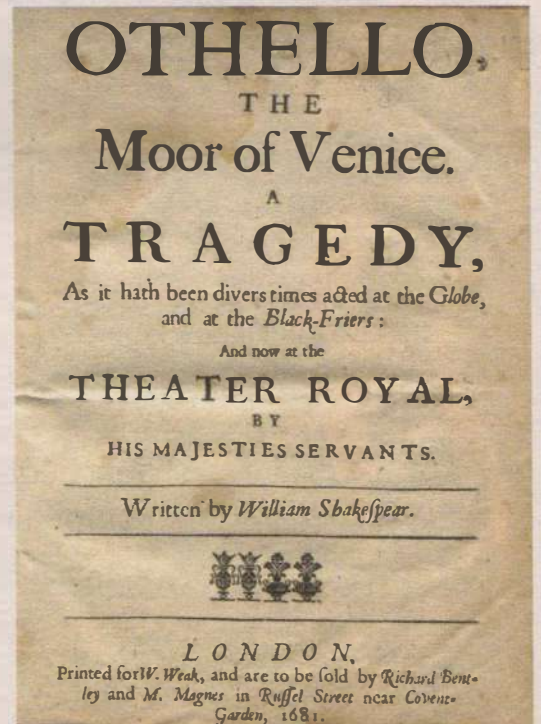
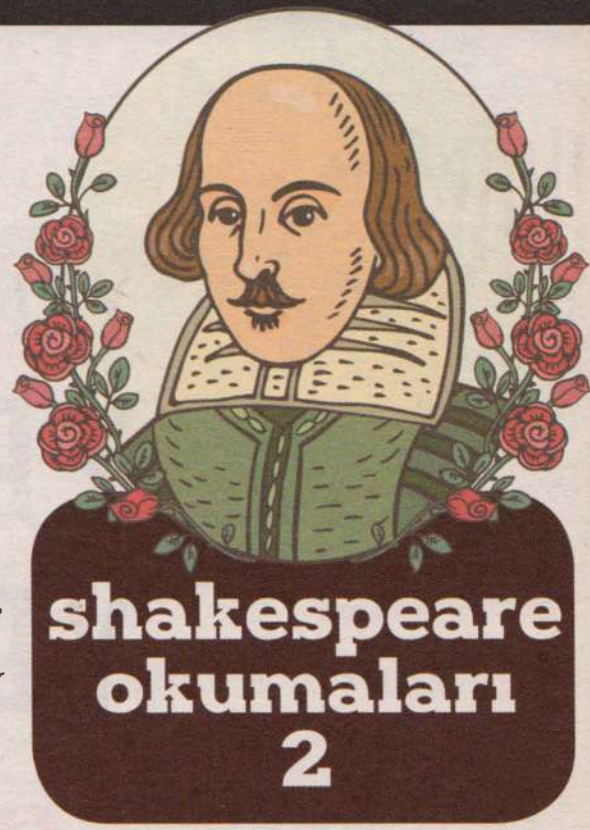
Doğrusu, Othello da yalana, entrikaya akıldışı bir saflıkla kanarak sevgilisinin ve kendisinin felâketine doğu körlemesine ilerlemekle bu suçlamaları hak etmektedir...

Shakespeare, oyunun bir başka yerinde yine Emilia'nın ağzından kıskançlık duygusunu şöyle tanımlıyor:

"Ama kıskanç insanlar böyle söze kanmazlar / Böyleleri bir nedene göre kıskanmazlar ki, / Kıskanç oldukları için kıskanırlar. / Bu kıskançlık denilen şey, kendi kendini peydahlayan, / Kendi kendini doğuran bir canavardır"

Bu, denebilir ki yapısal, öyle olduğu için de dizginlenemez "canavar"ın kişileştirildiği Othello'nun bir Mağripli oluşu, Shakespeare'in ya da döneminin bu konuda bir önyargısının sonucu, genel bir inanış olamaz mı?

Tıpkı ilk perdede Venedik Duka'sına söylenen "Hristiyanlığın baş düşmanı Osmanlılar..." sözleri için olduğu gibi...

YENİ 500L YENİ NESİL, YENİ TARZ.

Yeni 500L, yenilenen iç ve dış tasarımı, son teknoloji özellikleri, konforlu ve fonksiyonel iç mekanıyla ailenizin tarz otomobili.

- Apple CarPlay Desteği • 7 İnç Dokunmatik Multimedia Sistemi
- 3 Farklı Sürüş Modu Seçeneği • 455 Litre Bagaj Hacmi

500L'nin CO₂ emisyonu 104-143 gr/km, ortalama yakıt tüketimi 3,9-6,1 lt/100 km arasında değişmektedir.

fiat.com.tr

Levent Erden

ekranlar yürümele aşınmaz!

Avcı profile girer, bir iki laykı öylece bırakır. Sonra storylere girer. Konu, durumla ilgili komik, sempatik olduğunu düşündüğü laf yapmaktır. Arada eski hatta çok eski fotoğraflardan da layklar.

Hız ve aracının ortadan kalkması bugünün karşı konulamaz gerekleri. Hayatın her an ve her evresinde. Gazete almadan yazarı okumak, kitabı kitapçıya, deterjanı markete, boyayı nalbura gitmeden almak mümkün. Aracısız. Doğrudan. Klişeler için de böyle. Tanışmak için annenin hamamda görmesi, düğünlerde keşişmek, lise çayları, sonradan cep telefonunu kapıp numarasını almak için kendini aramak, tanıyan eş dost arkadaşla yalvarmak, hatta ihtiyaç halinde vergi rekortmeni hanımefendilerin aracılık hizmetlerinden yararlanmak bir anda tarihe gömüldü! Ayrıca tramvay devrinden kalma "asılmak", sinema balkonundan kalma "sarmak", mektup devrinden kalma "yazmak", cep saatinden kalma "ayarlanmak", Nusr-Et devrine bile yetişmeyen "keşişmek", doktor tavsiyesine gerek kalmadan daha sağlıklı bir duruma evrildi: Yürümek!

Üstelik teknoloji sayesinde kapalı mekanda, sere serpe yürüyen bantta gider gibi, ekranlardan "yürümek" neredeyse her gün, her saat, yirmiüçnisandaymışcasına hep birlikte "yürüyelim arkadaşlar!" Seksenli yılların teknolojisinin zirvesi telsizlerde, "bireyk bireyk (bağyan) arkadaş arıyorum!" böğürmesi seviyesinden daha incelikli ve özenli bir çaba kaçınılmaz oluyor. Üstelik bu işin işteş hali yok, henüz bulunmadı. **Yürüşmek yok. Oyun tek yönlü. O sana, sen ona. Sen onlara. Onlar ona. Herkes herkese. Ama tek başına. İnternette sosyallik tekildir, demiştik ya!** Herkesin, hangi uygulama platformunda olursa olsun, profil sayfası aslında eyçarcının (iikacının -çn) bir türlü önemsemediği gerçek bir "CV"sidir. İş aramalarına yazılanlardan daha detaylı, daha çalışılmış, daha çok fikir veren, hayatını en ince detayına kadar yansıtan, sanki herkes bir sosyal medya KOBİSİ gibi davranır. İş, kredi, arkadaş ya da sevgili aramanın talep dilekçesidir profiller. Hatta bazıları kendilerinin "sponsoru" olup "paralı" ilanlarla takipçi ararlar. Ya da alırlar. Parasıyla. Havası için "ne önemliymiş beah" denemek zannederek. On bin takipçiye on laykı bile zor alırken, algoritmaları göz ardı ederek. Ama profil hep "CV"dir. Kapalı olsa bile. Ya bakabilene ya da bakmak isteyeneye. **Açık hesap feyktir. Yani feykten yürünür, gerçekten yürünmesi beklenir. Dedik ya yürüşülmez!** Üstelik profil, yine işyeri yöneticilerinin anlayamadığı önemli bir "performans değerlendirme" aracıdır. Hedeflerini bazen profil sahibi, bazen benzerlerinden oluşan "pazar" belirler. İşte maaş varsa burada "layk" vardır. Eskiden "Moralin bozuk kızz bir makyaj yap da gel"den "Bir selfi koy da layklasınlar, moralin hemen düzelerir"e evrilen psiko-ekonomik göstergeler devreye girer. Takipçin kadar popüler, takip ettiklerin kadar değerli, laykların kadar önemlisindir. Borsan her gün açılır. Onun için mahallelerin baskıda tuttuğu kızlardan kesinlikle eksik kalamazsın. Yediğini, içtiğini, okuduğunu, gezdiğin yeri, ne dinlediğini, nereden dinlediğini, nelere "gözlerinden yaş gelecek kadar" güldüğünü, nelere "LOL" dediğini buradan anlatırsın. İnce ince... Çoğu mahalleden, iş yeri ya da okuldan, bir kısmı da hısım akrabalarından altmış üç takipçisine, dünya onun ne dediğini merak edercesine, İngilizce yazarak hatta bozarak terfi beklentisi yansıtılır. Hele adam bulamamış ya da olandan bir gecelik kurtulmuş kadınlar mütevazı bir barda payetlileriyle kadeh tokuşturduğu fotoğrafların altına "girlz nite out" yazarak, bu işin ordinaryüsü olduklarını kanıtlarlar. Avcıyı kıskırtmak için ayda bir değişen profil fotoğrafının

Takipçin kadar popüler, takip ettiklerin kadar değerli, laykların kadar önemlisindir.

altına da "No DM" yazılır. Bir de trafik işareti levhası: Girilmez! Artık yürüyüş parkuru kullanıma hazırdır.

Avcı profile girer, bir iki laykı öylece bırakır. Sonra storylere girer. Konu, durumla ilgili komik, sempatik olduğunu düşündüğü laf yapmaktır. Arada eski hatta çok eski fotoğraflardan da layklar. Çok ilgiliyim, her şeyini merak ettim dercesine. Aslında merak ettiği "başkası var mı?"dır. Yanındaki her adamın altında "bro" ya da "old friend" koruma ibaresi olmasına dikkat eder. Grup varsa acaba hangisi olabilir diye bakmıştır. Ayrıca mutlaka yaz aylarına gidilip matematik, biyoloji ve fizik kontrolü yapılır. Taz hakkında daha çok fikir edinmeye, ona göre dil tutturup davranmaya çalışılır. Yine de masasında Goethe okuyup, Bach dinlediğini söyleyen hatunun, story'de "Karabiberim" diye nasıl döktüğü anlaşılmaz örnekler de boldur.

Bir başka sıkıntı ise hatunun paylaştığı her selfinin altında başka hatunların çiçeğim, böceğim, balım, köpüğüm yaşamaları, "güzellik!" genellemesiyle birlikte neredeyse her yerdedir.

Adamlar rekabetin yönünün çalışmadıkları yerden olabileceğini görünce ya afallar ya da bir laykla kaç kuş vurabileceklerini düşünerek hevesle dalarlar.

Ne profilde, galeride ne de hikayede çekici ilginç numara bulunamadığında; "Geri Dönüşümlü Perşembe" imdada yetişir. En beğenilebilir yerlerin, mus çoraplar kazaklar paltolarla gizlenmesine gerek olmayan mevsimlerdeki su kenarı, havuz içi, tekne güvertesi fotoğrafları dolaşıma girer. Adamlarda spor yapmaktansa protein tozu yutarak şişirdikleri altı paket baklavalarını "perşembeler." Hatta her gün "perşembe" olabilir. Geri dönüşüm kurtarıcıdır. Bit pazarına sosyal medyada da nur yağar. Yeter ki yürünsün. Durmadan. Yürüyüşe cevap gelirse, adımlar atılır ve yürüme başlar!

Çağın ikinci gereği hız burada devreye girer, ilk cevaptan ilk görüşmeye ve ötesine en çabuk sürede gitmek gerekir. Daha yürünecek çok profil vardır. Aracısızlığın yanında hız da patlamıştır. Sevgilisinden ayrıldıktan sonra haftalarca salya sümük gezen hatun, kendi ve istediği kişinin özelliklerini yükledikten sonra seni en uygunlarla eşleştirip iletişime geçiren uygulamayı keşfettiğinde, değil yürümek, koşmaya başlamıştır. Her gün. Birkaç kere! Zaten ekranlar yürümele aşınmaz...

♥ 948 likes

Hazal Yılmaz

yıl sonu

• **Şubat...** Geleceğim dedin. Ben de beklemeyeceğim. Söz.

• **Mayıs...** Bavul arabanın arka koltuğunda ikamet ediyor. Uyunacak yerlerde durdukça içinden bir t-shirt, bir şort alıyoruz sabaha giymek için. Ne üşüyoruz ne ısınıyoruz. Aşkın en güzel zamanı. Üşüdükçe birbirimize, ısındıkça denize kaçıyor beden. Sen solumdasın hep baktığımda, ben araba kullanamıyorum çünkü. Belki o yüzden yatay konuma geçtiğimizde de sen hep solumdasın. Alışkanlıktan. Araba, kayıyor yolda. Aslında gidiyor da bana kayıyor gibi geliyor. Hayatla beraber, ayaklarımın altında. Sağda üzüm bağları, mısır tarlaları, mandalina bahçeleri... Solumda hep sen. Yolun bilinmezliği içinde birbirimizi tanıyoruz. Tam önümüzden batıp, gözlüğe elini atmana sebep olan güneşten belki de, dünyanın sonuna beraber yollanıyor olmanın özgürlüğüne kapılıyoruz. Ne kadar yol kaldı diye soruyorum. Çok diyorsun gülümseyerek. **İlk defa seninle gittiğimiz yollarda bulanmıyor midem.** Bu yol bizim olsun diye düşünüyorum o domates seralarının yanından denize vardığımızda. Van kedimiz, pembe panjurlu evimiz, değerli mücevherlerle dolu kasamız olmasın, bu yol bizim olsun. Başka kimseyle geçme üzerinden bir daha.

• **Haziran...** Kendimi seninle tanıyorum. Çünkü yalnızken dizilere, müziklere, yazılara sığınmak suretiyle kaçabiliyordum yaşan-an-lardan. Seninle yolda, trafikte kalıyoruz. Sakinim. Yanımıza aldığım mandalinayı soymaya başlıyorum. Sekiz dilimi sana, dördünü kendime alıyorum. Seninle radyoda çalan şarkıyı duyunca, nostaljiğim. Bir şarkı beni Cihangir'deki evimizin buzlu camlı kapısı olan odama, seni arkadaşlarının garajında geçirdiğiniz bir öğleden sonrasına, ismine asla karar verilemediği için kurulamamış grubunuzun provalarına döndürüyor. Seninle yönümüze karar veremiyoruz. Aşkarım. Benim için içgüdüsel bir eylem yolculuk. Sağdaki patikadan kaçalım mı diye sorduğunda tabii diyorum. Macera. Seninle suskunuz. Endişeliyim. Sessizlik, odada biri olduğunda endişe yaratıyor bende. Konuşulanların sonuna gelmişiz,

**Unutma;
olduğun insan,
olmak istediğini
hep yenecek.**

birbirimize veda etmeliymişiz gibi hissediyorum. Seninle para, gelecek, kira, hastalık gibi dünyevi meseleleri konuşuyoruz. Kızgınlım. Bahsi geçtikçe yaşam alanımızı kaplayacaklarından korkuyorum. Korku bende asabiyet yaratan bir duygu. Stranger Things'deki canavarlar gibi haşimle tepki veriyorum. Seninle, atışıyoruz. Gülümsüyorum. Sen kaktüs, Gremlin, Elf gibi isimler takıyorsun bana. Yaban mersininde karar kılıyorsun bugün. Seninle, gülüyoruz. Rahatım. **Tek başıma yaşamaya alıştıklarımı, birinin yanında koy vermek iyi geliyor bana.** Seninle, benim. Kendimden bile sakla(n)dıklarımla yüzleşiyorum.

• **Temmuz...** Her şeyin her an bitebileceğini kabullenip asla bitmeyecekmiş coşkusuyla yaşamak arasında kalan yer. Hah işte tam ordayız. Naifliğin dibine vurmuş halde. Çocukluğun korkusuzluğundan değil, kaybetmenin farkındalığından geliyor.

• **Ağustos...** Bazen, yanımda sen olmayınca, kahvenin kokusu da domatesin rengi de salatallığın limonu da bademin tadı da yavan. Kalkıp yürüyorum. Daha çabuk geçiyor zaman.

• **Eylül...** Seni seviyorum kelimesindeki yüklemi yaşıyoruz aslında durmadan. Ben. Seviyorum. Seni değil. O zaman bu eylemin öznesi olan kişinin ismi, cismi, suretinin bir önemi var mı? Düşünüyorum...

• **Ekim...** Unutma; olduğun insan, olmak istediğini hep yenecek.

• **Kasım...** Yatağım: çalışma masam, kalem kutum, kahveye mesken, sinema koltuğu, uyku merkezi, düşünme alanı, kütüphane, hayalhane, dert ortağım bu aralar. Yastık altına anneanneden kalma altınları değil, gece yarısı uyanmama neden olan cümleleri saklıyorum.

Çiğdem Canım Yayan

Biz yürüelim kent güzelleşsin
gürültüsüz sızaklar bulalım
yeni sevinçlere benzeyen.

Ahmet Telli

Dağıtalım diyorım, çocuklar,
bu kara dumanı
Gül alıp satmanın tarandır zamanı!

Can Yücel

Ey aşk sen
Artık bazı şarkılar kadar yaralısın.

Didem Madak

Candaş Tolga Işık

yalnızlık dediğin o değil yalnız

Evlilik fikriyle helalleşen Başar, iyi dostlar biriktirmeye başladı hayatının geri kalanında. Lale'nin ise acelesi vardı.

- Şu hayatta hiçbir şeyden korkmuyorum yalnız kalmaktan korktuğum kadar.

- Saçma...

- Sensin saçma! Bu ilişki bir yere gidecekse devam edelim yoksa ben daha fazla yaşlanmadan sonunu görebileceğim bir şeye başlamak istiyorum.

Yaşlandığımda etrafımda bir ailem olsun, hastalandığımda bir elimi tutanım olsun istiyorum. Bu mu saçma?!

- Farkında mısın ileride yalnız kalmaktan korktuğun için bugün benden ayrılmak istiyorsun, bu da yetmiyor, bu aptallığı bana onaylatmaya çalışıyorsun. Ne yaparsan yap Lale!

Başar ve Lale'nin 7 yıl süren büyük aşkı böyle pat diye sona ermişti.

Ayrıldıklarında Başar 40, Lale 31 yaşındaydı. Başar'ın kendisinden büyük bir ağabeyi vardı, Lale ise tek çocuktu. Yaş meselesi Başar için hiçbir zaman sorun olmamıştı ama Lale 2 yıldır büyük bir telaş içindeydi. Annesi artık her gün aynı konuşmayı yapıyordu kızına: "Bu adamla sonun yok, yıllar geçiyor. Bir an önce doğru dürüst bir yuva kur. Biz bugün varız yarın yokuz. Böyle girerse yapayalnız öleceksin."

Ortak arkadaşlar Lale'ye bazen gizli saklı Başar'dan konu açıyordu. Ne zaman bahsi geçse "Benim yapayalnız ölmeye niyetim yok. Böyle olmasını o istedi, ileride çok üzülecek ama artık çok geç..." deyip kestirip atıyordu Lale.

Başar ise Lale konusunu kapatmıştı. Birkaç yıl önce en yakın iki arkadaşı Sami ve Tuncay'la bir rakı sofrasında açılmıştı konusu: **"Yalnızlık korkusundan insan dilenip hayatlarını heba edenlere baktıkça üzülyorum... Yazık..." demişti.** Arkadaşlarından biri, "Kız da haklı belki de be abi, korkuyor yalnız ölmekten," diye cevap verince Başar dayanamayıp yapıştırmıştı lafı:

"Yalnızlık, kendisi hakkında yapılan tüm hesapları, pazarlıkları reddeder kardeşim. Acıdır ama fena halde gerçektir: Yalnız kalmamak için sevmediği adamlarla-kadınlarla evlenenlerin hepsi 'yapayalnız' ölmüştür bu hayatta." Lale'den ayrıldıktan sonra Başar'ın tek tük ilişkileri oldu. Ama kimseyi sevmeyi, sevmeyi denemedi de. Onu sevdiği gibi, onu sevdiği kadar... Evlilik fikriyle helalleşen Başar, iyi dostlar biriktirmeye başladı hayatının geri kalanında. Lale'nin ise acelesi vardı. Başar'dan ayrıldıktan 1 yıl sonra 38 yaşında bir mimarla nişanlandı. 3 ay sonra evlendiler. Adamın karpuz seçme becerisini saymazsak sıradan olmayan herhangi bir özelliği yoktu. Nikahtan 1 yıl sona oğulları doğdu. Uzun uzadıya isim aramadılar. Murat koyup geçtiler. Oğlan üç yaşına geldiğinde ikinci çocukları Halil ve en son kızları Pelin dünyaya geldi.

Başar'a göre kalabalık ne kadar yıpratıcıysa yalnızlık o kadar iyileştiriciydi. Bu yüzden yalnız kalmaktan korkmaz, aksine hiçbir zaman yalnız kalamamaktan korkardı. Ona göre tek bir ölçüsü vardı yalnızlığın: "Yalnız kalmak istiyorum" dediğinde "Neden?" diye soran insan sayısının azlığı. "İnsan, insan kaybederek yalnızlaşmaz. Umutlarını kaybederek yalnızlaşır. Yaşadıklarını unutarak, anılarını yitirerek yalnızlaşır" derdi.

Lale hukuk fakültesini bitirmişti ama çoluk çocuk derken daha 40 demeden avukatlığı bıraktı. Başar ilkokul öğretmeniydi. 60 yaşına bastığı gün emekli oldu. Emekli ikramiyesiyle yıllardır yaşadığı Kuzguncuk'ta bir bakkalaçtı. Tabelasını eski flörtü, resim öğretmeni Sevda Hanım'a yaptırdı. Kıpırmızı zeminin üzerinde el yazısıyla "Yalnız Bakkal" yazıyordu. Yalnız Bakkal, küçücük bir dükkandı; üst katında bir huzurevi, sağında "gazetecilikten terk" Hasan Bey'e ait şirin bir kitapçı, solunda da Başar

gibi emekli bir öğretmen olan Kadir Bey'e ait bir antikacı vardı. Yıllar içinde Başar yeni bir dünya kurdu o bakkal dükkanının çevresinde. Gündüzleri, hele mevsim yazsa panayı yerine dönüyordu dükkanının etrafı. Akşamları -Başar'ın dükkanından alınmak şartıyla- rakısına, birasına, keyifler iyiyse viskisine tavlâ turnuvaları yapılırdı. Turnuva bitince şişeler açılır, kitapçının önünden antikacıya kadar uzanan yaşlısı genci semtteki herkesin toplandığı, çoğu zaman gece yarısına kadar süren muhabbetler yapılırdı. Akşamları sadece esnafın değil semtte yaşayan sanatçıların, gazetecilerin, siyasetçilerin buluşma noktası haline geldi Yalnız Bakkal'ın önü. Yalnız Bakkal bir anda bu koca şehirde insanların nefes alma noktası oluverdi. Gazetelerde, televizyonlarda Yalnız Bakkal Başar'la yapılan röportajlar çıkıyordu. **Kitapçı Hasan bir ara Başar ve antikacı Kadir'i çağırıp, "Beyler bunu paraya çevirsek mi? Dükkanları birleştirip kafe, bar falan mı açsak?" dedi.** Dediğine, diyeceğine pişman ettiler adamcağızı: "Ulan üçümüz de 70'i geçtik. Bu yaştan sonra parayı mezara mı götüreceksin? Kaçırma şu son virajda ağızımızın tadını!"

Ertesi akşam dükkanın önündeki muhabbetin hedefinde 70'inden sonra girişimciliğe soyunan Hasan vardı. Saatlerce dalga geçtiler adamcağızla, en son dayanamadı, "Hay ben dilime sıçayım, nereden söyledim arkadaş!?" diye isyan etti. Kahkahalar yükselirken semtin gençlerinden biri, "Başar Amca dükkanda bir müşteri var, seni soruyor," dedi. Başar, "Amca senin babandır," diye söylenerek dükkana girdiğinde bira dolabının önünde arkası dönük bir kadın ve yanında yukarıdaki huzurevinde çalışan genç bir oğlan duruyordu. Başar genç çocuğu tanıdı, "Hayırdır oğlum?" dedi. Genç adam cevap vermeden yanındaki yaşlı kadın yüzünü döndü: "Nasılın Başar? Beni tanıdın mı?" Başar bir anda bembeyaz kesildi. "Lale..." dedi. Huzurevi çalışanı genç adam Başar'ın yüzünün halini görünce endişelendi, hemen tezgâhın arkasındaki sandalyeyi kapıp Başar'a doğru götürdü, "İyi misin Başar Amca? Otur şu sandalyeye," dedi. "Sıçtıрма ulan şimdi sandalyene de amcana dal!" diye fırçayı bastı Başar. "Lale, senin ne işin var burada?" diye sordu. Lale'nin gözleri taştı taşacaktı. "1 hafta önce bu huzurevine taşındım" diye cevap verdi. Başar anlam veremedi, "Huzurevi mi? Peki eşin, çocukların..." dedi. Lale, kısık bir sesle, "Eşimi birkaç yıl önce kaybettim. Çocuklar da İstanbul'dalar ama onlara daha fazla yük olmayayım diye buraya geldim..." Başar, Lale'nin söylediklerine çok kızmıştı, "Çocuklar karşı çıkmadı mı buna?" Lale acı bir gülümsemeyle, "Karşı çıkmak mı? Aslında onlar istedi huzurevine taşınmamı, ben de kabul ettim. Gazetede görmüştüm seni, bakkalın üzerinde de bir huzurevi olduğu yazıyordu. Hiç olmazsa sana yakın olurum diye de buraya gelmek istedim." diye cevap verdi. Başar ne diyeceğini bilemez bir haldeydi. Kısa bir sessizliğin ardından bomboş bakışlarla kafasını sallayarak, "Hoş geldin Lale... Hoş geldin," dedi. Lale zorlama bir gülümsemeyle, "Hoş bulduk. Nasıl olsa artık buralarıdayım, görüşürüz herhalde... Mecburen..." dedi ve huzurevindeki odasına doğru yürümeye başladı. Tam bakkalın kapısından çıkarken durdu, tekrar içeri girdi. Başar'a dönüp dedi ki, "3 yetişkin evladım, her birinden 2 torunum var. Ama bir huzurevinde yapayalnız ölümü beklemeye geldim. Hem de yalnız ölmekten korktuğum için terk ettiğim, hayatımın en büyük aşkının yanı başında... Çok haklıymışsın. Yalnızlık etrafında, hatta hayatının içinde var olduğunu sandığın insan sayısıyla alakalı bir şey değilmiş... Asıl ve en büyük yalnızlık sana kendini yalnız hissettiren insanlarla olmakmış."

"Yalnız kalmamak için sevmediği adamlarla-kadınlarla evlenenlerin hepsi 'yapayalnız' ölmüştür bu hayatta."

ANDROID'CİLERE TEKNOLOJİ GÖSTERİSİ:

YAPI KREDİ'DEN MOBİL ÖDEME!

Yapı Kredi'den hayatınızı kolaylaştıran bir yenilik daha!
Sadece telefonunuzu POS cihazına yaklaştırın ve tek harekette ödemenizi kolayca yapın.
Ayrıntılı bilgi yapikredi.com.tr'de.

YAPI KREDİ MOBİL'i
HEMEN İNDİRİN!

TÜRKİYE'NİN
DİJİTAL
BANKASI

YapıKredi

 YapıKredi

Hizmette sınır yoktur.

Deniz Ülke Arıboğan

DUVARLAR ÇAĞI

ABD'nin 40. başkanı Ronald Reagan'ın Batı Berlin'de bulunan Brandenburg Kapısı önünde binlerce kişiye yaptığı meşhur konuşma Avrupa tarihinin en unutulmaz anlarından biriydi. Takvim 12 Haziran 1987'yi gösteriyordu ve SSCB liderine "Bay Gorbaçov, bu kapıyı açın ve bu duvarı yıkın" diye seslenen Reagan, çeyrek asırlık bir sembolü tarihe gömme sürecini başlatıyordu. Tüyleri diken diken olan izleyiciler bu çağrıyı çılgınca alkışlıyor ve özel bir ana tanıklık etmenin keyfini sürüyorlardı. Berlin Duvarı bu çağrıdan sonra 2.5 yıl içinde, 1989'un 9 Kasım'ında çatışmasız, kansız bir biçimde, halk tarafından yıkılacak, Alman halkıyla birlikte ideolojik kalıplarla parçalanmış bütün dünya birbiriyle kucaklaşacaktı. Esasen duvarın yıkımı planlanmış ve tarihi belirlenmiş bir şekilde gelişmemişti. Doğu Almanya Politbürosu Üyesi Günter Schabowski'nin bir toplantının ardından basına verdiği demeçte doğudan batıya göçü kolaylaştıracaklarını ve insanlar üzerindeki politik baskıyı hafifletecek şekilde sınırların ivedilikle açılacağını belirtmesiyle halkın sınır kontrol kapılarına dayanması bir olmuştu. İzdihamdan korkan sınır muhafızlarının kapıları açması ve insanların ellerinde baltalarla duvarı yıkmaya başlaması geri dönülmez bir politik sürecin başladığına işaret ediyordu. Barajın kapaklarından taşan sel misali, sadece ilk 4 gün içerisinde 4.5 milyon insan, Batı Almanya'ya doğru akmış, kimse bu gidişi durdurmaya teşebbüs bile edememişti. Duvarın resmi olarak yıkılışı ise 1990 yazında başlayıp 4 yıl içinde tamamlanacaktı. Berlin Duvarı denilen şey artık irili ufaklı parçaları turistik hatıra eşyası olarak satılan bir yıkıntı ve ticari metadan ibaretti. Duvarın tamamen yıkıldığı gün, sürecin mimarlarından Ronald Reagan ABD başkanı değildi; yerini "Yeni Dünya Düzeni" doktrininin mimarı George Bush almıştı. Lakin eski duvarın öte tarafının lideri Mihail Gorbaçov'un başlattığı Glasnost (Açıklık) ve Perestroika (Yeniden Yapılanma) politikaları sadece çözülmekte olan Sovyetler Birliği coğrafyasında değil, bütün Doğu Avrupa dünyasında kavurucu etkiler yaratıyordu. Sovyetler Birliği'nin ardından, Yugoslavya ve Çekoslovakya bölünmüş; Almanya ise birleşmişti. Avrupa dengelerini sarsacak bu gelişmelerin en belirgin sonucu "Avrupa Birliği" idealinin ve "Ortak Avrupa Evi" düşüncesinin yükselişi olmuştu. **Duvarlar yıkılıp sınırlar geçirgen hale geldikçe küreselleşme denilen dönüşüm şahlanıyor; Thomas Friedman'ın deyimiyle dünya düzleşiyordu.** Soğuk Savaş'ın hemen ardından gelişmekte olan yeni politik mimari, pek çokları açısından "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesinin" bir yansımasıydı. ABD Başkanı Bush, bu yeni düzenin hedefini "Barış, özgürlüğü, güvenliği ve hukukun egemenliğini sağlamak" olarak açıklamaktaydı. ABD'nin bu yüzyılın başından itibaren girdiği bütün büyük çaplı mücadeleleri kazanmış bir devlet niteliğiyle "Alicenap bir imparatorluk" (!) formatında dünyadaki bütün kötülükleri bertaraf etme sorumluluğunu üstleniyordu. Şer eksikleri, haydut devletler,

teröristler tek tek listelenmeye başlamıştı. Bu düzenin ekonomi alanındaki yansıması ise liberal ve küreselleşmiş bir pazar beklentisiydi. Para bolluğu ulusal ekonomileri de patlatmıştı. Ancak "Yeni Dünya Düzeni" ya da "Yeni Dünya Düzensizliği" olarak tanımlanan sistem kendi içinde çok önemli bir çelişkiyi barındırıyordu. Küreselleşme, devletlerin olmadığı ya da etkinlik alanlarının küçültüldüğü, sınırsız bir dünya hedeflerken, ulusal devlet merkezleri ABD de dâhil bu gelişmeyi kendi varlıklarına yönelik bir tehdit olarak algılamaya başlamışlardı. Küreselleşme sanıldığı gibi ABD'nin bir yayılma projesi değildi; aksine lokomotif devlet olmayan aktörler yani şirketler, bankalar, sivil toplum örgütleri ve küresel finans grupları olan bir dönüşüm söz konusuydu. Demokrasi, özgürlük, insan hakları kavramları araçsallaştırılmış, devlet aygıt ve örgütünün sınırlı ve dar bir alana doğru çekilmesi için küresel spekülörlerin ve şirketlerin kullandığı baskı araçları olarak kullanılmaya başlamıştı. Küreselleşme süreci merkez ülkelerde refah artışı yaratma adına önemli bir kaldıraç etkisi sağlasa da dışarıda kalan milyarlarca insanın bu yeni dönüşümden ağır mağduriyet yaşadığı biliniyordu. Geniş kitleler refah artışının dar bir alanda sınırlı kalmasına ve sürdürülebilir olmaktan uzaklaşmasına karşı büyük tepki duymaya başlamışlardı. **Hem sağ hem de sol cenahtan yükselen tepki aynı hedefe doğru yönelmekteydi; "Küreselleşme."** 11 Eylül terör saldırısı devlet aygıtının güvenlik gerekçeleriyle politik zeminde yeniden etkinlik sağlamasına önayak olmuştu. 2008 krizi ise devletin ekonomik bir aktör olarak sahalara dönmesine ve ipleri yeniden eline almasına vesile olacaktı. Küreselleşme doğduğu yerde yani Batı'da batış sürecine girmişti. "Sınırları olmayan dünya" tasarımı, kısa sürede "Sınırları aşılmaz duvarlarla örülü" bir arenaya dönüşecekti. Soğuk Savaş'ın bitişinin ilan edildiği gün dünyada sadece 12 ülkenin sınır duvarları varken, bugün 70'ten fazla ülkenin sınırlarına duvar örmekte oluşunun bir anlamı olmalıydı. Berlin Duvarı yıkılırken, inşaatın altında kalan şey II. Dünya Savaşı sonrasında kurgulanan ve ideolojik kamplara ayrılmış ikili dünya paradigmasıydı. **Meksika Duvarı dikilirken beton temeline gömülen şey ise küresel bir yönetim ve sınırsız bir dünya tasarımı oluyordu.** Berlin Duvarı'ndan Meksika Duvarı'na uzanan yaklaşık 25 yıllık hikâyenin sonunda gelinen nokta buydu. Artık özgürlük, haklar, demokrasiler değil; güvenlik, korumacılık, terör, mutlak iktidarlar, seçilmiş krallar ve kutsal devletlerden söz ediyorduk. Üstelik sınırlarımıza ördüğümüz duvarların sadece dışarıdan gelenlere karşı bizi korumakla kalmayıp, aynı zamanda içeridekileri o duvarların ardına hapsettiklerinin farkında bile değildik.

"Sınırları olmayan dünya" tasarımı, kısa sürede "Sınırları aşılmaz duvarlarla örülü" bir arenaya dönüşecekti.

İstatistik kafası

Dünyanın en uzun duvarı M.Ö. 221 - M.S. 608 yılları arasında yapılan Çin

Seddi'dir. **21 bin** kilometrelik Çin seddi, Çinlilerin uygarlığını Orta Asya'dan gelen göçebî istilacılara karşı korumak amacıyla yapılmıştı.

Doğu ve Batı Berlin arasında 13 Ağustos 1961'de çekilen **46 km** uzunluğundaki "Berlin Duvarı" 9 Kasım 1989'da yıkıldı. Yıkılışı dünya tarihi açısından yeni bir dönemin başlangıcı olarak kabul edilir.

İsrail'in Filistin'le sınırlarını ayırmak için inşasına 2002 yılında başladığı ve Filistinliler tarafından "Utanç Duvarı" olarak nitelendirilen surların boyu 8 metre, uzunluğu 730 kilometre.

Meksika Duvarı **2006** yılında George W. Bush tarafından "sınır güvenliğini sağlamak" amacıyla inşa edilmeye başlandı. Duvar şu an **1126 km**.

Bunun büyük bir bölümü Obama döneminde tamamlanmıştı. Sınır ise toplamda **3.100 km**. Şimdiye kadar bitirilen bölümü kopuk bir şekilde de olsa çit, beton blok ve benzeri yapılarla örülü durumda.

Meksika Duvarı Trump'ın bütün çabasına rağmen halk nezdinde en düşük destek gördüğü konulardan biri. Kamuoyu yoklamalarında duvarın yapılması yönündeki destek **%30-35**.

Özellikle Latin Amerika'da duvar karşıtlığı **%75**'in üzerindeydi. Kanadalılar duvara karşı **%84** oranında olumsuz görüş bildirmişlerdi. Meksikalıların **%94'ü** Kolombiyalıların ise **%90**ı projeye karşıydı.

DÜNYADAKİ EN "ÜNLÜ" 10 DUVAR

- 1- Çin Seddi, Çin
- 2- Hadrian Duvarı, İngiltere
- 3- Aurelian Duvarları, İtalya
- 4- Xian Duvarları, Çin
- 5- Chester Duvarları, İngiltere
- 6- Fenike Deniz Duvarı, Lübnan
- 7- Dubrovnik Duvarı, Hırvatistan
- 8- İstanbul Surları, Türkiye
- 9- Sacsayhuaman, Peru
- 10- Kano City Duvarı, Nijerya

911 kilometrelik Türkiye-Suriye sınırına örülen duvarın büyük bir bölümü tamamlandı. Duvarın tamamı bittiğinde, Türkiye-Suriye sınırı **30 santim** genişliğinde, **3 metre** yüksekliğinde duvarlarla ayrılmış olacak.

Nilay Örnek

"bu şişelerin tozunu alan gidiyor!"

Eminim siz de bazılarıyla öyle hissediyorsunuzdur; bazı insanlar var ki, yaşın, yaşadığın yılla ortaya konulmasına isyan gibiler. Yani kimilerinden bahsederken ruhunun, üretkenliğinin, hareketliliğinin yaşını ortaya koyma ihtiyacı hissediyorum. Koleksiyon Kafası'nın en hususi yanlarından biri de, bizi, beni, alanında çok değerli, ama genel anlamda "popüler olmayan" ve yaşından çok daha genç çok değerli insanlarla tanıştırması. Prof. Koral Çalgan, 77'sinde bir delikanlı. O bir viyola solisti, orkestra şefi ve konservatuvar kurucusu. 40 yıl Ankara'daymış, Hacettepe Üniversitesi'nde çalışmış. Anadolu Üniversitesi'nde Devlet Konservatuvarı'nı ve ardından Bursa, Uludağ Üniversitesi'nde Devlet Konservatuvarı'nı o kurmuş. Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü görevinde de bulunmuş, pek çok müzisyen yetiştirmiş biri Çalgan. Dededen onun çocuklarına Osmanlı'dan bu yana 5 kuşak olmuş; müzisyenler. "Eğer torunlarımdan biri de merak sararsa 6'ncı kuşak müzisyen olacak ailemizde" diyor. Muhabbeti çok güzel, 7 kitap sahibi bu beyefendiyle minik içki-içecek şişelerinden oluşan koleksiyonunu konuşmak üzere İstanbul Arnavutköy'deki evinde buluştuk. Bu Cumhuriyet beyefendisinin bizi jilet gibi bir takım elbise ve kravatla karşılaması bile ne hoştu bilemezsiniz...

Tek koleksiyonunuz bu minik içki şişeleri mi?

Başka koleksiyonum yok. Ama bende arşiv tutkusu var; müzisyen olan babamdan kalma fotoğraflar, Cumhuriyet kurulduktan sonraki orkestra dönemi, 100 yıl öncesinin konser programı; gibi gibi... Müzik konusunda çok önemli, bir kısmı eski Türkçe, Cumhuriyet'in ilk dönemini çok iyi anlatan önemli belgeler, fotoğraflar. Bunları kendi 7 kitabımda da kullandım, pek çok kitapta da "Koral Çalgan arşivinden" notuyla görebilirsiniz. Bu eve taşınırken sayısı 5 bini aşkın kitabımı üniversite ile oğlum arasında bir dağılımla bıraktım ama bu şişelerin yeri ayrı.

Nasıl başladı böyle bir koleksiyon?

Bu şişeler 40 seneyi aşkın süredir yaptığım seyahatlerin, anılarımla birer göstergesi. İşim nedeniyle çok ama çok seyahat ettim. İlk başlangıç, Yugoslavya'dan aldığım bir şişe; sonra sonra bir kronolojik sıra da oluştu. Şimdi hangi ülkeye, hangi free shop'a gitseniz bu şişelerden var, ama 40 yıl öncesinde daha da farklıydı.

Burada kaç ülkeden, kaç şişe vardır?

Bu koleksiyon 2 binin üzerinde şişeden oluşuyor. İlk önce bu duvara, bu vitrini yaptırdım ama şimdi artan sayıyla iki yeni vitrin daha oldu mecburen. Portekiz hariç gitmediğim Avrupa ülkesi yok. Her ülkeden de en az 3-5 şişe vardır. Avrupa dışında genellikle bana getirilenler ya da herhangi bir Avrupa ülkesinde zaten var olan başka ülkelerin içkilerinin şişeleri var. Oğlum da Uzakdoğu'dan getirdi mesela.

Şişelerle neye göre değerlendirip alıyorsunuz?

Şişe önemli tabii... Hikâyesi matrak olanları çok seviyorum; yok kuru kafalı, yok biberon şeklinde, lazımlık içinde, hayvan figürleri... Tarihi, anlamı, etiketi, içindeki... Hepsisi değerli. Ama genellikle gördüğüm şey şu ki, bizde bunun turizm amacıyla iyi kullanılmadığı. Türkiye'den özellikle çok eskilerden bugüne rakı şişeleri var; tabii likörler, kahve likörleri yani moka şişeleri... Yurtdışında özel günlere, anmalara, tarihi yerlere gönderme yapan çok güzel şişeler var.

Sizde genel bir koleksiyon tavrından öte, keyif için bir araya getirme tavnı görüyorum. Mesela bir şişeyi duyup ya da var olduğunu görüp almak için uğraştığınız, takip ettiğiniz oldu mu?

Yok ya; ben öyle değilim. Ben görüp keyif aldıklarımı aldım, içlerini de iyi bilirim. Ben özellikle çaba harcamadım ama önem de verdim. Bazı şeyler kısa dönemli çıkan, özel şişeler; Mozart'ın doğum yıldönümü için

Bu şişeler benim için gittiğim yerlerin birer anlamı, hatırası.

çıkan seri özel mesela. Diktatörler serisi güzel; Roma'dan almıştım. Benim durumum şu; ömrüm Avrupa seyahatiyle geçti. Ama nasıl? Meslek icabı, bir şehre gidersiniz, uçaktan iner, otele gider, bavulunuzu açar, frağı giyer, akustik provası yapar konseri verirsiniz, sabah başka şehir ve başka ülkeye gidersiniz. 1 ay kadar önce Budapeşte'ye gittim. 6 ya da 7'nci gidişimdi ama ilk kez geçen ay gördüm denilebilir. Avrupa'da gitmediğim bir ülke var ama "Nereyi gördün?" dersiniz; otel, konser salonu. 25 sene de orkestra şefliği yapınca öyle oluyor. Ama bu şişeler benim için gittiğim yerlerin birer anlamı, hatırası. Çünkü hepsini bilirim, tanırım, ne zaman aldığımı hatırlarım. Hiçbirini de ayrı tutmam, hepsini seviyorum. Bu vitrine ışık da yaptırdım. Gece yakıp yanında oturuyorum, oturuyoruz, çok güzel. Bir kadın ayakkabısına içki konulmuş; var mı yani böyle bir güzellik.

Ne kadar masraf yaptığınızı hesapladınız mı hiç?

Koleksiyon değerini bıraktım, en az 200 bin dolar harcanmıştır tabii.

Bu koleksiyonu yaparken tanıştığınız ilginç insanlar ya da enteresan anılarınız var mı?

Hemen aklıma gelmiyor ama Sakız Adası'nda bir içki dükkânına girdik. İstanbul muhabbeti yaparken; dükkânın sahibi "İstanbul'da bir herif varmış, 2 bin şişesi varmış" dedi. Kızım da buranın fotoğrafını gösterince "Aaa işte bu o" deyiverdi ki oradayım ben. "Ünüm Yunan'a taşmış" diyerek gülüyorum tabii... Ama güzel olan ilk görenlerin verdiği tepki, merak uyandırması, üzerine muhabbet. Arada arkadaşlarımdan "Şunları bir açalım da içelim" diyerek saldıran oluyor; Allah'tan çoğunun büyüğü var dolabın altında uzak tutuyorum onları.

Sizden sonra bu koleksiyon ne olacak?

Kızım da, oğlum da pek ilgililer. Ama muhafaza ederler mi, bilmiyorum. Benim onlara vasiyet gibi tavsiyem şu; satmak değil; "Benden sonra bu evi satmaya karar verir, koleksiyonu da kendi evlerinize götüremezseniz. Kendi dostlarınızı, benim dostlarımı bir gün eve toplayın, istediğiniz gibi eğlenerek koleksiyonu tüketin" diyorum.

"Bu koleksiyon size neler öğretti?" gibi bir sorum var klasik...

Ben iki defa evlenip boşandım. Bu şişelerin tozunu alan gidiyor; öğrendiğim o oldu! Birinden sıkılırsam şişelerin tozunu aldırıyorum... (kahkaha atıyor.)

Feyyaz Yiğit

şeyler

Şeyler her zaman ortalıkta, sağda ve soldaydı lakin benim ne istediğim hiç belli olmadı. Bir şeyi ne kadar istediysem o kadar yanıldım. Şeyleri suçlamayı bıraktım.

çok satan ve en prestijli dergisinde koca bir sayfaya sahip, kalkmış bize gördüğü kafedeki eşyaları sayıyor." desin istemem. Ya da desin isterim. Evet bunu isterim.

İnsan bir kafe hayal ettiğinde, zihni derhal kafe demirbaşlarını toparlar ve o görüntüyü oluşturur. Masalar ve sandalyeler, tabaklar, tabureler ve sohbet eden insanlar hayalimizdeki yerini alır. Halbuki bir kapının arkasında katlanmış ve üst üste dizilmiş dört adet bebek arabası vardır. Bu bebek arabaları hayalimizin sadece işaret edilen köşesinde var olabilirler. Eczane düşünürsün, aklına ilaçlar gelir. Halbuki o eczanede günlerdir bekleyen, poşete sarılı bir Boşnak böreği de vardır. Şeylerden kaçamazsın. Şeyler hem hastalık hem şifadır.

Bugün kendinize bir bardak çay söylediğinizde çok yüksek ihtimalle size bir bardak çay getirirler. "Bu ne?" demeyin, bu da bir şeydir. **Fakat içeride, size göstermedikleri ve hatta istesiniz de göstermeyecekleri pembe bir maşrapa da vardır.** Berbere gittim, saçlarımı kestirdim. Kesilen

saçlarım bir çöplükte yakıldı.

Emin olun, bugün sokağa çıkıp birazcık gezinip, etrafımıza şöylece bir bakıp, başımızı sertçe fakat boynumuzu da incitmeden çevirdiğimizde göreceğiz ki her yerde çok fazla şey var. Ben hayatımda bu kadar geniş bir konudan bahsetmedim değerli okurlar. Hani çaydan çorbadan, havadan sudan bahsettiğim, hatta böyle konuları vardırabilirdim kadar kapsayıcı bir genişliğe sürüklediğim de olmuştur. Lakin "şeyler" deyip de her şeyden bahsetme gayretine ilk defa giriyorum. Öyle yahut böyle, birisinin bir oturuşta her şeyden söz etme vakti gelmişti.

Dediğimin aynen arkasındayım. Bugün sokağa çıktım ve gördüğüm her şeyi saymaya çalıştım. Bu işin içinden çıkılmaz, bu tartışma bitmez. İplik, tekerlek, yumurta, komşu, deodorant ve hurma... Bu hayatta bir sürü, bir sürü şey var. Bugün yerde yarım çikolata gördüm, başımı kaldırdım ve henüz takılmakta olan bir PVC pencere gördüm. Bu takılışı izleyen mütebessim bir kişi zevkle tost yiyordu. **Kendi kendime "Bunda ne var?" diye sordum ve elbette durmadım, yoluma devam ettim. Oysa şimdi düşününce oracıkta durup, değişip, dönüşüp, büyüyebilirdim.** Anladım ki var olan şeylerin tümü aslında bu amaca hizmet edebilir. Şeyler sayesinde bu mümkün. Meğer mesele benim şeylerle ne yaptığımı. "Olmaz öyle şey" demeyin. Olmaz dediğiniz neler oldu bir düşünün.

Bir kafe gördüm ve kapısına yaklaştım. Kapının kulpu yağlıydı. Olabilir. Belli ki az evvel lahmâcun yiyen birisi aceleyle içeri dalmıştı. Hatta tam tersine yavaş yavaş, sakince, elinin lahmâcunlu oluşunun da farkında bir tavırla girmiş de olabilir. Kafenin içinde o kadar çok şey vardı ki saymakla bitmez. Ayrıca kimse benim için "Adam ülkenin en

"Olmaz öyle şey" demeyin. Olmaz dediğiniz neler oldu bir düşünün.

Bir radyo frekansını yakalamış gibi, dozunda kusurumuzla birbirimizin şeylerini algılayabiliriz. Gözlerimiz tam da şeylerin arasına sığacak kadar görebilir. Kulaklarımız tam da şeylerin boşluğunu işitebilecek kadar duyabilir. Dilimiz şeylerden fırsat buldukça söyler. Zihnimiz de tam anlamıyla bir şey olarak, şeylerle meşgul olur. O halde seni beni onca şeyin dışına iten, şeylerden koparıp şaysızlaştıran nedir? **Bu şekilde söyleyince, boş boş konuşup bir yere bağlıymış gibi olsun istemem.** Ya da olsun isterim. Evet bunu isterim. Bu sonuç benim için sesimi düzeltip, oturaklı bir cümle kurma teşebbüsünden daha lezzetlidir.

Bu yaşıma kadar bir sürü şey istedim. Genellikle istediğim şeyler olmadı. **Zamanın çoğunda istemediğim şeylerle debelendim durdum. Ancak istemediğim şeyler de bazen nice güzel şeylerle dopdoluydu.** Şeyler her zaman ortalıkta, sağda ve soldaydı lakin benim ne istediğim hiç belli olmadı. Bir şeyi ne kadar istediysem o kadar yanıldım. Şeyleri suçlamayı bıraktım.

İnsanın anlamlandırmak gibi muazzam bir becerisi olduğu halde, tüm enerjisini anlamsızlaşmaya harcaması da bir şeydir. Sizin şeyleriniz, siz büyük küçük demeden onları her şeyle paylaştıkça, insanlara anlamsız gelebilir. Benimki için şimdiden özür dilerim.

Her şeyi isteyip de hiçbir şeyden bahsedemediğim bu yazıyla umarım canınızı sıkıp, tadınızı kaçırmadım. Şimdiden sevgilerle.

Zeynep Miraç

hiç tanışmadığım "yakın akrabam"

Adile Teyze

Adile Naşit, evimin duvarında kocaman bir posterde, aklıma düştükçe Youtube'dan açıp ortasından bir yerden seyrettiğim filmlerinde, yediğim her turşuda, önünden geçtiğim her hamamda, çalınan her çanda, başa sarılan her çatkıda, gülerken hoplayan her göbekte... Yalnızca bende değil, onu seyretmiş ve sevmiş herkeste.

Adile Naşit hayatıma ne zaman girdi hatırlamaya çalışıyorum. 1980'lerde çocuk olmuş hemen herkes gibi Uykudan Önce'nin müptelasıydım elbette, her akşam Adile Teyze adını söylesin diye bekleyen "kuzucuk"lardan biriydim.

Ama hafızamda daha net olan görüntü, o zamanın tek kanallı televizyonunda yayınlanan ve benim tiyatro tutkum nedeniyle kasete alınıp günde üç kez seyretmeme ses çıkarılmayan Yedi Kocalı Hürmüz müzikalinden...

Bir sonraki kare ise bir başka müzikalden; yine video marifetiyle yüzlerce kez seyrettiğim, aynı döneme ve benzer bir kadroya ait olmasına rağmen Hisseli Harikalar Kumpanyası'nın gölgesinde kalmış olan Şen Sazın Bülbülleri'nden. O kaydın alındığı gün muhtemelen grip olan Adile Naşit'in alışılmadık kalınlıktaki sesiyle söylediği şarkının sözleri bugün gibi aklımda: "Mis gibi kokuyor adanın mor sümbülleri, bak yine şakıyor neşeyle Şen Sazın Bülbülleri."

Sonra "canlı" bir görüntü. 7 ya da 8 yaşındayken gittiğimiz sirkte -nedense- sunucu olan Adile Teyze'yi yakından görüşüm ve o küçük aklımla bile ona yakıştıramadığım çadır kulisine gidip imzalı fotoğraf alışımda bugün gibi aklımda (Tabii ki o fotoğraf hala bende.)

Ve tam 30 yıl önce okuldan dönüp ölüm haberini alışımda... Adile Teyze hastalanmış ve ölmüş. Yokmuş artık. Hayatımdaki ilk kayıp!

Adile Naşit'in 57 yıllık ömrü, 1930'un 17 Haziran'ında başladı. Kantocu Amelya Hanım ile Komik-i Şehir Naşit Bey'in oğulları Selim'in ardından ikinci çocuklarıydı.

(Kimilerine göre asıl adı Adela'ydı ama Ermeni kimliğini gizlemek için Adile'ye çevirmişti.

Amelya Hanım'ın evlendikten sonra Emel adını aldığı düşünülürse bu bilgi pek de geçerli görünmüyor.

Anneanesi Küçük Virjin, dedesi Keman-i Şehir Yorgi Efendi, kemani dayısı Andrea ve piyanist yengesi Hermine'nin de sahne üzerinde olduklarını düşünürsek ailenin diğer fertlerinin bir "kimlik gizleme" gayretine gerek duyduğunu da sanmıyorum.)

Çocukluğu, babasının temsiller verdiği Şehzadebaşı'ndaki Millet Tiyatrosu'nun kulislerinde geçti. Kostümler, aksesuarlar, rengarenk bir dünya... Tiyatronun üst katında oturuyorlardı. Selim'le ikisi oyunları defalarca seyrediyorlar; ezberledikleri rolleri evde papağan gibi tekrarlıyorlardı. Babaları bu ilginin ve yeteneklerinin farkındaydı elbette ama gönlünden geçen oğlu Selim'in dedesi gibi hekim olmasıydı. Adile'ye tiyatro kapısı açıldı ama bir şartla:

Okulunu okumalıydı.

Bu eğlenceli dekora rağmen huzurlu bir çocukluk geçirdiği söylenemezdi. Artık tiyatro eskisi kadar revaçta değildi, seyirci yeni göz ağrısı sinemayla flört halindeydi. Tiyatro salonları sinemaya dönüşüyordu yavaş yavaş. Naşit Bey'in işleri kötüledi, maddi sıkıntılar, evdeki huzursuzluk derken ilk kalp krizini 1939'da geçirdi. Öyle ya da böyle ailesini geçindirmesi gerekiyordu, sonunda Beyazıt'ta bir Milli Piyango bayisinde bilet satmaya başladı. Bir gün Adile ağlayarak geldi babasının yanına, "Mahalledeki çocuklar benimle 'hokkabazın kızı' diye alay ettiler" dedi. Dünya başına yıkıldı koskoca Komik-i

Şehir Naşit Bey'in. Bir daha piyango bayisinin kapısından bile geçmedi, ruhu ve sağlığı da iflah olmadı. 1943'ün 24 Nisan sabahı çocuklarının ve eşi Amelya Hanım'ın yanında kapadı gözlerini. 54 yaşındaydı. Selim 15, Adile ise 13.

Elde avuçta hiçbir şey kalmamıştı. Son yıllar zaten eşyaları, kostümleri, elde ne var ne yoksa satarak geçmiş; nohut oda bakla sofa bir eve sığan aile, babalarının ardından beş kuruşuz kalmıştı. Çaresiz, Selim üstlendi ailenin sorumluluğunu ve ticaret lisesinden ayrılıp kaportacının yanında çıraklık yapmaya başladı. Adile için babasının hayalindeki gibi konservatuvarlı bir oyuncu olmak pek mümkün değildi artık. O da bir konfeksiyon atölyesinde iş buldu. Amelya Hanım ise Balıkpazarı'ndaki mezeçilere dolmalar, topikler yapıp satıyordu. Adile, içindeki tiyatro sevdasını oyunlara giderek, tiyatrocu dostlarıyla görüşerek gidermeye çalışıyordu. **Bir gün Şehir Tiyatrosu'nda oynayan bir arkadaşını görmeye gitti ve çocuk bölümünün başındaki Ferih Egemen'den hayatının teklifini aldı: "Burada oynamak ister misin?"**

Artık parasını tiyatrodan kazanıyor, üstelik eve bakıyordu. Adile gibi Selim'in de anavatanı tiyatroydu, sonunda her ikisi de baba dostu Muammer Karaca'nın topluluğunda çalışmaya başladılar.

Adile, Şehir Tiyatrosu'nda gölgede kaldığı yılların acısını çıkarırcasına sivrildi burada, eleştirmenler ondaki pırıltıyı çoktan görmüştü. Hem şöhreti hem de aşkı buldu burada. Birlikte oynadığı Ziya Keskiner'le evlendi, 1952'de bir de oğulları oldu. Adı Ahmet koydular.

1961 yılında abisi Selim ve eşi Ziya'yla kuracakları Naşit Tiyatrosu'na kadar da Muammer Karaca'yla çalışmaya devam ettiler. Ne var ki kuruluşu Yassıada duruşmalarının ardından idamların infazına denk gelen Naşit Tiyatrosu'nun ömrü bir yıl bile sürmedi. Yeni adres

**Kaç kişi girdi
kalbimize böyle?
Kaç kişi hayal
kırıklığına
uğratmadan,
şaşırtmadan,
üzmeden
kalbimizdeki yeri
böyle korudu?**

Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu'ydü. Artık o da babası gibi Komik-i Şehir'di seyircisinin gözünde. Sahneye çıkar çıkmaz yüzlere bir gülümseme yayılıyordu. Neler yaşadığını bilseler, nasıl bir dertle boğuştuğunu öğrenseler yine gülebilirler miydi? Oğlu Ahmet'in kalbi delikti. Gitmedikleri doktor, aramadıkları çare kalmadı. Tek çare ABD'de ameliyat olmasıydı ama nerede o para? Tiyatrodan geçinen bir aile, nasıl yapıp da oğullarını oralara gönderecekti? Gazetelerde "Bu çocuk ölüme mahkum, fakat kurtarmak elinizde", "Büyük Naşit'in küçük torunu ölmeyecek" başlıklarıyla duyurulan bir kampanya başlatıldı. İstanbul'un tiyatroları da bir araya gelip bir gecelik gelirlerini bağışladılar ve Ahmet Keskiner ABD'ye uçtu. Ameliyat başarılıydı. Ailenin yüreğine su serpildiyse de fazla uzun sürmedi. 1966'nın bir Haziran günü komaya girdi ve 16 yıllık ömrünü tamamlayıp gidiverdi Ahmet. Ertesi gün annesinin doğum günüydü. Adile Naşit bir daha ne doğum gününü kutlayacak ne de yüreğindeki o sızdan kurtulabilecekti. 1980 yılında Ses dergisinde verdiği söyleşide "Daha büyük bir acı yaşamadım" diye anlattı oğlunun kaybını. "Ondan sonraki beş sene benim için inanılmaz acılarla dolu. Elbette Ziya Bey için de. İşte sonra kuş, köpek, bebek böyle oyunculara tutkun olduk. Balıklar yaşadı, köpek kör oldu, çiçekler büyüdü. Böyle gidiyor yaşamın geri kalan kısmı". Devayı çalışmakta buldu. 1947'de "Yara" filmiyle girdiği, üç yıl sonra ise Lütfi Akad'ın yönettiği "Lüküs Hayat"la devam eden sinema kariyeri 1970'lerde Ertem Eğilmez ve Arzu Film'le canlandı. Hiç başrol oynamadı ama Türk sinemasının en büyük yıldızlarından biriydi daima. **Hababam Sınıfı serisinde Hafize Ana'nın görüldüğü dakikaları saysanız onda biri etmez belki ama elindeki koca çanı çala çala merdivenden inen Adile Naşit olmazsa olmaz o filmler.** Her filmin sonunda, müsamerelerde söylediği şarkılar, insanın içine şefkat yayan bakışları, birden elindeki tepsiyle Mahmut Hoca'nın yanında bitmesi, müfettişin karşısında ter dökerken "Çekin çocukları savaştan, ah yavrularım" diye ağlamaya başlaması, o sahneler boyunca onun Adile Naşit olduğunu bilirken aynı anda Hafize Ana olduğuna da inanmamız... Sonra Münir Özkuş'la benzersiz bir ikili oldukları, kendi ailemiz olduklarına bizi ikna ettikleri o filmler: Yedi çocuklu aileyi şefkatle çekip çevirdiği, küçük oğlana kışın üşüyor diye palto diktği Bizim Aile, ideal turşu tarifi yüzünden kocası ve üç çocuğundan yıllarca ayrı kalıp kayınbiraderi Ziya'nın yalanlarına tahammül ettiği Neşeli Günler, Küçük Ev dizisini seyrederken göbeğini hoplata

hoplata ağladığı
Gülen Gözler.

Ve benim en iyilerim arasında her zaman yerini koruyan, meşhur hamam sahnesiyle Tosun Paşa; tavuk gıdıklaması gibi ağlaması kulaklarımızdan silinmeyen Şabanoğlu Şaban, kahkahamızın arasına merhamet sıkıştırmayı başarabilen Hanzo, replikleri efsaneye dönüşen Kibar Feyzo ve ona Altın Portakal'da en iyi kadın oyuncu ödülünü getiren İşte Hayat. 80'ler herkesin ağzının tadını kaçırdığı bir dönemdi artık. Namuslu, Girgiriye, Şabaniye gibi başımızın üstünde yeri olan filmlerde de oynadı; Kiralık Ev, Hayroş, Satmışım Anasını gibi gözünün ferinin söndüğü yapımlarda da. **Adile Naşit'in maddi gerekçelerle istemediği filmlerde oynamasının herkesin ayıbı olduğunu anlayamayacak kadar küçüktük o günlerde.**

Sinemada harıl harıl çalışıyordusa da tiyatroyu da ihmal etmemişti bu dönemde. Şan Tiyatrosu'ndaki müzikallerin pek çoğunda; Hisseli Harikalar Kumpanyası, Şen Sazın Bülbülleri, Bin Yıl Önce Bin Yıl Sonra, Yedi Kocalı Hüzmüz'de oynadı. 1982 yılında eşi Ziya Keskiner'i de kaybettikten sonra evlendiği Cemal İnce'yle birlikte müzikallerdeki sahne arkadaşları da ailesi olmuştu artık; Erol Evgin, Sezen Aksu, Müjde Ar, Şener Şen "Adoş"larının etrafında pervaneydiler. Ama oğlu Ahmet'in hasreti, kayıplar, hep mücadeleyle geçen bir ömür yormuştu onu. Bağırsak kanseri nedeniyle uzun bir süre tedavi gördü. Nafile... 11 Aralık 1987 günü sabaha karşı mücadelesi son buldu. O kulisteki 2,5 dakika hariç hiç yakından görmediğim, sohbet etmediğim, bir sofrada oturmadığım yakın akrabam Adile Teyze o gün bugündür hayatımda. Şimdi, 40'ıma bir kala evimin duvarında kocaman bir posterde, aklıma düştükçe Youtube'dan açıp ortasından bir yerden seyrettiğim filmlerinde, yediğim her turşuda, önünden geçtiğim her hamamda, çalınan her çanda, başa sarılan her çatkıda, gülerken hoplayan her göbekte...

Biliyorum ki yalnızca bende değil; onu görmüş, seyretmiş, sevmiş herkeste. Kaç kişi girdi kalbimize böyle? Kaç kişi hayal kırıklığına uğratmadan, şaşırtmadan, üzmeden kalbimizdeki yeri böyle korudu? Adile Naşit 30 yıldır aramızda olmasa da yaşıyor. Burada. Kalbimizin ve hafızamızın en tatlı yerinde.

Ne Umduk Ne Bulduk, 1976

Tosun Paşa, 1976

Neşeli Günler, 1978

Hababam Sınıfı, 1975

"İmdat! ben adile naşit, yardım eden yok mu?"

Selim Naşit Özcan

Oyuncaklarımı Adile'ye el sürdürmezdim. Benim otomobillerim vardı, itfaiye arabaları vardı. O oynamak isterdi ben izin vermezdim. O da bebeklerine dokunmamı istemezdi. Çare olarak şunu buldum: Babam, Adile'nin tiyatrocu olmasını isterdi ama benim muhakkak ya

doktor ya mühendis olmamı isterdi. Ben de ben doktor olacağım mademki Adile ver şu bebeğini doktorculuk oynayalım derdim. Bebeğini alır çocuğuymuş gibi getirirdi. "Eyvah bunun ameliyat olması lazım" derdi. Hemen keserdim ama sonra dikedim gene yerine. Uçağım vardı mesela... İki tane sandalyeyi ayakları birbirine gelmek suretiyle yere koyardım. Üzerine bir çarşaf örterdim. **Ben pilot olurdum ön tarafta, Adile'yi arka tarafa oturturdum ve sandalyeyi sallardım. "Aman**

sallama başım dönüyor" derdi. "Dur bak aşağıyı görüyor musun? Yeşilköy'ü gördün mü?" O da, "Ben artık ineceğim" derdi. "İnemezsin, havadayız" derdim. En son sıkılır, atları ve oynamıyorum ben deyip mızıkçılık yapardı. Bir de sandalımız vardı. Karyolamız vardı. Önündeki parmaklığın arasına tavan süpürgesini koyardım. Adile de karşıma otururdu. Ben başlardım çekmeye. "Adile Kadıköy'ü görüyor musun?" "Görmüyorum ben nereden göreceğim." "İşte Kadıköy orası," "Hadi beni kandırma... Moda'da çay içelim" derdi bana. "İlla bir şey mi yiyip içeceksin. Hayır." Oradan indirirdim. Bu sefer ağlaştık. Hep böyle yapıyorsun şöyle yapıyorsun diye azarlardı beni. Sonra akşam babam gelirdi. İkimize de aile önünde sorardı. "Bugün yine bir şey olmuş galiba?" "Aaa kardeşim" deyip birbirimize sarıldık böylece barıştık. Bugüne kadar bir gün bile birbirimize "Hadi sen de" demedik.

Gülriiz Sururi

1954 yılıydı. Muammer Karaca'nın baş kadın oyuncusu kaçmıştı ve beni çağırdılar. İlk defa başrol oynayacaktım. Çok da sevinmişim. İyi de para kazanacağımı ümit ediyordum. Hiç unutmuyorum günde 30 lira vereceklerdi. O turnede Adile, 30 liranın 10 lirasını alıp benden sakladı. Doksan gün sonra da bana büyük servet vermişti. Orada "Bir gecede rolü ezberleyeceksin" dediler. "Nasıl olacak?" dedim. Adile, "Öyle bir şey olur mu bize hemen bir oda açsınlar ben sana sabaha kadar rolünü geçeyim." dedi. Girdik odaya birlikte. Adile o akşam bana sabaha kadar her rolü oynayarak ezberletti. Sanki bugünün bir teybi varmış gibi... Ekip oldukça zengin bir kadroydu; Alev Sururi, Turgut Borali, Salih Tozan... Hepsinin taklitlerini yaparak, hepsinin konularını vererek... Bir şey daha söyledi bana, "Şimdi burada 10 tane önemli replik var istersen onları yaz da öyle ezberle işini kaybetmek istemiyorsan." "Neden?" dedim. **"Bunlar Muammer Bey'in komiklik replikleridir. Onları söyleyemezsen bu iş yatar. İstanbul'a dönersin" dedi. "Peki" dedim, "onları yazarak ezberlerim." Ertesi gün şaşılacak bir şey oldu. Kulağımda herkesin tonuyla beraber repliğim çıktı. Tabii ben ertesi gün dedim ki, "Bugün iyi bir uyku uyuyabilirim hak ettim." Adile dedi ki "Deli misin şekerim? Üç oyun var önümüzde her gece**

bir başrol çıkaracaksın." Ve çıkardım. Her gece bir başrol ezberledim.

Gazanfer Özcan

Adile Hanım insanları sevdiği kadar işini, görevini çok sever ve hırs derecesinde rolüne bağlıdır. Sahnede birkaç olay vardır beraber yaşadığımız... Bir gün Adile Hanım rahatsızlanmış. Ne olduğunu hatırlamıyorum. İğne meraklısıdır kendisi... İğneler olmuş safra kesesinden. **Birinci perdede başladı. Normal Adile Hanım... 3. dakikadan sonra şişmeye başladı. Yüzü yavaş yavaş kabarıyor.** Biz farkına varıyoruz, seyirci farkında değil. Önce yanaklarından başladı. Bir yanağı şişiyor. "Rahatsız mısın?" diyoruz... Birinci perde hafif bir yanak şişti. "Devam edebilecek misin?" "Tabii tabii" dedi. Seviyor, bırakmaz. Derken efendim ikinci perdede yanağının öbür tarafı şişmeye başladı. Yüzü tanınmaz hale geliyor. Üçüncü perdede artık yüzü şişti, dudakları tersine döndü. Arı sokmuş gibi. Oyun bitecek. Biz durumun zor olduğunu farkındayız. İşaret ediyorum, fısıldıyorum. "Adile Hanım anlıyorum siz şunu söylemek istiyorsunuz" deyip onun söyleyeceğini de söyleyerek geçiştirip oyunu bitirmeye çalışıyoruz. Düşünün oyunun son haline kadar ağzı açılmayacak halde vazifesini yerine getirdi ve oyunu bitirdi. Bir de görgü kuralı icabı veya gösteri olsun diye Adile Hanım demediğimi belirtmek isterim. En büyük özelliğidir Adile Hanım'ın. Hiçbir tanıdığı, bildiği dostu ve ahabası gıyabında hanımsız-beysiz konuşmaz. Biz çok yakın, sofralarımızı paylaştığımız, aynı evde oturduğumuz iki dostuz, arkadaşız, omuzdaşız. İnanın ki ne ben Adile Hanım'ın gıyabında Adile demişimdir ne Adile Hanım benim gıyabımda Gazanfer demiştir. Aynı yaşlarda insanlarız. Her zaman Adile Hanım, Adile Hanımefendi'dir. O da eksik olmasın Gazanfer Bey der.

Kartal Tabet

Adile Hanım'la beraber film çalışmasındayız. Yorulduk, işten dönerken de söz verdik birbirimize işle ilgili konuşma yapmayalım diye. Ne yapacağız derken Adile Hanım'la uğraşıyoruz. Bu defalarca tekrar ediyor. **Sonunda bir gün arabada ben, Tarık Akan, Münir Özkul, Halit Akçatepe ve Adile Hanım gidiyoruz. Her zamanki gibi arka cam açıldı. Tarık kaputun üstüne "bam" diye vurdu.** "Eyvah zelzele oluyor!" dedim. Münir Abi, "Ne yapacağız Kartal?" dedi. Ben frene bastım bir sağ bir sol yapıyorum. Fren patladı. Adile'nin iki gözünde iki yaş. Münir Abi ağlıyor. Bu arada Halit Akçatepe Adile'nin pabuçlarına saldırdı. "Bu kediye kim koydu buraya?" dedi. Ortalık birbirine giriyor. Adile çığlık çığlığa "Dur yapma" derken Adile açtı camı. Benim de bir numaram var. Korna yerini çıkartıp Adile'nin kucağına attım. "Eyvah direksiyon çıktı. Ne yapacağız?" Adile iyice çıldırmak üzere... Camı açıp bağırırmaya başladı. Tam Nişantaşı'nın ortasındayız. "İmdat! Kaçırıyorlar. Ben Adile Naşit, yardım eden yok mu?" "Dur Adile ne yapıyorsun?" diye, biz Adile'yi zorla içeriye aldık. Yapma, etme. "Bunu yaparsanız böyle olur" dedi. Peki, bir daha yapmayacağız dedik. Sanıyorum Divan Otelini önüne doğru gelirken ekip çevirdi bizi. "Aşağı inin. Ne oluyor, ne bitiyor? Bir kaçırma olayı varmış?" diye. İş çıkırından çıkmak

ATAOL BEHRAMOĞLU

üzere. Adile'ye bakıyoruz. Polisler de tanıdı tabii. Birazcık suçlu gibi bakıyorlar, bir şey oluyor farkındalar. "Adile Hanım şikâyetiniz var mı?" dediler. Adile "Evet efendim kaçırıyolar beni" demez mi? "Adile, yapma etme." "Kaçırıyolar" dedi. Polisler bakıyor. Bir polis işi çok ciddiye aldı ve zabıt tutmaya kalktı. Komiser anladı tabii olayı. Bir tanesi "Herhalde film çekiyorlar. Uğur Dünder'ın gizli kamerası gibi bir kamera olabilir" dedi. Neyse neticede olay anlaşıldı. Trafiği ihlal ettiğimiz için bir ceza kesildi. Parayı ödemek lazım... Maalesef hiçbirimizde para yok. Anamız (Adile Naşit'i göstererek) ödedi.

Münir Özkul

Bir ara evlenmeye karar verdim. Hiç de param yoktu. Bizim her şeyimiz o; Marko Paşa'mız, babamız Ertem Eğilmez'e gittim. Ertem böyle böyle... Evlenmek istiyorum param yok. Bir çare bul dedim. Hemen buldu. "Fuar yaklaşıyor. Siz beraber fuarda Adile'yle şov yapın." dedi. Dedim "Adile'ye nasıl söyleriz bunu?" "Onu bana bırak," dedi. Biz çıktık Adile'yle. Sadık Abi bir şey yazdı; Sadık Şendil. Çıktık sahneye, koşuyoruz oradan oraya. 15 dakika bu iş. Bir işaretler yapıyorlar. Biz iyi bir şey oluyor zannediyoruz meğer çok oluyormuş, 40 dakika kadar sürdü. **Onlar bize işaretler yaptıkça biz güzel oluyor zannediyoruz. Sahneye çıktığımız zaman alkış kıyamet... İnerken öyle olmadı.** Suratlar değişti. Otele geldik ikimiz. Başladık ağlamaya. Kaçalım mı, intihar mı edelim... Sonunda tabii tatlıya bağlandı. Adile her şeyiyle o kadar güzel karşısındakini teselli ederdi ki yine o teselli etti.

Perran Kutman

Adile Abla'yla beraber gece kulübünde sahneye çıkıyoruz. Pek alışık olduğumuz bir ortam değil. Hiçbir şey bilmiyoruz. Öyle sığıntı gibi gidip bir yerlerde oturuyoruz. Kimse bizi ciddiye almıyor tabii orada.

İhlamur içiyoruz sahneye çıkmadan önce... Komiler getiriyor koyuyorlar ihlamuru önümüze, hiç kimse ciddiye almıyor. Adile Abla o şovda bir çocuğu oynuyor. Kısa pantolon, soket çoraplar, lastik ayakkabılar, bahçıvan modeli ve kasket var başında. Gece kulübünün sahnesine dört basamak inip öyle giriliyor. Pakize Suda'yla basamakların altında

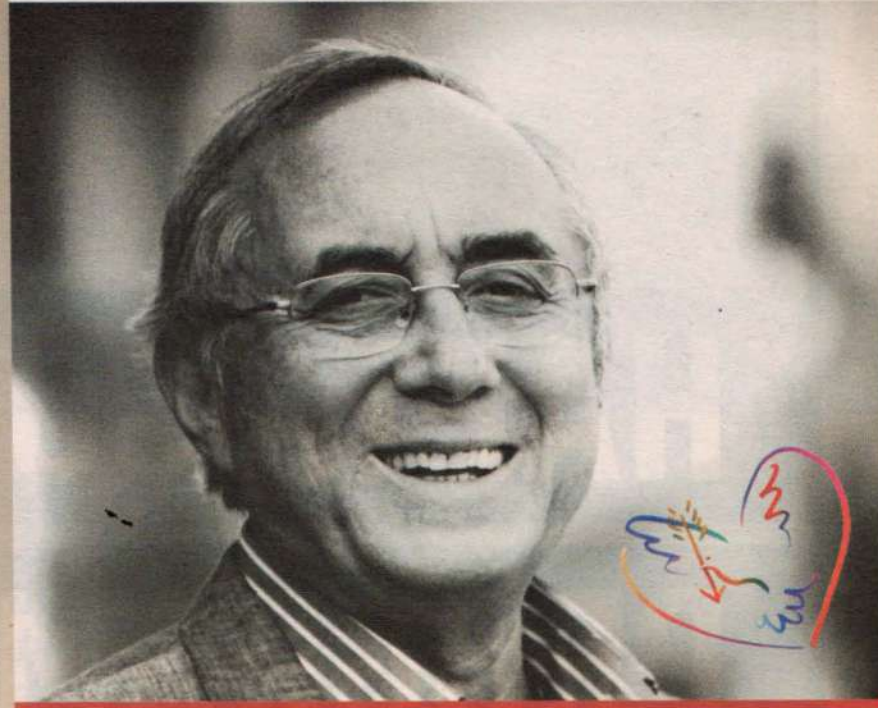
sahnenin ağzını kapatmışız. Müşterilerden gelen çiçekler oradaki bir setin üstüne konuluyor hep, onlara bakıyoruz işte. "Aaa bilmem kim de yollamış, ooo hadi sana yine var." Adile Abla da o kıyafetleriyle basamakların üstüne dayanmış sahnesini bekliyor. Girecek sahneye. Biz hiç farkında değiliz, çiçeklere kaptırmışız kendimizi. O kadar kibar ki bir şey diyecek vakit bulamadı. **Birdenbire Adile Abla basamakların üstünden bıraktı kendini. Takip ettik, top halinde sahnenin ortasına düştü.** Yazık kıyamam, ayağı burkuldu. Kalktı idare etmeye çalışıyor. Girmek istiyoruz sahneye ama Pakize'yle gülmekten giremiyoruz. Bir hafta boyunca olur olmaz her yerde güldüm bu olaya. Birdenbire ikimiz oynarken karşıdan iki garson geliyor. Bir elinde kovanın içinde şampanya, bir elinde bardaklar geldi. Sahneye çıktı. Pat şampanyalar patladı. Garson "Çok takdir edildiniz, bilmem kim bey bunu size yolladı!" dedi. Ne yapmak lazım içmek mi lazım? Geri mi göndermek lazım? İlk defa başımıza böyle bir şey geliyor. Sanki ben de çok tecrübeliymişim gibi işaret ettim "İçelim" diye. Ve sonra orkestra girdi, devam edildi.

İşte Hayatınız, 8. bölüm, Uğur Dünder

Kaynak: TRT Arşiv, 1984

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

aşk, kadın, romantizm
ve özgürlük üzerine bir başyapıt...

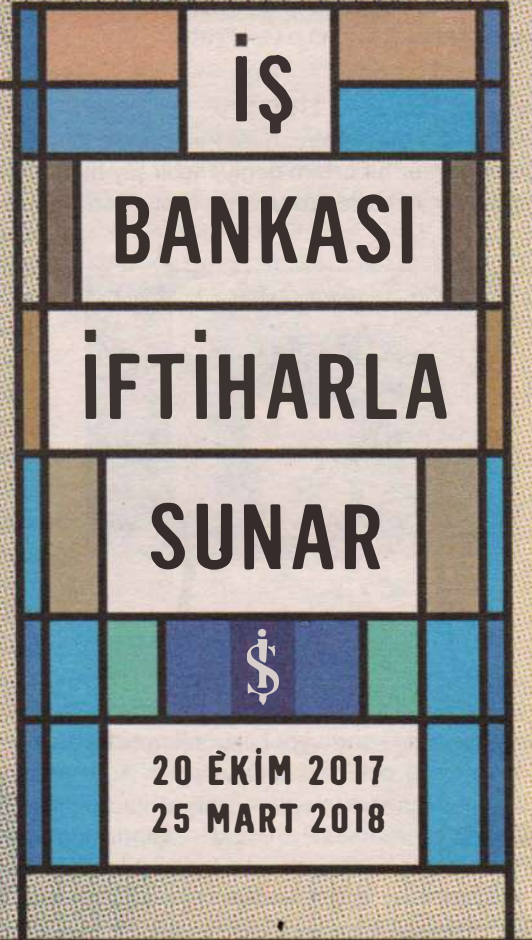
Ataol Behramoğlu
ülkenin içinden geçtiği
bu karanlık günleri
yeni şiirleriyle
aydınlatıyor...

HAFTA SONU PROGRAMINIZA

BİRAZ REKLAM ALIN.

#İFTİHARLASUNAR

REKLAMLARLA İŞ BANKASI'NIN
İLETİŞİM YOLCULUĞU SERGİSİ

TÜRKİYE İŞ BANKASI MÜZESİ, BANKACILAR CADDESİ NO:2 EMİNÖNÜ • GİRİŞ ÜCRETSİZDİR

Can Yılmaz

"ya nasip..."

Bereket olur diye yarım kova sabunlu su hazırladı, önündeki cam tezgahı silmeye başladı, babasından öğrendiği buydu. "Boş durmayacaksın" derdi babası, "hiçbir şey yapmıyorsan, yarım kova su al, masanı, sandalyeni sil."

Yeni takılmış alarm sistemini devreden çıkaran minik anahtarlığın tuşuna bastı, avucunun içinde kaybolan mekanizmanın üzerindeki yeşil renkli ışığın yanmasını bekledi. Işığı görünce besmelesini çekip dükkanını açacak anahtarını kilide sokup çevirdi, "Ya nasip..." Altın fiyatlarını sokağa yansıtan dijital led tabelanın tozunu alıp fişini prize taktı, kalfanın masanın üzerine bıraktığı günlük altın fiyatlarını önündeki klavyede yazarak ekrana girmeye başladı... "Cumhuriyet almış yürümüş..." dedi kalfasına, çay almaya gönderdiğini unutarak. Günden güne zorlaşıyordu altın satmak. Eskiye hatırladı bir an, yaz aylarında kilolarca altın satardı. Bilezikler, metre metre kordonlar, Trabzon işi hasır bilezikler, ucuz ışıklık çok kar getiren Urfa işi telkariler, kolyeler, küpeler... Şimdi ise çeyrek altın revaçtaydı, düşünlerde ana baba hariç kolye takan, bilezik takan tek tük kalmıştı. Karşı duvardaki babadan yadigar Nacar saate baktı gözlüğünün üzerinden, siftah saatleri geçmişti ama henüz dükkana giren olmamıştı.

Bereket olur diye yarım kova sabunlu su hazırladı, önündeki cam tezgahı silmeye başladı, babasından öğrendiği buydu. "Boş durmayacaksın" derdi babası, "hiçbir şey yapmıyorsan, yarım kova su al, masanı sandalyeni sil." Kovadaki suyun rengi değişmeden bir çift girdi dükkana. Genç, güzel, havası yerinde bir genç kız ve yaşlı, göbekli, genç kıza yakışmayan bir adam... Çarçabuk sıyrıldı manasız düşüncelerinden, elindeki bezi bacağının dibindeki kovaya attı, elini tezgahın kenarına çiviyle tutturduğu rengi kaçmış havlusuna sildi, yüzüne güzel bir gülüş kondurup çifti selamladı, "Buyursunlar efendim, hoş geldiniz..."

Genç kızın parmağındaki yüzüklerden gözlerini ayırmıyordu, bir yandan yaşlı adamın kararını duymak için sabırsızlanıyor, öte yandan televizyonlara haber olan dolandırılmış kuyumculardan biri olmamak için kızın parmaklarına bakıyordu. "Tamam," dedi genç kız "bu..." Kızın bu olsun dediği yüzüğü satın alırlarsa bugünlük başka bir iş yapmalarına gerek yoktu, kalfanın ne zamandır istediği izin için iyi bir fırsat olurdu, "Yeter ki alsınlar" dedi içinden. **Babasının tezgah silme işi bereketini getirmişti yine, "Ya nasip" dedi içinden, yaşlı adamın gözünün içine bakarken.** Adam kızın parmaklarını avucunun içine aldı, bir yüzüğe bir kıza baktı "İyi ya, sen bu olur diyorsan..." dedi.

Kuyumcu derin bir nefes aldı, kalfa soyguna önlem olarak beklediği kapı ağzında rahatlayıp gevşedi, yaşlı adam genç kızın omuzuna dokunarak "Şöyle bir dolaşıp gelelim" dedi kuyumcunun bütün hayallerini yıkarak. Şöyle bir dolaşıp gelen müşterinin yarısı bile geri dönmüyordu. "Efendim yardımcı olalım..." dedi kuyumcu can havliyle. Kız parmağından yüzüğü çıkarırken tekrarlardı yaşlı adam "Şöyle bir dolaşıp gelelim..." Adamın ses tonu ikna ediciydi ama giden gelmiyordu. Bu bilinen bir şeydi, ısrar edemedi. Kızın taktığı yüzükleri teker teker yerlerine dizmeye başladı "Siz bilirsiniz efendim" le yolcu etti bir an bile kendisini heyecanlandıran müşterilerini...

Giden müşterinin arkasından lüzumsuz bir muhabbet açtı önce, ardından çay söyledi izin şansı yanan kalfaya, "Bunlar böyle işte, bulmuş kalantör

adamı. En pahalısını arıyor, bize gelmez, geçti o iş..." Kalfa gereksiz yorumlara başıyla onay verdi, "Kalantör ne demek?" Kuyumcu güldü, "Kalantör, tam da bu adam işte, varlıklı, yaşlıca, gösterişe düşkün... Kız genç, adam yaşlı, aldıracak yüzüğü sonra herif paket..." Kalfa lafa girdi korkarak "Belki sevgilisi değildir be abi..." Abartılı bir kahkaha gezindi küçük dükkanın duvarlarında "Hı hı, belki de amcasıdır kızın. Oğlum bu gözler neler gördü, şıp diye anlarım hadiseyi, kız adamı keseliyor." Kalfa gereğinden fazla özgüvene bozulmuştu, "Yanılıyor olamaz mısın abi?" Yine bir kahkaha döndü dükkanın içinde, az evvelkini aratmayan, "Koçum biz senin yaşın kadar bu çarşıda toz yuttuk, bir şey öğrenmek istiyorsan ustanı dinle, ukalalık yapma." Kalfa cam tezgahın üzerindeki çayı bitmiş bardağı aldı, dükkanın dışına kapı ağzına bıraktı ve içeri seslendi, "Abi geliyorlar..." **Giden müşterinin yarısı gelmiyordu ama bir diğer yarısı da geliyordu elbette, bugün şanslı günlerindydiler.** Yirmi dakika evvel üzümlük yolcu ettikleri çifti güler yüzle karşıladılar, önde genç kız arkada yaşlı adam dükkana girdi. "Hayırlı işler," dedi yaşlı adam, "baktığımız pırlanta taşlı yüzüğü alalım." İçki kıpır kıpır oldu, fiyatını bile sormamışlardı, olmuştu bu iş. "Ne kadar?" dedi adam nihayet, "Hemen bakalım efendim" dedi gülerek, yüzüğü hassas teraziye bıraktı, elinin altındaki hesap makinesiyle müşterinin anlamadığı karmaşık bir hesap yapıp, yüzüğü genç kıza uzattı "Efendim, siftah olarak bakalım... Pırlanta, 2 nokta 05 karat. Size 9000 lira olur." Yaşlı adam genç kıza baktı, "Bu mu? Emin misin?" Genç kız yüzüğe baktı, başıyla onayladı, "Bu..." Yüzüğü kırmızı kadife kutuya yerleştirdi, usulca yaşlı adamın kulağına eğildi, "Harika bir tercih. Bir kez daha aşık oldu size." dedi. Yaşlı adam bu lüzumsuz cümleyi duymamış gibi sordu "Ne diyorsun?" **Yaşlı adamın duymadığını sanan kuyumcu sesini biraz daha yükselterek kulağına eğildi "Size diyorum, bir kez daha aşık eder bu yüzük..."** Yaşlı adam, önce lafın arasında sarılıp paketlenmiş kırmızı kadifeli yüzüğü elinin tersiyle vurdu, sonra dükkanın bir köşesine savrulan yüzük kutusunun peşine düşen kuyumcunun boğazına sarıldı, "Hasta yatağındaki karıma alıyorum lan ben o yüzüğü, kızım kaybetmiş bulamıyoruz." Kuyumcu "Hadi yaa" dedi usulca, kalfası ustasının sesini kaybettiğini sandı kenarda olan biteni seyrederken. Genç kızın çığlıkları arasında ardı ardına indi yaşlı adamın yumrukları çok bilmiş kuyumcunun yüzüne, araya kalfa girdi, ustasına fazladan bir iki yumruk sallayarak yaşlı adamın elinden kurtardı nasipsiz kuyumcu. Kalfa, hastane yatağında birkaç gün vakit geçirecek ustasından aldığı talimatları uyguladı, alarm sistemini devreden çıkaran minik anahtarlığın tuşuna bastı, yeşil renkli ışığın yanmasını bekledi, ışığı görünce besmelesini çekip dükkanını açacak anahtarını kilide sokup çevirdi, "Ya nasip..."

"Koçum biz senin yaşın kadar bu çarşıda toz yuttuk, bir şey öğrenmek istiyorsan ustanı dinle, ukalalık yapma."

“görünür her şeyde hâzir”

Geçtiğimiz ay TÜYAP'ta Fırat Arapoğlu küratörlüğünde gerçekleşen karma sergiye hazırladığım çalışmamın ismi “Görünür Her Şeyde Hâzir” idi.

Hâzir kelimesi, her yerde bulunan ve gören anlamında (hâzir ü nâzir) Tanrı'yı da çağrıştıran bir anlamdan bahsetmekte.

Serginin konsepti “ütopya” olduğu için, çalışmamı hazırlarken içinde yaşadığım şehir İstanbul'u ölçüt almaya çalıştım.

Bu şehir olumsuz birçok sıfat bitki örtüsüne sahip iken aynı İstanbul'da kendi hayatlarımızı, kendi ütopyalarımızı kurup yaşıyoruz.

Kendimize belirlediğimiz yol göstericilerimiz var bu şehirde; kiminin organize işler, kiminin ruhsal işlerle sürüp gidiyor hayatları.

Şehrin bu ying yang hali bana hep Mesnevi felsefesini hatırlatıyor, aksi halde nasıl yaşanır ki “gülleri” koparılmış bu şehirde, değil mi?

17 Aralık gecesi, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin öldüğü gecedir. Bu geceyi Rabb'ine, sevgiliye kavuşma gecesi

olarak düşündüğü “düşün gecesi” olarak adlandırır. Törenlerle anılır, kutlanır. Halk arasında bu törenlere

Şeb-i Arus denmektedir. Alper Akçay, ömrünün bir kısmını İstanbul'a adanmış bir ritüel dans sanatçısı, semâzen.

Her yılın Aralık ayını Konya'da geçiriyor, yola çıkmadan önce kendisine ulaştım. Sevgili dostum Alper'le buluştuk ve kendisine sergideki çalışmamdan bahsettim. Şeb-i Arus'u İstanbul'la birleştirerek, bu şehri kameramla belki daha da anlamlandırmak, belki de bir zinciri tamamlamak istediğimi söyleyince aşk-ı niyaz edercesine kabul etti bana poz vermeyi. Ortaya yukarıdaki kare çıkıverdi.

Bu geçici dünyada, hepimizin bir görevi olduğu aşikar. Ben de bu kutsal aralık ayında fotoğrafım aracılığıyla Sema'da üçüncü selam esnasında söylenen dileği bilmeyenlere de iletmek isterim kabul buyurursanız; “Allah, tam esenlik versin size ey sevgi ve aşk yollarında yürüyenler, can gözlerinizden perdeyi kaldırsın da, devrin ve gerçek merkezin sırlarını görün.”

Nihat Sırdar

liselim

Yusuf'un bilinen en önemli özelliklerinden biri çok pis kopya çekmesi. Pislikten kasıt gerçekten pis, kirli, rezalet kopya çekmesi.

O kuytu köşede beklerdim seni
Elinde kitaplar koşardın bana
Tertemiz duygular kaplardı bizi
Hiç unutulur mu okul yılları

Sana verdiğim o güller belki de...
Bir kitap içinde hala duruyor
İnsan yaşlansa da unutamıyor
Hiç unutulur mu okul yılları

Sen gelince rüzgar, meltem eserdi
Bir tek sözün bile ömre bedeldi
Hele o gülüşün bir şaheserdi
Hiç unutulur mu okul yılları...

90'lı yılların başı. Silivrikapı'dan bindiğimiz Zeytinburnu-Topkapı minibüsü, Cengiz Kurtoğlu eşliğinde Topkapı Otogarı'nın önünde durdu. Yolcuların tamamına yakını indi ve boş minibüs, teybin sesini sonuna kadar açarak yeni servisinin sırasını beklemek üzere Topkapı'nın arka yollarında "Yıllaaaar, yıllaaaarrrrr, yıllarimmmmm" efektiyle kayboldu.

İki dirhem bir çekirdek lise kıyafetim ve babam, birlikte yeni okuluma doğru gidiyoruz. "Hiç olmazsa kolunda bir altın bilezik olur. Meslek lisesi iyidir" mantığıyla girdiğim ve o dönemin sınav silsilesi içinde pek matah olmayan meslek lisesi sınavı kazanılmış, Zeytinburnu Meslek Lisesi'ne tüm "bağış yapmalısınız" ısrarları bertaraf edilerek kapı gibi "kazandı" kağıdıyla kayıt yaptırılmış, makine ressamı olmanın ilk adımı olarak okulun ilk gününe doğru gidiyoruz. Bir taraftan artık liseli olmuş biri olarak babamla okula gitmek ters gibi gelse de bir taraftan mutluyum. **Babamın isteğini yerine getiriyorum bir kere. O mutlu. O zaman ben de mutluyum.**

Kayıt yaptırırken soğukluğu ve büyüklüğüyle beni korkutan okul cıvı cıvı. Okula yeni gelen 9. sınıflar tedirgin biraz. 10 ve 11'ler hem rahat hem ukalalar. Tam da bizim seneye olacağımız gibi. Ama o da ne?

10. sınıfların tarafında bir hareketlenme, gülüşmeler, ısıklık çalmalar falan var. Kenarda bekliyoruz babamla. Etrafımıza bakıyorum kime çalınıyor o ısıklar diye. İstikamet direkt bizim taraf. **Bana laf atılıyor alenen. Sarı saçlı, mavi gözlü olmanın girilen ortamda yarattığı ilk etkiyle karşı karşıyayım.** Sonraki yıllarda alışacağım ve etkisi çok sürmeyen bu tepkiyi babam "Önüme bak önüne," diye geçiştirdi hemencecik. Öyle çok ahım şahım bir şey değil yani sarışın ve mavi gözlü olmak. Kısa süreli halüsinasyon gibi bir şey.

Henüz yeni sınıfların sırası belli olmadığından diğer sınıfların içeri girmesini bekleyip babamı yolladıktan sonra sınıfımı buldum. 9-B sınıfının 253 numaralı öğrencisiyim artık. Makine ressamlığı bölümü olmamız itibarıyla okulumuzda kızların olduğu tek sınıflar bizimkiler. Dolayısıyla erkeği bol diğer bölümler ve özellikle tecrübeli üst sınıflar sürekli bizim mıntıkadalar. Testosterondan zaman zaman görüş mesafesi otuz santime kadar düşüyor ki o mesafe çok tehlikeli bir mesafe. İlk başlarda takındığımız "Bizim sınıfın kızlarına sarkmayın ulen," tavrı bir süre sonra yerini "Bana ne kardeşim," vurdumduymazlığına bırakıyor. Atölye derslerinin başlangıcında bize çizim takımlarını göstermeye gelen üst sınıftaki "ablalar" içinden en güzeli olan Şenay'ın benim masamdan ayrılmaması, Şenay takıntılısı yarma tipin bu durum üzerine beni kantinde sıkıştırmaya gibi aksiyonlarla hormonal dengelerin lisede daha çok etkili olduğunu anlıyorum ve eğitim hayatım bu şekilde sürüyor.

Lisede sıra arkadaşın çok önemli. Bir iki başarısız denemeden sonra adamımı buldum elbette. Yusuf Murat Akbaş. Fotoğrafta soldan birinci. Ortamımızdaki Savaş'ı ayrı bir yazıda anlatmam gerek. Ailesi Murat'ı tercih etse de Yusuf hepimize daha cazip gelmiş olacak, hep öyleydi. Yusuf

Tuncelili Yusuf. Hep memleketinin geçmişinden, yaşadığı ayrımcılıktan bahsediyor. **O vakte kadar dikkatimi çekmeyen ve ilgilenmediğim "öteki Türkiye" mevzuna onun sayesinde uyanmaya başlıyorum.** Okuldan kaçmalar, maçlara gitmeler, öğle paydoslarında okulun arkasındaki otobüs garajı lokantasında bir buçuk ekmekle bir tas çorbalar, tekstil meslekten kızlara asılmalar, ayıp film sinemaları, kimi öğrenci kabul eden kahvelerde okeyler, bataklarla geçiyor okul yılları.

Yusuf'un bilinen en önemli özelliklerinden biri çok pis kopya çekmesi. Pislikten kasıt gerçekten pis, kirli, rezalet kopya çekmesi. Sürekli yakalanan, kopyayı kaybeden, düşüren bir kopya zararlısı kendisi. Ama inatla çekiyor. Her bulduğu yeni yöntemi kimselere sormadan deneyip yakalanınca kendi kendine kızıyor ve kopyasız girse 100 üzerinden en az 50 alacağı sınavdan sıfır çekerek çıkıyor. Bu yakalanmalar kimi fırçalar ve sıfırlarla atlatıldığı için Yusuf'a koymuyor haliyle. Başına gelecek felaketi bilmeden kopya mesaisine devam ediyor.

Tasarı geometri dersimizin hocası Rahşan Hanım. Atölyenin eski meslek hocalarından. Yeni gelen genç öğretmenlerle (dayak atmanın verdiği keyfi keşfetmiş sado mazo olanlar hariç) aramız çok iyi. Ama eski olanlar otomatige bağlamış. İş olsun diye eğitim veriyorlar. Aralarında kafayı sıyırmış olanlar var. Rahşan Hanım iyi olanlardan. Ama kopyaya tahammülü yok. Tasarı geometri kazık bir ders. Çizimler, formüller gırla. Çalışsan da kopya çeksen de eğer mantığını çözemediyse nafile. Yusuf ise inatçı. Hem çalışmamış hem mantığı çözememiş.

Ama kopyaları hazır. Rahşan Hanım sınava başladı. Yusuf'la orta sıranın en arkasındayız. En arkada olmamız dolayısıyla mimliyiz zaten. Ama bizimkinin umurunda değil. Ceketinin koluna soktuğu kopyayı çıkardı. Tamamen çizim üzerine olan ders için kopya kağıdına çizdiği çizgilerin tersini düzünü ayırt etmeye çalışırken Rahşan Hanım oturduğu masadan bağırdı; "Yusuf çabuk o elindeki kağıdı buraya getir!" Rengi ışık hızıyla beyaz ve kırmızı arasında gidip gelen Yusuf, önce hocaya sonra bana, sonra tüm dikkatini kendisine veren sınıftakilere bir baktı ve ardından elindeki kağıdı

ağzına atıp yemeye başladı. Rahşan Hanım'ın o yaştaki deparı yutma anına yetişemedi ve içi işe yaramaz bilgilerle dolu kopya Yusuf'un derinliklerinde kayboldu. Kulağının üst tarafından tırnaklarının ucuyla yakaladığı Yusuf'u kapıp götürdü Rahşan Hoca. Biz ne oldu diye anlamaya çalışırken. 15 dakika sonra alı al moru mor geldi bizimki. Önce sıraya oturdu, sonra ayağa kalktı ve sinirle ceketini çıkarıp üçüncü kattaki sınıfın açık penceresinden fırlattı. **Yusuf'un hepimizinki gibi ütülenmekten parıl parıl parlayan ceketini belki 2 bin metre kare büyüklüğündeki bahçedeki tek su birikintisinin içine düştü.** Biz gülmekten yerlere yatarken tek talihsizliğin bu olmadığını anladık. Rahşan Hanım Yusuf'u atölye şefi Nurhayat Hoca'ya götürmüş, Nurhayat Hoca da kopya çekmesine karşılık Yusuf'a atölyelerden birini boyalarını da kendisi almak şartıyla tek başına boyama cezası vermiş.

Sorun, o boyalar nasıl alınacak? Hiçbirimizde para yok. Babası duysa Yusuf biter. Çözüm ise hepsinden beter. Lise çağlarındaki bir delikanlının o zamanlardaki en kıymetli hazinesi erkek dergileri. Hormonları hayli coşmuş olan Yusuf'un arşivi geniş ve epey para ediyor. Yağmurlu bir nisan günü Beyazıt sahaflarından birinde yaşanan hüzünlü ayrılık sahnesiyle dergilerini sattı Yusuf. Kopya çekmenin ne kadar kötü bir şey olduğunu en acı tecrübelerden biriyle öğrendi. Beyazıt'tan cebinde anca iki kutu boyaya yetecek parayla bindiği Zeytinburnu otobüsünde teypte Cengiz Kurtoğlu çalışıyordu;

Seninle bir kalem bir kağıt gibi

Seninle bir defter bir kitap gibi

Birlikte yazmıştık kaderimizi

İçerisiz PDF Kitap Arşivi: <https://www.kitap-arşivi.org>

Ford

YENİ FIESTA

Bir başka hisset.

Yenilenen tasarımı, yepyeni akıllı teknolojileri ve her yaşam tarzına uygun model seçenekleri ile Yeni Ford Fiesta Ford yetkili satıcılarında!

Go Further

Yeni Ford Fiesta'nın CO₂ salımı 89-118g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 3,9- 6,9, şehir dışı 3,2-4,2, ortalama 3,5-5,2 arasındadır. Türkiye'de satışa sunulan araçların donanım seviyesi ile aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir.

Coşkun Aral

"hiç korkmuyor musunuz?"

Belgesel çekimlerind n fırsat buldukça il il dolaşıp çocuklarla, gen erle sosyal etkinliklere katılıyor; astronomi ile gastronomi arasında yarım asırlık gözlem, tanıklık ve belgesellerimi paylaşıyorum. Doksanlı yıllarda Türkiye televizyonlarında rahmetli Mehmet Ali Birand ve onun ardından Savaş Ay'ın teşvikleriyle başlattığım haber belgesel çalışmaları, çocukluğumun düşlerini gerçekleştirmemi sağladı. **Neredeyse dünyanın dörtte   n  gezerek derin denizlerden balta girmemiş ormanlara, Sahra'dan kutup buzullarına insanın yaşadığı vahşetlere, zorluklara göz tanıklığı yaptım.** Ekranlardan yansıyan görüntüler, bir süre sonra ekran tanınırlığımla birlikte, akıllarda bazı soruları doğurmuş olmalı ki, bana sorulan soruların bir kısmı hep aynı kaldı: "Hiç korkmuyor musunuz? O g rip yemekleri nasıl yiyorsunuz? Bulunduğunuz yerde insanlar ölürken iş mi yaparsınız yoksa yardımcı mı olursunuz?" Bu nedenle yaş gruplarını dikkate alarak hazırladığım sunumlarda, insanları konulara ilişkin görüntü ve fotoğrafları kullanarak aydınlatmayı amaçlıyorum.

ÇOCUKLAR SURIYELİ KOZMONOTLA BULUşTU

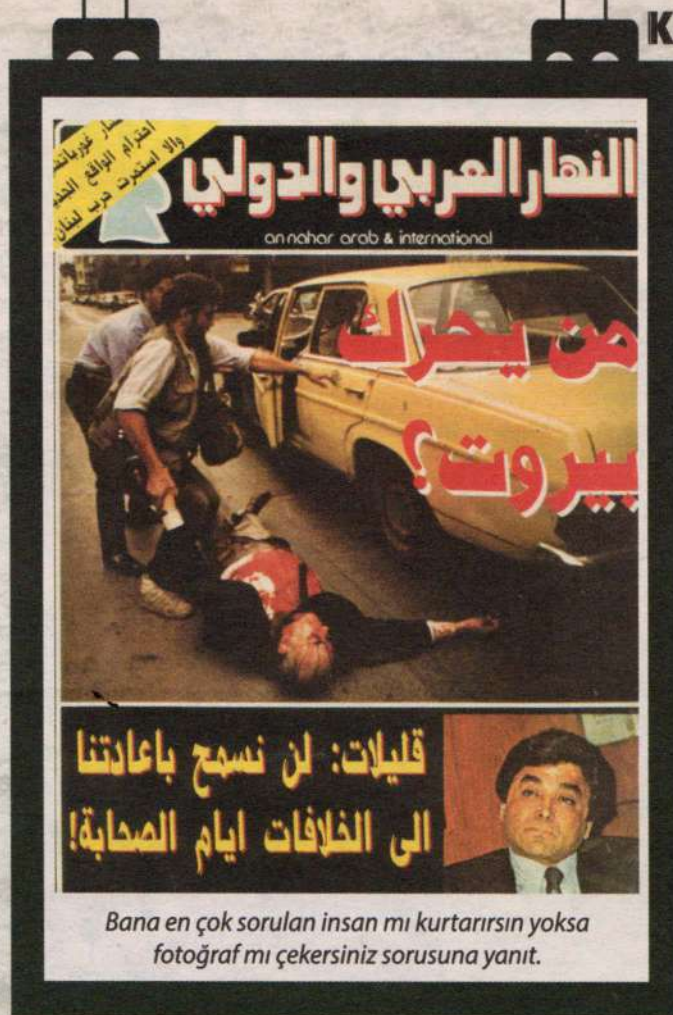
Kasım ayı etkinliklerimi, dört farklı yerde, farklı insanlarla birlikte yaptım. Ülkede sanayi kadar gastronomi alanında da gururumuz olan Gaziantep,  ocuklara değer veren bir kent. Türkiye'nin ilk akvaryumu, ilk açık safari parkı ve planeteryumuna

sahip. Turkcell'in inşa ettiği bu gezegenevi ve bilim merkezine kızımı da k  k ken getirmiş ve gezegenevinde uzayı izledikten sonra, fizikle ilgili basit deneyleri birlikte yapmıştık. Kasım ayında biraz da buradan ilham alarak, İstanbul'da yaşayan Suriyeli mülteci kozmonot Muhammed Faris'le, Türk ve Suriyeli çocukları buluşturduk. Bir d ş gezgini olarak, Siirt'te yazları damda yatarken, muhteşem yıldızlara bakıp hayallerimde kosmosun derinliklerine yolculuk yaparken, gelecekte 1987 yılında Mir uzay istasyonuna giden kozmonotla anılarımı paylaşacağımı hayal bile edemezdim. Çocuklardan gelen sorular ise çok ilginçti. **Bana Mars'a gidip orada ölmeyi düşünür m s n diyen de oldu, kozmonota bombalar altında Halep'te mi korktun yoksa uzayda mı diye soran da.**  ocukların ufkunu açacak bu etkinlikte, Haberci programını yaparken Rusya ve ABD'de yapılan uzay çalışmalarını aktardığımız belgeselden de görüntüler gösterdim. Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın kurmuş olduğu ilkel rasathanenin bulunduğu Siirt'te doğmuş biri olarak, daha önce uzaya bu kadar yaklaşmamış olabilirim. Ortadoğu coğrafyasından bir kozmonotun uzaydaki deneyimlerini dinlemek hem çocuklar için hem de benim için önemli bir deneyimdi. Belki de çocuklar için artık uzay, o kadar da uzak değildir.

MALALA'NIN YOLUNDA GİDEN RAVDA

Savaşın ikinci yılında  nc pınar Mülteci Kampı'nda tanıştığım minik kız, şimdi Pakistanlı Nobel  d ll  genç aktivist Malala'nın yolunda. Suriye'de iç savaşın başlamasının ardından  nc pınar Mülteci Kampı'nda kızım Deniz'i de yanımıza almış, kadın ve çocuklarla röportajlar yapmıştım.

Ravda Nur Cuma bize rehberlik yapabileceğini söyleyen 15-16 yaşlarında genç bir kızdı. Savaşta çok sayıda yakınını kaybetmişti Ravda. **Kırık Arap amla onunla sohbet etmiş**

ve doktor olmayı istediğini öğrenmiştim. Tanıklıkları, bu hayale tutunmasına sebep oluyordu çünkü Suriyeli kardeşlerini tedavi etmek istiyordu. Aradan beş yıl geçti ve Ravda, mültecilik  zerine Hatay'da katıldığım bir panelde yine karşıma çıkıverdi. İlk sorusu "Kızınız nasıl?" oldu,  stelik Türkçe konuşuyordu. Eski bir dostla karşılaşmış gibiydim. Etkinlikte benimle birlikte mülteci kız çocuklarının zorla ve para karşılığı evlendirilmesini gündeme getirmişti. Kurduğu dernekle ülke ülke dolaşıp gittikleri ülkelerde gettolaşan Suriyeli mültecileri, kızlarını evlendirmemeleri konusunda ikna etmeye çalışıyor. Özellikle kız çocuklarına verdiği söyleşilerde,  ocuk istismarına ilişkin örnekleri tanıklıklarıyla anlatan Ravda Nur; peki niye doktor olmaktan vazgeçtin diye sorduğumda, "Coşkun Abi, düşünebiliyor musun? Benden k  k  kardeşlerimi, onların arkadaşlarını evlendirmek istediler" diye yanıtladı. Anlaşılan Ravda, hayat kurtarmaktan hiç vazgeçmemişti.

EXODUS DEJA-VU SERGİSİ İSTANBUL'DAYDI

Mültecilerin yoğun olduğu kentlerden Konya'ya da yolum düştü geçen ay. Selçuk  niversitesi'nde geniş bir  ğrenci kitlesi önünde, savaş ve mülteci sorunu üzerine bir sunumun ardından sohbet ettik. Üstelik sunum, Suriyelilerin mahallelerine yönelik provokatif saldırıların gündemde olduğu bir güne denk geldi. Bu durum hep bahsettiğim, mülteci sorununun büyük bir hassasiyetle ele alınması gerekliliğini ortaya koyuyor. Mültecilerin  lkelerindeki savaş sona erdiğinde geri dönmeleri veya geldikleri ülkelerde kalmaları durumunda onların entegrasyonunun toplum açısından ne kadar gerekli olduğu ortada. Bireysel farkındalığa bir katkıda bulunmak amacıyla yürüttüğümüz Exodus Deja-Vu sergisi, dünyadan 6 fotoğrafçının farklı coğrafyalar ve zamanlarda çektiği fotoğraflarla mülteci gerçeğini ortaya koyuyor. Sergi, Rohingya Müslümanlarını, Pol Pot katliamlarından kaşan Kambo yalıları, 1991 Kuzey Irak g  n  ve günümüzde yaşanan Suriye dramını fotoğraflarla gözler önüne seriyor ve mülteci gerçeğinin hiç değişmediğini yüzümüze vuruyor.

soframızdaki plastik tehlikesi

Doğa tutkunu, barışçıl, bir grup genç insan bir "hayal" kurdu. O "hayal" 46 yılda bir çığ gibi büyüdü ve bugün Asya'dan Avrupa'ya, Amerika'dan Afrika'ya toplam 40 ülkede, 28 ofisle daha yeşil, daha sağlıklı, daha yaşanabilir bir dünya için çabalayan Greenpeace'e dönüştü.

Bugün tüm dünyada barışçıl eylemlerle çevreye karşı işlenen suçlara dikkat çeken, doğa talanlarını gözler önüne serecek araştırmalar yaparak bunları raporlaştıran Greenpeace'in macerası 1971'de küçük bir tekneyle başladı. Bu küçük tekne, Amerika'nın yeraltından nükleer test yaptığı Alaska'nın kuzeyindeki Amchitka Adası'na yelken açtı. Denizde atılan bu ilk kulaç, Greenpeace'in dünyadaki yolculuğunun başlangıcı oldu.

Greenpeace, yaklaşık yarım asırdır, gezegenimizin tüm çeşitliliğiyle yaşamı destekleyebildiğinden emin olmak için çalışıyor. Küresel çevre sorunlarını ortaya çıkarmak, yeşil ve barış dolu bir gelecek inşa etmek için şiddetsiz ve yaratıcı çözümler sunarak bağımsız kampanyalar yürütüyor. Greenpeace, küresel olarak iklim değişikliği, okyanuslar, ormanlar, gıda, nükleer ve toksik maddeler konularında mücadele ediyor.

Dünyada ve Türkiye'de bugün verdiği mücadelenin görünür yüzü de gerçekleştirdiği barışçıl eylemlerle düzenlediği kampanyalar oluyor. İşte onlardan bazıları;

Plastiğe Hayır

Her yıl 12 milyon ton plastik denizlerimize karışıyor ve bu plastikler yüzlerce yıl doğada kalıyor. Her yıl binlerce deniz kaplumbağası ile diğer deniz canlıları, plastik parçalarını yutarak veya bu parçalara dolanarak hayatlarını kaybediyor. Denizlerimizi geri dönüştürülemez şekilde kirleten, besin zinciri yoluyla sofralarımıza kadar gelen plastik tehlikesine karşı mücadele ediyor ve dünyanın önde gelen markalarına tek kullanımlık plastik ambalaj/şişe üretiminden aşamalı olarak vazgeçmeleri çağrısında bulunuyoruz.

"Olmaz Be Ya"

Türkiye'de 21 kömürlü termik santral var, yaklaşık 70 tane daha yapılmak isteniyor. Tekirdağ ve İstanbul'da kurulması planlanan kömürlü termik santral projeleri hayata geçerse Tekirdağ'ın tarımı, İstanbul'un havası geri döndürülemez şekilde zarar görecektir. Greenpeace, "Çiçek gibi Trakya'ya kömürlü termik santral olmaz be ya" diyor.

ÇİÇEK GİBİ TRAKYA'YA TERMİK SANTRAL OLMAZ BE YA!

Amazon Resifini Kurtar

Amazon mercan resifi, yunusların, kaplumbağaların, deniz ayılarının ve henüz yeni yeni keşfedilen birçok türün yuvası. Doğanın bir mucizesi bu bölgenin yakınında, iki petrol şirketi, BP ve Total, petrol araması yapma planlarını birkaç ay içinde hayata geçirmek istiyor. Bu doğa talanının önüne geçmek için Greenpeace, dünyanın dört bir yanında Amazonlar için mücadele veriyor.

Nükleerden Vazgeç

Dünyamızın geleceği için iklim değişikliğiyle mücadelenin yolu, nükleer santral kurmak veya bu modası geçmiş, tehlikeli ve pahalı enerjiyi savunmaktan geçmiyor. Bu mücadelenin yolu, sürdürülebilir enerji politikaları üretip uygulamaktan ve yenilenebilir enerjiyi benimsemekten geçiyor. Bu bağlamda Greenpeace dünyanın dört bir yanında nükleer santrallerden vazgeçilmesi gerektiğini savunuyor. Önceki günlerde Fransa'da bir nükleer santralde düzenlenen havai fişekli eylem de santrallerin güvenliğinin ne kadar sorunlu olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Piyanist ve bestekar Ludovico Einaudi, petrol araması, sismik patlamalar, endüstriyel balıkçılık ve iklim değişikliği tehditleriyle karşı karşıya olan Kuzey Kutbu'na dikkat çekmek için Greenpeace'in Arctic Sunrise gemisiyle Kuzey Kutbu'na gitti. Einaudi'nin piyanosundan çıkan notalar, tehdit altındaki buzullarda yankılanırken ortaya masal gibi görüntüler çıktı.

Kuzey Kutbu'nda Müzik Resitali

Türkiye'nin enerji probleminin çözümü kirli, pahalı ve tehlikeli kaynaklarda aranıyor. Oysa tükettiği tüm elektriği güneş enerjisinden sağlayabilecek potansiyele sahip ülkemiz, potansiyelinin yüzde birini bile kullanmıyor. Bunun en büyük nedeni de bürokratik engeller. Fakat bir "güneş kahramanı" olan Kezban Teyze o engelleri aşmış, Almanya'da gördüğü güneş panellerinden köyündeki evinin çatısına taktı. Greenpeace, Kezban Teyze gibi "güneş kahramanlarının" çoğaltılması için çalışıyor.

Gölge Etme

Dünyamızın yüzde 70'i denizlerle kaplı. Macerası bir tekneyle başlayan Greenpeace bugün 3 ayrı gemisiyle diğer organizasyonların ulaşamadığı, gezegenimizin üçte ikilik kısmında da geleceğimiz için mücadele veriyor. Greenpeace'in efsane gemisi Rainbow Warrior, 1985'te Fransız hükümet ajanları tarafından bombalanarak batırıldı. İkincisi, 22 yıllık okyanus yolculuğunun sonunda Bangladeş merkezli bir sivil toplum kuruluşu tarafından hastane olarak kullanılıyor. 2016'da Türkiye'ye de gelen 3. Rainbow Warrior ise dünya için mücadele etmeye devam ediyor. Greenpeace'in diğer 2 gemisinden buzullarda mücadelesine devam eden Arctic Sunrise 1974/5 yıllarında inşa edildi. Esperanza da yaklaşık 33 yıldır dünya için denizlerde mücadelemize destek veriyor.

Greenpeace'e nasıl katılabiliriz?

Greenpeace destekçisi olabilir, Greenpeace'in aylık dergisine abone olarak çalışmalarını destekte bulunabilirsiniz. Şehrinizdeki yerel gruplara katılabilir, kampanya çalışmalarına aktif katkıda bulunabilirsiniz.

Gökhan Dağıstanlı

gücüme gidiyor böyle yaşamak

**Fırtınalara yüzümü
dönüp büyüttüm seni
ben içimde. Bugün kolay
vazgeçmeyişi bundan.
Ruhumu siper edip
korudum seni zamane
hezeyanlarından.**

CERN'de protonları çarpıştırıyor bilim insanları. Tanrının ilk mucizesine dokunmaya çalışıyorlar. Hem de hiç kimse onları buna zorlamamışken... Bedenlere hapsolmuş bazı ruhlar varoluşu sorguluyor; enerjiden kütle elde etmenin yolunu buluyorlar. Belki de yeni bir hayat başlıyor bu topraklarda sevgilim. Dünya küçüldükçe küçülüyor anlayacağın. Newton'un hareket kanunlarının atom altı parçacıklarda yarattığı paradoksa kafa yoruyor bazı insan görünümlü melekler. Beyaz gömlekleriyle laboratuvarlarda insanlar için sabahlıyorlar. Uykusuzluk akıyor gözlerden Jamlara. İki sandalye birleşip bir solukluk uykulara yatak oluyor. Bense ziyan aklımı senle bozmuşum. Yapayalnız oturup içki masalarında sevdiğimiz şarkıları söylüyorum. Sana, senin dışında her şeyi boşvermişlikten bahsediyorum.

Afrika dahil bütün ezilen kara parçalarında canını özgürlük için zulme siper ediyor bazı tekamül etmiş ruhlar. Ham çarık kıl çorap, sonu başarısızlık da olsa ölümü göze alıyorlar hem de gözle görülen tek gerçeğin yaşamak olduğunu bile bile. İnandıkları değerler için mücadele etmeyi başarmak kadar değerli buldukları için. Sıcakken değeri bilinmeyecek bedenler, gelecek nesilleri için tanklara bu yüzden taş atıyorlar. Taşın tanka kifayetsizliğini bile bile, sadece tarafları belli olsun diye... Geleceğe tarih kitaplarıyla taşınan bütün destanlar ancak kelle koltukta, aç karın ve kocaman yürekle yazılır. Bir şarap, bir şiir gibi yıllar geçtikçe artar verilen emeklerin değeri. **İşte böyle sevgilim; yana yakıla tarih yazılırken sınırsız coğrafyamızda, ben oturup sana yazılar yazıyorum.** Çünkü benim özgürlük beratım sensin. Biliyorum bir umarsızlıktan bahsediyorum. Verimli parmaklarıyla toprağı işliyorlar insandan uzak Tanrı'ya yakın yörelerde. Üç kuruş parayla evlerini ancak geçindirdiklerine bakmıyorlar. Tanrı'nın lütfuna emek veriyorlar, su veriyorlar. Çatlamış avuçlarında umutları, gururla bakıyorlar evlatlarının yüzüne. Ayakları şiş, elleri nasırlı belki ama başları dik hepsinin. Küçük dünyalarında bizden daha mutlular belli ki. Üretmek mutluluktur çünkü. Allah tuttuklarını altın etsin sevgilim ama benim bütün duam sensin. Sana korkunç bir adanmışlıktan bahsediyorum. Kimileri potansiyel toplu mezarlar kazıp adına maden diyorlar. Çoluk çocuğuyla helalleşip toprağın fersah fersah altına yürüyor birileri. İnanmazsın ama ekmek parasına, tuz parasına... Kahramanlık dediğin sadece meydanlarda olmuyor. Sömürülen topraklarda, bazen kapitalizmin boyunduruğundan kurtulamamış kahramanlar da çıkıyor. Kömür karası çalınmış alın yazılarına. Üç çocuk okutmak için yaşamayı koyuyorlar emperyalist düzenin kanlı masasına. Aklıma geliyor, çok üzülüyorum. Ama bütün insani değerlerimin üstünü örtüp, onca yükün altından kalkıp sana kaçıyor aklım yine. Sana çirkin bir çaresizlikten bahsediyorum. Henüz hayatının baharında yiğit delikanlılar, kuş uçmaz kervan geçmez bir tepede, vatan toprağına düşman ayağı değmesin diye gece gündüz demeden nöbet tutuyorlar. Analarının, babalarının

**Sen bana
kızdığını
zannediyorsun.
Kör olayım,
sen beni
seviyorsun.**

gözlerine uyku girmiyor. Gün oluyor mahalleye bir ambulans nezaretinde bir numaralı harici kıyafetleriyle ölümü göre göre kanıksamış birkaç komutan geliyor. Bir kapı çalınıyor ve artık o çalınan kapıdan hayır gelmiyor sevgilim. "Vatan sağ olsun" diyor dizlerinin dermanı kesilmiş bir baba. Boğazım düğümleniyor. Ne vatandan, ne düşmandan anlıyorum. **Anasının kuzusu, babasının gururu, nişanlısının umudu bir gence ağılıyorum. Sahibine koşan bir köpek gibi sana kaçıyor gözyaşlarım.** Özlemin bütün acılarımı zapt ediyor. Sana tarifsiz bir utançtan bahsediyorum.

Fırtınalara yüzümü dönüp büyüttüm seni ben içimde. Bugün kolay vazgeçmeyişi bundan. Ruhumu siper edip korudum seni zamane hezeyanlarından. Bugün bütün bu olan bitene sırtımı dönüp sana kıyamayışı bundan. Gönlünden kopan bir davetle çözülür bu gözlerime vefasız kirpiklerin düğümü. Vakitsiz batan güneşi doğar ömrümün. Şavkı, bir kısılan gözlerine vurur bir kasırgalar koparan dudaklarına. Kalbim dökülür kağıda, sana bir aşk şiiri yazarım. Milyon kere çoğaltırız yüzümüzdeki gülüşleri. Öyle kaçırma bakışlarını, sana bir hayalden bahsediyorum. Yalnızlığımın silahları tetiksiz. İçimde patlıyor savunma tipi el bombalarım. Şimdi ben sussam, bu ayrılığa Karşıyaka sokakları ağlar. Seni kollarımda gören kaldırımlar, dudaklarını dudaklarımda dikizleyen Körfez ağlar... Ha yanımda ha duamdasın. Bugünden sonra hepsi bir! Anlamıyormuşsun gibi bakma bana, kavuşamayan bedenlerimizden değil, birbirine geçmiş ruhlarımızdan bahsediyorum. Gözlerinden fişkıran bu ateş bir aşkı anlatıyor inan bana. Sen bana kızdığını zannediyorsun. Kör olayım, sen beni seviyorsun. Kendi ağzımdan çıkan kulağımdan duymayışılarımdan biliyorum. Kızdım mı elimden geleni ardıma koymayışılarım fısıldıyor: kör olayım, ben de seni seviyorum. Töredir; konan göçer diye öğretilmişim. Sen kalıplaşmış inançlarıma kastediyorsun. **Sağ yanımda yollara düşmek için beklerken sabırsızlığın, sol yanıma bıçaklıyor sensiz vatansızlığım. Üşüyorum, yorgan gibi seril üstüme.** Çılgık çılgıca anarşist geceler inşa edelim bu tutucu coğrafyanın bize düşen parçasına. Dön diye değil, sana ilk kez ölümsüz aşktan bahsediyorum...

Başka Dünyalar Mümkün...

KARAKARGA
Yayımları

**MAHİR
ÜNSAL
ERİŞ**'ten
bir başyapıt.

Uykuları
kaçıran,
basamakları
gıcırdata
gıcırdata
tırmanan,
tel dolapları
karıştıran
misafirlerin
romanı.

ÖBÜRKÜLER

Mahir Ünsal Eriş

İllüstrasyonlar:
M.K. PERKER

KİTAPÇILARDA!

Enis Batur

alfabetik yansıma sözlüğü

bir çırpıda,
ikiletmeden

Uzar gider işbitiricilerin, tezcanlıların,
hazırcevapların, acilcilerin listesi; farksa, bunun farkı
tokat tadında olmasından geliyor.

TARALELLİ

yanılmıyorsam demode oldu bile, şimdi "kafayı
yemiş" yeğleniyor. Taralelli'ye, beş parmağı açacak
biçimde havaya kaldırılıp bilekten oynatılan el ile
verilen işaret eşlik ederdi. Aslında kibarca deyişti.
Kaçık, keçileri kaçırmış daha sonra sökün etti.
Bense, bilen bilir, hep "şâkülünden inhiraf"ı kullandım:
Pisa kulesi gibi alımlı, kalıcı, gerçekte güçlü biridir
ekseninden kayma gösteren — onlarla ancak
aptallar alay eder.

UY

Yansıma, genelde kentlilerin dil oynaşmalarına,
dilsel cilve arayışlarına bağlı olarak gelişmiş, doğal
olarak da onların sözlü anlatımlarında kendine
yer açmıştır. "Uy", Anadolu insanının görece az
başvurduğu bu kullanımın şiirsel payı yüksek bir
örneği, has bir ünlem — gözümün önüne heybetli,
içi dolu bir köylü geliyor o sesi duyduğum an; buna
karşılık, hiçbir kentlinin ağzına yakıştıramıyorum.

ÜF (BE)

Yalın haliyle pekişmeli hali bir değil, iki ayrı
anlam alanı açılıyor onlardan.

İlkinde yakınmanın payı, ikincisinde hafiften
yüceltmenin ağırlıklı.

"Üf", on yılı aştı, Neyzen Tevfik üzerine yazmaya
başladığım, bir türlü erdiremediğim kısa ama
yoğun olsun dilediğim bir metnin başlığı — orada,
"ney" in arkasındaki "nefes" adına biriki sözüm
olacak.

VA(AA)Y

Kısa haliyle en ünlü kullanımını erkekler bilir:
"Vay anasını sayın dinleyiciler" naklen -radyodan-
maç anlatımının unutulmaz bir ânı, anısıdır.

Vay vay vay: Tekrarlandığında "bak seen"e
bitişiverir.

Vaaay'a gelince: Hafif tek kaş kaldırarak
şaşkınlık nidası olarak öne sürülür.

YUH

Açıkara en yaygın tepki yansıması. Fiilleri
(yuhlamak, yuh çekmek) de yaygın kullanılır.
Yetmez, sık sık ıslık tezahüratı devreye girer.
Tartışmasız eril, hattâ maçodur da, kadınları da
kendisine yavaştan alıştırmıştır.

"Sinkaf"ın epey bir alt derecesindendir.
Zamanla, işin içine bir de "yuf"un girdiği
malumdur.

ZIRT PIRT

Vaktiyle, yeri gelmişti, "Zart"ı yazmıştım
(bakınız!). İlk bakışta, bu yansıma da yellenme
çağırışımı yapar ama sözlü dilimizde yalnızca
"ikidebir" anlamında kullanılır, bu nedenle de
"zarif"lerin bile sözlüğüne girmekte zorlanmamıştır.
İbnülemin'i bir defa daha (bakınız!) anmanın
yeri: "Zirt pirt bana geleceğine, arada bir
kendine gel".

INGA(A)

Büyüklere kalırsa, bebek ağlama sesi. Biraz
soruşturdum: Anlaşılan bir tek Türk bebeleri
öyle ağlıyor! Benim bildiğim, hiçbir ırktan, hiçbir
budundan bir yenidoğan dil bilmez oysa. Hem,
bebeğini sesinden tanıyabilecek babayığit var
mıdır, olabilir mi?

Bereket "ingalamak" kullanıma girmemiş.

Hiç ağlamayan bir bebekten söz edildiğini
duymuştum. Ana baba bu, endişelenmişler;
hekimler incelemiş, sıradışı bir durum
görememişler. Binbir tasa içinde aylarca
beklemişler, günü gelince konuşmaya başlamış.
Sonra ağlamamış mı? Bilinmiyor(muş). Ne hikâye!

KUÇU KUÇU

Wittgeinstein'a dönelim: Diyelim ki aslanlar
kendi aralarında konuşuyorlar, nesini anlayacağız
söylediklerinin? Hayvan seslerini insan seslerine
sözümüne çeviriyoruz: Miyav, hav hav, üürüü, meee,
möö... hiçbirini ayrı dillerde aynı olmuyor nedense.
Yeryüzündeki dudak uçuklatıcı zenginlikte kuş
korusundan çıkara çıkara "cık cık"ı çıkarabildiğimiz
için ne kadar utansak azdır.

"İletişim"e girmeye kalkıştığımızda daha da
güdüğüz: "Gel pisi pisi"ye ters bakmayan bir tek
yalaka kedilerdir. Kuçu kuçu diye çağırıldığımız
köpek kuyruğunu sallayarak yanımıza geldiğinde
bizi bu nedenle *anlamış* olduğunu sanacak ölçüde
gabiyiz: *Anlamadığımız*, "dırı dırı" desek bir şey
değişmeyeceği.

Ama, diyebilir aklievvelin biri "hoşt"
dediğimizde pekâlâ *anılıyorlar* — aynı anda
savurduğunuz tekmeden hayvancağızın kaçıp
gittiğini siz anlamıyorsunuz.

LİKİR LİKİR

Bazı içkiler yudumlanarak içilir, onları ancak
hazırlar iki dikişte bitirmeye kalkışır.

Bazılarının, tersine, bir atışta (one shot),
neredeyse içmeden yutulması salık verilir, ki
manasızlık işte, bizimkiler "fon dip yapmak" diyorlar,
oysa "fon" zaten "dip" demek.

Alkollü içecekler pek lıkır lıkır içilmezler. Sıcak
havada bir bardak dolusu soğuk su yutaktan
geçerken gerçekten de o sesi çıkarır.

MUCK MUCK

Bizde kullanımı bereket yaygın değil sınırlı bu
yansımanın, yanılmıyorsam daha çok Amerikan
dizilerinde öpüşme ses efekti sahiden de bu sesi
veriyor, ki kendi payıma o yapay sesi ne zaman
duysam yüzümü buruşturuyorum.

Son yıllarda, onu e-postalarının sonuna -aynen
yazarak- yerleştirenlerin sayısında bir artış var.
Bende lastik çağırışımı yapıyor nedense.

NAH

Birbaşına ses olarak pek seyrek yalnız kalır,
kullanılan ne yapıp edip onu okkalı bir işaretle, işaret
dilinin sunturlu bir örneğiyle pekiştirir, tamamlar;
yansımaların marjinal ama oturaklı temsilcisidir.

Son, Ara Güler, kem söylentiler yayıldığında,
hastane yatağından objektife nah çekmişti, baş
parmağını işaret parmağıyla orta parmağı arasına
sıkışıkya yerleştirerek — gözleri parlıyordu.

Nah, "höst"ün bir kademe üstündedir. Etkindir,
"oha" yanında edilgin kalır.
Başka dillere nasıl çevrilir?

OHA

Az geldiğinde, yetmediğinde, yetmeyeceği
baştan belli olduğunda, ona başvurulur. Kendi
payıma, "oha"yı "çüş"e her vakit yeğlerim, ikinci bir a
daha ekleyerek sonuna.

Neden mi? Birincisi, at ya da katır iyi-kötü söz
dinlemeyi öğrenir, "çüş" dediğimiz an çoklukla o
uyarıyla yetinir, gereğini yapmayı akıl eder. Gabi,
bön, eçhel bir insan, lâf anlama yeteneği o denli
gelişmemiş binek hayvanından, sözgelimi öküzden
farksızdır, iyimserlik taslamaya gerek yok, dikin dikin
"oha" ile söz yularına asılmak en iyisi.

İkincisi, daha bir ağız doldurur "oha", iki ünlü
hece tek ünsüz heceden elbet yeğdir.

ÖHÖ

Öksürük sesinin yazı dilindeki temsilcisi.
Güdük bir karşılık denemesi: Onca öksürük türü için
cılız seçenек.

Öhö öhö, farklı. Burada öksürük falan yok işin
içinde, öksürüğe öykünme sözkonusu, çünkü bir
uyarı seslenmesi işittiğimiz: Biri, farkedilmediğini
görerek varlığını belirtiyor, ya da görmüş ve varlığını
unutmuşsak anımsatıyor.

"Hop hoop"a göre daha kibar bir sesleniş.

PAT

Düz, birincil anlamıyla düşen bir nesnenin
çıkardığı ses, bununla bitmiyor ama: Aniden,
birdenbire, beklenmedik bir çıkagelişin yansıması
— nedense, aynı durum biri kapınıza dayandığında
"çat kapı" gelişe dönüşüyor.

Patavatsız ile kök bağı aranabilir mi?

Patırtı, bir türevi elbet.

Patırtı kütürtü süreklilik katsayısı ekliyor gelen
düzensiz ses yaygarasına.

Bir de "patlama!" deyişi var ya, patlayan
(sabırsız davranan, dayanamayan) "pat" sesi mi
çıkartıyor?!

RA RE

Yanılsamaların çoğu şarkılarda, türkülerde
kullanılmıştır; çoğu zaman da nakaratlara
eklenerek, onlara içleştirilerek.

İster istemez marşlarda da farklı olmamıştır
kullanım sıklığı. Ötekileri bilmem, azılı Galatasaray
tarafatı kimliği cim bom marşını dilime dolamıştır.

Sahi, kadim Mısır'da "Ra", Latince'de "Re"ne
anlama gelirdi?

İşte bir böbürlenme sesi.

SO SO

Yanılsama bizim dilimize özgü değil doğal
olarak. Anglosaksonlar örneğin, Türkçenin "şöyle
böyle" "sini" "so so" ile karşılıyorlar. Frenklerde "ni ni"
var. Başka dillerde kimbilir neler.

Kitabevlerini yokladım: Yok, yapılmamış
henüz, bir Evrensel Yansıma Sözlüğü.

ŞAKKADANAK

şıpın işi,

o an,

hemencecik

Metin Uca

4. reich'i sizden öğrenecek değiliz!

14 Ekim 1944 günü Hitler'in karargahından iki general, Rommel'in evine geldiler. Evin çevresi bir dönem kendisiyle beraber hareket eden SS askerleriyle çevriliydi. Generallerden birisi Wilhelm Burgdorf'tu.

Gümüş rengi Spitfire, bulutların arasından hızla dalışa geçip gamalı haçı gururla dalgalanan siyah Mercedes'i delik deşik edip, göz açıp kapayıncaya kadar yükselmişti. Kanlı kemik parçaları koltukların üstünü kaplarken, 4 ay sonra 1944 yılında yaşanacak ve yıllar sonra ortaya çıkacak bir intiharın da habercisi olduğu bilinmiyordu bu saldırının. Tabii diktatörlerin kendisine tehlike gördüğü her yıldızı parlayan ismi istifaya zorlayacağı, olmazsa kendi yöntemleriyle ortadan kaldıracağına tarihteki en karanlık örneklerinden biri olduğunun da...

Çünkü lidere, başbuğa ya da führere kör itaatti önemli olan. Liderin ihanet dediği kim olursa olsun cezasız kalamazdı. Ne kadar başarılı, parlak, onurlu geçmişi olursa olsun ve ne kadar kendini paralayarak lider, führer, başbuğ için çabalarsa çabalasın... Tabii ki Erwin Rommel, Tom Cruise'u tanıımıyordu. Tabii ki Valkyrie filmi de seyretnemişti ama karısına yazdığı mektupta Polonya İşgali günlerinde savunduğu Hitler'in üzerinden çok zaman geçmişti. Denetlenemeyen güç sarhoşu, güç delisi haliyle kimseyi dinlemeyen bir çılgının ne yaptığını kendisine de sormadığı deli bir koşuya dönüşmüştü Almanya'nın savaşı. Uzun, ağır, koyu masasının başında otururken Caesar von Hofacker'in imalarla anlattığı suikast planı karşısında serinkanlılığını korumuş, Hitler'i ortadan kaldırma planını, heyecanını yansıtmadan dinlemişti. Hem Hofacker hem kendisi bir an bile tutuklatma karşısında akıl almaz bir planı anlatan astını tutuklatmayı aklından geçirmemişti. Sadece gözlerini aşağı indirerek "başarılı olursanız" demişti. **Ama darbelerin üssünde suikastçıların kilit ismi Albay Stauffenberg bunu herkese "başarılı olursanız arkanızdayım" diye yansıtmıştı.** Prusya'da 10 Temmuz, Hitler'in sığınağı henüz tamamlanmamıştı.

Hitler'in konakladığı misafirhanenin 50 metre uzağında geçici bir sığınak barakada yapıyordu toplantılar. Hava çok sıcaktı, sığınağın tüm pencereleri açıktı. Rusların ilerleme raporları can sıkıcıydı. Rus birliklerin Doğu Prusya sınırında Kuzey Ukrayna, Alman Ordusu'na şiddetli saldırılar gerçekleştiriyordu. Albay Stauffenberg, yedek ordunun durumu hakkında rapor getiriyordu bu toplantılara. Stauffenberg, Rommel'in ordusunda savaşmış, sol gözünü ve parmaklarını kaybetmişti. Tabii Tom Cruise'un filmdeki hali gibi fiyakalı durmuyordu gözündeki bant. Ve kalabalığın arasından içeriye girdiğinde elindeki saatli bomba bulunan kahverengi çantayı, haritaların bulunduğu yere yavaşça bırakması da kimsenin dikkatini çekmiyordu.

General Heusinger, raporunu tam bitirmişti ki şiddetli bir patlama oldu. Barakanın dışındaki Hitler'in korumaları adrenalin yüklü deli bir korkuyla binaya doğru koşmaya başladı. **Tam kapının önünde birbirine tutunmaya çalışan iki kişi zorlukla dışarı çıkmaya çalışıyordu. Biri Führer'di. Korumanın kollarına yığılır gibi kendini bırakırken "neydi bu neydi" diye sürekli sayıklıyor, güçlkle nefes alıyordu.** Ama birkaç dakika sonra sadece kolunun ezildiği, bacaklarında kıymık parçalarının olduğu ve kulak zarının hasar gördüğü ortaya çıktı. Führer hızla iyileşiyordu. Himmler ise çoktan soruşturmaya başlamıştı. Dış nizamiyede görevli başçavuşun, Stauffenberg'in patlamadan 4-5 dakika önce toplantı odasından çıktığını söylemesi, anında Hitler'e iletilmiş ve çözüme başlamıştı. Lider, başbuğ, reis ya da führer yenilmemişti. Ayaktaydı. Hemen Goebbels'i aradı. Goebbels karmakarışıklı. Resmi binalar, askerler tarafından kuşatılmıştı. Goebbels ve Führer konuşurken Berlin Muhafız Alayı Komutanı Binbaşı Remer içeri girdi. Berlin Valisi Korgeneral Von Hase'den emir aldığını bildiriyordu ki Hitler Goebbels'e "bana onu ver" diye bağlırdı. **Remer telefonda Führer'in kızgın ve yüksek tonda "Duyuyormusun ben hayattayım, sadece bana itaat edeceksin," cümlesini titreyerek dinliyordu.** Hitler Remer'e Albay von Stauffenberg'in de komutanı olan Orgeneral Fromm'un karargahını basması ve komplo bastırması emrini veriyordu. Himmler, Fromm'un yerine atanmış ve Berlin'e doğru yola çıkmıştı. Albay Stauffenberg, patlamayı duymuş Hitler'in öldüğünden emin olarak ülkeyi kurtaracak belki de son girişimin mimarı üst rütbelilerle durum değerlendirmesi yapıyordu. Hitler'in öldüğü haberi hızla

yayılıyordu. Orgeneral Fromm'un kurmayları, Walküre şifresiyle Almanya'da olağanüstü hal ilan etmek istiyorlardı. Karmaşa hakimdi Alman ordusunda. Darbeyi bilen ama darbe yanlısı olmayan, yine de sesini çıkarmayan komutanlar Hitler'in ölmediğini öğrenince birer birer saf değiştiriyorlardı. General Guderian bunların başında geliyordu.

Yedek ordu birliklerinin Hitler'e karşı her türlü hareketin silahla bastırılması girişimini başlattı. Peki bizim General Fromm ne yapıyordu? Kendini kurtarmak için personelinin Hitler'e sadık kalanlara, başta Albay

Stauffenberg olmak üzere hepsinin kurşuna dizilmesi emrini verdi. Albay Stauffenberg ilk öldürülenlerdendi. Himmler ulaştığında ortalık sakinleşmişti. Ama Fromm kurtulmayı başaramadı. Komploya karıştığından kuşkuyla general ve subaylar tutuklanıyordu.

Hepsi Gestapo'nun ana binasına getiriliyor, sorguya alınıyordu. Karl Hermann Frank başkanlığındaki Gestapo, su dolu kovanın içerisinde nefesi kesilinceye kadar kafayı tutma seanslarını bu kez üst rütbeli komutanlara yapmaya başlamıştı. İşkencenin 4. gününde su dolu kovadan kafasını çıkardığında General Karl Heinrich "Peki ya Rommel?" sorusuna "evet" yanıtını veriyordu. **Artık Almanya'nın kahramanı, en büyük komutanı, çöl fatihi, Rommel'in de sonu yaklaşıyordu.** 1942 yılının 21

Haziran'ında Mareşal olan büyük asker, 20 Temmuz darbe girişiminin azılı suçlularından birine dönüşüyordu. Oysa Spitfire saldırısında delik deşik olan siyah Mercedes'ten yarı ölü çıkarılan Rommel, uzun süre Sahara Hastanesi'nde kalmıştı. Başında büyük bir kurşun deliği vardı. Sol gözü kapalıydı. Sürekli değişen, kan kaybettiren, köreltilen bir sargıyla yaşıyordu. Hitler, ölümle yüz yüze gelen, çölü İngilizlere dar eden olağanüstü askeri General Rommel'in komplocularla dayanışma içinde olduğuna inanmıştı. Elbette o zamanlar istifa istenmiyordu. Gestapo'nun özel incelemesinde bir anda Rommel'in bozguncu konuşmalar yaptığı da ortaya dökülüyordu. Rommel iyileşmeye başlayan ağır yaralarıyla 8 Ağustos'tan beri Würzburg'da kalıyordu. Hitler kendisine de rakip gösterilen ve halk tarafından çok sevilen Rommel'in hemen, fakat çok özel bir şekilde öldürülmesini emretti. Çünkü halk mahkemesi önüne çıkarılmasıyla kendini savunması, bir suikastla bağlantısı olmadığını ortaya çıkarmasından çekiniyordu. Hitler aleyhine verilen ifadelerin Rommel'e anlatılmasına, intihar yolunu seçerse kendisine de hiçbir suçlama yapılmayacağı ve ailesine dokunulmayacağına anlatılmasına karar verdi.

14 Ekim 1944 günü Hitler'in karargahından iki general, Rommel'in evine geldiler. Evin çevresi bir dönem kendisiyle beraber hareket eden SS askerleriyle çevriliydi. Generallerden birisi Wilhelm Burgdorf'tu. **Yanına zehir almış, Rommel'e intihar için zehri hazırlamıştı. Üç general, Rommel'in çalışma odasına çekildiler.** Üstünde Afrika'da kullandığı o çok ünlü deri ceketi vardı. Sonra dışarıya çıktılar, Rommel ve General Burgdorf yürümeye başladılar. Yakındaki bir çakıl ocağına yöneldiler. General Burgdorf, Rommel'e potasyum siyanür kapsülünü uzattı. Birkaç dakika sonra Rommel yaşamıyordu. Rommel'in cesedi yakındaki askeri hastaneye götürüldü. Rapora "17 Temmuz'daki Spitfire Saldırısı'nda almış olduğu yaralardan dolayı hayatını kaybettiği" yazıldı.

Hitler'in, Rommel'in eşine gönderdiği telgraf da, lider, başbuğ, kaan, reis ya da führer gücü denetlenemeyen her kişinin her zaman kulp bulabileceğinin işaretiydi. Telgrafta "Kocanızın ölümüyle uğradığınız büyük felaket karşısında duyduğum içten acıyı lütfen kabul ediniz. Rommel'in adı Kuzey Afrika'daki kahramanca savaşlardan hiçbir zaman ayrılmayacaktır," yazıyordu. Sonra 5 bine yakın rütbeli, rütbesiz asker idam edildi. Kimse eski Roma'daki gibi çok öne çıkan, sıvrılan veya halkın sevdiği bir ismin ya senato kararıyla ölüme gidişi ya da senatoya karşı çıkıp savaşçı oluşuyla bir benzerlik kurmadı. 3. Reich de Führer'e alternatif olabileceği fısıldanmaya başlanmış Rommel'in öyküsü savaş sonrası müttefik yargılamalarına kadar tartışılmadı. Diktatörlerin ikinci adamlardan korkmasının çevresinde 4. adamlar yarattığı, bunun da tarihte tekerrür ettiği pek umursanmadı. Rommel'in öyküsü sizce bugün de güncelliğini korumuyor mu? Film gibi yaşadığımız olaylarda izdüşümü bulunmuyor mu?

Yazdım KAFKA'ya saldırm ferasetinize, gerisi rastgele...

Celil Nalçakan

sevdim inanamayacağın kadar seni esmer kız

-I-

Tertemiz takım elbiseli,
Mevki ve mertbe için anasından,
Bir miktar zam için Tanrı'sından vazgeçen,
Kibri ayakkabısından cıralı
Binlerce erkeğin,
Günahkar ayaklarının kirlettiği bir kaldırımla,
Cehennemi bile ağlatacak kadar kötü kalpli kadınların,
Binlerce liralık parfümlerle yıkanmış ihanetlerinin,
Pis kokusuna tahammül eden,
Bir mazgalın arasına sığılmış,
Gözleri henüz açılmadan iltihaplanmış,
Annesinin bilmem neresini bilmem kaç kere
bilmem ne yaptığım bir insan müsveddesi
tarafından annesi katledilmiş
bir köpek yavrusuydum ben.
Dikkat çekmeyecek kadar
bulanık, ıslak,
kirli ve çirkindim...
Sen beni ensemden kavrayıp,
göğsüne bastırıp evine
götürmeseydin,
ben de diğer kardeşlerim
gibi sessiz sedasız
ölebilirdim.

-II-

Evine gidene kadar
hırladığımı hatırlıyorum
sana...
**Yol boyunca, beni
sakinleştirmek için
her yüzümü sevmeye
çalıştığında elini
ısırdığımı hatırlıyorum...
Kanının tadını hatırlıyorum...**
Boyuma posuma bakmadan
ensemdeki tüyleri kabarttığımı
Ve
Ne kadar engellemeye çalışsam da
Kuyruğumun sağa sola,
Biteviye,
Hızla sallandığını hatırlıyorum...

Dünyanın en güzel kokan ikinci şeyi olan (ki ilki
senin koynunmuş meğer) sabun diye hitap ettiğin
şeyle temizlediğin tüylerimden utandım önce...
Sonra,
Sallanmaktan yorulmayan,
Sana olan zaafımı ele veren kuyruğumdan
utandım...
Birkaç gün böyle geçti,
Kanının tadını artık sevmediğimi fark ettim
Ve
Seni ısıramayan dişlerimden utandım...
-III-
Karanlık ve güzeldi geçen birkaç ay...
Bir sesinden tanıdığım ve bana her uzandığında
ellerini yaladığım sen vardın.
Bir de kokusundan sen olmadığını anladığım,
neresi denk gelirse orasını ısırdığım, vücudunda
başkalarının da kokusunu taşıyan bir
misafirin vardı...
O, binbir umutla geldiği bu evden, umduğunu

bulamadan giderken, akıttığım kirli kanını senin
temiz havlularına siliyordu...
Yaptığım ayıptı evet
Ama artık O,
Hem bu kör köpeğe bir tek senin dokunabileceğini,
Hem de,
Sana dokunana neler yapabileceğimi
Biliyordu...

-IV-

Çok uğraştın gözlerimin açılması için...
Çok istedin...
Ben hiç senin kadar hevesli değildim açıkçası...
Seni görmeden görebiliyordum zira...
Görenlerin anlayamayacağı bir hürriyeti elimden
alacaktı benim iyiliğimi istemeyi bu kadar
çok istemen...
"İnsanlar gözünün rengine tutuluyor, ben
gözbebeklerindeki noktaların sayısını yıldız
yapıyorum güneşsiz gündüzlerime... Brak bu çirkin
dünyayı da görmeyiversin bu çirkin köpek...
Hülasa siktiret, ben böyle iyiyim canımın
içi" diye havladım...

**Ya ben tam anlatamadım
derdimi,**

**Ya da sen bizim lisana
hakim olmadığın için,
Tamamen yanlış
anladın.**

-V-

Gel gör ki (!) bir ameliyatlık
canı varmış gözlerimin.
Ameliyattan bir hafta sonra,
Beni almaya geleceğin günün
sabahında,
Cam gibi görüyordum her şeyi...
Öyle siyah beyaz falan da değil...
Renkli...
Net...
Çirkin...
Bir kutuya istiflenmiş,
sahiplenilmezse kaderine terk
edilecek kedi yavrularının çaresizliğini
gördüm önce...

Sonra çok yaşlı olduğu için uyutulmaya getirilen
bir köpeğin hüznünü gördüm...
O köpeği getiren adamın yaşlanınca,
Çocukları tarafından bir huzur evinde...
Neyse...

-VI-

Artık şimdideyiz...
Veterinerin kapısından girdin, kokunu
alıyorum işte...
Sensin O...
Mutlu sesini duyuyorum, iyi haberi aldın...
Doktor abla verdi müjdeyi belli...
Sesin cıvıldıkça, kuyruğum kopacak
gibi çırpınıyor...
Seni göreceğim için değil, sana kavuşacağım için
bu heyecan...

Ama...
(Arkası yarın kadar yakın...)

Sahil, biz ne ara üzerine çay içilmemiş bir yemek
gibi yarım kaldık sevgilim?

KİMSE -SİZ MEKTUP -LAR

Gökhan Dağıstanlı

İNKILÂP 90.yıl

KAFA Dergisi
yazarı
Gökhan
Dağıstanlı'nın
ilk kitabı
"Kimsesiz
Mektuplar"
çıktı.
Tüm
kitapçılarda
ve
kafa.com.tr'de.

İNKILÂP 90.yıl

ÜLKER

HANIMELLER

Yeni Çokodolu

İçi bol çikolata dolu!

Anne eli
değmiş
gibi

ÜLKER

Kerimcan Kamal

dis iz matrix ulan

Mutlu olduğun, heyecan duyduğun, varlığının manasını gerçekten hissettiğin anları çıkarsan yaşam ne kadar uzun bir işkence öyle değil mi?

"Kendimi haklı görüyör değilim; ama kendimi savunuyor da değilim –hele yargılamayı hiç beceremiyorum, kendimi de dünyayı da... –Dünya ne ise oydu; ben de ne isem o oldum –uyuşamadık. Hepsı bu."

Jean Paul Sartre

Ne söylememi istiyorsun?

Vadettiklerinden uzak bir yıl daha bitiyor. Aslında yıl dediğin şey, bir şey vadetmez bize, bizim beklentimiz olur ondan.

Zaten yıl da yoktur. Biz öyle diyoruz adına.

Yıl.

Ay.

Gün.

Hepsinin ötesi zaman. Çünkü bildiğimiz her şey zamana tabi.

Peki ya zaman neye tabi?

Biz bir şeye isim koymayı, bir şeyleri standarda bağlamayı severiz.

Çünkü başka türlü kontrol edemeyiz, kontrol etmek istediğimiz ama asla kontrol edemeyeceğimiz bu dünyayı.

Çünkü bilinmezsin sonsuzluğunda savrulmaktansa korkularımızın hapsinde çakılı durmayı severiz.

Sınırlar koymuşuz mesela. Nehrin şu yanı senin, bu yanı benim. Oysa nehrin haberi yok bundan.

Sonra nehirdeki balık bilmiyor hangi tarafın balığı olduğunu, bir o yana bir bu yana gidiyor.

Sınırlar sadece insanları ayırır, dünyanın diğer varlıklarını değil.

"Flaş flaş flaş! Nehrin üzerinde, öbür ülkeden bizimkine kaçak süzülürken dur ihtiarına uymayan bulutlara hava kuvvetlerimiz tarafından ateş açıldı. Bulutlardan biri vuruldu. Yağmur oldu aktı üstümüze. Sel olup cezalandırdı saçmalıklarımızı."

Bulutları tutuklayamıyoruz iyi ki değil mi?

Aşk da kontrol edemeyiz mesela. Ama bana aşktan bahsetmeyin.

Artık aşk diye anlatılan başka bir şey.

Sığ... Et ve kokunun geçici sahipliği.

Her hafta yeni aşklarıyla dolaşanlar aşkı ne bilsin? Aşklar anılar ve acılardan uzak artık. Kalabalık. Hep dürtülen, hep uyarılan, hep aç, hep doyurulmaya çalışan. Doydukça tükenen. Benim bildiğimse...

Aşk çoklu bir yalnızlıktır. Şükür ve isyanın ortasında bir başınalık.

Çünkü aşkın içinde kaybolmak isterken ne umutsuzluktan kurtulabilir ne de ümidinden vazgeçmek yolunda bir yolcudur insan.

Gerçek aşk öyle bir kavuşmazlık ve öyle bir tükenmezliktir.

Aşk onu yaratandır, o da aşkı yaratan. Çünkü kabulün kulu kendisinin efendisidir.

Mutlu olduğun, heyecan duyduğun, varlığının manasını gerçekten hissettiğin

anları çıkarsan yaşam ne kadar uzun bir işkence öyle

değil mi?

İnsanın hayatında iki önemli gün vardır

diyor yazar. Biri doğduğun, diğeri neden

doğduğunu anladığın gün.

Gerisi kayıp.

Bu yaşamda en büyük kaybın sensin böyle bakarsan ve

eğer gücün yeter de dayanırsan en büyük kazancın da

sen olacaksın.

Yalnızlıktan korkuyorum.

Seslerinize, gülüşlerinize ihtiyacım var.

Ama varlığınız da güven vermiyor. Yalnızlığım kendi varlık

korkum. Kalabalığımsa sahiplenmesini umduğum ama

yüzüme tokat gibi vuran desteksizliğim.

Kimsenin bulamadığı aşkı bulmak istiyorum o yüzden.

Herkesten farklı olmak için değil.

Aynı olduğum herkes için. Aynımı kavuşmak için.

Bu delilikten kurtulmak için. Çünkü delilik aynanın

önünden her geçişinde yüzüne gülümser.

Her an aklındadır yani. Hep seni almak ister. Bense onun

yerine yeni ayakkabılar aldım. Bir sürü ayakkabım var

oysa. Aklıma kapitalist oyunlar oynuyorum ki arada

kansın, kapılsın bu dünyanın galesine de çıldırtmaşın beni diye. Ne de olsa hepimiz modern yaşam dedikleri bu zindanda koca sürünün hapsolmayı kabul etmiş özgür bireyleriyiz.

Aynı şeyleri yer, aynı şeyleri giyer, aynı şeylerden şikayet eder, çıkarlarımız için aynı yalanlara inanmış gibi yapar, aynı zulme ortak olur vicdansızca ve farklı olduğumuzu iddia ederiz vakit geldiğinde.

Sahtekarız. **Biz de bu adaletsizliğe**

rıza göstermiyormuş gibi yapıp razı

olanlardanız. Çünkü düzenin düzenbazları

yumuşak karnımızı biliyor.

Sen bir şeysin diyor. Sen çok şeysin diyor.

Dünya senin etrafında dönüyor.

Bir şey olma rüşveti ile hiçbir şey olduğumuzu kabul edemeyiz kulağımıza sürekli her şey olduğumuzu söyleyen düzen tatlı zehriyle kanımızı zehirlediği sürece.

Okuyamıyorum. Gözlerim küçümsüyor aklıma. Yazmaksa başka bir işkence. Mitolojideki Cassandra gibi lanetlendim. Ne yazsam inandırıyor kendimi kendime. Hepimiz lanetliyiz.

İşten eve dönüp, uzun binaların konforlu iki artı birlerinde mortgage'larımızla susmaya lanetlediler hepimizi.

Susmaya lanetlendik diyorum. Ama uzun uzun bilge susmaları değil bunlar. Kısa kısa. Korkak korkak. Korkmaya lanetlendik. İnanmamaya.

Ne kendimize ne kimseye. Yılgınlığa lanetlendik. Yalanın baş tacı edildiği bir dünyada sahte mutluluklara lanetlendik.

Fedakârlığın aptallık, vicdanın zayıflık,

Adaletin hayalperestlik olduğuna inandırıldık. Burası Matrix.

Sen ben hepimiz pembe jölemsi siviların içinde gönüllü uyutulup bizim için yazılmış ama bize uymayan öyküleri yaşıyoruz aslında yaşamadığımız hayatlarımızda.

Solumuyoruz. İçimize çektiğimiz bu şey hava değil yalan.

Yenildik makina insanlara. İnançsız, hissiz, acımasız, sevgisiz

terminatörler bunlar. Kurdukları yalan düzenini sürdürmek için

ya kendilerinin de inanmadıkları yalanlarını zor kullanarak

dayatmaya çalışıyorlar bize ya da bizim ideallerimize

dönüştükleri iki katı yalanlarıyla aklımızla alay ediyorlar.

Paranın imparatorluğu hem insanları hem tanrıları yendi.

Her şey ve herkes satılık artık.

Zeus Olympos'u imara açtı, zeytin ağaçlarını kesiyor.

Afrodite hayatını kazanmak için reality şovlarda hakarete uğramayı kabul etti.

Burası yalan diyorum. Anlasana, this is Matrix ulan.

Ve ben herkes için gitmeliyim buradan. Kimsenin bulamadığını bulmalıyım. Korkmamalıyım. Herkes için cesaretli olmalıyım. Oysa cesarete inanmıyorum.

Ama yine de korkuyu yönetebiliriz. O zaman adına düzen dedikleri bu vasatı yıkabiliriz. Aklımız bizi sıdırmaya çalıştıkları dar kalıplara büyük geliyor. Sınırların üzerinden pasaportsuz süzülen bulutlara gülümsemek istiyorum.

Çünkü gülümseyerek karşı çıkmalıyız dillerimizi susturdukları, yüreklerimizi bağladıkları ne varsa. Menfaate, korkuya teslim olmamalıyız. Kolaya bırakmamalıyız kendimizi.

Uyanmalıyız bu Matrix'ten. Çünkü evet yalnız ama hep birlikte yalnız. Ve çünkü varlığımızın manası da bu. Yani yeniden bir olmak. Çünkü gerçek aşk korkak bir güvencede değil, isyan ve şükürdedir.

Ve evet kimse hiçbir zaman hazır değildir.

Ama bir ayağa kalkarsan, inan biz kazanacağız.

Sonumuz böyle olmayacak gülüm.

Delilik aynanın önünden her geçişinde yüzüne gülümser.

Kaan Koç

sevmek enkazları

Kanı akıtılmamış sevmek faşizmdir. Bir gün, hayli olası bir günde, yürürken yolda ya da bir park köşesinde, sevmenin katline uğramadıkça anlayamayız.

Size acılarımdan dert yanınca
Esnediniz, hiçbir şey demediniz;
Onlardan zarif şiirler çıkarınca
Övdünüz, iltifatlar ettiniz.

Heinrich Heine

Sevildiğimiz yerin kölesiyiz. Bunu kendime bin kez tekrarlar dövmeliyorum; kabul edildiğimiz, saçımızın sevildiği, onaylandığımız, göz göze kaldığımız ve bizden daha fazlasını isteyen her yerin kırılıp içerde kalmış dikeniyiz. Seviliyoruz, sevmek için. Seviyoruz, sevillelim diye. Tüm bunları bilerek, küçük adımlarının ıstırabını etrafında koşuşup duranların rüzgarıyla içine çeken bir kirpi gibi, kendimi kendi alanıma kilitlemek istiyorum. Alandan kastım da çok değil; etimle kemiğim kadar. Bunu başarmak yürek mi ister delilik mi? İçinden çıkamadığım bu soruyu düşünürken bir de bakıyorum ki kendimi sevdiğim şeylere kilitlemişim. Kölelemişim kendimi. Olsun, diyorum. Belki de böylesi, etim kemiğim kadar yer bile istemeden, kendimi kendi varoluşuma hapsetmemdir. Dağlanırken dişlerinin arasında kalan otun tadını emen bir manda gibi; **hiçlik, tanrı sustukça hükmünü sürmeye devam edecek.**

Sevdim. Belki de varoluşumun, kapladığım yerin, memurlara göre dosyalarda bir evrak, hastanelerde bir kayıt ve vaka, kimilerinin kenarları paralanmış anı defterlerinde birkaç sayfa olan halimin hakkını kendi başıma veremediğimden, başka ellere teslim etmek için boynumdaki kemendi, sevdim. Sevmekti benim gölgesinde kör olduğum güneşim. Diklenerek bakardım ona, her sevdiği şeyin fotoğrafını çeken insanların arasında. Omuzlarımı yükseltip, sırtımı düzleştirerek, dilimde yeni öğrendiğim küfürler ve ezber ettiğim şarkılarla, önüme kimi koysam gölgesinde kör olacağım o güneşe, öyle çatardım. Fotoğraflarım çekildi sonra; hiç tanımadığım halka, nefesi başka nefeslerin kokusunu taşıyan ağızların hohlayıp sildiği tabaklarda sunuldu. Birini, bir başkasını, suratıma çiğ – çaylak çayır çiçekleri koyacak o yeni “başka”yı bulmak için koştuğum her yokuşta kemiğime kadar daraldı boynumdaki tasma. Ağzımı, nefes almak için dayadığım ağızlar, eski enkazların tozuyla doluydu.

**Ağzımı,
nefes almak
için dayadığım
ağızlar,
eski enkazların
tozuyla
doluydu.**

Haddi bildirilmemiş sevmek faşizmdir. Peki ne haddini bildirir sevmeye? “Öğrenmek istediğin bir şey varsa,” diyor Dante, “parça parça olmadan önce sor.” Bize göre biz insanlar arasındaki sevginin mutlaklığı ile yine bize göre hayvanlar arasındaki sevginin muğlaklığı; kesin sınırları ve tanımları olduğuna inandığımız her şeyi paramparça ederken, isimleri ve içerikleri kendi kusurlu zihinlerimizle koyduğumuzu çoktan unuttuk. Sevmek, diyoruz, lütuftur. **Ne kudretli bir kalbe sahip olduğumuzla gurur duyarken, çok kez hastalıklı salgılarla ele geçirilen beynimizin otoriter yöntemlerine kurban oluyoruz.** Kurban ediyoruz. Hz. İbrahim’den farkımız nedir, beklentilerimizin içinde bıçaklar bileyerek bir başka hayatın tam gırtlığına dayarken yüreğimizi? Kanı akıtılmamış sevmek faşizmdir. Bir gün, hayli olası bir günde, yürürken yolda ya da bir park köşesinde, sevmenin katline uğramadıkça anlayamayız. Sonra da tıpkı hikayesi anlatılmasa unutulacak olan bir Werther gibi, o milyonların arasına karışıp gideriz; okun nereye saplanacağını öğrenmişizdir artık. **Kalbimizin kanını akıtan herkes, bize kalplerin kanını akıtmak için bir gerekçe vermiş olur.**

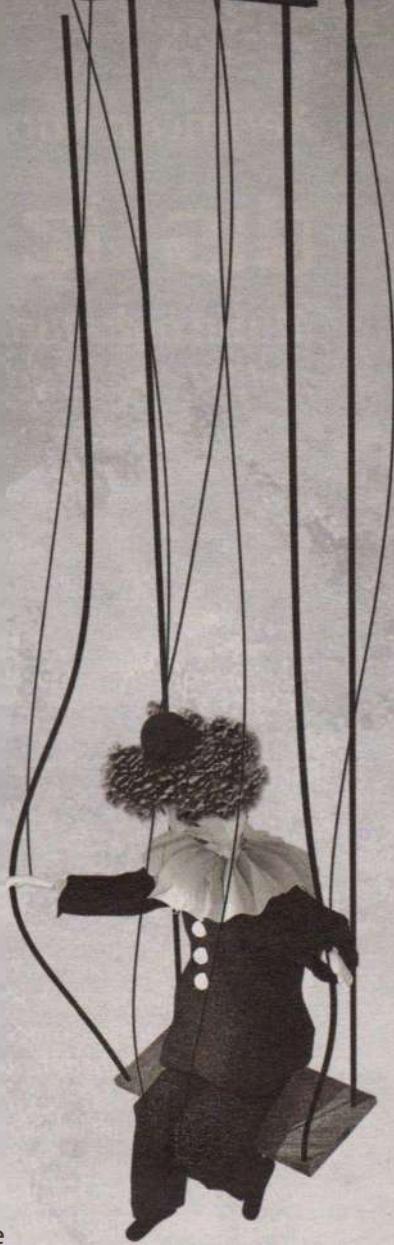
Tanrı’yı oynamak: İki ayağının üzerine kalkıp, taş yontup silah yapan

ilk insanlardan beri yolunu kovaladığımız komedi. İlk kez kendinden büyük ve güçlü bir şeyi, belki bir dinozor belki bir uçurumu öldüremeyen, ele geçiremeyen o avcı, insanoğlunun kalbini zehirledi. Baktı ve sordu kendine; “Bundan daha büyük olmalıyım, çünkü düşünüyorum! Şu et ve kemik yığını şeyin ya da şu toz ve toprak birleşiminin benden üstün hiçbir yanı yok!” Ve her şey başladı. Önce söz yoktu. Önce düş vardı. Tanrı fikrini oluşturmaya başlayan o insan, çağımıza kadar her gün birikerek ilerleyecek bir kaya yonttu; şimdi sırtımızda taşımak için bütün kemiklerimizi feda ettiğimiz Tanrı düşüncesi, modern çağdaki yordamını “sevmek” üzerinden uyguluyor. **Başka bir cana soktuğumuz tırnak, kendi varoluşumuzun sınırlarını aşip bir başka yazgının iplerini parmaklarımıza dolayıp Tanrı’yı oynamak.** Kuklacı, kuklalarından birine giden ipleri artık kontrol edemez, orada var olamazsa başka kuklalara yöneliyor. Terside aynı sonuca mahkum; bir kuklanın, parmaklarımızın ucunda tastamam esir olduğunu anladığımızda, artık can taşımayan bir şeyle

meşgul olduğumuzu anlarız. O zaman da cayarız ondan ve başka kuklalarla ihanete merak salarız. En makbul aşk, bir sürünceme halinde ilerler. Ne teslim olmalıdır ne bir isyankar. Ancak o zaman ilerleyebilir Hades’in atları. Tıpkı doğa ve insan gibi; dağdan yuvarlanan taşlarla her şeyi yapabiliriz. Fakat bir dağa çekiç ve murçlarla girilerek hiçbir sonuca varamayız. **Aşk, Tanrı düşüncesinin epileptik halidir.**

“İnsan yalnız başkalarına karşı değil, kendine karşı da akıl ermez olabilmeli. Kendimi inceliyorum; bundan yorulunca zaman öldürmek için bir sigara yakıyorum ve düşünüyorum; Tanrı bilir, yaradanım benimle ne demek istedi, veyahut benden ne ortaya çıkaracak, diye düşünüyorum” diyor Kierkegaard. “Nefret başarısızlığa uğramış sevgidir” diyor Kierkegaard. “Aldanmanın iki çeşidi vardır. Biri doğru olmayana inanmak, diğeri ise doğru olana inanmayı reddetmek” diyor Kierkegaard. Öyleyse ne demek istediğimizi bilmediğimiz her sözcükte, başarısızlığa uğradığımız sevgilerin nefretini büyütürken, var mıdır aldatmayan ve aldanmayan sevmek’te?

Nesne özneyi fethetti. Milattan sonra 2017’nin bitiminde, vardığımız nokta öznenin nesneleşmek için can verişidir. Ve hiçbir nesne, bir diğerinin baktığı yerde, hakikatte ne olduğunu göremez, ötekinin gözleriyle düşünmeye yeltenemez. **Yarisında sıkılıp bıraktığımız romanlar gibi hayatımız; bir yerde devam ediyor ama nasıl olduğuna dair hiçbir fikrimiz yok.** Seviyoruz, artık günün sonunda belki de çaresizlikten, yitirdiğimiz her şeyin yerine başkalarının yitirdiklerini yerleştirmek için. Ey evrim, sen hep yolunu bulursun. Sevmek, maymundan insana geçen insanın, insandan saç tokasına dönüşümünü başlattı. Dua edelim, yaşatılmak için. Bundan hiç haberimiz olmayacak olsa da...

ALTAN, GÖRDÜM

Ataol Behramoğlu /
Büyük Türk Şiiri Antolojisi 2

En sevdiğim yeri:

ATTILA İLHAN / ŞAHANE SERSERİ

yolumdan çekil yavrum
bağlasalar duramam
demir âsâ demir çarık dedim
neyleyim
yolculuk dedim
ağaçlara tünedi yine akşam kargalarla bir
rüzgâr kendini yerden yere vuruyor
kırk dökük yıldızlar belirdi uzaktan
telsiz mevceleri ardım sıra koşturuyor
anamdan yolcu doğmuşum
yedi dağın yolları kalbimden geçer
salkım salkım mısralar gelir içimden
dudaklarımda yağmur damlaları
alır beni yollar beni alır gider
anamdan yolcu doğmuşum
nehirlerle birlikte denizlere kavuştum
akşam dedim
şu koca dünya dedim
ağlasam dedim
...

BAŞAR BAŞARAN

Perihan Gün / Öldüm Çık

En sevdiğim yeri:

Ben hiç bağırmadım... Ben hiç ağlamadım. Benim
gözümünden bir damla yaş akmadı. Ben taşamadım hiç.
Sesimin bütün evreni dolduracağını biliyordum. Bir
bağırsam herkesi sustururdum, bir ağlasam ciğerlerim
yırtılana kadar, o an her şey duracaktı biliyordum.
Yapamadım.

SELİM BAYRAKTAR

Clarissa P. Estés /
Kurtlarla Koşan Kadınlar

En sevdiğim yeri:

Sarsıcı ve istismarcı olan şeylerin normalleştirilmesine
karşı çıkmanın yolu, zedelenmiş içgüdülerin
onarılmasıdır. İçgüdü onarıldıkça, onun bir parçası
olan vahşi doğa geri döner. Bütün hayat, işkenceye ve
anlamsızlığa dönüşene kadar kırmızı ayakkabılarla dans
ederek ormana girmek yerine, el yapımı hayata, tümüyle
özenli hayata geri dönebiliriz; kendi ayakkabılarımızı
yeniden yapabiliriz, kendi yürüyüşümüzü yürütebiliriz,
kendi konuşmamızı konuşabiliriz.

Hazırlayan: Pınar Aksel

ilk kitap

Mahir Ünsal Eriş

İlk kitabınızın adı nedir?

Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde -
İletişim Yayınları - 2012

İlk kitabınızın adına siz mi karar verdiniz? Değilseniz kim karar verdi?

Bu adı editörüm Levent Cantek
önermişti, ben bir kitaba nasıl ad
konur onu bilemeyecek kadar cahil
ve deneyimsizdim. Önerdiği 12 ad
arasından en çok bu hoşuma gitmişti.

Şimdi yazmış olsanız adı yine aynı kalır mıydı?

Şimdi yazmış olsam bambaşka bir kitap
yazardım. Belki adı da değişirdi.

Kitap çıkarmaya ne zaman karar verdiniz?

Ben öykülerimi Cantek'e bir baksın
diye götürmüştüm. Beklentim bir kitap
olması değildi ilk aşamada. Ama bir
kitabımın olmasını da çocukluğumdan
beri hayal ederdim.

İlk kitabınızı nasıl bir ruh halinde yazdınız?

Yalnız, karanlık ve depresif bir dünyam
vardı. Esaslı bir karanlıktı.

İlk kitabınızı ne kadar sürede yazdınız?

Bir-bir buçuk yıl gibi bir süre sanırım.
yayımlanması da bir yılı buldu denebilir.

Hangi şehirde, nerede yazdınız?

Ankara'da, yapayalnız ve ümitsiz bir
memur hayatı sürdüğüm evimde
yazmışım.

Eğer şimdi yazacak olsanız, farklılıklar olur muydu? Az mı, çok mu, ne gibi?

İlkin günahı olmaz derler gerçi ama
yine de şimdi yazsam baştan sona
bambaşka bir şey yazmış olurum
sanırım. Bunda yazdığım şeyleri daha
sonra okuyamıyor olmamın da payı
var elbette.

Yazarken bazı ritüelleriniz var mı?

Ritüel demeyelim de, gece, sessizlikte
yazarım. Yazarken genellikle "gerçek

kesit" gürültüsü severim fonda.
Bütün bölümlerini yaklaşık onar
kez seyrettiğim için dikkatimi
dağıtmazlar. Müzikte yazamıyorum
ama "gerçek kesit" her zaman
motivasyonumu artırır.

Kitabı yayınevine teslim ettiğinizde içinizden ne dediniz?

"İnşallah alay konusu edilecek bir şey
yapmamışımdır," demiştim. Ama bu
sözü hayatımdaki hemen her şey için
söylerim zaten.

Kitabınızı kitapçılarda gördüğünüzde ne hissetmiştiniz?

Bu bir fotoğrafının vitrininde aile
fotoğrafınızı görmek gibi bir şeydir.
Gurur mu duysa mahcup mu olsa
bilemez insan.

İlk defa kitap yazmaya karar vermiş birine tavsiyeleriniz var mı?

Verilen hiçbir tavsiyeye kulak
asmasınlar.

Kitabınızın beğenilmemesinden korktunuz mu?

Hala korkuyorum ki.

İlk kitabınızı ilk kim okudu?

Birkaç arkadaşına okutmuşum
öykülerimi. Yazan biri için onları
okuyacak insan bulmak çok
güçtür. Kitap olmadan kimse
dikkate almaz çünkü.

İlk kitabınızla ilgili aldığınız en olumsuz ve en olumlu eleştiri neydi?

"Bunlar öykü mü? Bu adam öykücü
mü?" diyen çok oldu. Hala da oluyor.
Bir keresinde de annem, "Bazı kitapların
ne anlattığını hiç anlamıyorum ama
senin yazdıklarını anlıyorum, hoşuma
gidiyor," demişti. En güzeli de
buydu sanırım.

İlk kitabı istediği kadar ilgi görmeyen birine ilk tavsiyeniz ne olurdu?

Hiç kimse okumuyor bile olsa bir
kitabının olması bir insan için eşsiz
bir hatıradır, bunun tadını çıkarmaya
bakmak lazım.

ANADOLU EFES

TİYATRO KAFASI

ÇOLPAN İLHAN & SADRI ALIŞIK TİYATROSU

BİNDE BİR GECE
DİYALOGLARI

3 ARALIK PAZAR - 16.30
9 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

8 ARALIK CUMA - 20.30
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: 0212 801 10 00

15 ARALIK CUMA - 20.30
SUAT TAŞER BOSTANLI
AÇIKHAVA TİYATROSU / İZMİR
GİŞE: 0232 362 61 61

DOSTLAR TİYATROSU

BİR DELİNİN
HATIRA DEFTERİ

6 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
TRUMP KÜLTÜR VE GÖSTERİ
MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 00 55

19 ARALIK SALI - 20.30
SUAT TAŞER BOSTANLI
AÇIKHAVA TİYATROSU / İZMİR
GİŞE: 0232 362 61 61

20 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
GÜZELBAHÇE KÜLTÜR MERKEZİ
/ İZMİR
GİŞE: 0212 801 10 00

26 ARALIK SALI - 20.30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0216 467 25 68

27 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
KADIKÖY HALK EĞİTİM MERKEZİ
GİŞE: 0216 336 29 07

ANKARA SANAT
TİYATROSU

BİR VALİZE
NE SİĞAR Kİ!

2 ARALIK CUMARTESİ - 19.00
3 ARALIK PAZAR - 15.30
9 ARALIK CUMARTESİ - 19.00
10 ARALIK PAZAR - 15.30
13 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.00
16 ARALIK CUMARTESİ - 19.00
17 ARALIK PAZAR - 15.30
23 ARALIK CUMARTESİ - 19.00
24 ARALIK PAZAR - 15.30
ANKARA SANAT TİYATROSU
/ANKARA
GİŞE: 0312 417 76 76

ÇOLPAN İLHAN & SADRI ALIŞIK TİYATROSU

FRANKENSTEIN

2 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
23 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

OYUN ATÖLYESİ

KUNDAKÇI

14 ARALIK PERSEMBE - 20.30
15 ARALIK CUMA - 20.30
27 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
28 ARALIK PERSEMBE - 20.30
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

ALİ POYRAZOĞLU
TİYATROSU

ÖDÜNCÜ YAŞAMLAR

8 ARALIK CUMA - 20.30
GRAND PERA EMEK SAHNE

11 ARALIK PAZARTESİ - 20.30
ATAKÖY YUNUS EMRE
KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0212 661 38 94

12 ARALIK SALI - 20.00
RAİF DİNÇKÖK KÜLTÜR
MERKEZİ / YALOVA

FİZİKSEL TİYATRO
ARAŞTIRMALARI

ŞATONUN ALTINDA

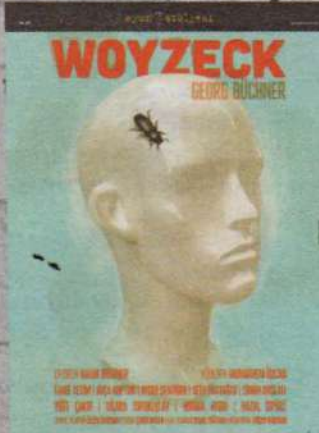
13 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

16 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
İKİNCİKAT
GİŞE: 0545 462 45 28

20 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

OYUN ATÖLYESİ

WOYZECK

2 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
3 ARALIK PAZAR - 16.00
16 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
17 ARALIK PAZAR - 16.00
23 ARALIK CUMARTESİ - 16.00
24 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
24 ARALIK PAZAR - 16.00
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

DOSTLAR TİYATROSU

YAŞAMAYA DAİR

11 ARALIK PAZARTESİ - 20.30
TRUMP KÜLTÜR VE GÖSTERİ
MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 00 55

12 ARALIK SALI - 20.30
ATAKÖY YUNUS EMRE
KÜLTÜR MERKEZİ
GİŞE: 0212 661 38 94

13 ARALIK ÇARŞAMBA - 20.00
ODTÜ KEMAL KURDAŞ
SALONU (ANKARA)

ÇOLPAN İLHAN & SADRI ALIŞIK TİYATROSU

YATAK ODASI
DİYALOGLARI

16 ARALIK CUMARTESİ - 20.30
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: 0212 801 10 00

19 ARALIK SALI - 20.30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR
MERKEZİ
GİŞE: 0216 467 25 68

24 ARALIK PAZAR - 16.30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

www.AnadoluEfes.com.tr

AnadoluEfesTR

AnadoluEfes

1992'den bu yana Türkiye'de tiyatronun hem destekçisi, hem de seyircisi olmaya devam ediyoruz.

ANADOLU
EFES

Ezel Sadıker

her şey üzerine - 9

Evlerde sevgililer birbirlerinin en çok acıyabilecek yerlerine zehirli kelimelerle dolu şıngayı basıveriyor; kendi kanadıkça karşısındakini daha çok kanatarak sürdürülen bir yaşam bu.

Gerçekleşmeyecek Evlerin Yuttuğu Kadınlar Üzerine

Çoğu zaman bu kadınlar, sabah ev ahalisi evden çıktıktan sonra evden çıkıyor, onlar eve geri dönmeden eve dönmüş oluyorlardı. Yaşadıkları ilçede herkes birbirini tanırdı. Üç et lokantası, iki kahvehane dışında mahallelinin gidebileceği bir yer yoktu. Hoş, olsa da gitmezlerdi.

Üst üste dizilmiş bu geometrik desenli ve nazar boncuklu apartmanlar, içindeki evlerde yaşayanlara seksen metrekairelik bir hayat sunuyordu. Kadınların ciğerleri çamaşır suyu solumaktan rutubetlenmiş, elleri ise seksen metrekairelik bu hayat alanını ucuz deterjanlarla her sabah ve akşam çitilemekten egzama olmuştu. **Bu evlerin hepsinde aynı yemekler pişerdi ve her gün aynı saatte yenirdi.** Akşamları aynı televizyon programları izlenirdi, aynı pazardan alınan aynı seraların elmaları dilimlenirdi. Elmaların kabukları ise çaydanlığın altına atılır uyumadan evvel içilirdi.

Şöyle koltukta uzanmış televizyondaki zevzekçe programların birinden diğerine zaplarken yorgun ayaklarını kucağına alıp ovalamayacak adamların arkasını ne kadar zamandır topluyorlardı? Bir kaşının diğerine göre daha düşük olmasını, dudağının sol üst kenarında yıllar önceden kalma genç kızlığında özenip yaktığı bir sigaranın izmarit izini, sol diz kapağının altındaki çocukluktan kalma yara izini fark etmeyen adamlarla sevmekten ve sevilmeden aynı yatakta yaşlandılar.

Kelimelerle konuşan şu zavallı insanlar, gözleriyle konuşabilen hayvanlardan daha marifetli olduklarını sanıyor.

Avrupalı Ayaklar Üzerine

Pakistanlı Komal ayaklarının altını gösterip şöyle söylüyor, "Ayaklarımın altı beyaz, ayaklarımın altı Avrupalı."

Kelimeler Üzerine

Kelimelerle ısıırıyoruz.

Kelimelerle okşuyoruz.

Kelimelerle yakıp yakıp söndürüyoruz izmarite dönmüş, kötü kokulu çürük kalplerimizi.

Meydanlarda politikacılar sevgi sözcükleri

kusuyor tepemizden, vicık vicık kelimelere bulanıyoruz. Evlerde sevgililer birbirlerinin en çok acıyabilecek yerlerine zehirli kelimelerle dolu şıngayı

basıveriyor; kendi kanadıkça karşısındakini daha çok kanatarak sürdürülen bir yaşam bu.

Televizyondaki reklamlardan ve panolardan süzülen çekici kelimeler ceplerimizdeki kredi kartlarını edepsizce ayartıyor.

Ofiste eli değil, ağzı iş yapan zam alıyor; çünkü patronlar şerbetli kelimeleri seviyor. Çocuklar leş gibi pis kelimeleri er geç öğreniyor.

Kadınlar istedikleri kelimeleri duyamayınca kimsenin duymak istemeyeceği kelimeleri ortaya saçıyor. Kelimelerle konuşan şu zavallı insanlar, gözleriyle konuşabilen hayvanlardan daha marifetli olduklarını sanıyor.

Korkular Üzerine

Korku, kesim sırası kendine geldiğinde her şeyin farkında olan, arkadaşları göz önünde katledilmiş bir dananın biraz sonra olacakları çok iyi bilen gözlerinde.

Korku, iki metrekairelik demirden bir odanın içerisinde bu dünyaya yaşamaya değil, insanlara köle olmaya gelen keçi yavrusunun kalbinde.

Korku, çöpleri karıştıran hamile sokak kedisinin karnında.

Korku, lüks siteden şikayet üzerine alınıp ormanda ölüme terk edilen yaşlı köpeğin gözlerinden akan damlalarda.

Korku, süt vermesi için defalarca yapay yollarla döllenerek hamile bırakılan, doğumun hemen ardından yavrusu elinden alınan ineğin memelerinde.

Korku, sırf üç dakikalığına insanlar görebilsin diye

yaşadığı yerlerden kaçırılan ve bir suçlu gibi hayvanat hapisanesine hapsedilen maymunun depresyona girip yolduğu tüylerinde. Korku her yerde çünkü dünya her gün hayvanlar için bir Auschwitz Kampı.

Dinlemek Üzerine

Shan, Maharagamalı sıradışı bir tuk tuk sürücüsü ve terzi. Anlatsa

roman olacak ama maalesef

okuyucusu yok. Hastaneye giden

yolda kısacık yolculuğumuza Sri

Lanka'daki iç savaştan kaçıp Türkiye

üzerinden Yunanistan'a kaçmak

için vize almaya gittiği Malezya'da

mahsur kalmasını, BM görevlilerine muhalefeti

desteklediğini, muhalefet liderinin tutukluluğu

sebebiyle ülkesinde ifade özgürlüğünün tehlikede

olduğunu ve bu nedenle evinin yakıldığını söyleyerek

nasıl sığınma talebini kabul ettirdiğini, (aslında

tutuklanmayı destekliyor, iktidar partisini tutuyormuş)

80'lerde para biriktirip İngilizce kursuna yazılmasını,

ilk terzi dükkanını açışını, çay yapmayı bilmeyişini ama

okumayı ne kadar çok sevdiğini, Finlandiya'ya gitme

hayallerini (beyazları inandırması artık iyice zorlaşmış)

ve Beethoven aşkını sığdırıyor.

Sonra bana nereli olduğumu soruyor, "İstanbul"

deyince şak diye biliyor. Şaşıyorum, buralarda pek

bilmediklerini söylüyorum. **"Ben bilirim, çünkü**

ben çok insan dinlerim." diyor. Ama tüm

romancılar gibi dinlediğinden çok anlatıyor...

rodrigo, madrid ve bolkar dağları'ndaki kurt

Sevgili Cecilia, Madrid'de, Bernabéu Stadyumu'nun yakınında, General Yagüe Sokağı'ndaki evinde senin misafiriniz Gülden'le birlikte. Baban öleli on yedi yıl olmuş. Ama sen her gün onun ellerine dokunuyorsun. Bronzdan yapılmış ellerine. Babanın ünlü piyanosu odanın bir köşesinden, "O parmakları çok özledim" diyor. Sen dünyanın en ünlü bestelerinden birini, "Rodrigo'nun Gitar Konçertosu"nu yaratan adamın kızısin. Onun ve İstanbul'da, Beşiktaş'ta, Boğaz kıyısındaki bir yalıda doğan eşi Victoria Kamhi'nin... Nasıl zarif bir ev sahibesisin, üzerimize titriyorsun. 27 Ocak 1941'de doğduğun zaman annen başını zorlukla kaldırıp doktora "Gözleri nasıl?" diye sormuş, "Şahane mavi renkte..." yanıtını alınca mutlulukla uykuya dalmış, yaşamı boyunca da senin üzerine titremişti. Haklıydı, çünkü baban Joaquín Rodrigo üç yaşında difteri yüzünden kör olmuştu ve sen onun dünyaya açılan yeni gözleri olacaktın.

çana... Biri yaşamın sesini çıkarıyor, diğeri ölümün. Çandan cana vardık yani...

Biliyorum, Gülden "Yine konuyu dağıttı bu adam. Biz Joaquín Rodrigo'nun Madrid'deki evinde kızı Cecilia'yla tatlı tatlı konuşurken, içeriye bir kurdu soktu!" diyecek şimdi. **Ama ne yapayım ben böyleyim, her şey bir çağrışım nehri bende. Durmadan akıyor. Akıyor da akıyor.** Bir anda kehribar gözlü bir tavşandan söz açıp onunla Japonya'ya gidebilir, oradan Mendel'in kanunlarına geçebilir, sonra bezelyelere, ardından sıçrayan Meksika fasulyelerine, sonra konservelelere dalar ve birden kendimi Güney Kutbu'nda

donan kâşif Scott'un ekibinin içi bozulmuş konserve kutularını toplarken bulabilirim kendimi. Bir kızak köpeği, Scott'un ölene kadar yazmayı bırakmadığı dramatik günlüğünü dişlerinin arasında bana getirebilir ve ben raftan indirdiğim Jack London'un "Beyaz Diş" adlı romanının sayfalarını çevirmeye başlayabilirim. Bu zıp zıplık çok iyi bir şey midir, nasıl olur da olur bilemem, ama beynimin içinde dünyadaki her şey birbirine dokuna dokuna yolculuk eder.

Madrid'e gelmeden önce, aklımızda babanın bestelediği, içinde melekler korosunun şarkı söylediği "Lope de Vega'ya Mektup"un notalarını senden almak vardı. Esin Perisi Müzemiz için. Üzerine el yazınla şarkının sözlerini yazacaktın. **Ama Madrid yolculuğumuzu başlatan bir fotoğraf oldu aslında. Çekildiği yıl büyük olasılıkla 1934. Annenle baban kol kola girmiş, sokakta karşıdan karşıya geçiyorlar.** Gözleri görmeyen baban annenin koluna girmiş. Kucağında çiçekler taşıyan annen bize bakıyor, yüzünde dünyanın derin hüznü. Öylesine içimizi acıttı ki bu fotoğraf... Ne boğaz güreşi seyretmek, ne Real Madrid'in maçını izlemek, ne tapas yemek, ne de flamenko gösterisi izlemek için geldik Madrid'e. Annenle babanın aşk öyküsünü senin ağzından öğrenmek için geldik.

Ne tapas yemek, ne de flamenko gösterisi izlemek için geldik Madrid'e. Annenle babanın aşk öyküsünü senin ağzından öğrenmek için geldik.

Öyküsünün adı, "Çan". Öyküdeki köylüler sürülerini telef eden kurdu sonunda yakalamışlar, başına bir kafes geçirmişler. Kalın zincirlerle boynunu sarmışlar, sivri uçlu demir dirgenler ve kargılarla itekleye itekleye köylerine götürüyorlar. Ne ceza vereceklerini tartışıyorlar aralarında. Çok öfkeli, kurda ölümlerden ölüm beğenemiyorlar. Sonunda köyün bilgisi söz alıp gölgelikte yatmakta olan koyun sürüsünü işaret ediyor ve etrafında toplanan köylülere diyor ki: **"Biriniz gitsin! O koyunlardan birinin çanını çıkarıp getirsin bana!"** Bilge Öksüz Musa, çanı kurdun boynuna usulca takacak ve şöyle söyleyecek gözünü kan bürümüşlere: **"Oğlum, bu bir kurttur, adı üstünde. Haftalardır sürülerimize saldırarak kurtluğuna düşeni fazlasıyla yaptı o. Ama biz insanız. Ona vereceğimiz ceza da insana yakışan bir ceza olmalı. Aksi hâlde bu canavardan hiçbir farkımız kalmaz bizim. Tamam haydi, fazla konuşturmayın beni. Çabuk koyverin gitsin bu hayvancağızı. Bu kurt cezasını fena buldu."** Köylülerin itirazları ve şaşkın bakışları arasında, boynundaki çanla koşarak ormanda kayboluyor kurt. Sonrası mı? Kurt av peşinde koştukça, çan çalıyor ve cümle mahlukata onun yaklaştığını haber veriyor. Kurt nereye vardığına avları çoktan kaçmış oluyor. Kaybolmasınlar diye koyunların nerede olduklarını çobana haber veren çan, kurdun boynuna asıldığında açlığın ta kendisine dönüşüyor. Öksüz Musa'nın verdiği cezanın anlamını bütün orman, dağlar, taşlar, kuşlar anlıyor. Öykünün sonunu buraya yazacak değilim, Osman Şahin'e haksızlık olur bu, bulun okuyun derim! Hem bakın nereden nereye geldik... Madrid'den Toros Dağları'na... Babası onun nerede olduğunu bilebilir diye Cecilia'nın elbiselerine dikilen çanlardan, dağlardaki yörüklerin başına dert olan kurdun boynuna asılan

Baban Joaquín Rodrigo ile annen Victoria Kamhi'nin öyküsünü anlatmaya XV. yüzyıl İspanya'sından başlamak gerek. Endülü's'teki Arap uygarlığının son kalesi olan Gırnata (Granada) düştüğünde, burada yaşayan Müslümanlar ve Yahudiler din değiştirmeye, yoksa engizisyona çıkarılmaya ya da göçe zorlandılar. Osmanlı İmparatorluğu yalnızca Müslümanlara değil, yeni bir vatan arayan on binlerce Yahudi'ye de kapılarını açtı. Sefarad olarak adlandırılan Yahudi göçmenler İstanbul, Bursa, Selanik gibi kentlere yerleştirildi. Sonraki yüzyıllar içinde geniş aileler kurarak İstanbul kent kültürünün önemli bir parçası oldular.

İşte o ailelerden biri olan Kamhiler'in Dolmabahçe Sarayı'nın yakınlarındaki yalılarında bir kızları doğdu. Yani annen! Yıl 1905'ti, adını Victoria koydular. Annen "muhteşem" diye tanımladığı İstanbul'da, Boğaz'dan geçen gemileri seyrede seyrede büyüdü. Pera Pa'as'ın merdivenlerinden inip Haliç'te minarelerin gölgesinde börek yedi. Sıcak simide bayıldı. Rumelikavağı, sis altında kaybolan sular, vapur düdükları, çiçek açmış erguvanlar, Büyükkada, faytonları çeken atlara takılan nazar boncukları, annesinin anlattığı "Binbir Gece Masalları" ve piyano tuşları arasında yıllar geçirdi. Doksan yaşında bile gülümseyerek anımsadı onları.

Dinleyenlerin "Kelebek gibi çalıyor piyanoyu" dediği Victoria'nın yaşamını 24 yaşındayken, Paris'te bir müzikli toplantıda bir İspanyol besteciyle tanışması değiştirdi. Joaquín Rodrigo, salona yardımcısının kolunda ağır ağır yürüyerek girdiğinde, genç kadın onun kör olduğunu fark edemedi. Sonra gerçeği anlayınca üzüldü çok. Victoria o gece istek üzerine piyano çalınca, Joaquín ertesi gün ona bir buket çiçek yolladı. Ardından birlikte gidilen konserler, çay

TOMOGRAFİ

partileri derken ufak ufak abayı yaktılar birbirlerine. Günün birinde arkadaşlarıyla buluşmak için Belgrad'a gidecek olan annen Victoria, şaka yollu "Belki bir daha dönmem!" dediğinde, baban Joaquín "Eğer seni bir daha göremeyecek olursam, kederimden ölürüm." yanıtını verdi. O gün sevdiği kadından kendisini hiç terk etmeyeceği sözünü aldı Joaquín. Victoria o akşam rüyasında Joaquín'in diz çökerek elini öptüğünü gördü. Ayrılmaları için milyonlarca, birlikte olmaları içinse yalnızca iki neden vardı: Aşk ve müzik... Aşk ve müzik ikisine de yetti. 1933'te Valencia'da evlendiler. **Dedelerinin dedeleri İspanya'dan İstanbul'a göç eden annen, yüzyıllar sonra bir İspanyolla evlenerek atalarının topraklarına geri dönmüş oldu.** Sonrası mı? Victoria, tam 64 yıl Joaquín'in karısı, gözleri, esin perisi ve hayat ağacı oldu. İspanya I. Dünya Savaşı'nın ardından II. Dünya Savaşı patladı. Paris'teki yokluk günleri kolay değildi, ama dostlarla bir arada olmak onlara güç veriyordu. Victoria hamile kaldığında, doğuma iki ay varken bir sabah aniden acılar içinde kıvranarak hastaneye kaldırıldı. Victoria hastanede ölüm kalım mücadelesi verirken, Joaquín evdeki piyanonun başında büyük bir endişe ve hüznle beste yapmaya çalışarak uykusuz geceler geçirdi. Annen düşük yaptı, ablan doğmadan öldü. Ama o karanlık günlerde konçertonun ikinci bölümü, "Adagio" doğdu. Eve döndüğünde ezgiyi dinleyen annen notaların aşkla dokunmuş olduğunu hemen anladı. Ona, balayında gittikleri Aranjuez kentindeki yazlık sarayın bahçesinde yaptıkları el ele yürüyüşleri anımsatan Adagio, sanki manolya kokusunu, çeşmelerin fısıltılarını ve kuş seslerini geri getirmişti. Bu nedenle konçertoya "Aranjuez" adını verdiler. Ancak hastane masraflarını ödemek için de annenin ailesinin ona hediye ettiği piyanoyu satmak zorunda kaldılar.

Babanın gitar konçertosu Aranjuez, ilk kez 9 Kasım 1940'da Barselona'da çalındı ve büyük başarı kazandı. O akşam konser salonunda annen yoktu, çünkü karnında seni taşıdığı için evde dinlenmesi gerekiyordu. Konçerto Madrid'de çalındığında hayranları babanı omuzlarına alıp sokaklarda, "Yol verin! Aranjuez Konçertosu'nun bestecisi geçiyor!" diye bağıra bağıra dolaştırdılar. O sırada sen yaşam denen orkestra şefinin sürekli olarak dört bir yana sallanan batonuna tutunmaya çalışıyordun.

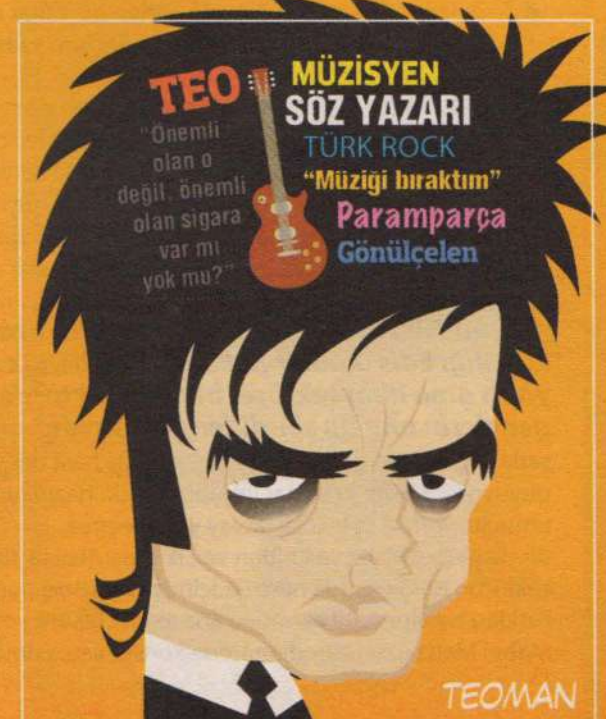
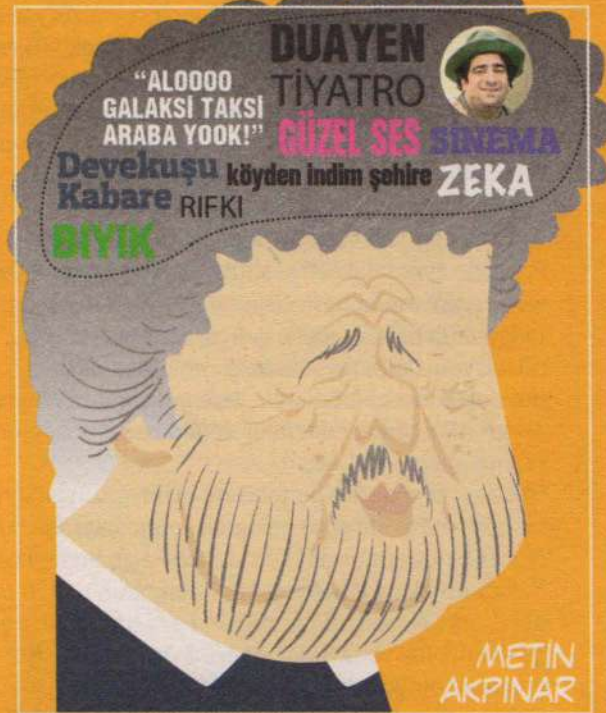
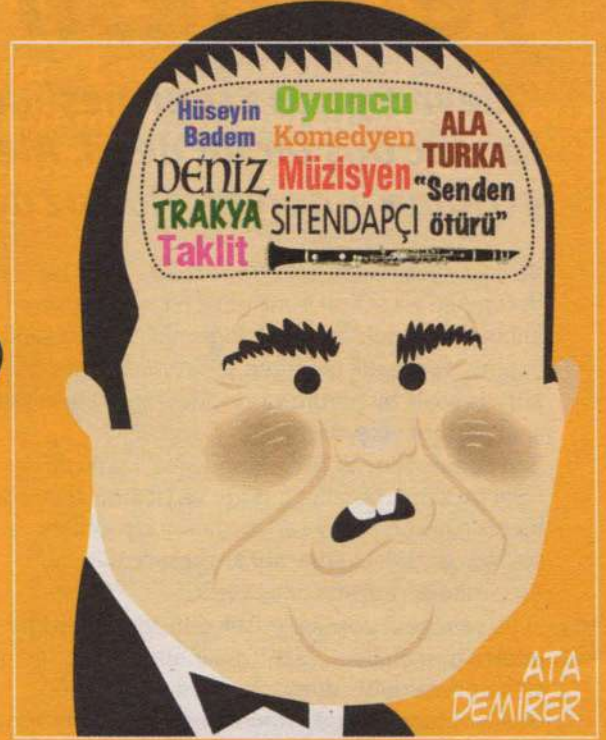
Sonra doğdun. Savaş günleriydi. Dünya birbirine girmişti. Annen uyandığında, senin mavi beyaz cicili bicili elbiselerini, altın sarısı saçlarını ve gül pembe yanaklarını görünce bir oyuncakçının penceresinden kendisine bakan bir taşbebek gördüğünü sandı. Öyle de büyüdün zaten, el bebek gül bebek. **Şimdiye 75 yaşında, gülünce yüzünde tarla tarla çiçekler açan, nazik ama heyecanlı ve kımıl kımıl bir kadın olarak karşımızdasın.** Nişanlar, madalyalar, ödüllerle dolu bir odada annenle babanın Türkiye yolculuklarını bize anlatıyorsun. 1953'te düzenlenen Rodrigo Festivali ile ilgili Türkiye'de çıkan tüm gazete haberlerini sermişsin önümüze. Annenle baban İstanbul'da Pera Palas Otel'i'nde kalmışlar. Efes'i gezmiş, Selçuk'taki St. Jean Bazilikası ile Meryem Ana Kilisesi'ni ziyaret etmişler. Taksim, Kız Kulesi ve Boğaz kıyıları İstanbul'da doğup büyüyen annen için yeniden mutluluk kaynağı olmuş. Baban da çok etkilenmiş; İstanbul ona bildiği ne varsa, Ayasofya söylencelerinden Dikilitaş'ın üzerindeki Mısır hiyerogliflerine kadar, hepsini bir bir anlatmış. 1972'de Türkiye'ye ikinci gelişlerinde Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ni gezmişler ve bu toprakların gerçek arkeolojik mücevherlerini görmüşler. Ah şu Hititler, ah Bin Tanrılı halk! Ah Friglerin Ana Tanrıçası Kibe! Ah Urartu aslanları! Ah şu kuyumcuları Lidyalı'nın!

Ah, Sevgili Cecilia,
20 Haziran 2016 bizim için unutulmayacak bir gün oldu. Akşam çöktüğünde, ne sen bizden ayrılmak istedin, ne de biz senden. Bugün de sürüyor dostluğumuz. Esin Perisi Müzemiz için imzaladığın nota sayfalarına gözümüz gibi saklıyoruz. Ne zaman Türkiye'de kötü bir şey olsa, bir bomba patlasa sokaklarda, bir gece darbe girişimi olsa, birkaç dakika sonra senden mesaj ya da mail geliyor: "İyi misiniz, güvende misiniz? Lütfen haber verin..." Seni ziyaretimizin ertesi günü Madrid'de annenle babanın en sevdiği yerlerde dolaştık: Retiro Park'ta, Salamanca semtinde, Recoletos Bulvarı'nda, Puerta del Sol'de... **Madrid'in tarihinde kadınların tek başlarına çay içebildikleri ilk mekân olan Western Palace Otel'i'nin cam kubbeli ışık güzeli Yuvarlak Salonu'nda kahvelerimizi yudumladık.** Bir gün sonra Aranjuez'de, babana konçertosu için esin veren saray bahçelerinde yürüdük ve kuşların seslerini dinledik. Gözlerimizi kapattık: Kuş cıvıltıları obua, klarnet, flüt seslerine, yaylı çalgıların ezgilerine ve gitar tınlarına dönüştü yavaş yavaş. Gözlerimi İstanbul'da açtığımdaysa, kafama bir şey dank ettil! Gülден'e "Aranjuez'e gitmişken neden kasabanın mezarlığında yan yana yatan Joaquín ile Victoria'nın mezar taşlarına birer küçük çan asmadık ki?" dedim. Evet yaaa... Onlar rüzgârda çingırdadığında, kuşlar oradan geçenlere tercüme ederlerdi çanların söylediklerini: "Merak etme Joaquín, sevgilim, söz vermiştim sana. Yanından hiç ayrılmayacağım." "Sen de merak etme canım Victoria'm, sonsuza dek yanı başındayım."

Sevgili Cecilia, Kastamonu'dan, Azdavay pazarından aldığım çingıraklarla, Gülден'in eteklerinin zil çaldığı bir gün belki yeniden bineriz İstanbul-Madrid uçağına. Sonra seni alırsız, gideriz birlikte Aranjuez Mezarlığı'na... Annenle babanın yanına... Cennetin müziğini bize yeryüzünde dinlettikleri için onlara teşekkür etmeye...

CAN BAYRAK

Yavuz Hakan Tok

yeni nesil müzik

"Aleyna yerine seni meşhur etseydik," lafı hiç boş bir laf değil. Aleyna'yı meşhur ettiğine inanıyor. Haksız da değil hani.

Bu yazıyı yazmadan önce YouTube'da şöyle bir dolaşırken Naz Ölçal isimli genç bir kızımızın yeni klibine denk geldim. 1998 doğumlu. Yeni bir şarkı yapmış. Sempatik bir ergen şarkısı. Videonun altında şöyle bir yorum vardı: "Aleyna yerine keşke seni meşhur etseydik be!"

Ben de tam Aleyna Tilki'nin sadece iki şarkıyla nasıl bu kadar popüler olduğu ve yıllardır sektörde dirsek çürüten abla ve ağabeylerini bir solukta sollayıp geçtiği üzerine ahkâm kesecektim ki bu cümle lafı ağzıma tıkayıverdi.

Evet, yeni nesil popüler müzik dinleyicisi müziği internetten dinliyor. Ve müziği internetten dinlemenin sınırsız özgürlüğü, dünyada müzik bir sektöre dönüştüğünden beri süregelen dayatmaların sonunu getirdi. Yeni nesil müzik dinleyicisi yetenek keşfetme işini prodüktöre, menajere, radyocuya, müzik yazarına bırakmak istemiyor artık. Kendisi keşfetmek, isterse meşhur etmek, isterse de (tam tabiriyle) "gömmek" istiyor. "Aleyna yerine seni meşhur etseydik," lafı hiç boş bir laf değil. Aleyna'yı meşhur ettiğine inanıyor. Haksız da değil hani.

Tek örnek Aleyna değil. Yakınlarda Burak King ve Eypio, derken Çağatay Akman, bugünlerde Ezhel de aynı şekilde "meşhur edildi." O sıralar müzik televizyonlarında başka isimlerin klipleri dönüyor, radyolarda başka şarkılar çalıyordu. Ama radyoyu, televizyonu kapatıp sokağa çıktığınız zaman duyduklarınız onlar değildi. Lise gençliğinin WhatsApp'tan birbirlerine gönderdiği şarkılar da onlar değildi, ezbere bağıra çağıra söyledikleri şarkılar da...

"Arabesk rap" doğru bir tabir mi bilmiyorum ama rap müzik de arabesk müzik de yıllar yılı farklı coğrafyalarda arka sokakların sesleri oldu. Eninde sonunda buluşmaları kaçınılmazdı belki de. Onları buluşturmak da elbette sektör tarafından tükleri parlatılmış birilerinin değil, arka sokaklarda gezerken her an karışımıza çıkabilecek görünüm, hal ve tavırlarının işi olacaktı. İşte Çağatay Akman onlardan biriydi, bugünlerde "Müptezhel" adlı albümüyle pek çok popüler olan Ezhel de öyle. Müzikal niteliklerini bir yere koyup söylediklerine kulak verdiğinizde neden bu kadar çok sevidiklerini anlıyorsunuz aslında. Bir (den çok) dertleri var ve bu dertliler hiçbimize yabancı değil.

Aleyna Tilki hem sektör dışı dinamikleri, hem de sektörün geleneksel gücünü bir arada kullanarak, üzerine sosyal medyanın azımsanmayacak gücünü de sos yaparak kolay erişilemeyecek bir başarı kazandı. Gençti, gençlerle aynı dili konuşuyor, aynı ruh halini yaşıyordu. Öyle ki sektörde yirmi yıldan fazladır var olan şarkı yazarı Ersay Üner ve aranjör Ozan Çolakoğlu bile onunla çalışınca adeta gençleşmiş, her bakımdan "genç işi" bir şarkı yapıvermişlerdi.

Aleyna Tilki'nin genç erkek şarkıcılar arasındaki karşılığı Edis olabilir pekala. O da henüz sadece üç şarkı yaptı ama hem sektörel hem de sektörden azade veriler gençlerin onu da şimdiden star saydığını gösteriyor. Son şarkısı "Çok Çok" geçtiğimiz yaz çıktı ama hâlâ her yerde çalındığını duyuyorum. Edis şu sıralar ilk albümünün hazırlığında. Albümle umulanı verirse sırtı kolay kolay yere gelmez.

Bir de Mabel Matiz ve Kalben var. İkisi de Aleyna Tilki ve Edis gibi sektörün hem dışında hem de içinde parlatmış durumdalar isimlerini. Farkları ise alternatif akımdan ana akıma bir ara yol açmaları. Mabel Matiz uzun süredir nerede konser verse doldurdu, hiç hız

kesmedi. İkinci albümü henüz çıkan Kalben liste başlarına kurulmakta hiç zorluk çekmedi. Kalben ikinci albümü "Sonsuza Kadar"la yerini sağlamlaştıracak, Mabel Matiz ise 2018'de piyasaya çıkması beklenen yeni albümüyle yükselen ivmesini sürdüreceğe benziyor.

Bir de Manuş Baba var. 2017 Nisan ayında piyasaya çıkan ilk albümü "Dönersen Isık Çal", onu zaten uzun süredir takip eden ve keşif listesine alan kitlenin dışındaki bir kitlenin de yavaş yavaş ilgisini çekmeye başladı. **"Eteği Belinde" şarkısıyla pek popüler olan Manuş Baba, Cem Karaca'dan Ahmet Kaya'ya, Kırac'tan Koray Avcı'ya uzanan baş aşağı gidişin bir yerlerinden ses veriyor gibi.**

Ana akımda Hande Yener ve Demet Akalın'ın bitmek bilmeyen "kim daha popüler" kavgası saç saça baş başa süredursun popüler kadın şarkıcı tahtında hiç de öyle gürültü patırtı etmeden Sıla oturuyor nicedir. Onun durumu bir enteresan. Ne dans müziği yapıyor, ne basit tekrarlı elektronik şarkılar. Yani radyo-televizyon-kulüp matematiğinin ya da **Aleyna Tilki-Edis hattındaki "genç işi" kavramının çok dışında aslında Sıla müziği. Alternatif desen, o da değil. Bildiğimiz "damar" çoğu zaman. O da geleneksel yanımıza dokunuyor olsa gerek.** O içlenmeler, hislenmeler, sonra birdenbire efelenmelerdeki delikanlılık... yaşına başına bakmaksızın yakalıyor galiba hepimizi. Şu sıralar bir Kral TV programı için Rubato ile birlikte İbrahim Tatlıses şarkısı "Yıkılmışım Ben'i" seslendirmesi boşuna değil. Nitekim yine yakınlarda piyasaya çıkan ve sözü müziği Mabel Matiz'e ait olan "Muhbir" adlı şarkısı da en az "Yıkılmışım Ben" kadar etkârlı. Hem Mabel Matiz hem de Sıla sevenler içince kelimenin tam anlamıyla bir altın vuruş.

Yeni nesil müzik dinleyicisi yetenek keşfetme işini prodüktöre, menajere, radyocuya, müzik yazarına bırakmak istemiyor artık.

Murat Özer

vincent'in kapkara günü

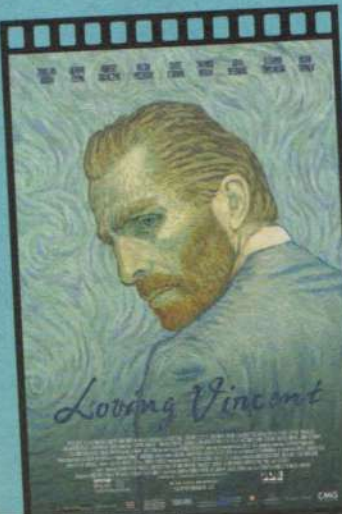
Vincent van Gogh tablolarından fırlamış müthiş animasyon "Loving Vincent"a bayılacaksınız; "beyaz"ların hakimiyetindeki süper kahraman filmlerinden sıkıldıysanız "Kara Panter"i merakla bekleyeceksiniz; "tiyatrodan sinemaya" başyapıtlarından "Günden Geceye"yi izlerken yaşayacağınız yüzleşme ise sizi rahatsız edecek...

SALONLARDA

Loving Vincent

Bu yılın en iyi uzun metrajlı animasyon dalında Oscar adayları arasında yer alacağı konuşulan "Loving Vincent", adaylığı (hatta kazanmayı) sonuna kadar hak eden bir sanat şaheseri. Uzun yıllara yayılan meşakkatli bir çalışmanın ardından vücuda gelen film, tam anlamıyla el emeği göz nuru bir animasyon. Bu proje için iki yönetmeni Hugh Welchman ve Dorota Kobiela'nın yanı sıra, önceden çekilmiş gerçek/hareketli görüntüleri kare kare resimleyen 100 civarında sanatçıya da şükranlarımızı sunmak boynumuzun borcu. Vincent van Gogh'un kardeşi Theo'ya yazdığı "son mektup"un sahibine ulaştırılma/ulaştırılamama hikâyesini polisiye bir kurguyla da destekleyen film, Van Gogh'un tablolarından fırlayan karakterlerin şaşırtıcı bir resimgeçidine dönüşüyor. **Büyük bir sanatçının hayatını anlatmak, yani biyografik bir çalışma olmak gibi bir niyeti yok "Loving Vincent"ın.** Van Gogh'un dünyasını anlamak, intiharının ardındaki nedenlere ulaşmak gibi bir niyet söz konusu, ama bunu da kurgu marifetiyle taşıyor yamamıza. Ressamin ölümünden bir yıl sonrasında başlayan ve geri dönüşler/tanıklıklarla devam eden bu benzersiz seyahat, onu "anlamayan" başkarakter postacının oğlu Armand Roulin'i de bilinçlendirme işlevi taşıyor. Uzun zamandır (abartmayalım, çok da uzun değil) bu derece ilham verici bir animasyonla karşılaşmadığımızı, yedinci sanatı resimle daha da büyüten "Loving Vincent"a bayıldığımızı ve tabii ki müthiş seslendirme (aslında oyuncu demek lazım) kadrosunu ayakta alkışladığımızı da belirtelim...

"Loving Vincent", 29 Aralık'ta salonlarda.

EV SİNEMASI

Günden Geceye

Yıllar önce (1980'lerin ikinci yarısı) Toron Karacaoğlu ve Nedret Güvenç'in mükemmel ötesi performanslarının da etkisiyle ağız açık izlediğim Eugene O'Neill oyunu "Günden Geceye"nin (Long Day's Journey Into Night), yazarın imza metinlerinden biri olduğunu tartışmaya bile gerek yok. Ama Sidney Lumet yönetiminde çekilen 1962 yapımı beyazperde uyarlamasını da başka bir yere koymak lazım. Senaryosunu gene O'Neill'in yazdığı bu "tiyatrodan sinemaya" başyapıtı, yüzleştirici etkisiyle çoğu zaman rahatsız edici bir tortu bırakıyor izleyenin üzerinde, kire pasa buluyor. Hiçbiri masum olmayan anne, baba ve iki oğuldan oluşan Tyrone ailesinin cehennem gibi bir gününü izliyoruz "Günden Geceye"de. Annelerinin morfin bağımlılığını örtmek için çabalayan ailenin erkekleri, kendi dünyalarındaki karanlıkla baş etmekte de zorlanıyorlar bu hikâyede. Her birinden dengesizlik fışkırıyor, bir söylediklerini sonraki cümlelerinde reddedebiliyor ya da birbirlerine sevgi/nefret ilişkisinin yarattığı paradoksla yaklaşıyorlar. **Bu resim içinde masumiyete en çok yaklaşabilen karakterse anne Mary Tyrone.** Katharine Hepburn'ün Oscar adayı performansı, bütün karakterlerin gelgitlerinin bulunduğu bir toplanma noktası adeta. Ve tabii ki, ailenin erkeklerini canlandıran Ralph Richardson, Jason Robards ve Dean Stockwell de o toplanma noktasına olanca kafa karışıklıklarıyla temas ediyorlar. Uzatırız ama uzatacak yerimiz yok! Bulun, izleyin ve her ailenin içinden taşan karanlığa kendinizi teslim edin, her ne kadar "yaralayıcı" olacaksa da... "Günden Geceye"nin DVD'sini "iyice ararsanız" raflarda bulabilirsiniz.

GELECEK PROGRAM

Kara Panter

Çizgi roman alemini "beyaz"ların istila ettiği, onların hükümlerini kırmanın zor görüldüğü bir dönemde (1966) "Fantastik Dörtlü"ün (Fantastic Four) 52. sayısı sayesinde sayfalara düşen "Kara Panter" (Black Panther), Marvel fabrikasının yarattığı ilk siyahi süper kahraman olma özelliği de taşıyor. Fiktif bir Afrika ülkesi olan Wakanda'yı korumakla mükellef bir süper kahraman o, aynı zamanda da Wakanda'nın kralı. 2016 tarihli "Kaptan Amerika: Kahramanların Savaşı"nda (Captain America: Civil War) beyazperdedeki ilk performansını sergileyen karakter, en nihayetinde kendine özel bir filme de kavuşuyor. "Kaptan Amerika: Kahramanların Savaşı"ndaki gibi Chadwick Boseman tarafından canlandırılan Kara Panter (ya da gerçek adıyla T'Challa), **ülkesi Wakanda'ya dönüyor bu serüvende ve savaş borularının ötmemesi için elinden geleni yapıyor.** İkinci filmi "Creed: Efsanenin Doğuşu"yla (Creed) Rocky Balboa'yı (Sylvester Stallone) arkasına alarak ismini parlatan yönetmen Ryan Coogler'in ellerine teslim edilen proje, Marvel'in beyazperde hamlelerindeki sıradanlaşmaya bir son verecek mi bilemiyoruz. Ama umut vadettiği de bir gerçek! Chadwick Boseman'ın yanı sıra, Michael B. Jordan ("Creed"ın Adonis'i) ve Lupita Nyong'o ("12 Years a Slave/12 Yıllık Esaret"ın Patsey'si) gibi son dönemlerin parlayan siyahi oyuncularını bünyesinde barındıran "Kara Panter", "ak" süper kahramanlardan sıkı sıyrılan sinemaseverleri farklı bir yola sokacaktır kuşkusuz. Biz de o yolun yolcusu olmaya niyetliyiz doğrusu! "Kara Panter", 16 Şubat'ta salonlarda.

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

Bu ayın 6 kelimelik hikaye konusu: Pışmanlık
Gelecek ayın 6 kelimelik hikaye konusu: İsyan

Siz de 6 kelimelik hikayenizi

altikelime@kafadergi.com'a yollayın
ya da #6kelimelikhikayem etiketiyle paylaşın,
ocak sayısında yayınlayalım!

Tren gardan kalkarken
sadece el sallayabildim.
Yamaç Atik

Biz aslında yanlış
en başında yaptık.
Muzaffer Özdoğan

O son evlenme teklifini
kabul etmeyecektik.
Habibe Yılmaz

Kuşulu'da tekrar gördüğümde seni
koşup sarılmalıydım.
İlkem Sena Ak

Aynı yükseklikten
ikinci kez
bırakmıştım kendimi.
Zehranur Koca

O gün fazlaca böbürlendiğim
gururuma yenilmeliydim.
Güllü Karadağ

Asıl kabahat buraya
gelende, yürü gidiyoruz.
Nuran Erin

Bi' yara bandı daha
alabilir miyim?
Mustafa Sayar

İki sık arasında kalıp
yanlış işletlemek.
@rabia_grknn

Bugün, sana alamadığım
çiçekleri mezarına diktim.
Gökçen Akkuş

Dizlerimde daha fazla
çocukluk izi olmalıydı.
Fatma Ertuğ

0 kadar değer verirsem,
olacağı buydu!
Mehtap Demir

Adam, kadının
yanından hiç
tanımıyormuşçasına geçti.
Erkin Tura

KAFA Dergisi'nde bugüne kadar yayınlanan
okuyucu hikayelerinden ve yazarlarımızın özel olarak yazdığı
6 kelimelik hikayelerden derlenen
"Altı Kelimelik Hikayem" kitabı çıktı!

kafa.com.tr'de satışta...

rakı mutfağı deyince...

İSTANBUL: BALIKÇI MEYHANELERİ

Eskiden İstanbul'un balıkçı meyhaneleri vardı. Denizin dibine salaşhaneler halinde inşa edilen sahil meyhanelerinden, Boğaziçi köylerinden her birinde vapurları karşılayan iskele meyhanelerinden, zenginleşen İstanbul'un simgesi olarak Boğaziçi'ne serpilen ve zaman içinde balık lokantalarına dönüşen sosyete meyhanelerinden söz etmiyorum. Balıkçı meyhaneleri bizzat balıkçıların ve onlarla birlikte vakit geçirmekten zevk alan kişilerin devam ettiği, eşi benzeri olmayan bohem mekanlardı. Balıkçılar kendilerine ayırdıkları nevaleyi meyhaneciye verir, meyhaneci de bu balıkları istenen tarzda pişirirdi. Meyhaneci hangi mevsimde hangi balığı ızgaraya atacağını, hangisini tava veya buğulama yapacağını iyi bilirdi. Bu şirin mekanlar sanki balıkçıların özel lokalleri gibiydi. Al gülüm ver gülüm alışveriş anlayışı hakimdi. Meyhanecinin bütün kazancı birkaç mütevazı meze türünden, asla eksik olmayan salata ve rakıdan gelirdi. O da hemen gelmezdi. Tutulan balıklar satıldıktan sonra önce sağa sola ödenecek borçlar ödenir, geriye kalan paranın bir kısmıyla meyhaneciye olan borç kapatılırdı. Bugün İstanbul'da artık balıkçı meyhanesi kalmadı, bunların yerini içkili lüks balık lokantaları aldı. Ama Türkiye'nin öteki kıyılarında bu eski balıkçı geleneği hala sürdürülmektedir. (Vefa Zat)

Fotoğraf: "Şaka ile Karışık" Osman F. Seden 1985

BURSA: BİR SOKAĞIN ANATOMİSİ

Arap Şükrü lakaplı Şükrü Değişmez 1930'ların başında Şar [Şehir] Kulübü'nü işletirken, işinin başında asla ağzına içki sürmez, ama her gece eve faytonla dönerken Yahudilik'teki meyhanelere uğrar, orada içerdi. Bir süre sonra çevresindekiler "Her gece geliyorsun, bari bir meyhane aç, gidip gelmekten kurtul" demeye başlayınca, yine Yahudilik denilen bölgede bir yer buldu. Aslında Arap Şükrü, Kurtuluş Savaşı'nda gazi olup malulen emekli olunca ilk meyhanesini Ayvalık'ta açmıştı. Bursa'ya döndüğünde, Tayyare Sinemasının olduğu yerde Şar Kulübü'nü işletti. Civar köylerden atla gelen müşteriler için fiks menü uygulaması yapılırdı: Beş çeşit meze, 1 litre şarap 25 kuruş!

Arap Şükrü 1960 yılında ölünce, beş erkek çocuğu baba yadigarı dükkânı değişen şartlara ayak uydurarak çalıştırmaya devam etti. O yıllarda vitrinli buzdolabında çeşitli zeytinyağlılar, yoğurtlu mezeler, turşular, yaprak sarma, biber dolma, pilaki, beyin salatası bulunurdu. (Güzin Değişmez)

AYVALIK: GÖÇ MUTFAĞI

Anadolu'da pek çok bölgede rakı/içki sadece özel günlerde içilir. Düşünler, kutlamalar için içmek için bir fırsattır. Oysa Batı etkisindeki topluluklarda ve yine Anadolu'nun batısında, eğlence dışında da içki içilir. Ayvalık'ta da rakı sadece düşün ve eğlencelerin değil, gündelik yaşamın bir parçasıdır. Geçmişte erkekler genellikle merkezde, Meyhaneler Arası denilen yerde, yani Tenekeçiler Sokağı'nda yan yana bulunan meyhanelere giderken, ailece gidilen balık restoranları özellikle Cunda Adası'nın yeni kimliğini oluşturdu. Cunda'da restoranların sayısının giderek çoğalmasında turizmin de katkısı vardır. Hatta bugün, Cunda restoranları ağırlıklı olarak turizme hizmet ederler. En çok kabak çiçeği dolması ünlü olmasına rağmen, Ayvalık'ta kabak yemekleri çok yaygındır. Uzun süren rakı sofraları genellikle müziksizdir. Sohbet ağırlıklıdır. Dikkat çekici biçimde, kentte tüm yemekler ılık servis edilir. (Ali Akdamar)

VAN: "SANAYİCİ İÇİŞİ"

Van'ın rakı kaideleri Geçmişte olduğu gibi, bugün bu farklı grupların çilingir sofralarının ortak özellikleri de mevcut. Buna göre şöyle bir listeleme yapılabilir:

- Genellikle haftanın bir günü ve hep aynı gün buluşulur.
- Çilingir sofrasına oturacak kişilerin tümünün arasında dostluk ilişkisi olması gerekir. Sofradaki bir kişinin bile istemediği bir başkası o sofraya asla davet edilemez.
- Grupta sesi güzel biri varsa sofranın sonunda mutlaka şarkı, türkü okur.

- Kadehler özenle, eşit olacak şekilde doldurulur.
- Van çilingir sofralarında "sanayici içişi" geleneği bulunur. Buna göre rakı çay bardaklarının yarısına kadar doldurulur, su katılmaz. İki kadeh kaldırma arası ise 10-15 dakikadır.
- Düşün, nişan gibi özel gecelerde ev sahipleri genelde sadece erkeklere olmak üzere bahçenin ücra bir köşesinde içki masası kurar. Bu masada da et ağırlıklı mezeler verilir. (Murat Oto)

ANKARA: BAŞKENTİN RAKI-MEZE SOFRASI

Ankara'da çeşitli devlet kurumlarının ve diplomatik çevrelerin varlığı içkili mekânların her zaman farklı grupları bir araya getiren heterojen ve renkli bir yapıya sahip olmalarını sağlamıştır. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın elemanlarının cuma konseri sonrası doğru eve gittikleri görülmemiştir; opera, bale ve tiyatro sanatçıların gösteri sonrasında bir yerlere takılmadıkları vâki değildir. Sergi açılışları birer içme vesilesi olur, her sanat olayının sonunun bir meyhanede bitmesi adettendir. Eski

Ankara'da Ulus merkezken, eksen zamanla Kızılay'a kaymış, bir süre sonra Kızılay, Kavaklıdere ve Gaziosmanpaşa'nın iki üç katlı evleri yerlerini hızla apartmanlara bırakmıştır. Kuşkusuz Gençlik Parkı'nın baş mezesi müzikti. Hafta sonu kaçışları ise Çubuk Barajı ve Gölbaşı'na doğru olurdu. Ankara'nın en güzel tarafı İstanbul'a dönmeye, denir. Yahya Kemal'in bu ünlü sözü, Ankara fanatiklerince hep hafif bir buruklukla karşılanır. Milletvekili olduğu dönemde "Ankara'nın en çok neyini seviyorsunuz?" sorusuna pat diye "İstanbul'a dönüşünü" diyen İstanbul sevdalısı şaire sırf

Ankara-İstanbul yataklı treni hatırına hak verilebilir. (Aylin Öney Tan)

ADANA: ÇUKUROVA'NIN ÇILINGİR SOFRASI

Erkek egemen bir kültürü sürgit yaşayan Adana'da bu durum kendini belki de en iyi rakı sofrasında gösterir. Öte yandan ülkede demografik yapının en kozmopolit olduğu yerlerden biri de yine Adana'dır ve aynı şekilde, kentin bu özelliği rakı adabına doğrudan yansır. Söz konusu sofranın zemininin, tarzının, alışkanlıklarının geçmişten bu yana değiştiğini de söylemek gerekir. Örneğin bir zamanlar yalnızca erkeklerin gittiği mekânlarda rakının yanında meze yenmesi yaygınken, özellikle son 15-20 yıldır, ailece de gidilen ve kadın-erkek herkesin rakı içtiği kebabçılar rağbettedir. Rakının çok sevildiği Adana'da içmek için artık mutlaka dışarıya gitmek gerekmiyor. Evlerde de rakı sofrası kuruluyor, yine mezeler yapılıyor. Adana'da evin erkeği, eğer isterse mutfağa girip mezeleri kendisi, hiç yüksünmeden, keyifle hazırlar. İçki sofrasının temel âdetleri elbette rakıya aittir. Rakı duble içilmez, aşırı soğutulmaz, kristalleşmemesine dikkat edilir. Soğuk rakıya yalnızca soğuk su konur, buz atılmaz. Yanında ise hazmı kolaylaştırdığı için su yerine yöreye özgü bir içecek olan şalgam içilir. (Nilhan Aras)

İZMİR: RAKI ÜRETEBİR BİR LİMAN KENTİNİN DİLLERE DESTAN ÇILINGİR SOFRASI

İzmir, 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında Akdeniz'in en çok meyhaneye sahip liman kentlerinden biri olarak, meze kültürünün de beşiğidir. 1850'li yıllarda İzmir'de ilkel damıtma yöntemleriyle rakı, şarap, konyak üretilen çok sayıda küçük imalathane vardı. İzmir'de Türklere ait meyhaneler, 1930'lu yıllardan sonra Beyler Sokağı ile Veysel Çıkmaşı'nda iyice çoğaldı. Bu mekânlarda, önceleri yine et kültürü hâkimdir. İzmir'in Basmane semtinde 1922'ye kadar hizmet veren on kadar Ermeni meyhanesi vardı. Aslında Ermeniler daha çok ayaklı meyhane işlevini yerine getiriyorlardı. Yani bazı Ermeniler, yoksul nüfusa gizlice hizmet veren "piyade meyhaneci" olarak sokakları arşınlardı.

Son dönemde İzmir'deki meyhane kültürüne, deniz ürünleri açık ara damgasını vurmuştur. Ancak özellikle güneydoğu kökenli aşçıların ve meyhane sahiplerinin artmasıyla birlikte, deniz ürünlerine kebab muamelesi yapıldığı da oluyor. Örneğin, ahtapot ve karidesler kırmızıbiber, sarımsak ve tereyağıyla kavrularak ikram ediliyor. (A. Nedim Atilla)

Fotoğraf: Cengiz Kahraman Koleksiyonu

Fotoğraf: Şahan Nuhoğlu

Fotoğraf: Şahan Nuhoğlu

Melih Anık

gidion'un düğümü ve eleştirmenin görevi

Tatbikat Sahnesi dikkat çeken bir oyun seçmiş. Ülkemizin en sancılı konusu, eğitime dokunan oyunun metni iyi. Eğitim sistemini, ailenin, okulun, öğretmenin rolünü ve taraflar arasındaki iletişimsizliği sorguluyor. Bizi de çok ilgilendiren konular bunlar.

KONU

Öğretmen, 11 yaşındaki öğrencisi Gidion'a okuldan uzaklaştırma cezası vermiş, görüşmek istediğini belirten bir notu Gidion ile anneye göndermiş. Anne görüşmeye gelmiş. Bu arada tatsız bir olay yaşanmış.

OYUNCULAR

Oyunun iki oyuncusu var. Anne'yi Elvin Beşikçioğlu, öğretmeni Selin Tekman oynuyor. Elvin Beşikçioğlu çok iyi. Bence ödüllük. Öğretmen, rejideki anlayıştan dolayı geride (ve ezik) kalmış. Selin Tekman'ın beğendiğim oyunculuğunun daha çok ortaya çıkması rejeye bağlı.

YÖNETMEN

Oyunu Erdal Beşikçioğlu yönetmiş. Oyunda öyle bir değişiklik yapmış ki bu, oyunun önüne geçecek nitelikte.

OYUNA BAKIŞ

Oyun, iki karakterin kişiliklerinde, düzendeki iki tarafı (ucu) karşı karşıya getiriyor. Nasıl adlandıracağınız (tutucu, muhafazakâr, gerici) size bağlı ama düzeni "korumak" isteyenler ile sarsmak isteyenler (olumlama değil) arasında her toplumda karşılaşılan bir mücadele var. Ülkemizdeki durum daha dengesiz ve savrulur durumda ancak gösterilen durum bizdekine çok benziyor. Uygulamalara bakınca birini doğru ve haklı ilan etmek yerine yeni bir modelleme yapmanın gereğine inanan biri olarak yönetmenin radikal yorumunu doğru bulmadım. Bu, nesnel anlatımı bozmuş. Yönetmen yaptığı değişikliğe "yorum, okuma" diyebilir ama bir öneri hâline gelen değişikliğin, sorunun çözümü olmadığını belirtmek zorundayım ve itiraz ediyorum.

ELEŞTİRMENİN GÖREVİ ve SORUMLULUĞU

Bizim eleştiri dünyasına katkı, eleştirmenin oyunu önceden okuması gerektiği konusundaki tutumum oldu. Başlangıçta yadırgansa da teksti okumak isteme ısrarım, şimdilerde mâkul karşılanıyor. Bu nedenle teksti okumayan bir kişinin fark edemeyeceği değişiklikleri yakalama şansım oluyor. Yönetmenin yaptığı değişikliği "spoil" olmasın diye yazmayacağım. Oyunun gidişatına derinlemesine bakabilen birisi mutlaka bir tuhafık olduğunu fark edecek, "Bu karakter bunu yapar mı?" diye itiraz edecektir. Ama sıradan bir seyirci hem yazarı (Johnna Adams) yanlış tanıyacak hem de yanlış yöne savrulacaktır. Eleştirmenin görevi ve sorumluluğu bu noktada başlar. **Eleştirmen durumu ortaya koymalı, seyirciyi uyarmalı, farklı açılardan bakmasını sağlamalı, soru sormasına yardımcı olmalı.** Ben onu yapmaya çalışıyorum.

YÖNETMEN NE YAPMIŞ?

Oyunları hallaç pamuğu gibi atmak bizde aşırı noktalara varıyor. Metne sahip çıkan bir dramaturg ile çalışılmıyor. Yönetmen, sınırları ölçüsünde özgürce metni zorluyor. Teksti okumayan seyirci farkında

değil, sorgulamadan ayağa kalkıp alkışlıyor. Seyirci, bu oyunda yazar öyle yazmış sanacak ki ben oyunun yazarı olsam kabul etmem.

Oysa oyun, farklı okuma şansı veren çok ince noktaları olan bir tekste sahip. Keşke yönetmen bu özelliğe dikkatini daha çok vermiş olsaydı. Annenin öğretmene hikâyeyi okuması için "lütfen" demesi, pek çok silahtan daha anlamlı meselâ. Uytulacak kedi ile Gidion arasında kurulmuş olan paralellik çarpıcı bir ayrıntı. Oyun ayrıntılara özen istiyor.

Döner sahne kullanımı anlatıma artı değer katmıyor. (Oyun ortada oynansa kabul edilebilir.) Annenin, öğretmenin "hâkimiyet alanı" içine fütursuzca girmesine izin verilmiş. Bu başkasının özgürlük alanına (oyunda sınıf) tecavüz etmek demek. Metinden bu çıkmıyor, bir öneri olarak

da hemfikir değilim. "Gidion'un Düğümü"nü çözecek "Gordion'un Düğümü" sahnede gözüküyor. Yönetmen, anneyi sakinleştirici haplarla uyur gibi oynatırken -yoruma katılıyorum, Elvin Beşikçioğlu da çok iyi oynuyor - ona, statüsüne uymayan "şiddet"li bir görev yüklemiş. Bu doğru bir "metin okuması" değil, öneri de olmamalı. **Finalin puslu havasında son, gereksiz spekülasyona açık. Bir taraftan ince çalışma örnekleri verilmişken pek çok gerekli ayrıntı harcanmış.** Anne, öğretmeni, karşısındaki bir sandalyeye oturtuyor ve (oğlunun yerini alarak?) suçluyor. Bu, iyi. Takip eden repliklerde o ince mizansen düşünün(?) yönetmenin anneyi sandalyeden kaldırmasını bekliyorsunuz ama yönetmen muhtemelen bunu "fazla mizansen" bulmuş olacak ki yapmamış. Annenin kendisi ile hesaplaşmaya başladığı noktada o sandalyeden kopması gerekli. Annenin, öğretmeni hikâyeyi okumaya ikna etmişken sınıfı terk etmesi hiç anlamlı değil. Öğretmen okumaya başlayınca kapıdan geri dönmesi ucuz bir mizansen. Gidion'un hiç görmediği dedesini anlattığı ödev ile bu hikâye arasında derin bir ilgi var. Gidion önceden çılgın atmış ama toplum duymamış. Bu nedenle öğretmenin hikâyeyi okuma şekli çok önemli. Öğretmenin hikâyeyi okuması, başlıbaşına bir oyun ve oyunun en çarpıcı sahnesi. Tam anlamıyla bir duygu seli içinde savrulan, denge aramayan bir yorum bekledim, olmadı. Zira o sahne, korumacı anlayışın sıkışıklığını ve de toplumun ihmeline vuran çarpıcı bir tokat, bir özeleştir.

Tatbikat Sahnesi oyun seçimindeki başarısını rejide gösteremiyor ama oyun, bu hâliyle bile seyredilmeyi hak ediyor. İyi oyuncular seyretmek keyifli. Oyuna yapılan müdahaleyi bir prensip tartışması diye paranteze alıp metnin içerdiği eğitime ilişkin vurgular hatırına oyun seyredilmeli. Hâlâ kanatlarınızın altında çocuklarınız varsa mutlaka seyredin. Çocuklarınız masumiyetlerini kaybediyor farkında mısınız?

"Moda Sahnesi'nin Fırtına, Semaver Kumpanya'nın Akşam Yemeği isimli oyunlarını seyretmeden sezonu kapatmayın. Avangart severseniz Hareket ve Mask Tiyatrosu Punta Atmak tam size göre. IBB Şehir Tiyatroları'nın oyunu Bak Bizim Şarkımızı Çalıyorlar zaman kaybı, uzak durun."

Sevengül Sönmez

Lambo'nun meyhanesi: nam-ı diğer alaylılar akademisi

**Komünist olduğu gerekçesiyle
meyhanesi kapatılan Mösyö
Lambo kadın ayakkabıları satan
dükkân açar. Meyhanecilikten
başka iş bilmeyen Lambo için
bu işi yürütmek de zordur, para
kazanmak da...**

Temmuz sıcağı bastırmış, İstanbul yanıyor. Orhan Veli ise hasretten bitap; sıcağa aldırmadan yollara düşüp Beyoğlu'na gelmiş. Hasretini dindirmek, yüreğinin yangınına ferahlatmak istemiş, daha vakit öğlen olmasına rağmen sarılmış kadehe. Bir yandan içip bir yandan başlamış Nahit Hanım'a yazmaya, "Bu mektubu da öğle vakti Mösyö Lambo'nun dükkânından yazıyorum. Mektubu sana yazdığımı söyledim. Selam ediyor."

"Orhan Veli'nin edebiyata armağanı" olarak bilinen, Lambo Çolakoğlu nam-ı diğer Mösyö Lambo tarafından işletilen Lambo'nun Meyhanesi, edebiyat tarihinde en çok yer edinen mekân dersem abartmış olmam. Üstelik sadece anılarda, mektuplarda değil; öykülerde, şiirlerde ve hakkında yazılan yazılarda...

Leylâ Erbil'in romanı *Tuhaf Bir Kadın*'in kahramanı Nermin, üniversitedeki derslerinden sonra ya da derslerden kaçarak edebiyatçıların bir arada bulunduğu Lambo'ya gider. Nermin'in erkek dünyasında var olma savaşını anlatan romanda Mösyö Lambo da bir roman karakteri olarak karşımıza çıkar. Öyküler de yazılır: Tahsin Yücel "Tuhaf Bir Tasarı"da, Naim Tiralı ise "Lambo'nun Meyhanesi'nde" Lambo'da yaşananları öyküleştirebilir.

Beş altı kişinin ancak sığabildiği Lambo'nun Meyhanesi'nde girişin sağında duvara monte edilmiş, tezgâh olarak kullanılan bir raf; kapının karşındaysa içkilerin durduğu ve Mösyö Lambo'nun mezeleri hazırladığı bir tezgâh daha vardır. Birkaç sandalyesi, çinko tezgâhi ve ucuz mezeleriyle gelenleri karşılayan meyhane, o günlerin tüm dükkânları gibi biraz harap görünse de temizliğiyle ünlüdür.

Lambo'nun Meyhanesi "Orhan Veli'nin Meyhanesi" olarak da edebiyat tarihine geçer. Orhan Veli, Nahit Hanım'a gönderdiği mektuplarda da sık sık Mösyö Lambo'nun dükkânına gittiğini yazar. Meyhanedeyken yazıp kendi eliyle bankonun arkasındaki duvara astığı şiir meyhane açık kaldığı sürece camekânda sergilenir.

Canan ki Degüstasyon'a gelmez,
Balıkpazarı'na hiç gelmez!

Mösyö Lambo için Orhan Veli'nin yeri ayrıdır. Onu tüm müdavimlerinden ayrı sever: "Orhan Veli'yi ne zaman tanıdığımı hatırlamıyorum. Dükkânıma ilk defa geldiği zaman onu çok zamandır tanıyormuşum gibi oldum. Edası ve tavrı ölçülüydü. O günden başlayarak hayatının son günlerine kadar hep bana uğradı ve birçok arkadaşını tanıttı. O sevindiği zaman ben de sevinirdim. Üzülünce benim de canım sıkılırdı."

Alaylılar Akademisi olarak nitelenen bu meyhanenin "üyeleri" arasında edebiyatçılar, ressam, tiyatrocular vardır: Sait Faik Abasıyanık, Mücap Ofloğlu, Suavi Koçer, Mümtaz Öner, Selahattin Hilav, Cahit Irgat, Cihat Burak, Can Peker, Salih Tozan, Kemal Edige, Fikret Ürgüp, Rifat Ilgaz, Ferdi Tayfur, Can Yücel, Ahmet Muhip Dıranas, Naim Tiralı, Metin Eloğlu, İlhan Berk, Ece Ayhan, Münir Özkul, Sadri Alışık ve daha pek çok sanatçı... İnsanların arasına karışmayı pek sevmeyen Sait Faik için de özel bir yerdir burası. İlhan Berk Pera kitabında Sait Faik'in kendini en rahat hissettiği mekân olarak anlatır bu küçük meyhaneyi:

"Mösyö Lambo'nun meyhanesi belki de dünyanın en küçük meyhanesidir. Bir tramvay büyüklüğündedir. Bu dünyada Rimbaud (şiirin deli fişegi) gibi, yaşadığına inanmayan Sait Faik, yalnız burada varlığından kuşku duymaz.

Dünyada sanki ilk güzel günü burada olmuştur, sigarası ilk burada yanıyordu; ocağı ilk burada tütüyor, çorbası pişiyor ve de ilk burada keyfi tamdır. [...] Bu bir 'oda kokusu' dünya, burada cennete -nasıl bir yere cennet- dönmüştür." Mücap Ofloğlu hem edebiyatçıların hem de tiyatrocuların sık sık geldiği bu mekânın ucuz oluşundan bahseder

**"Sait Faik,
yalnız burada
varlığından kuşku
duymaz. Dünyada
sanki ilk güzel günü
burada olmuştur,
sigarası
ilk burada
yanıyordu."**

ve Mösyö Lambo'nun babacan tavrına değinir söyleşisinde: "Paramız az olduğu günlerde Lambo'da buluşurduk. Lambo da bilirdi paramızın az olduğu günlerde ona gittiğimizi. Ama terbiyeli adam olduğu için renk vermemeye özen göstererek açık şişeden şaraplarımızı verir, ince dudaklarındaki anlamlı gülümsemeyle hal hatırımızı sorardı." Dükkânındaki her şeyi elinden geldiğince ucuz satmaya çalışan Mösyö Lambo'nun meşhur bir veresiye defteri vardır. **Mösyö Lambo parası çıkışmayanlara defteri uzatıp bir beyit ya da birkaç dize yazdırır, paraları olduğunda ödemek üzere hesabı deftere geçirir.** Ancak ödemeyi ihmal edenleri ya da bunu alışkanlık haline getirip borcu şişirenleri de omuzlarını kaldırıp karşısındakinin gözbebeklerine bakarak "Bu zayıf omuzlar bu ağır yükü kaldırmaz, biliniz efendim" diyerek kibarca uymayı da ihmal etmez.

Edebiyat tarihçileri için hazine değerindeki bu defterin izini süren Erol Günaydın ve Mücap Ofloğlu, Oktay Rifat'tan defterin o yıllarda Milli Emniyet tarafından alındığını öğrenirler. Defter belki Mösyö Lambo yerine tutuklu kalır yıllarca ve yok olup gider.

Komünist olduğu gerekçesiyle meyhanesi kapatılan Mösyö Lambo, kadın ayakkabıları satan dükkân açar. Meyhanecilikten başka iş bilmeyen Lambo için bu işi yürütmek de zordur, para kazanmak da... Artık hiçbir şey eskisi gibi değildir, dostları yoktur, onu hayata bağlayan güzel şeyler birer birer kaybolup gitmiştir. Hayata küser ve çekip gider bu dünyadan sandalyeye bir tekme atarak.

Oktay Rifat duyduğu üzüntüyü bir şiirle anlatır ve Mösyö Lambo'yu ölümsüzleştirir:

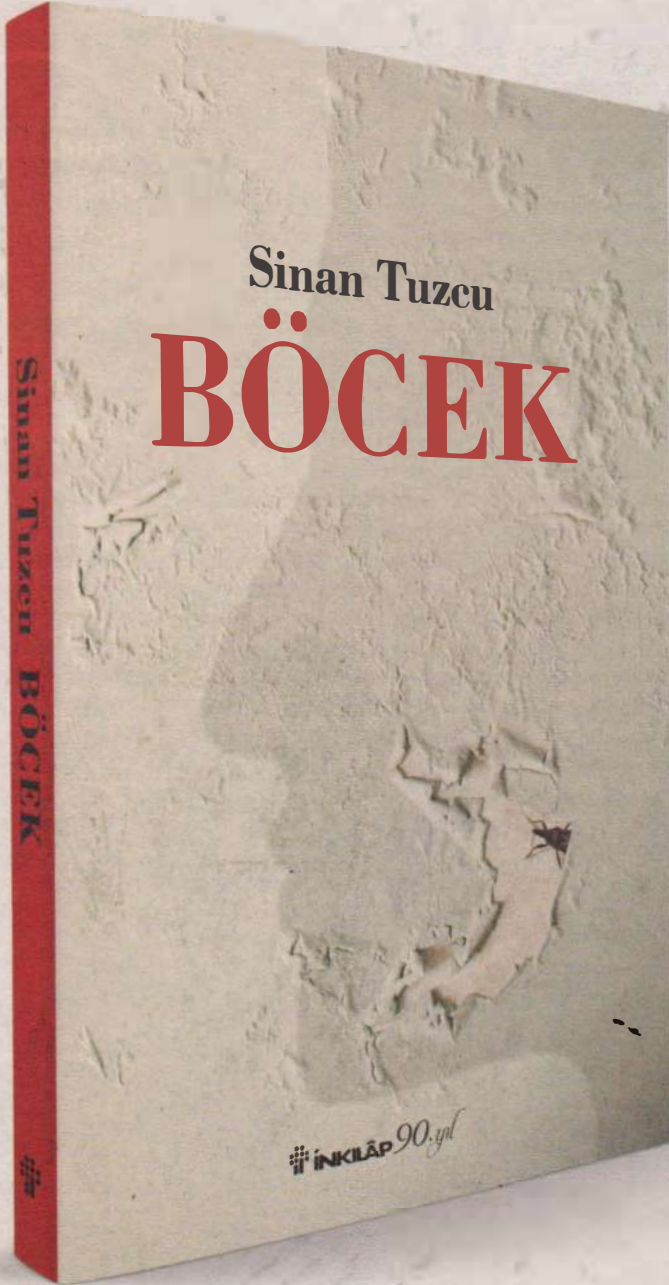
Lambo kendini neden astı?
Belki açtı açığı,
Düpedüz yokluk yoksulluk.
Kimbilir belki korku,
Belki usanç!
Bir gerçek var sudan ucuz:
Kimimiz yaşama tok,
Kimimiz ölüme aç.

LAMBO'DAN BAHSEDEN KİTAPLAR

İlhan Berk, *Pera*
Mehmed Kemal, *Acılı Kuşak*
Mehmet Seyda, *Edebiyat Dostları*
Metin Eloğlu, *İçli Dışlı: Yazılar, Söyleşiler*
Mücap Ofloğlu, *Bir Avuç Alkış*
Mücap Ofloğlu, *Silinmiş Alkışlar İçinde*
Refik Durbaş, *Rakı ile Edebiyat Muhabbeti*
Rifat Ilgaz, *Yokuş Yukarı*
Şükran Kurdakul, *Cezaevinden Babıali'ye, Babıali'den TİP'e Anılar*
Turgay Anar, *Mekândan Taşan Edebiyat*

Sinan Tuzcu

BÖCEK

Sinan Tuzcu ilk romanı Böcek ile mesleğine tutkuyla bağlı bir gazetecinin aşkını ve mücadelesini tüm gerilimiyle anlatıyor. Böcek istih-

barat ağının labirentleriyle örülmüş bir yaşama ayna tutuyor, kendi aynasında insanın derinine doğru incelikli bir kurgu ile gerçeğin acımasız çıplaklığıyla okuyucuyu baş başa bırakıyor.

Sinan Tuzcu'dan dünyaya hayretle bakmanın hiç bilinmeyen ama aynı zamanda çok tanıdık bir resmi...

İNKILÂP 90.yıl

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

hangi film, hangi sahne?

Mustafa Üstündağ

Yaşar Usta: Bak beyim, sana iki çift lafım var. Koskoca adamsın. Paran var, pulun var, her şeyin var. Binlerce kişi çalışıyor emrinde. Yakışır mı sana ekmekle oynamak? Yakışır mı bunca günahsız, çoluğu çocuğu, karda kışta sokağa atmak, aç bırakmak? Ama nasıl yakışmasın! Sen değil misin öz kızına bile acımayan, bir damlacık saadeti çok gören. Anlamıyor musun beyim, bu çocuklar birbirini seviyor. Ama ben boşuna konuşuyorum. Sevgiyi tanımayan adama, sevgiyi anlatmaya çalışıyorum. Sen, büyük patron, milyarder, para babası, fabrikalar sahibi Saim Bey! Sen mi büyüksün? Hayır, ben büyüğüm! Ben, Yaşar usta! Sen benim yanımda bir hiçsin, anlıyor musun, bir hiç! Gözümde pul kadar bile değerim yok. Ama şunu iyi bil, ne oğluma ne de gelinime hiçbir şey yapamayacaksın. Yıkamayacaksın, dağıtamayacaksın, mağlup edemeyeceksin bizi. Çünkü biz birbirimize parayla pulla değil, sevgiyle bağlıyız. Bizler birbirimizi seviyoruz. Biz bir aileyiz. Biz güzel bir aileyiz.

Bizim Aile / 1975

Yönetmen: Ergin Orbey Senarist: Sadık Şendil

Ayça Erturan

Christopher Gardner: Sana biri "sen bunu yapamazsın" derse umursama. Bu kişi ben olsam bile. Bir hayalin varsa onun peşini bırakmamalısın. İnsanlar kendileri bir şey yapamaz ve senin de yapamayacağını söyler. Bir şeyi istiyorsan, peşini bırakma. Git ve al. O kadar.

The Pursuit of Happiness / 2006

Yönetmen: Gabriele Muccino Senarist: Steve Conrad

İbrahim Kendirci

Gazeteci: Bir kadına öğüt verseydiniz, bu ne olurdu?
Edith Piaf: Sevmesi...
G: Bir genç kıza?
E.P: Sevmesi...
G: Bir çocuğa?
E.P: Sevmesi...

La Môme / 2007

Yönetmen: Olivier Dahan Senarist: Olivier Dahan, Isabelle Sobelman

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Hazırlayan: Pınar Aksel

Erhan Karadağ

kurbağa sepeti

Mutfak değil ameliyathaneydi sanki; her şey pırl pırl yerli yerinde. Işıldayan bıçaklar, kepçeler kol mesafesinde yerleştirilmişti tezgaha. Doğanmışlar saklama kabında, yıkanmışlar ıslak, çelik sepette bekliyordu. Bir el yıkaması vardı ki Cemal Şef'in, tam bir şarkıyı söyleyip bitirmeden musluk kapanmıyordu. Tıp fakültesinin birinci sınıfında öğretilen teknikte yıkıyordu; bir taktığı eldiveni bir daha takmadığı halde. Önlüğünü de her gün yardımcısına bağlatıyordu kendi elini sürmeden. **Mutfağı 3 yıldızlıysa da hijyeni 5 yıldızlı görünüyordu hakikaten.**

Mutfak 01.00'de kapanıyor ama Cemal Şef, cuma-cumartesi günleri restoran kapanana kadar gitmiyordu oradan. Gece rock bar olan mekan sabaha kadar oyalıyordu Usta'yı. Müşterilerin sohbetine kulak kabartıyor, garsonlarla şakalaşıyor, bar bahçe derken sabaha yakın saatlerde çıkıyordu iş yerinden. Üç beş hafta sonra anlaşıldı Aşçıbaşı'nın işi bittiği halde niye çıkmadığı; ek iş yapıyor, gün ağarırken de ikinci iş için yola çıkıyordu. O ek işin ne olduğunu kimse tam bilmiyordu. Ara ara doktor hasta hikayeleri anlattığı için, profesörden aşağı doktor tanımadığı için "Hafta sonları üniversitenin mutfağında çalışıyor," izlenimi doğmuştu ekipte.

O da ayrıntıya girmeden "he he" diye onaylıyor, sesini çıkarmıyordu. Aylar sonra bir gece barmenle sohbet ederken tıpla ilgisinin fakültenin mutfağı olmadığı anlaşıldı.

"Kuyumcu işçiliği gibi düşün aslanım; elleri becerikli, gözleri keskin bu hocaların."

"Annem ameliyata girecek yarın" diye endişelenen Barmen'i rahatlatmaya çalışıyordu: "Oğlum hiç korkma deli misin sen. Bu doktorlar nasıl eğitim alıyorlar biliyor musun? Daha ikinci üçüncü sınıfta

avuç içi kadar kurbağayı kesip biçiyorlar. Kurbağanın kalbini, sinir sistemini çıkarıp geri takıyorlar." Şef'in önündeki votka bardağına bakarak, "Anamın safra kesesi ile kurbağanın ne ilgisi var abi," deyip yarı tebessüm işine döndü Barmen. Anlatmayı bırakmadı ama o, bardağını bir dikişte bitirip sesini yükselterek devam etti: "Kuyumcu işçiliği gibi düşün aslanım; elleri becerikli, gözleri keskin bu hocaların. Öğrenciyken onu yapan şimdi..." Personel servisine bindiklerinde gün ağarıyordu. Ön koltukta oturan Cemal Ağabey hala barmen kardeşini rahatlatma peşindeydi: "Bak vallaha şaka değil bu kurbağa meselesi, sadece ben haftada iki sepet kurbağa götürüyorum o doktorlara oğlum, hesabet!" O sabah anlaşılmıştı Şef'in gün ağarırken başlayan ek işi. Ankara'nın çevresindeki dere kenarlarını dolaşıyor, uyku sersemi kurbağaları kobay sıkıntısı çeken tababet dünyasına taşıyordu; ücreti mukabilinde...

Meral Işık

"kurtulamadım senden hasan"

Toplantı salonundayız. Yeni değişen yönetmelikle ilgili uygulamalarda yapacağımız programları görüşmek üzere öğretmenler toplantısı devam ederken, sekreterimiz Ayfer Hanım içeri girerek, "Hocam özür dilerim, önemli bir şey var. Size söylemem gerekli" diyerek, kulağıma Tarık Hoca'yı bir sivil polisin beklediğini söyledi. Toplantıyı kesip, döndüm. "Tarık Hocam, misafirimiz varmış. Benim odama geçin. Ayfer Hanım size yardımcı olacak" dedim. Normal şartlarda toplantı süresince önemli bir şey olmadıkça salona kimse girip çıkamaz. Konunun ciddi olduğu belliydi. Bir saat süren toplantımız sona erdiğinde odama çıktım. Tarık Hoca iki elinin arasında kafasını öne eğmiş, kendi kendine konuşuyordu. "Öldün de kurtulamadım Hasan..." Bunu duyunca bir yakınını kaybetti diye düşündüm. Tarık Hoca'ya "Ne oldu arkadaşım, bu ne hal?" dedim. Hoca hala "Öldü de kurtulamadık" diyordu. "Hocam benimle paylaşır mısın? Neler oluyor?" diye sorumu yineledim. Üzgün bir halde başladı anlatmaya, "Ben üç yaşımıdayken annemle babam ayrılmışlar. Onu hiç tanımadım." "O derken babanı mı kastediyorsun?" diye sordum. "Evet, onu kastediyorum çünkü baba diyemiyorum. Adam başka bir şehirde evlenmiş. Çoluğu çocuğu olmuş. Onunla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Tanımıyorum dedim size. **Şimdi polis gelmiş bana varisi olduğum adamın ölmüş olduğunu, geriye bir tabancasının kaldığını, yaşadığı ilin emniyet müdürlüğünde korunduğunu bildirdi.** Silahı almam için mahkemeden veraset ilanı çıkarmam gerektiğini, almak istemiyorsam dilekçeyle

devlete bağışladığımı beyan etmemi tebliğ etti. Yaşarken kim olduğunu bilmediğimiz insanın öldükten sonra bıraktığı mirasa bakar mısınız? Ne için kullandığını, neden aldığını bilmediğiniz bir şey için şu halime bakın. Biliyorsunuz annemi yeni kaybettim. Ondan başka kimse yoktu. Yıllarca beni okutmak için ne acılar yaşadı ben tanıgım işte. Soyadımı değiştirdim. Annemin soyadını aldım. **İçimdeki acılardan kurtulmaya çalışırken konunun beni mecbur kıldığı bu bağdan kurtulamıyorum.** Son günlerde bir telefon çalıyor. Açıyorum. 'Alo! Ben senin küçük kardeşin.' Ya ben tanımiyorum, istemiyorum. Kaçıyorum hocam 'Hasan' adından ama kurtulamıyorum. Siz yokken camı açıp gökyüzüne doğru bağırarak ağladım. 'Öldün de kurtulamadım senden Hasan' diye evrene haykırdım. "Tarık konuşunca biraz daha sakinleşmişti. "Tarık," dedim, "sen daha hayatın başındasın. Hikâyene üzüldüm ama bu kadar çabuk pes etmemelisin. Belli ki affedemediğin şeyler var. Sen öğretmensin bu mesleği sabır ve bitmeyen bir sevgiyle yüreğin dolu olmazsa yapamazsın. Kanunlara uymak zorundasın. Pırıl pırıl bir gelecek seni bekliyor. Al sana bir dosya kâğıdı, dilekçeni yaz," diyerek kâğıdı uzattım. Yazdı dilekçeyi, masamın üzerine koydu. "Bana niye veriyorsun? Emniyete götüreceksin" dedim. "Bir okuyun hocam, kafam çok karışık yanlış yazmış olabilirim" dedi. "Ben üç yaşımıdayken annemle ayrılmış olan bu şahsı hiç tanımadım. Bugün yirmi beş yaşımıdayım. Bana bugün tebliğ edilen mirası olan tabancayı ve Hasan Derin adlı şahsa ait hiçbir şeyi istemiyorum. Devlete bağışlıyorum."

Tarık'a "Hesaplaşmaktan vazgeç. Bu seni çok yıpratır. Kendine hedefler koy ve onlar için planlar yap. Yarın seni rahatlamış olarak görmek istiyorum" dedim. Kapıya yönelirken, "Teşekkürler hocam. Beni dinlediğiniz yardımcı olduğunuz için. Ama görüyorsunuz, öldü yine kurtulamadım bu Hasan'dan" diyerek uzaklaştı.

neydi n'oldu?

İstanbul Beyoğlu'nun simge yapılarından, Ahmet Hamdi Tanpınar'dan Bedri Rahmi Eyüboğlu'na kadar birçok sanatçıya ev sahipliği yapan 186 yıllık Narmanlı Han'da restorasyon yapıldı. Dış cephesinin gözükmesiyle birlikte tepkilere neden oldu.

19'uncu yüzyıldan kalma V. Murad Av Köşkü'nün hamamı restorasyon sonrası tanınmaz hale geldi. Tarihi taş yapının tavanı cam, zemini parke kaplandı. Duvarlarına sıva yapıp somon rengine boyandı. Bununla da yetinmeyip tarihi yapıya klima takıldı.

Kayseri'deki Selçuklu döneminden kalma 8 asırlık Hızır İlyas Köşkü kaderine terkedildi. Köşkün duvarları spreylle boyanmış yazılardan neredeyse görünmüyor, içi çöpten geçilmiyor.

18. yüzyılda inşa edilen, Türkiye'nin en eski hamamları arasında gösterilen Erzurum'daki İki Göbek Hamamı'nın çatı kısmındaki kurşun levhalar 1 hafta içerisinde 3 kez çalındı.

İstanbul'un en eski caddelerinden biri olan İstiklal Caddesi'nin tramvay yoluna halı saha çimi serildi. Sosyal medyada İstiklal Caddesi'nin ağaçlı dönemine ait fotoğraflar paylaşıldı.

Hazırlayan: Emrah Akbaş

ÇOCUKLUK ÇİZGİLERİMİZ

Hazırlayan: Gökhan Dağıstanlı

Tsubasa: Bir futbol takımının kaptanıdır. Herhangi bir fizik kuralı gözetmeden oynar topunu. Maç başladıktan sonra Tsubasa, attığı çalılarla rakip kaleye doğru hızla koşar. Dünyanın yuvarlak oluşundan sebep önce rakip kalenin üst direği görünmeye başlar. Tsubasa koştuğu kale iyiden iyiye ortaya çıkar. Kale net bir şekilde karşısına çıktığında artık kaleci için çok da yapılacak birşey yoktur. Karar Tsubasa'nın kararıdır. Ya adam gibi kartal vuruşunu yapıp golü atacaktır ya da maçı bir süre daha dengede götürüp izleyicinin gerilimini artıracaktır. **Bu çizgi filmde futbol, 11'er kişiyle oynanan ve sonunda Tsubasa'nın takımının kazandığı bir oyundur.**

Heidi: İsviçre Alpleri'nde dedesi ve yakın arkadaşı Peter'la beraber mazbut bir hayat süren çizgi film karakteridir. Hormonsuz gıdayla beslendiğinden yanaklarından sağlık fışkırır. Mis gibi dağ havasını çekip, bulutların üstünde dağ manzarası keyfi denilince akıllara Heidi gelir. Kar kış demeden çıplak ayaklarıyla dolaşır, seyredenlere bir üşüme gelir. Annelerin, "çıplak ayakla dolaşma, karnın ağrıyacak" repliğini her bölümde taca atmıştır. Işın aslı, yaratıcısı 1974 yılında yasaklanana kadar İsviçre'de sömürülen çocuk emeğini gözler önüne sermek için Heidi'yi çıplak ayaklı çizmiştir. Keçi peynirinin organigini, tereyağının kralını yer, sütün su katılmamışını içer. Saflıkla bezenmiş neşesi, küçük hayatların mutluluğunu gözümüze gözümüze sokar. Çikolata ve peynirle beraber İsviçre'nin simgelerinden biri sayılmaktadır.

Temel Reis: Yayınlandığı dönem ABD'de ispanak tüketimini %33 arttıran dünyanın en sevilen çizgi filmlerinden biridir. Bir denizci olan Temel Reis, Safinaz'la mazbut bir hayat sürmek ister ama aksiyon yakalarını asla bırakmaz. Mecbur kaldığı anda tenekenin içinde bulunan ispanağı ağzına atan Temel Reis, daha bağırsaklarda ispanağın emilimi tamamlanmadan ve hatta henüz gıda mideye intikal etmemişken bunun faydasını görerek orantısız şekilde güçlenir. **Biyolojik olarak imkansız olsa da sebze tüketimini arttırması ve sempatiğiyle gönüllerde taht kurmuştur.**

Yakari: "Kakariku kukuriku" diye öten kartal, Şimşek adlı at, kunduzlar ve bir kızılderili çocuğunun yavaş gelişen günlük hayat akışlarını anlatır. Öyle büyük aksiyonlar olmaz. Yakari'nin ağzını hiç oynatmadan yaptığı tüm konuşmalara, "ihihihihhi" diye cevap veren atla gerçek bir diyalog kurduğuna ikna olmak biraz iyi niyet gerektirir. Jenerik müziği mih gibi kazınmıştır bir jenerasyonun aklına. Günümüzde 35-45 yaş arasındaki herkes "Salut Yakari" diye biten jenerik müziğini bilir, zorlarsa blok flütle çalar. **Yakari, başladığı gibi biten jeneriğiyle neredeyse aynı uzunlukta yapılmış tek çizgi filmidir.** Sonuç olarak Yakari, hayvan ve tabiat sevgisi aşıl原因, kunduzların baraj problemlerini dostane şekilde çözen, tatlı bir çocuktur. Yaşasaydı şimdi kabile reisi olmuştu.

Orko: He-Man çizgi filminin en şirin karakteridir. Üzerinde O harfi bulunan bir kırmızı pelerinle dolaşır. Konuşması, hareketleri her ne kadar çocuksu olsa da büyük sırrı bilen üç kişiden biri olacak kadar adamın hasıdır. **Ağız sıkıdır. Çizgi filmin sempati ihtiyacını karşılar.** Nadiren de işe yaradığı olmuştur. Güzel çocuktur Orko, can çocuktur.

Tom: Tom&Jerry çizgi filminin ana karakteridir. Kedinin dibidir. Jerry'e karşı içgüdüsel bir düşmanlık yaşamaktadır ama genetik miraslarını sıfırlayabilselerdi çok büyük arkadaş olurlardı bu ikisi. Fiziksel üstünlük Tom'da olmasına rağmen Jerry'nin onu düşürdüğü utanç verici durumlardan sebep bu çizgi filmi seyreden herkes özünde zayıfın yanında yer alacak olsa da Tom'un etrafında toplanmıştır. Tabii Jerry'yi en zor zamanlarında

kurtaran İngiliz Bulldog'u Spike'in da bunda payı vardır. **Hem türlü haylazlıklar yapıp hem köpekten güç alan Jerry'lere** günümüzde rastlamak çok olağandır.

Voltran: 5 aslan vardır; siyah, mavi, yeşil, sarı ve kırmızı. Normalde bu aslanlar ayrı ayrı da savaşabilirler ve karşılarına çıkan düşman kuvvetlerini kolaylıkla hacemat ederler. Ancak bazen karşılarına bir babayiğit düşman çıkarır. Bu genellikle bölüm sonuna doğru olur. Bu babayiğit, bir süre aslanları tokatlar. 5 ayrı renkteki aslanlar bir o yana bir bu yana savrulup temiz bir dayak yedikten sonra içlerinden en kıdemlisi "hadi artık Voltran'ı oluşturalım" der. Bunlar sırasıyla bacakları kolları ve en son kafasını oluşturdularında artık babayiğit düşman için sonun başlangıcıdır. 5 vurup bir sayarlar ve bölümün sonunda her zaman Voltran kazanır. **"Bir elin nesi var iki elin sesi var", "birlikten kuvvet doğar" gibi atasözlerinin altını çizen, aksiyonu hiç bitmeyen bir çizgi filmidir.**

Kim Bilir?

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

#kafamagöre

1) Her sene düzenlenen TÜYAP Kitap Fuarı'nın bu sene kaçınıcı düzenlenmiştir?

- A) 34
- B) 35
- C) 36
- D) 37

2) Aynı zamanda müzisyen ve söz yazarı olan Jehan Barbur'un yayımlanan son kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevmediğim Atlaslar
- B) Baba Öyküler
- C) Çatıdaki Çimenler
- D) Evim Neresi

3) Duygu Asena Roman Ödülü sahibi Jale Sancak'ın yayımlanan son kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Burada Mutlu Değilim
- B) Fırtına Takvimi
- C) Belki Yarın
- D) Uyuyan Güzel

4) Konusuyla bağlantılı olarak, bir baskısında sayfaları okuyabilmek için yakılması gereken şekilde tasarlanmış distopya kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fahrenheit 451
- B) Biz
- C) Zaman Makinesi
- D) Demir Ökçe

5) İlk olarak 1966 yılında, Fantastik Dörtlül çizgi romanının 52. sayısında okuyucuyla buluşan ve beyazperdeye uyarlanacak fantastik kahraman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Thor
- B) Kara Panter
- C) Doktor Strange
- D) Kaptan Amerika

6) Uluslararası mimari ödüllerinden LEAF Awards 2017 ödülünün sahibi yenileme çalışması hangi kütüphanemize yapılmıştır?

- A) İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphane
- B) Süleymaniye Kütüphanesi
- C) Atatürk Kitaplığı
- D) Beyazıt Devlet Kütüphanesi

7) "Şimdi şaşıyorum bir toplu iğneyi / Bir yaşantı ile karşılayanlara / Gittim geldim kara saçlarımdan kurtuldum" dizeleri hangi şairimize aittir?

- A) Gülten Akın
- B) Didem Madak
- C) Can Yücel
- D) Nilgün Marmara

8) Yusuf Atılgan'ın çocuklar için kaleme aldığı kitabının adı nedir?

- A) Canistan
- B) Ekmek Elden Süt Memeden
- C) Eylemci
- D) Aylak Adam

9) Ece Temelkuran hangi kitabının İngilizce çevirisiyle 2017 Edinburgh Uluslararası Kitap Festivali İlk Kitap Ödülü'nün sahibi olmuştur?

- A) Ağrı'nın Derinliği
- B) Muz Sesleri
- C) Düğümlere Üfleyen Kadınlar
- D) Devir

10) Gerçek adı Neftalí Ricardo Reyes Basoalto olan Şilili ünlü yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pablo Neruda
- B) Isabel Allende
- C) Alejandro Zambra
- D) Sergio Castillo

Testi çözüp doğru cevaplarını bizyazin@kafadergi.com'a gönderen ilk 10 okuyucumuza yazarlarımızdan imzalı kitap hediye!

Geçen ayki testin cevapları:
1-C 2-B 3-D 4-A 5-A 6-D 7-A 8-C 9-D 10-A

Hazırlayan: Özge Doğan

Aralık 2017 - Sayı: 40 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut

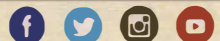
Görsel Yönetmen: Dorukhan Varlık Tasarım: Nazlı Kaplan Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş Reklam Grup Başkanı: Hande Gün

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul

Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41
Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.
Poster ve ayrıç derginin içinde ücretsiz olarak verilmektedir.

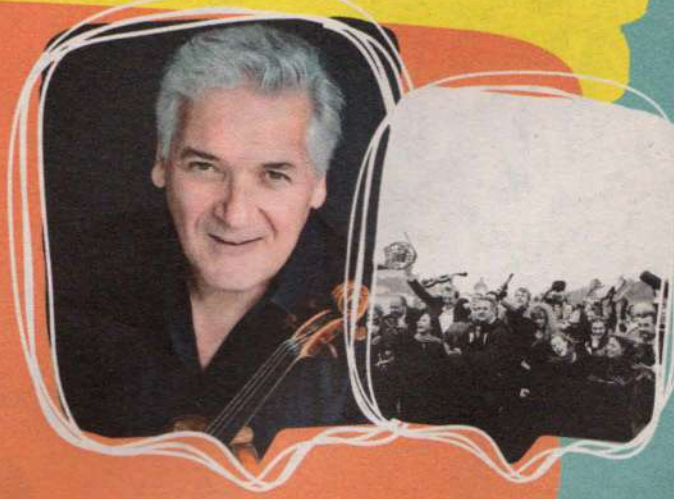
Kapak sözü: Hüsnü Arkan / Adile Hanım

İş Sanat kafası Aralık

Sezonun heyecanla beklenen klasik müzik konseri!

20. yüzyılın ikinci yarısının en büyük kemancılarından biri olarak kabul edilen Grammy ödüllü sanatçı **Pinchas Zukerman**, Avrupa'nın köklü oda topluluklarından biri olan **Camerata Salzburg** eşliğinde **7 Aralık, Perşembe** akşamı İş Sanat sahnesine konuk olacak. Pinchas Zukerman 1948 yılında Tel Aviv'de dünyaya geldi, müzikle haşır neşir olmaya henüz 4 yaşındayken başladı. İlk başlarda babasından klarnet dersleri alsa da 8 yaşında enstrüman olarak kemani seçti. **Büyük School'da** eğitim alan sanatçı, yeteneği, müzikal dehası ve muazzam tekniği ile dünyanın en prestijli toplulukları ile en zorlu eserleri icra ederek bir fenomene dönüştü. İkracı kimliğinin yanı sıra dünyanın önde gelen topluluklarını da yöneten Zukerman, uzun yıllardır Londra'da Kraliyet Filarmoni Orkestrası'nın konuk şefliğini yapıyor. **"Orkestrayı yönetmek ya da solist olarak sahne almak arasında bir seçim yapamıyorum. Söz konusu müzik olduğu için ikisinin iç içe geçtiği, kesiştiği noktalar oluyor. Önemli olan keyif almak. Keyif almak doğru bir kelime olmadı aslında, hakkını vermek diyelim. 300 yıl önce bestelenen eserleri yorumlarken dinizden gelenin en iyisini ortaya koyabilmek..."** diyen Zukerman, konserde hem solist hem de şef olarak müzikal hünerini sergileyecek. Sanatçıya Avrupa'nın en köklü oda müziği topluluklarından Camerata Salzburg'un eşlik edeceği konserde Beethoven, Mozart ve Schubert'ten eserler seslendirilecek.

Şairlerin dizeleriyle İstanbul...

Dünyanın en güzel şehirlerinden İstanbul, edebiyatımızın usta şairlerinin dizeleriyle İş Sanat sahnesinde resmedilecek. Atilla Birkiye'nin hazırladığı, Mehmet Birkiye'nin sahneye uyguladığı dinleti, eski bir iskeleyi imleyen dekorda ve Serdar Yalçın'ın müzik yönetmenliğinde izleyicilere sunulacak. Yahya Kemal Beyatlı, Orhan Veli, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Can Yücel, Nâzım Hikmet, Turgut Uyar, Edip Cansever, Cemal Süreya, Melih Cevdet Anday gibi kalemlerin İstanbul'a dair en güzel şiirlerini usta oyuncular Tilbe Saran ve Hakan Gerçek seslendirecek. Şiirlere, Sema Subaşı akordeonu, Turgut Aktaş da klarneti ile eşlik edecek. 2012 yılında kaybettiğimiz duayen oyuncu Cüneyt Türel'in anısına sahnelenecek **'Aşk ve Hüzündür İstanbul'** başlıklı dinleti, **11 Aralık, Pazartesi** akşamı saat 20.30'da İş Sanat'ta.

Meraklı miniklerle mucitlerin maceralı dünyasına yolculuk

İş Sanat'ın geçtiğimiz yıl kapalı gişe oynayan ve çok sevilen çocuk oyunu **Fantastik Hikâyeler Makinesi** Aralık ayında bir kere daha sahnede. Can Yılmaz'ın yazdığı, Serdar Biliş'in yönettiği oyunun eğlenceli müziklerini Çiğdem Erken, koreografisini Tuğçe Tuna hazırladı. Çocukları uçağın mucidi Wright Kardeşler'den Hezârfen Ahmet Çelebi'ye, sinemanın mucidi Lumiere kardeşlerden taş devrine uzanan geniş bir zaman diliminde benzersiz bir yolculuğa çıkaran oyunun meraklı kahramanı Ömer'e yetenekli genç oyuncu Ata Berk Mutlu hayat veriyor. Oyunda sevilen oyuncular Tuba Ünsal, İbrahim Selim, Sercan Bodur, Yeliz Kuvancı ve Hayal Köseoğlu canlandırmalarıyla kahkaha dolu anlar yaşıyor. İş Sanat, meraklı minikleri **17 Aralık, Pazar** günü saat 15.00'da mucitlerin maceralarla dolu dünyasına bekliyor.

Siyah beyaz tuşların "Parlayan Yıldızları"

Millî Reasürans'ta Parlayan Yıldızlar serisinin Aralık ayındaki konukları genç piyanistler **Tarık Kaan Alkan** ve **Emir İlgen** oluyor. 2006 doğumlu Tarık Kaan Alkan, Royal Schools of Music (İngiliz Kraliyet Müzik Okulu) piyano sınavlarında başarı göstererek takdir belgesi aldı ve Royal Academy teori sınavını da geçerek lise sınavlarına giriş hakkı kazandı. 2003 doğumlu Emir İlgen ise piyano eğitimine İzmir Dokuz Eylül Devlet Konservatuarı'nda başladı. 2013 yılında Clara Schumann Müzik Okulu Uluslararası Piyano Yarışması'nda Assoluto Birincilik Ödülü'nü kazandı. Alkan ve İlgen'in özel hazırladıkları repertuar ile dinleyicilerine enstrüman hakimiyetlerini sergileyecekleri konser **18 Aralık, Pazartesi** akşamı gerçekleşecek.

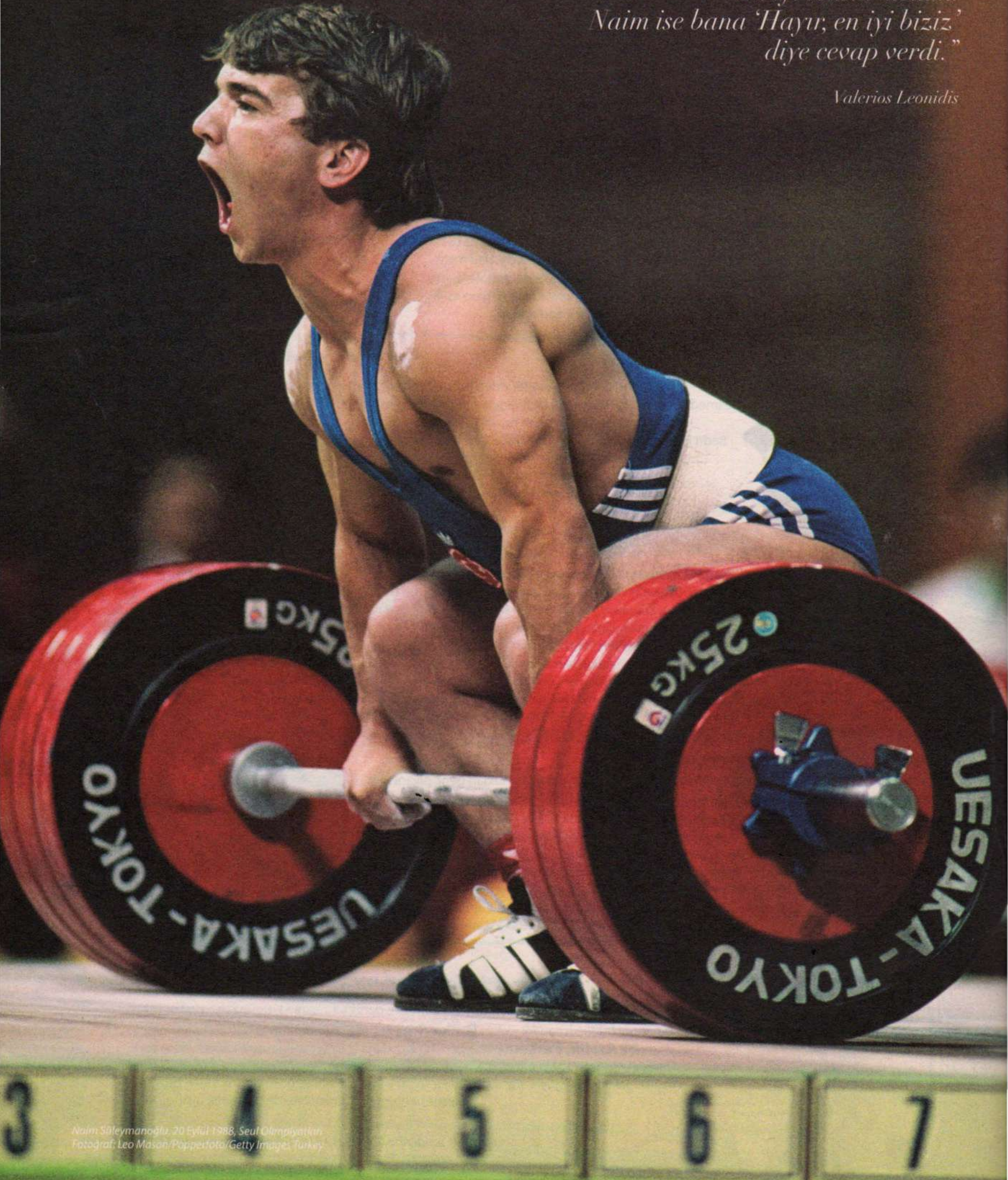
Aşk şarkılarının tutkulu sesi Buika!

Tutkuyla seslendirdiği aşk şarkılarıyla ülkemizde geniş bir hayran kitlesine sahip olan Latin Grammy ödüllü İspanyol şarkıcı **Buika**, "Para mi" albümünün dünya turnesi kapsamında **21 Aralık, Perşembe** akşamı bir kez daha İş Sanat sahnesinde olacak. New York Times'ın "Buğulu, katmanlı ve hükmeden bir sesi var, Nina Simone gibi ama daha esnek ve virtüöz" şeklinde övgüyle söz ettiği Buika, 2000 yılında yayınladığı ilk albümünden bu yana eleştirmenlerde ve dinleyicilerde hayranlık uyandırıyor.

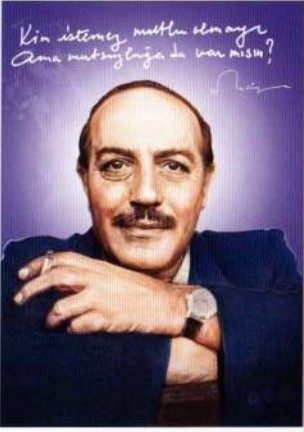
*"1996 Atlanta Olimpiyatları'nı hiç unutmam.
Naim altın madalyayı aldı,
ben ise gümüş madalyayı aldım.
Seremoni öncesinde kendisine
'En iyi sensin' dedim.
Naim ise bana 'Hayır, en iyi biziz'
diye cevap verdi."*

Valerios Leonidis

"ASLINDA ADİLE HANIM,
SİZ GİTTİKTEN SONRA HIÇ GÜLMEDİK"

OCAK

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

ŞUBAT

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

MART

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
26	27	28	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8

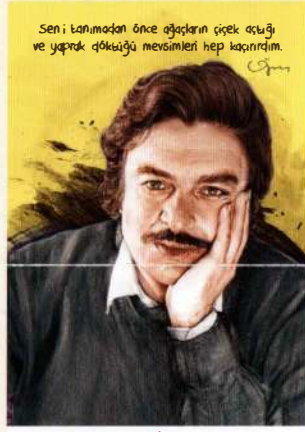
NİSAN

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6

MAYIS

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

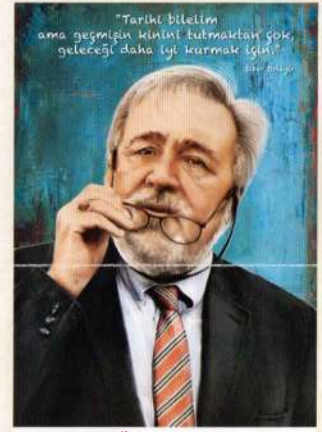
HAZİRAN

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8

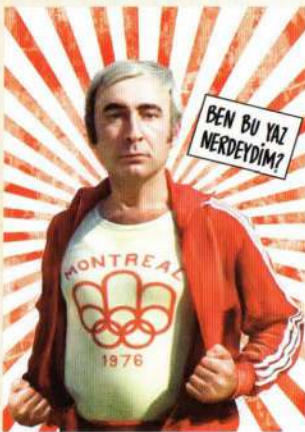
TEMMUZ

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

AĞUSTOS

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

EYLÜL

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
1	2	3	4	5	6	7

EKİM

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

KASIM

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9

ARALIK

Pzt.	Sal.	Çar.	Per.	Cum.	Cmt.	Pzr.
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6